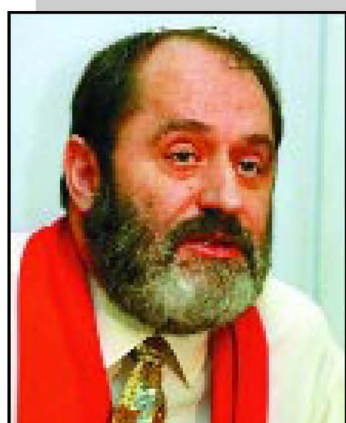

Rodriguez Menendez, 'El Frances'-en abokatua, tirokatu egin dute eta oso larri dago • 12

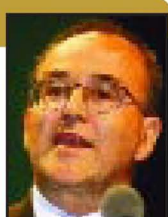
Hizkuntzen Eurokarta; Konstituzionalaren erabakia ♦

Frantziaren zatiezintasuna auzitan jartzeagatik baztertu dute Eurokarta

Peryk, Poignant txostenaren egileak eta hainbat kultur eragilek gaitzetsi dute erabakia

Bernard Poignant

«Kontseilu Konstituzionalaren erabakia gogorra eta damugarria da hasitako lanari begira»

Jean Haritxelhar

«Hizkuntz arrazakeria da. Lege nagusia aldatu beharko du euren aurpegi itsua ez agertzeko»

Nicole Pery

«Hizkuntza gutxituak ezagutzeko nahikaria du Gobernuak, eta gizarte-ari erantzungo diogu»

■ FRANTZIAKO Kontseilu Konstituzionalak baztertu egin du Hizkuntza Gutxituen Eurokarta. Gobernuak sinatutako ituneko 39 artikulutan ez du arazorik ikusten organo gorenak, baina sarrerako idatzian Kons-

tituzioaren aurkako diren puntuak atzeman omen ditu. Batetik, bizitza publikoan frantsesa ez den hizkuntza batean mintzatzeko biztanleen berdintasuna zangopilatzen duela dio. Eta, bestetik, eremu geogra-

fiko berezietan hizkuntza gutxituen hiztunei eskubideak emateak Errepublikaren zatiezintasuna ere auzitan jartzen duela dio erabakiak. Oztupoa, beraz, Konstituzioko bigarren artikulua da. • 16-17

politika

■ hauteskundeak

Alliren aburuz, CDNk egonkortasuna emango lioke Gobernuari eta PSNk, aldiz, ez • 6-9

gizartea

■ 647 gizarte eragile hurrengo astean hasiko dira Plan Estrategikoa lantzen

Prozesua abiatzeko eta eraginkorrako egiteko 23 arlotan banatu dituztela gizarte eragileak. Lanorduen kanpainan 181 milioi pezeta (7,25 milioi libera) lortu zirela jakinarazi dute. • 16

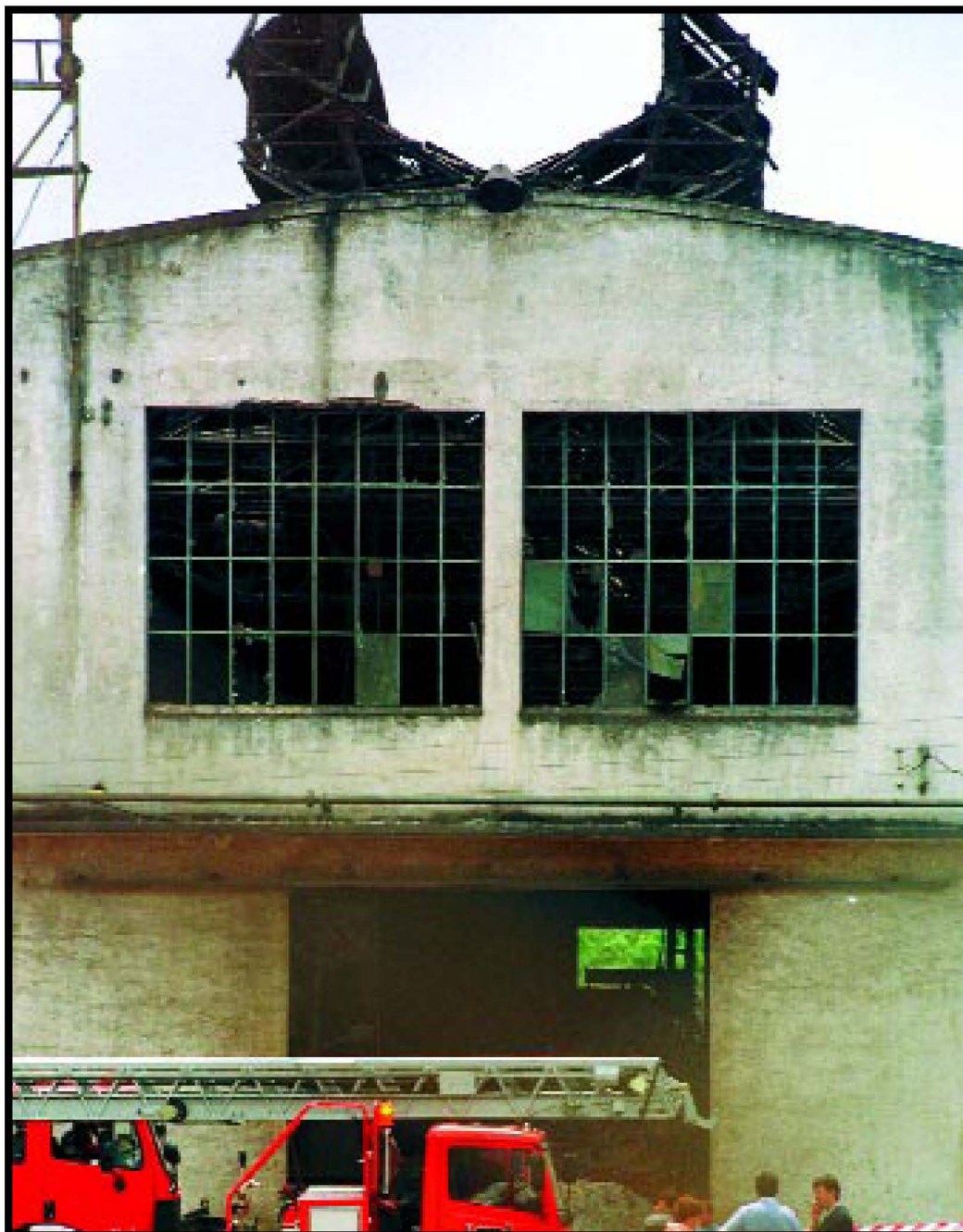
kirola

■ Alberto Albistegik agur esango dio futbolari denboraldia amaitzen denean • 34

kultura

■ Euskadiko Orkestra Sinfonikoak bira egingo du Hego Amerikan hurrengo maiatzan • 46

DAVID AGUILAR / EFE

Langile bat hil da eta bost zauritu Amurrioko enpresa batean

■ AMURRIO Ferrocarriles y Equipos lantegiko behargin bat hil zen atzo eta beste bost zauritu ziren leherketa baten ondorioz. Hildako langilea, 30 urteko M.B.N., Gurutzetako zaintza berezietako unitatera eraman zuten, baina ilunbarrean hil zen. Zaurituetako bat larri dago hirugarren graduko erredurekin. Beste lau beharginek, berriz, zauri arinagoak dituzte. Antza, altzairu likidoa galdara batetik bestera aldatzean gertatu zen eztanda. Eztandak kalte handiak egin zituen enpresan bertan eta argazkian ageri den bezala, sabaia altxatu zuen.

iritzia

gaurko...

...elkarrizketa

Inozentzio Aierbe

• ARALARKO SAN MIGELEKO
ERRETOREA •

«Kofradiari buruzko lehen dokumentua XII.mendekoa da»

Kofradiaren eguna ospatuko
dute igandean Aralarko
Santutegian.

■ Noizkoa da San Mige- len kofradia?

Zehazki noiz sortua den ezin jakin, baina XII. mendekoa da horri buruzko lehen dokumentua. Dokumentu horretan, kofradeek bete beharreko arauak biltzen dira. Badirudi, halere, X. mendean sortu zuela Pedro de Roda apezpikuak. Orduan, eliza nagusia eraikitzen ari ziren, eta horrelako diru iturri bat behar beharrezkoa zen proiektua aurrera ateratzeko. Izan ere, santutegiari laguntza emateko prest dagoen jendea biltzen du kofradia horrek. Urtero urtero, kuota txiki bat ordaintzen dute kofradeek santutegiaren mantendurako. Baina laguntza eskaintzea ez da dirua ematea soilik. Bestelako laguntza espirituala ere luzatu behar zaio.

■ Zenbat kide ditu kofradiak?

Egun, 1500 lagun biltzen ditu kofradiak. Tartean badira Valentzia edo Zaragozakoak ere, baina gehienak Euskal Herrikoak dira. Kofradiaren sorreran, ordea, 40.000 omen ziren kideak, beraz, nafar gehienak biltzen zituen. Baina, gero, irudia eta presentzia galdu zuen, eta joan den mendearen bukaerarako, adibidez, ia desagertzeaz egon zen. Duela urte batzuk, santutegia miresten zuen lagun talde bat hurbildu zitzaidan, ea nola lagundu zezaiketen galdezka, eta kofradia berreskuratzeko ideia luzatu nien.

■ Zein ekitaldi egingo dituzue igandean?

12:00etan, meza nagusia izango da. Gero, bazkaria, eta bazkalostea, noski. Dena den, ez dakit aurten hainbeste jende hurbilduko den, eguna aldatu beharra izan dugulako.

Urko Aristi
IRUÑEA

...esaera

«Norberak haritutako amaraunean ito»

...hizpideak

Borondate politikoaren eskasa

■ Frantses estatuko hizkuntz gutxituen defendatzaileek bigarren zafraldia bildu dute atzo. Joan den maiatzaren 7an bildu zuten lehena, Budapesten Frantziak Eurokarta minimalista bat izenpetu zuean. Frantziak ukatu zuen hizkuntz gutxituei buruzko neurriak sartzea bizitza publikoan, eta zegoen egoera ofizializatu zuen. Alabaina, nolazbaiteko ezagupena egitea urrats baikor bat bezala hartua izan zen.

Kontseilu Konstituzionalak erabaki du ez dela bigarren urratsik egingen hizkuntz gutxituen ezagutzeko bidean. Izan, Frantziak onartutako 39 artikulua ontzat jo baditu ere, egitura juridikoak adierazi du itunaren hitzaurrea Konstituzionalaren aurka zihoala. Besteak beste, ez ditu onartu hizkuntza gutxituak eskubide

ukaezinak bizi publikoan eta pribatuan, ezta hiztunen taldeen eskubideak ere.

Erabaki horren ondorioz, Jacques Chirac lehendakariak eta Lionel Jospin lehen ministroak eskuetan dute berriro arazoaren gakoa. Behin baino gehiagotan, biek azpimarratu dute hizkuntza gutxituarekiko atxikimendua. Sinesgarritasun bat erdiesteko, hitzetik ekintzetara pasatzeko nahikaria frogatu beharko dute. Duela gutxi, Kanakiako eta Polinesia-ko hizkuntzen eskubideak ezagutzuz frogatu dute frantses agintariak aldaketa nagusiak posible zirela benetako borondate politikoa balin bazen. Eurokarta izenpetzeko, aldiz, Konstituzioa aldatzea funtsezko urratsa izanen da. Apustu handia izanen da; baina nahikari politikoa izanez gero, erabaki erraza...

Bada Iparragirre ezezagun bat

■ Kantari ezagunik bada hura Iparragirre da, Urretxuko bardoa. Baina istorioak eta historia ez dira beti ezkontzen, eta haren bizipen, pentsamendu eta kantagintzaren inguruko hainbat gezur agertu eta zenbait egia argitu ditu Natxo de Felipek. Urretxun aurki haren inguruan emango den ikuskariaren prestaketa lanetan topatu du Oskorri taldeko kantariak Iparragirre ezezagun hori.

Bi urte gehiago 35 orduetarako

■ URTEBETE iragan da Ipar Euskal Herrian eta Frantzia 35 orduko lan astearen legea indarrean jarri zenetik, eta orain legearen bigarren atala prestatzen dihardu Paris-ko gobernuak.

Arau osagarri horretarako hainbat berrikuntza proposatuko dizkio Lan ministroak Legebiltzarri. Berrikuntza horiek aurrera egiten badute, 35 orduko lan astera egokitzeko epea beste bi urte luzatuko zaie 20 langile-

tik gorako enpresei. 2002. urtea arte, beraz, legezkia izango zaie 35 orenak gaintzea.

Medef patronalak kanpaina gogorra egin du Aubry legearen aurka, eta presio horien aurrean kildu izana leporatu diote orain ministroari bere gobernuakide PC eta Berdeek.

Sindikatu nagusiak, ordea, ados daude luzamenduarekin, horrek negoziatziorako tartea zabalduko duelako.

...pertsonaiak

ALBERTO ALBISTEGI • Hamabost urte profesional moduan aritu ondoren, Alaveseko jokalaria agur esango dio futbolari. Etor-kizunean futbolari lotuta jarraitu nahi duela adierazi du jokalaria eibartarrak.

TXARO ARRAZOLA • Gasteizko artistak *En Movimiento* (Mugimenduan) izenburuko erakusketa ikusgai du Arabako Artxibo Historikoan. Bideoa eta argazkia uztartu ditu, emakumearen soineko kola luzedun batekin.

ANTHONY QUINN • *Camino de Santiago* (Donejakue bidea) izeneko telesailaren parte hartuko du Charlton Heston aktorearekin batera. Gaur hasiko dira filmaketa lanak Nafarroako zenbait tokitan.

...datua

181 milioi pezeta (7,25 milioi libera inguru) jaso ditu Kontseiluak *Lanordu bat Akordioaren Alde* kanpainaren bidez.

...adierazpena

«Gipuzkoan baino ez dago bertsolaritza segurtatua»

Manolo Arozena
Bertsolaria

... seiko urrea

XABIER GURRUTXAGA

Igandeko argazkiaren ondorioak

beheruntz egin dute.

Hirugarren ondorioa litzateke euskal gizartearen dagoen pluraltasun aberasgarri hori esparru instituzioanalean gorpuzten denean,

fragmentazioa eta dispersio instituzionala suposa dezakeen eredu baten arabera azaltzen dela. Horren adierazgarri izan litezke Hegoaldeko hiri-buru bakoitzean alderdi diferenteek irabazi dutela (PP izanik bietan irabazi duena), eta horretaz aparte lau Lurralde Historikoetako errepresenta-

zioari dagokionez us-tezko herri bat hori bitan banatzen dela. Herri honen erakuntza baterakoi baten alde bagaude, sentitzen dut baina Otegi jaunak ez du arrazoi: igandean ez da independentziarunzko *cuenta atrás* hasi. Igandean eman zena da, besteak beste, EH bizitza politikoa arruntan modu duin batean integratzen da adin emaitza oso egokiak.

Laugarren ondorioa pasatuz, esan behar da Lizarrako akordioa sinatu zutenen arte-

an irabazleak eta galtzaileak daudela. Ustez denek interes amankomun bat badute ere, garbi gelditu da akordio horri buruz gizarteratu den irudiak batzuei mesede handia egin diela (EH-PP-PSOE) eta beste batzuei berriz ez. Begibistakoa da hiritarren kopuru handi batentzat Lizarrako akordioa eta EHren helburuak gauza bera direla eta identifikazio horrek kalteak ekarri dizkiela PNV-EA. Azkenik garbi gelditu da aurrerantzean beharrezkoa dela partiduen arteko elkarrizketa berreskuratzea; ezinbestekoa dela PNV-PSOE eta EHren arteko akordioetarako jarrerak indartzea eta horretarako premiazkoa bada malgutasuna erakustea, premiazkoagoa dela EH konturatzea prozesuan mantsotasuna bertute bat dela.

• MATTIN •

Ekainaren 13ko hauteskundeak

Abertzaleak bizirik atera dira

• JON ALONSO •

[IDAZLEA]

EGUNKARIAK joan den igandekoaz eskatu dit iritzia; honez gero dena esanda dagoela uste dut, baina tira. Telegrama moduan baizik ez bada.

1.- UPNk marka egin du, botoetan eta portzentaiaetan. Nafarroako hamazortzi urte baino gehiagoko lau herritarretako batek botoa eman dio. Asko da. Allik, ordea, hondoa jo du. Ondorioa: Nafarroako eskuina, kabernikola, atzera-koia, antiedemokrata, antieuskalduna, bortxazale eta kulturaren hegoalabur baizik ezin daiteke izan. Zorritzarrez.

2.- PSNk bere emaitzarik txarrenak errepikatu ditu; normala da, jostailu bat baita eskuinaren eskuetan. Urralburu, Roldan, Aragon eta enparauek betiko hipotekatu zuten, antza, PSN. Estatuko faktikoen morroia da. Iritzi publikoak jakin ezin izan dituen ezkutatzeko miseria gehiago dituela seinale. Eta, jakina, Nafarroa Estatu-auzia da. Beraz... Gobernu barrutik edo kanpotik —kanpotik egingo nuke apustu—, UPNren uzkia milikatzen segitu beharrean daude. Azken orduko ustekaberik ez. Orain, zer aurpegirekin aurkeztuko dira hautesleen aurrean lau urte barru, ber denboraz eskuinaren sustengu leiala izan eta gero? Horretarako, hobe lukete denek UPNn sartzea eskatuko balute.

3.- EHk emaitza onak atera ditu, baina ez oso onak. Iruñean

bigarren indarra izatea oso ongi dago, baina ez da berria. Halaxe izan ziren orain hamabost-hamasei urte, Madrilako diputatua Del Burgoren aurrean ehundaka boto batzuegatik bakarrik galdu

zuten garai bereetsuan, oso oker ez banago. Indarkeriarik gabe eta aurrean lau urte dituztela, lanerako egokiera ona dute. Euforia izan daiteke bere etsaierik handienetako. Beste batzuetan izan da, bederen.

4.- EA-EAJ diskreto ibili dira Parlamentuan, gaizki Iruñeko Udalean. EAren arazoetako bat da ez direla gauza izan Nafarroan egiazko autokritika bat egiteko. Beste arazoetako batek Aies du izena. Hirugarrena, hau historikoa, eta EAJrekin konpartitua, bere kide eta zale gehienek epeltasuna, bere buruarekiko konfiantza zein amore militante falta; norberarengandik zatiño bat uzteko prest egon behar izaten baita deus egiteko politikan, batez ere mendira hain erraz ateratzen den hau bezalako toki batean. Beren bozero ofizialei, ezker abertzalearen zigorra izatearekin horrenbeste gozatu diren

honei, barrura begiratzeko unea iritsi zaie.

5. Abstentzioa, uste baino handiagoa, Iruñean eta Mendialdean handiagoa, beti ere, Erriberan baino. IU-EBk, ez ur eta ez ardo, nor-

“
Abertzaleak bizirik
atera dira. Hori baino
gutxiagorekin,
Lizarra-Garazi,
eraikuntza nazionala...
ahuntzaren gauerdiko
eztula baino gutxiago
lirateke

tasunik gabeko buruekin eta Madrilen zer esaten duten menpe, maileguan hartu zituen botoak itzuli egin ditu.

Abertzaleak %20a ordezkarietan eta %21-22 botoetan. Bizirik atera dira. Bizirik atera, diot, zeren, hori baino gutxiagorekin, Lizarra-Garazi, kontzentsosoa, eraikuntza nazionala

eta gainerako matrakak ahuntzaren gauerdiko ezula baino gutxiago bailirateke. Abertzaleek, Nafarroan dudarik gabe bere burua baskotzat eduki behar duen hauteskunde-eroldako laurdena (hau da, 115-125.000 boto, %30ko abstentzioarekin kalkulatu emandako botoen %35 inguru litzatekeena) mobilizatzea eta batzea lortzen ez duten bitartean —eta jakin badakit hau, arrazoi asko direla medio, hagitx zaila dela—, Hegoaldeko Euskal Herria ez da bat izango. Eta orduan ere, lanak. Bitartean hala-nola bizirik irautearekin konformatuko.

••• JOSU LARTATEGI

Gehiengoaren gogoak

Gehiengoak aipatzen dira sarri ondo datorkiguna justifikatzeko, unean uneko argudio gisa, eta sarri ere lehengoan entzun nuenaren moduko kontraesanetan erortzen gara.

Hor nago ni eta, sumindurik, zera azaltzen diot Urliari:

—ETB1eko pasada bat dela, jode! Ez dago kasik saio kulturalik!

Edo ni ez naiz enteratzen, hori ere gerta liteke. Baina eske, jode, berriak alde batera utzita, nik beti ikusten dut suelto-txapelketaren bat, trikitixa-finalen bat, bertsolariak, pilota final-laurdenak... Folki-folki ez bada futbola izango da, edo osterantzean lehiaketa esperpentiko horietakoren bat (*Goenkale-z no comment*, omnipresentea baita). Patetikoa da. Horretarako al da euskaldunon telebista publikoa? Literaturari buruzko saiorik ez dago, eta harrigarria egiten zait hori, areago euskaldunok bizi dugun normaltze-prozesu honetan literaturak duen garrantzia kontuan izanda. Zineaz, arte plastikoez eta antzerkiaz ere ez da ezer bereziturik esaten. Musika-programa serio bakar bat ere ez dago.

—Hor gehiengoak agintzen du, lagun. Azken batean hori da gehiengoak nahi duena. Bestea minoritarioa da, beraz ez du saltzen.

—Oso ondo. Orduan zergatik doa horrenbeste jende Guggenheim bezalako arte garai-kideko museo batera? Eta arte piktoriko edo eskultorikoengatik inoiz ezelako kezkarik izan ez dutenek zergatik defenditzen dute horrenbeste, Guggenheim edo arte moderno bereziki gustatzen ez zaizkizula esaten duzunean?

—Guggenheim garrantzitsua da, bai horixe, nahiz eta zuri gustatu ez. Batzuk gauza berri guztien kontra zaudete, besterik gabe, gehiengoaren kontra, baina begira: museo hori ezin bestekoa da gure turismorako, ekonomiarako, eta gainera artea bultzatu eta jende pilo bat erakartzen du. Mundu osoan egingo da sonatu Bilbo.

Horiexek izan ziren haren berbak.

Eta nik diot: zertan geratzen gara? Gehiengo, interesatzen zaizunean, artezalea da, eta interesatzen ez zaizunean telebistako zabor-kontsumitzailea. Mesedez...

...kornerra

MIKEL ELORZA

Herdoila

■ Bizi den etxea hondatzeko paregabeko abilezia erakutsi du gizakiak. Lurrari edozein meteoritok baino astinaldi handiagoak ematen dizkio, naturari egindako erasoetan normalean ezaugarri komun bat darabilela: aurrez jakina den arren hondamendia badatorrela, ez du etsitzen deitorrea beste aukera gelditzen ez den arte. AZTI itsas ikerketako erakundeak aurkezturiko txostenaren arabera hainbat arrain espezie egoera arriskutsu eta kezgarrian dira —legatza, sardina, hegalaburra...—, eta bixigua berandu gabe Donostiako Aquariumen bakarrik ikusi ahalko dugu. Itsasoetako arrain baliabideen %70en gaineko gehiegizko ustiaketa dago. Datuak kezagarriak dira, baina ziur kaltea samur litekeela. Seguru, hala ere, oraingoan ere asmatzen dugula alarma-deiei kasurik ez egiten, gure amu eta sareetan herdoila besterik biltzen ez dugun arte.

Gudarien etorbidea, z/g 20140 Andoain

zuzendariari@jalgi.com

943 300 228

OHARRA: Ahalik eta iritzi gehienek izan dezaten tokia, ez da komeni makinazko 15 le-
rro baino luzeago idaztea gutun hauetan. Idatzi duenaren izena, telefonoa, helbidea
eta NAREN zenbakia agertu beharko dira. Laburtu behar izanez gero, zuzendaritzak
bere esku du horretarako eskubidea. Erdaraz iristen diren gutunak ez dira argitaratuko.

zuzendariari

Sanjoanetan, errespetatu itzazue animaliak

Arrasateko Udalak etxe guztietara bidali duen herriko jaien programan jasotzen denez, ekainaren 19an, larunbata, «Kaiolako usakumeen II. tiroketa» egingo da San Kristobal kanposantuaren ondoan, Leintze ehiza eta arrantza-elkartek antolatu-tuta.

Behin eta berriz esan dugu ehiza-mota guztien aurka gaudela. Badi-rudi usakumeen tiroketa ehiza eta arrantza-elkartek «kirola» izena ematen diotena praktikatzeko era modernoagoa dela, gaurkoa.

Animaliei sofrimendua sortzen zaie, eta kalte moral hori ehizaren edo animalia biziak tirokatze-modali-tate guztietan sortzen da.

Ehiztariek beren jarduera behin baino gehiagotan justifikatzen dute, kirola egitea dela esanez. Ehiztari askok esaten dute, hiltzea baino gehiago, mendian gora eta behera ibiltzea gustatzen zaiela. Usakume tiroketan parte hartzen duten Leintzeko ehiztariei kirola iruditzen ote zaie San Kristobaleko kanposantu berriaren ondoan zenbait ordu tiro egiten eta hiltzen ematea?

Usakumeen tiroketa, Leintzek ez ezik, Udalak ere antolatu du. Bada garaia udal-taldeek animaliei bu-ruzko kode etiko bat zehaztu eta za-baltzeko eta, ondorioz, animaliei be-harrezkoa ez den sofrimendua ebi-tatzeko.

Beharbada, herritarrok pentsa-tzen hasi beharko genuke ez garaia ez aingeruak ez konputagailuak, animaliak baizik. Animaliak ezagu-tzeak gu geu ezagutzeko balio duela. Animaliak garaia onartzea gainera-ko biosferarekin harreman ardura-tsua izateko oinarri-oinarrizko dela.

Hausnarketa honetan, benetan ira-kurtzea gomendatzen dizugun Je-sus Mosterinen *Vivan los animales* liburu interesgarriak lagun dieza-guke. **Mikel Olabe** • *Ekologistak Martxan-Eki taldearen izenean* • ARRASATE (GIPUZKOA)

Denontzat edo inorentzat ez

Hauteskundeak pasa dira eta orain emaitzen ondorioak aztertze-ko momentua heldu da. Batuketak eta kenketak egiteko garaia, beraz.

EAEn, abertzaleak nagusi atera dira, eta espainiarrak gutxiengo. Azken horiek aspalditik dabil-tza, gutxiengoak izanik, gehiengo bali-ra bezala hitz egiten. Inposaketaz hitz egiten dute, abertzaleek euskal kultura eta proiektu nazionala in-posatu nahi dutela eta gutxiengo di-renen izaera ez dela errespetatuko esanez, eta ondorioz kultur anizta-

sunaz, pluraltasunaz, gutxiengoaren-enganako errespetuaz, eskubide-ez... dihardute etengabe.

Nafarroan, alderdi espainiarrak nagusi geratu dira eta euskal nortasunaren aldeko alderdiak gutxiengo. Baina EAEn errespetua eskatzen duten berberak Nafarroan fronte konstituzional bat eratzen ari dira euskal nortasuna gelditzeko eta txikitzeko. Hipokritak. Gutxiengo direnean errespetua eskatu, eta gehiengo direnean inposaketa hutsa. (Bestela Aragoi eta Asturias-era begiratzuz ikus daiteke zein errespetu gutxi dioten bertako kultura eta hizkuntza minorizatu.)

Nik argi daukat negoziatu beharreko gauza garrantzitsu bat. EAEn gutxiengoak errespetatuko badira, Nafarroan exijitu beharko da errespetu bera. Beraz, Hego Euskal Herriko politikariek badute nondik hasi hitz egiten, errespetua denontzat edo inorentzat ez. **Oinar Vitores** • PORTUGALETE (BIZKAIA)

galdeiozu...

Pepe Rei

KAZETARIA

**Euskadiko
kontrabando sareak
izan al du eraginik
Euskal Herriko
politikagintzan?**

Andoni Oiarbide [Legorreta]

■ HORI ARGI DAGO.

Hain garbi dago, ezen au-zitegietan ere jasota da-go. Donostiako epaitegi batean lehenengo ins-trukzioan jasotzen de-nez, Euskal Herrian dro-ga sartzen zen euskal gazteria zigortzeko, haiek mugimendu indepen-dentistari ematen zioten babesa zela eta. Orduan, droga eta droga-sareak arma politiko bat izan zi-ren, Estatuak Euskal He-rrriaren aurka erabilitako arma politiko bat. Eta hori dokumentatuta da-go.

Ekainaren 22tik aurrera
Eneko Olasagasti

• AKTOREA

izango da Galdeiozu ataleko gonbidatua.
Bidali zure galderak ordurako.

• MONTXO •

asteko

Kutxen bat-egitea ♦

Mundu osoko merkatuak handitzen ari diren neurrian, banku eta enpresa handien arteko bat-egiteak nagusitzen ari dira azkenaldian. Urrutira joan gabe, Hego Euskal Herriko kutxen arteko fu-

sioa hizpide dugu, eta 2000. urtera begira EAEko hiru kutxak bateratzea litekeena dela esaten dute zenbaitek. Estrategia horien inguruko bi iritzi ekarri ditugu lerrootara.

Kutxen konfederaziorat

• JOSEBA TOBAR-ARBULU •

[[INGENIARIA]]

Merkatuak handitzen diren heinean, entpresak eta bankuak handituz joan ohi dira. Hala, estatuen gainean eraiki nahi den Europar Batasunean hainbat entpresaren eta bankuren fusioak ikusi ditugu. Bien bitartean, asper-tu arte aipatu den nazio estatuen desagertzea ez da burutu, eta estatuari omen dagozkion zenbait eginkizunek eta arautegik oraindik zuzen diraute. Aurrezki kutxen eta banku bigarrendarren jarduerak arautzen dituzten espainiar (eta frantziar) legeak hortxe daude indarrean.

Ortodoxiak dioenez, aurrezki kutxa eta banku bigarrendar mota horrek espainiar (eta frantziar) Banku Zentralaren *oinarri monetarioaren* beharrezko erreserba eduki behar dute kredituak gauzatu ahal izateko, Banku Zentralak moneten emisioa monopolioa izaten duelarik.

Estatu mailan, moneta zentralaren eginkizuna interes-tasen gainekoa da, zeren, ortodoxiaren arabera, interes-tasa horrek monetaren kantitatean, *likidezian*, eginkizun garrantzitsua baitauka. Eginkizun horren gauzatzea moneta-merkatuen bidez gauzatzen da, bankuen arteko merkaturaren edo *open-market* delakoaren bidez. Eragiketa hori osatu egiten du beharrezko erreserben gaineko arautegi espainiar (eta frantziar) batek. Egungo banku-sisteman, banku bigarrendarrak, aurrezki kutxak barne, *moneta zentrala* eskuratzeko beharturik daudenez gero beren bezeroak biletze edo txanpon metalikoz hornitzearren, edo Altxor Publikoari transferentziak egitearren, edo eta Banku Zentralaren aurrean bere beharrezko erreserben maila egokia mantentzearren, interes-tasa erregulatzeak monetaren kantitatea, *likidezia*, erregulatzea dakar. Tasa hori aldatuz, ekonomian *likideziaren* tasa aldatzen da, inflazioa kontrolatzeko.

Europa mailan 2002. urteaz geroztik Europako Banku Zentralak (EBZ) euroa jaulkiko duenetik, antzeko egoeraz mintza daiteke. Izan ere, EBZ euroaren *oinarri monetario* berriaren iturria izanik, berak arautuko luke zernolako erreserba eduki beharko duten banku bigarrendar guztiek; bezeroen aurrezkiak kontuan edukiz, nahiko normala da banku bigarrendarren arteko fusioak gauzatzea. Beraz, ortodoxiaren arabera, komenigarria da Eus-

kal Herriko aurrezki kutxak nolabait bateratzea. Askoz hobeki, beraien konfederazioa burutzea, aurrezki kutxa norberak bere gune berezia, hots bezeria, gordez. Hala bada, Hego Euskal Herriko hainbat aurrezki kutxak subiranotasunaren aldeko urrats garrantzitsu bat egin dezakete.

Konfederazio horrek bezeria handiagoa lor dezake, beste hainbat banku bigarrendarrekin lehian arituz. Hori argi dago. Argi ez dagoena zera da: zertarako hori guztiori? Hau da, merkatuko al ditu konfederazio horrek hainbat arlotan beharrezko diren kredituak? Saiatuko da sare produktiboa inbertsioak egiten ala arituko da espekulazioan? Edukiko al du kontuan Aurrezki Konfederazio berri horrek gure Iparralde ala espainiar estatura mugatuko da?

Honaino ortodoxia (aurrerakoi) batek esan diezagukeen. Baina, ortodoxiak dioena baino haratago joanez, sormen monetarioaren misterioek adierazpen bat edo beste merezi dute.

Bankugintza modernoan edozein bankuren eginkizunetan bi jarduera bereizten dira; emisio monetarioa eta jarduera finantzarioa. Lehena sormen/deuseztapen bat da. Bigarrena, kredituari dagokiona, jadanik eraturiko errentei dagokie: edozein bankutan eragile ekonomiko batek ezarritako gordailua geroago kreditutan beste eragile ezberdin bati emanen zaio.

Beraz, aipaturiko *likidezia* gaizki eraturiko kontzeptua da, zeren moneta bat-batean sortu eta deuseztu egiten baita. Gainera, ez dago inolako *oinarri monetario*rik, zeinetik banku bigarrendarrek eta aurrezki kutxek kopuru berezia hartu behar baitzuten beren kredituak gauzatu ahal izateko.

Konfederazioa dela-eta, arazoa ez datza *likidezia* handiago edukitzearren, edo eta *oinarri monetario*tik kopuru handiagoa izatearren, aurrezki kutxen bateratzean. Argi eduki behar dira bankugintzaren jarduera monetarioa eta finantzarioa. Batak ez dauka zerikusirik bestearekin. Beraz, Euskal Herriaren subiranotasunaren ikuspuntutik, Hego Aurrezki Kutxen konfederazioak onura ekarriko liguke baldin eta soilik baldin Konfederazio horrek bere kontabilitatean aipaturiko jarduera monetarioa eta finantzarioa ongi bereiziko balitu, kasu, bi departamentu ezberdinen bidez.

Aukera estrategikoa?

• GOTZON OLARTE •

[[GIPUZKOAKO KUTXA-KO LEHENDAKARI OHIA]]

Badirudi oso denbora gutxi iragan dela lurralde historikoetako aurrezki kutxek, aldaketari jarritako oztopo ugari gainditu ondoren, beren geroak bateratzea erabaki zutenetik. Erabaki estrategikoa izan zen, eta horrela erabakietan ohi denez, aldekoak eta kontrakoak izan zituen; azken hauek askoz gutxiago izan ziren. Nire ustez, naturaltasunez onartu behar da beti izan direla etorkizuna aztertu ondoren hura konkistatzeko prestatu direnak, eta, aldi berean, historian iltzatuta gelditu direnak. Baina aurrezki kutxetako aginte-organoei aukeraz baliatzen asmatu zuten, eta, gaur egun, nekez esan dezake inork ez direla guztiz onuragarriak izan bat egiteko hartutako erabakiak.

Hamar urte iragan dira —oraindik hamar urte bakarrik!, esango dute batzuek— diputazioek eta hiriburuetako udalek duela ehun urtetik gora sortu aurrezki kutxa haiek bat egitea erabaki zutenetik, eta orain berriz ere planteatzen ari da kutxek bat egiteko komenigarritasuna, baina oraingo honetan autonomia erkidego osoan egingo da, zeina, bide batez esanda, guztiz erreala eta gaur egungoa baita, *historikoa* ez izan arren. Nire ustez, txalogarria da aukera hori seriotasunez planteatzea, eta ez erantzunen neurgailu gisa. Izan ere, etorkizunari buruzko galderak planteatzea, errealtateez eztabaidatzea bizitasun seinale da, hala nola erne gauden eta gauza guztiek hobeto funtzionatzea nahi dugun seinale.

Hortaz, gaia planteatuta dago, eta, atzo bezala gaur egun ere, aldekoak eta aurkakoak izango dira. Uste dut egoera posible hori naturaltasunez onartzea bizikidetzaren normalaren baitan sartzen dela, iritziak askeak direlako, eta halakoak izan behar dutelako, eta ez dugulako ahaztu behar erabaki estrategikoak, oraingo hau bezala, argudiatu eta arrazoitu egiten direla, baina ez frogatu. Erabakitzeko askatasunean oinarrituta egiten dira hautu horiek, hau da, arduraz handiz.

Aurrezki kutxek berriz bat egitearen komenigarritasunaz gogoeta egiten ari den honetan, egoera ez da duela hamar urtekoaren berdina,

baina bai oso antzekoa. Nire ustez, honako hauek dira bi egoeren arteko desberdintasun azpimarragarriak: alde batetik, ez da beharrezkoa izango merkataritza- edo bulego-sareak berregituratzea edo arrazionalizatzea, enpleguaren ikuspegitik horrek dakarren guztia erekin; bestetik, ez dago zalantza berezirik erabakiak merkatu kuotaren eboluzioan izan dezakeen eraginaz. Ekonomia arloan gertatzen diren liberalizazio eta interdependentzia prozesu gero eta bi-ziago eta orokorragoen ondorioz, gero eta konplexuagoa da finantza erakundearen errealtatea, eta, horregatik, aztertu beharreko gaitz nontzeko gaiek, gaur egun, gutxienez atzo bezala, erantzun egokiak ematea eskatzen dute, etorkizun hurbilari begira arduraz erantzutea.

Eta gogoeta, besteak beste, honako gai hauen inguruan egin behar da: garapen politika, bai lurraldea zabalduz, bai beste finantza erakunde batzuetan partaidetza lortuz; teknologian eta antolaketa-informatika sistemetan izan daitezkeen berrikuntzei etengabe egokitzeko politika; bezeroentzako aholkularitza politika; moneta-, artekaritza- eta kapital-merkatuetan egoera hobean sartzea; segmentazio eta espezializazio politika, bezeroei zerbitzu hobea eskaintzeko; zerbitzu zentralen eraginkortasuna... Gogoeta horietatik guztietatik, nire ustez, ondorio argi bat ateratzen da: komenigarria da planteatutako integrazioa.

Badakit beste batzuek aipatu ez ditudan beste zenbait kontu gehiago azpimarratuko dituztela, gure erkidegoan, nire ustez, norberaren lurraldearekiko atxikimenduak, zoritxarrez, neurritz gainekoa izaten jarraitzen duelako. Hala ere, uste dut garrantzitsuagoa dela etorkizuneko enpresa planteamenduen gainean gogoeta egitea, bai merkatuaren ikuspegitik, bai eta balioa —denontzako balioa— sortzeko gizarte ikuspegitik ere.

Euskal aurrezki kutxak, berriz ere, beste aukera estrategiko baten aurrean daude, eta sinetsita nago erantzun egokia ematen asmatuko dutela... planteatzen ari den integrazioaren aldeko erabakia hartuz.

• Erredakzioan itzulia

MIGUEL SANZEK SOZIALISTEI LEHENTASUNA EMANEN DIELA BERRETSI DU CDN-KO BURUEKIN EGIN BILERAN

Alli: «CDNk egonkortasuna eman diezaioke Gobernuari eta PSNk, berriz, ez»

■ Alliren idurikoz, UPN-CDN akordioa egonkorra izanen litzateke, oposizioa «zatiturik dagoelako»

■ Haren ustez, «sozialistek alternatiba gisa agertzeko beharra eduki bezain pronto hautsiko lukete akordioa»

■ CDNko buruaren hitzetan, «PSN ezin da gobernu aurrerakoi baten burua izan, jarrera frontista duelako»

Juan Kruz Lakasta / Iruñea

UPN-KO presidente Miguel Sanzek eta CDNko buru Juan Cruz Allik bilera egin zuten atzo Nafarroako Jauregian, Gobernua osatzeko aukerak aztertzeko. Topaketa UPNren eta PSNren artean Gobernua osatzeko negoziatzioak dagoeneko abian daudela heldu da. Hala eta guztiz ere, Allik CDNrekin akordioa lortzearen alde apustu egitea galdegin zien atzo buru erregionalistei. Eskatera egiteko tenorean, egonkortasuna izan zen CDNko presidentearen argudio nagusia. Azaldu zuenez, PSN-PSOE ezegonkortasuna eraginen luke Nafarroako Gobernuan, eta CDN, aldiz, egonkortasun bermea izanen litzateke.

Alliren hitzetan, «PSNk ez du egonkortasunik eskaintzen; izan ere, argi dago denborak aurrera egin ahala, hauteskunde orokorrak edo eta autonomikoak direla-eta bere burua alternatiba gisara aurkezteko interesa duelarik, PSNk akordioa hautsiko duela». Azken legegintzaldian gertaturikoa erabili zuen teoria horren oinarritzat: «Lehenik eta behin, hiruko Gobernua lehertarazi zuten, gero UPNri eman zioten sustengua Gobernua lor zezan, eta legegintzaldia amaitzeko urtebete geratzen zela UPN sustengurik gabe utzi zuen».

Alliren aburuz, CDNk joan den legegintzaldiaren amaieran UPNrekin aurrekontu hitzarmena eginez «egonkortasunerako bermea» dela erakutsi zuen. Nafarroako Legebiltzarrak 50 eserleku ditu, UPNk 22 parlamentario dauzka eta CDNk 3. Horrenbestez, UPNk eta CDNk bat egitekotan lehendakaria aukeratzeko sistema automatikoa erabili beharko lukete Gobernuaz jabetzeko. Tramite hori gaingiditu eta gero, Gobernu sendoa izanen

JOXE LACALLE

Juan Cruz Alli, Victor Maeztu, Jose Andres Burguete, Rafael Gurrea eta Miguel Sanz, atzo Iruñean eginiko bileran.

litzatekeela uste du Allik. Izan ere, «PSNren diskurtsoa UPNrena baino nafarzaileagoa izan da, eta hori dela kausa oposizioa antagonikoa da, eta oso zatiturik dago».

Ildo beretik, Juan Cruz Allik esan zuen PSNren jarrera dela-eta «bideraezina» dela UPN baztertuz gobernu aurrerakoa osatzea. «Sozialistek alde batera utzi dute

beren jarrera historiko aurrerakoa, irekia eta bateagarria, eta diskurtso frontista eta baztertzalea erabili dute. Gauzak horrela, nekez izan daitezke gobernu aurre-

rakoi baten buru», esan zuen Allik.

Sanz: «PSNri ematen diogu lehentasuna»

UPNk lehentasuna PSNri ematen diola berretsi zuen atzoko bileraren ondoko agerraldian Miguel Sanzek. Halaber, CDNk Parlamentuan duen indar urria nabarmendu zuen: «CDNko ordezkariak badakite hiru parlamentario besterik ez dutela eta PSNri ematen diogula lehentasuna». Halaber, CDNk erakutsi jarrera irekia derri-gorrezkoa zela gaineratu zuen: «Hauteskunde kanpaina esan dutena esan eta gero, ez dute beste irtenbiderik». Nolanahi ere, bat egin zuen Allik egonkortasunaren inguruan esandakoekin. «PSNk akordioa hautsiko balu, UPNren eta CDNren artean lor daitezkeen 25 parlamentarioek gobernabidea bermatuko lukete».

Miguel Sanz: «PSNri ez diogu akordio garestiegaririk onartuko»

■ CDN-KO buruekin bilera izan ondoko agerraldian, Miguel Sanzek abisua eman zien sozialistei: «PSNri akordioa baliola duena baino garestiegaririk ordaintzeko prest gaude, baina ez gehiegi». Haren aburuz, «sozialistek argi ikusi behar dute zer eska dezaketen eta zer ez». Sanzek, halaber, iragarri zuen UPNko

Kontseilu Politikoak hilaren 26an aztertuko dituela PSNrekin akordioak lotzeko aukerak. Horren aurretik, astelehenean UPNko Batzorde Eragileak gai bera aztertze bilera eginen du. Sanzen arabera, hilaren 26rako prest izanen da PSNrekin akordioa lotzeko proposamen zehatzaren zirriborroa.

Bestalde, buru erregionalistak esan zuen aurrerantzean ez dituztela jakinaraziko UPNko eta PSNko buruek akordioa lotzeko egingen dituzten bileren edukia. «Jakina, akordioa lortzen dugularik, eman beharreko azalpen guztiak emanen ditugu, gardentasun osoz, baina ordu arte lan serioa egin nahi du-

gu, eta horretarako ezinbestekoa da egunero lotu dugunaren eta ez dugunaren inguruan azalpenik eman beharrik ez izatea». Azkenik, ontzat jo zuen UGT sindikatua UPN-PSN akordioaren alde azaltzea. «Nik banekien zein zen haien jarrera, baina ona da jendeak hori jakitea», esan zuen.

Botoemaile aurrerakoiei «iruzur egitea» egotzi diote EH-Nafarroak eta EAK PSNri

Bi indar abertzaleok akordioak lotu nahi dituzte Nafarroako hainbat udaletan

Juan Kruz Lakasta / Iruñea

EH-Nafarroako eta EAKo buruek bilera egin zuten atzo, Foru Gobernua osatzeko aukerak aztertzeko. Bi alderdi abertzaleon aburuz, oso litekeena da UPNk eta PSN-PSOEk Gobernurako akordioa lotzea. Hori dela kausa, uste dute alderdi sozialistak iruzur egin diela botoemaile aurrerakoiei.

HAUTESKUNDEEN bihar-munean Fernando Barrenak iragarri bezala, EH-Nafarroak UPN ez beste alderdi guztiekin bilerak egiten hasi da, gobernu aurrerakoia osatzeko aukerak aztertzeko. Atzo Iruñeko Alkartetxean izan ziren Fernando Barrena, Santi Kiroga eta Felix Jose Puyo EHko parlamentarioak, Begoña Errazti eta Jose Mari Aierdi EAKo hautetsiekin bilera egiteko.

Gobernua osatzeko aukerak aztertzeaz gain, EA edo eta EH zerrenda bozkatuena den herrietan akordioak egiteko aukera aztertu zuten. Halaber, Parlamentuan oposizioan badaude zenbait alorretan haien lana koordinatzeko adostu ziren. Nolanahi ere, bi alorroi dagokienez, xehetasunak hurrengo bilerarako utzi zituzten.

Topaketaren ondotik Fernando Barrenak azaldu zue-

JOXE LACALLE

EAKo eta EHko parlamentari nafarrak Alkartetxean bildu ziren atzo Foru Gobernua osatzeko aukerak aztertzeko.

nez, «eskandalagarria da hauteskundeak egin eta 48 ordu baino lehen UPNrekin biltzea PSN, eta akordioa gauzatzeko aukera ugari daudela esatea bileratik aterakoan».

«Lan serioa eginen du oposizioan EHk»

Foru parlamentarioak iragarri zuen EHk oposizio lan «serioa» eginen duela, baldin eta UPNren eta PSNren arteko akordioa gauzatzen bada. «Hori gertatuz gero, oposizioaren erreferentzia nagusia izanen gara, eta lan politiko

garrantzitsua egin beharko dugu. Jarrera arduratsua izanen dugu, eta lan egin gogoz ezkerreko balioetan oinarriturik».

Halaber, azaldu zuen EHrentzat ez litzatekeela kontraesankorra izanen PSNrekin akordioak lotzea. «Lehentasuna emanen genioke UPN Gobernutik kentzeari, eta ez genuke sustengua musu truk emanen. Behin eta berriz azaldu dugunez, kudeaketan ezkerreko egitea eta erakundeek Nafarroa abian den prozesuan protagonista izan dadila bermatzea eskatuko genukeen».

PSNko idazkari nagusi Juan Jose Lizarbek behin baino gehiagotan adierazi du UPNrekin bat egin nahi duela, besteak beste, gorakada handia izan duten indar abertzaleen estrategiari aurre egiteko. Begoña Erraztik gogor erantzun zien atzo adierazpen horiei: «Abertzaleon xede bakarra gizartearen zatitza hobereena lortzea da, eta Lizarbek ez badu sinesten, guregana etor dadila. Guk ez dugu inor behartu UPNrekin bat egitera. Lizarbek jakinen du zergatik egiten duen. Nik esanen nuke zerbaitek harrapatuta daukala».

«Hauteskundeetan Euskal Herriaren eraikuntzaren bidea indarberriturik atera da», dio Jarraik

Erredakzioa / Donostia

JOAN DEN igandean egin-dako hauteskundeetan, «Euskal Herriaren eraikuntzaren bidea indarberriturik atera» dela adierazi du Jarrai erakundeak, prentsa ohar batean.

«Euskal Herriak ezinbestekoa duen independentzia eta sozialismoaren bidean, urrats eraginkorak egiteko oinarri sendoa jarri dugu berrito ere», dio Jarraik.

Bide horretan, gazte erakundearen ustez, «igandean egin-dako indar biltza, etorkizunerako apustu bilakatu behar dugu».

Era berean, «Euskal Herriak Estatuarekin dituen loturak apurtu behar ditugu», adierazi du Jarraik.

Horrez gain, euskal gazteriak egiteko asko duela esan du, «irabazteko asko dugulako». Hori dela eta, «eguneroko lanean herriz herri nazio eraikuntza sendotzeko» deia egin dio Jarraik euskal gazteriari.

Jarrairen iritziz, «Euskal Herriarrok-en 280.000 indar horiek guztiak nazio eraikuntzaren indarrak izan behar dute. Bat bera ere ezin da albo batera utzi; izan ere, Euskal Herriaren eraikuntza abian da eta, geldiezia da». «Gure nazioaren eraikuntzari ekin behar zaio», dio Jarraik idatzian.

Gaztelak Trebiñoko emaitzak onartzea espero dute konderriko hautagai garaileek

Lan talde bat eratuko dute bi udalek, Bruselari garapenerako laguntzak eskatzeko

Felix Iriarte / Gasteiz

Konderriko bi udalak (Trebiño eta Argantzun) enklabea Araban sartzearen aldeko zerrenden alde azaldu dira, PPren proposamenaren aurka. Emaiza horrek abian jarriko du Trebiño Araban sartzeko prozesua, eta bi udaletako zinegotzi independenteek eta alkateek emaitzak onartzeko eskatu diete Gaztelako agintariari.

HISTORIKOTZAT jo dute Juan Carlos Aguilok eta Alfredo Oraak —hurrenez hurren Trebiñoko eta Argantzungo alkateak izango direnak, gehiengo absolutoz irabazi dituztelako hauteskundeak— hautagai independenteen garaipena. Izan ere, Trebiñon PP izan da nagusi orain arte, eta konderria Araban sartzeko atea itxi zituen horrek.

Gaztelako agintariak emaitzak onartzea exijitu dute Trebiñoko agintariak. Gogora ekarri dute Angel Acebes PPko Administrazio Publikoetako ministroak esan zuela aintzat hartuko zituela Udal hauteskundearen emaitzak konderriaren geroa erabakitzeke, eta orain hitza ez jateko eskatu diote Oraak eta Aguilok.

Burgosko Diputazioa PPren esku egongo da, eta baliteke Araban ere PPk agintzea. Trebiñoko alkateek gogora ekarri dute Ramon

JOSEBA OLALDE

Trebiñoko eta Argantzungo alkateak eta zinegotziak konderriko auziaz jardun ziren atzo Gasteizen.

Rabanerak (Arabako Diputaziorako PPren hautagaia) beti defenditu duela Trebiñoren arabartasuna, eta, halaber, jakinarazi dute berak adierazi zuela «errazago» izango zela auzia konpontzea Burgosko eta Arabako Diputazioetan PPk aginduko balu. Hitz horiek oraindik gogoan dituztela adierazi zuten atzo.

«Ez da PPren kontrako auzia»

Auzia ez dela PPren kontrakoa azpimarratu zuten Oraak eta Aguilok. Izan ere, hauteskundeetan garbi geratu da

«PPko botoemaile asko» Trebiño Araban sartzearen alde daudela. Hori frogatzeko, esan zuten PPk Europako hauteskundeetan Udal hauteskundeetan baino boto gehiago izan dituela, hau da, batzuek PP bozkatu dute Europarako eta independenteen zerrenda Udal hauteskundeetan. Halaber, jakinarazi dute «ehunka» boto erreferenduma aldarrikatuz agertu zirela Burgosko Diputazioa osatzeko hautesontzian. Gainera, alderdi abertzaleek Europarako lortutako boto kopurua «garrantzitsua» izan dela nabarmendu zuten.

Datuek erakutsiko lukete, alkateentzat, gehienak Araban sartzearen alde daudela.

Konderriaren garapena ziurtatzeko urratsak egingo dituzte bi udalek. Kexu dira orain arte Burgosek baztertu dituelako, eta laguntzak zuzenean eskatuko dizkiete Bruselari. Bi udalek lan talde bat eratuko dute «arlo politikoan, sozialean eta kulturean» batera jarduteko. «Gauzak azkartuko dira orain, bi udalek batera jardungo dugulako. Halaber, Gaztelak Trebiñoren arabartasuna ukatuz egin zuen txostenari erantzuna emango diote.

Programaren arabera, PSE-EAJ ituna babesteko prest dago IU Bilbon eta Arabako Batzar Nagusietan

Europa Press / Bilbo

EAJ-EA eta PSE-EEren arteko ituna sustengatuko luke IU-EBk Bilboko Udalean eta Arabako Batzar Nagusietan baldin eta proposamenak «programaren arabekoak badira eta ez botere banaketaren arabekoak», adierazi zuten atzo talde honetako iturriek.

IU-EBren botoak erabakigarriak izan daitezke Bilboko Udalean. Bertan, EAJ-EA koalizioak eta PSE-EEK hamalau zinegotzi batzen dituzte eta gehiengo izateko hamabost zinegotzi behar dira. Arabako Batzar Nagusiari dagokionez, EAJ-EAren hamasei batzarkidek eta PSE-EEren bederatzik boto bat behar dute gehiengo lortzeko. Botoa IU-EBren bi batzarkideetatik lor daiteke.

Javier Madrazok zuzentzen duen taldeak ez du, oraingoz, gehiengo dute alderdien deirik jaso. Hala ere, Gobernua osatzeko proposamenak «programaren» arabekoak izan daitezela exijitzen du IUk, «ezkerrekoak eta aurrerakoak», eta ez boterearen banaketaren arabekoak.

Bestalde, ez dirudi IU-EBren zuzendaritzak orain dimitituko duenik, izan ere urrian alderdiak egingo duen Asanblea Orokurrean zuzendaritza karguak hautatuko dituzte.

EH: «Araba ez da kolore bakarrekoa»

F.I. / Gasteiz

ARABA-N PPk irabazi ditu hauteskundeak, Gasteizko Udalean bezala. Hala ere, horrek ez du esan nahi Araba «PPrena» denik. Iñaki Usategi biltzarkideak adierazi zuen gizartearen sentsazio hori egon daitekeen arren, egia beste bat dela; Araba ez dela «kolore bakarrekoa» alegia.

EHk bi alkatetza lortu ditu, Laudion eta Legutian, eta zenbait herri garrantzitsutan bigarren alderdia izatea lortu du, Amurrión esaterako. Horrek guztiak era-

kusten du EH «erreferentzia» bilakatu dela Araban eta herritarrek EHren mezua «onartu» egin dutela.

Zinegotzi kopurua 20rekin gizendu du koalizio abertzaleak, eta biltzarkide kopurua %50 gehitu du. Orain 56 zinegotzi, bi alkate eta sei biltzarkide izango ditu. Halaber, 28 herritan izango du ordezkaritza, lehen baino zazpi gehiagotan, eta 13.000 boto gehiago pilatu ditu, 21.000 boto izan baititu. Datu horiek «oso positiboak» direla esan zuen Rakel Peña legebiltzarkideak.

Udalerrien Biltzarrean ia Arabako udal guztiak egotea ziurtatuko dute emaitzek. Izan ere, Gasteiz, Biasteri, Eltziego eta besteren bat kenduta, beste guztiak abertzaleen esku izango dira, eta, zinegotzi kopuruari dagokionez, bikoiztu egiten dute Lizarrako alderdiek. Usategik, bestalde, esan zuen PP Diputazioaren buru egotea kaltegarri izango dela, «ezetza frontea» eratuko duelako. Halaber, deklaratu zuen EHk «demokrasiaren aldeko aliantzak» lagunduko dituela.

JOSEBA OLALDE

Iñaki Usategik eta Rakel Peña EHren emaitzak aztertu zituzten.

EAJk PSE-EErekin lehen bilera egin du, gobernu koalizioen aukerak aztertzeko

Jeltzaleek biltzar nazionala egingo dute gaur, akordioen inguruko gogoeta egiteko

Agentziak / Donostia

Jeltzaleen eta sozialisten arteko bileren berri ezer gutxi jakin bada ere, jadanik biltzen hasi dira, *Euro-pa Press* agentziak atzo adierazitakoaren arabera. Bien bitartean, alderdi guztiak barrura begira azterketak egiten ari dira instituzioetan egin daitezkeen itunen inguruan. Gizarteari begira, oster, akordioak egiteko baldintzez mintzatu dira.

EAJ-KO Hegoaldeko lau herrialdeetako biltzarrak egin zituzten atzo, eta gaur, berriz, Batzorde Nazionala izango dute jeltzaleek. Batzar horietan, hauteskunde emaitzen azterketa mahai gainean, instituzioetan gobernatzeko akordioen aukerak aztertzen ari dira.

Bien bitartean, atzo *Europa Press* agentziak emandako informazioaren arabera, EAJ eta PSOEko ordezkariak bildu ziren lehen aldiz akordioak aztertzeko. EAJko ordezkariak zein diren ez du adierazi agentzia horrek, bai ordea, bileran izandako PSOEko ordezkariak zein diren: Nicolas Redondo, Jesus Eiguren, Rodolfo Ares eta ziurrenik Txiki Benegas ere izan zen jeltzaleekin bileran.

Era berean, Nicolas Redondo eta Carlos Iturgaitzek ere hauteskunde osteko aurrez aurreko lehen mintzaldia izan zuten atzo, nahiz eta telefonoz behin baino gehiagotan hitz egin duten.

Nicolas Redondo Terreros PSE-EEko idazkari nagusia, artxiboko argazki batean.

Gauzak horrela, Javier Arenas PPko idazkari nagusiak PSOEko Joaquin Almunia bi alderdiek akordioak egiteko gutunez egindako eskaeraren harira, PSOEk hainbat adierazpen egin ditu EAJrekin eta PPrekin akordioak egiteko aukerei buruz.

Redondok, Almunia, Peralesek eta Bellochek orohar hiru ideia kaleratu zituzten atzo: batetik, PPrekin akordioak egongo direnik ez dute baztertzen, Gasteizen adibidez. Bestalde, PPrekin ez duela fronte bat osatuko adierazi dute, hau da popularrerekin ez dituztela itun orokorrak egingo, eta, azkenik, EAJrekin akordioak egin daitezkeela diote, «baldin eta

Lizarrako akats estrategikoa zuzentzen eta aldatzen badu». Bide horretatik diote, EHrengandik aldentu, eta Ajuria Eneko bidean hiruko gobernuak osatzea dela egokiena «pluraltasuna bermatzeko».

EAE salbuespena da PPrekin itunak egiteko

Atzo Alfonso Perales PSOEko Udal Politikarako idazkariak esan zuen Espainian PSOEren politika orokorra izango dela «aurrerakoiekin» itunak egitea. Ordea, salbuespen gisa aipatu zuen EAE, izan ere, nahiz eta akordio orokorrik ez bada izango, zilegi baita hainbat lekutan akordioak

egitea, Lizarrak aurrera egin ez dezan.

EAJrekin itunak egiteko orduan, bestalde, Nicolas Redondok adierazi zuen, aukera ezberdinak ikusi behar direla, eta horretan zeresan handia duela EAJren jarrerak, «HBrengandik aldentu eta pluraltasuna bermatzeko akordio egokiak» egin baitaitezke. Hausnarke-ta eskatu zien jeltzaleei akordioak egiteko garaian.

Azkenik, Juan Alberto Bellochek ez du uste PPK sozialistei egindako proposamena denik egokiena EAEra-ko, izan ere «EAEn era askotako itunak» egin daitezkeela dio herrialdeetako egoeraren arabera.

Lizarraren gestioa EAJ-EAk zuzendu behar duela dio Oliverik

Agentziak / Donostia

«Lizarraren gestioan EAJ-EAk protagonismo handiagoa hartu behar du, eta zuzendu, EAJ-EA baita alderdi indartsuena», adierazi zuen atzo Inaxio Oliveri EAKo idazkari nagusiak.

Horrez gain esan zuen bi helburu nagusi dituela EAJ-EAk: «oreka instituzional orokorra lortu eta bake prozesuan aurrera egitea». Horretarako beharrezkoa ikusten du Oliverik EHrekin Jaurilaritzako akordioak jarraitzearekin batera, beste alderdi batzuk erakartzea: «ezinbestekoa da PSE-EE Euskal Herrian zabaldu den bake prozesuan barnerraztea».

PSE-EE bake prozesuan barneratzeko Lizarra alde batera utzi beharraz galdetzen zion kazetari batek, eta Oliverik erantzun zion, «PSE-EE bake prozesuan sartzeko Lizarra gainditu behar bada, gaindituko da. Garrantzitsuena ez da akordioek nola izena duten, baizik eta guztiek batera bakegintzan aurrera egitea».

EAJ-EAk espero zituen emaitzak izan ez arren koalizioaren alde dago Laudioko EAJ

Efe / Laudio

LAUDIOKO EAJren exekutibak atzo aitortu zuenez, «EArekin egin koalizioak» ez du funtzionatu, izan ere «emaitzak ez dira iritsi espero genituen helburuetara». Hala ere, EAJk koalizioari eutsiko dio, «epe luzera itxaropeneko proiektua baita». EAJ-EA koalizioak Laudion, 17 zinegotzietatik, bost lortu zituen. EHk, berriz, sei zinegotzi eskuratu zituen eta PPK eta PSE-EEK hiruna.

Laudioko EAJko ordezkariak bat etorri ziren Xabier Arzalluzen adierazpenekin. Arzalluzek esan zuenez, «beharbada koalizioa asimilatzeke denbora gehiago behar da».

Alderdiaren udal taldeak egindako gestioen ondorioak ez zituen baztertu EAJko exekutibak.

«Gogoeta bateratua» egiteko eskatu dio Arenasek PSOERI, EAEko instituzioetan «pluraltasuna bermatzeko»

JAVIER ARENASEK Joaquin Almunia PPK eta PSOEek elkarrekin itunak egiteko eskatzen zion hausnarketa dela eta ez dela, Arenasek gutunean ematen zituen arrazoietatik batzuk hauek dira: Batetik «bi alderdion arteko hausnarketa bateratua egin behar da, EAEko instituzioak hautesleen pluraltasunaren isla izan daitezkeen». Bestetik, EAEko hauteskunde prozesua Lizarra

instituzio guztietara zabalitzeko ideiarekin inguruan mugitu dela dio, eta «hautesleek horri erantzun nahi izan diote adiera anitz batekin». Hori dela eta Arenasek uste duenez, «ezinbestekoa da pluraltasun horri erantzutea, eta EAEn normalizazio politikoa lortzeko konpromisoa hartzea Estatutu eta Konstituzioaren izaera integrazitzailea oinarri harturik».

Jaime Mayor Oreja Barne

ministroak, berriz, espero du «PSOE egungo egoerari erantzuteko gai» izango dela, eta konfiantza osoa du, «EAERI, Espainiari, Konstituzioari eta Estatutuari komeni zaiona jakiteko PPrekin hausnarketa foro bat eratzeke gai» izango dela.

PP eta PSOEren eginbeharra da, Mayor Orejaren ustez, hausnarketa hori egitea, «EAEn eta Nafarroan normalizazioa lortzeko».

Azkenik, Ermuko Foroa ere iritzi berekoa da, PSOEek eta PPK akordioak egin behar dituztela-eta. Foro horrek dioenez, alderdi konstituzionalistek «lasaitasunez» egin behar dituzte akordioak, «tranpan» ez erortzeko. Datorren astelehenean Ermuko foroko kideek PP eta PSOE alderdiekin bilera izango dute Senatuan, «EAEn indarkeria amaitzeko bideak aztertzeko».

Kantonamendu hauteskundeak Hego-Angelu

Bonnetek utzitako aulkiaren bila

14.315 angeluarrek kontseilari nagusia hautatzeko aukera izanen dute igande honetan

Hur Gorostiaga / Angelu

Michel Bonnet Angeluko auza-
pez eta kontseilari nagusia zendu
ondoren, Kontseilu Nagusian bere
aulkia agintaldi honetako urte eta

erdian beteko duena zortzi hauta-
gairen artean hautatuko dute igan-
dean angeluarrek. Ez dirudi hauta-
gairen batek lehen itzulian gehien-
goa lortuko duenik. Ondorioz,
ondoko igandean boz gehien jaso-

tzen dutenen artean hautatu behar-
ko dute. Angeluren garatze azkarra
eta elkarbizitza arazoak dira boze-
tako gai nagusia. Hona hemen aur-
kezten diren zortzi hautagaien iri-
tziak.

ANGELA MEJIAS

Angeluko Herriko Etxearen irudia.

GALDERAK

1. Zein dira zure ustetan Hego-Angelurendako lehentasunak? **2.** Pirinio Atlantikoe-
tako departamendua egitura egokia ote da Angelu eta Ipar Euskal Herriko intere-
sen defendatzeko? **3.** Zergatik erabaki duzu bakarrik aurkeztea eta ez eskuinaren
/ ezkerraren / abertzaleen arteko batasunean? **4.** Bigarren itzulirik baldin bada,
zein izanen da zure jokaera?

Françoise Come •

Berdeak

«Oinezko eta
bizikletendako
bideak nahi ditut»

1. Angelu hiri
baten karika-
tura da, sal-
tegi handie-
kin eta erre-
pide ugarire-
kin. Nire as-
moa garapen orekatuagoa
lortzea da, saltegi handi
gutiagoz eta enpresa sorre-
rak Maignon bezalako
industri eskualdeetan
lagunduz. Hiriak elkarbizi-
tzarako gunea izan behar
du, garraio kolektiboak eta
oinezkoen eta bizikleten-
dako ibilbideak sortuz.

2. Ez. Batez ere Ipar Euskal
Herriarendako Euskal
Departamendua beharrez-
koa da kostaldea eta bar-
nealdearen arteko desore-
ka gelditzeko. Gainera,
Euskal Departamenduan
ELB laborari sindikatuak
gehiengoa izanen luke, eta
hori ona da.

3. Errazagoa da zerrenden
arabera egiten diren hau-
teskundeetan bateraturik
aurkeztea. Kasu honetan
hautagai bakarra da, eta
garrantzitsua da bakoitzak
bere mezua helarazteko
aukera ukan dezan. Gaine-
ra, hauteskunde hauetan
aurkezten den emakumez-
ko bakarra naiz, eta gure
ahotsa entzunarazi beha-
rra ikusten dut.

4. Hautesleek erabaki
beharko dute. Lehen itzu-
lian nagusitzen direnei gal-
deketa bat bidaliko diegu,
eta emandako erantzunen
arabera erabaki dezatela
gure hautesleek.

Jean Jacques
Doihenart • PC«Eskuina garaitu
behar dugu»

1. Lehentasu-
na eskuina
garaitzea da.
Aukera pare-
gabea dugu,
eskuinean
botererako
borrokan ari baitira. Elf-
Aquitaine lantegian lan
egiten dut, eta enpresa

horrek sekulako irabaziak
ukanik ere, milaka langile
kanporatu nahi ditu. Jus-
tuki eskuinak defenditzen
duen liberalismo hori sala-
tzea da nire helburua.

2. Departamendua egitura
baliosa da nire ustez. Egi-
tura demokratikoa da, eta
jendeenganik hurbila.
Ondorioz, Euskal Departa-
mentu batek demokrazia
eta hurbiltasun gehiago
ekarriko luke. Baina bal-
dintza batekin, departa-
mentu horrek Frantziako
Errepublikaren baitan
segitu beharko du. Hego
Euskal Herrian udal kon-
tseilariak erail izana izuga-
rria izan da, eta nazionalis-
moak beldurra ematen dit.
Erreferendun bitartez era-
baki behar da departamen-
du berria sortu ala ez.

3. Angeluko alderdi ezker-
tiarrekin hautagaitza bate-
ratua proposatu nuen.
Baina ezberdintasuna abe-
rastasun gisa ikusten
dugu. Horregatik nire lana,
sozialista eta ekologistak
ezker aldera bultzatzea da.

4. Ezkerreko hautagaietarik
boz gehien eskuratzen
duenaren alde jokatu-
dugu, eta espero dut hori
ni izatea.

Ramuntxo Kanblong •
EAJ«Angeluk koordinaketa
lana egin behar du»

1. Euskal De-
partamendua
eta Lurralde
Eskemaren
obratzea dira
lehentasun
nagusiak
niretako. Hego-Angeluren
geografia kokapena ikusi-
rik, bere eginbeharra Baio-
na-Angelu-Miarritze aglo-
merazio mailan eta Ipar
Euskal Herriko barnealde-
ari buruz koordinaketa
lana egitea da. Ekonomi
mailan, tokiko inizatibek
sustengu berezia ukan
behar lukete. Zientzia
fakultatea hor eraikiko
baita, uste dut lurralde
horretan garrantzia bere-
zia izanen duela. Gisa
berean Hegoaldearekiko
harremanak garatu behar
ditu.

2. Euskal Departamendua
lehenbailehen ukan behar
dugu. Euskararen irakas-
kuntza orkorteak eta ofi-
zialtasunak ere berehalako
lorpenak izan behar dute.
Gaskoinaren irakaskuntza
ere lagundu behar da.

3. Anitz mintzatu da gai
horretaz. Nik uste abertzale-
leen arteko malestrukeria
izan dela maleruski. Beste-
la egin zitekeen.

4. Dena dela guk baldintzak
pausatuko ditugu eta jaso-
tzen dugun erantzunaren
arabera hartuko dugu nor-
bait sustengatzeko eraba-
kia ala ez. Euskal Departa-
mentuaren gaia izanen da
garrantzitsua.

Manex Goienetxe • AB

«Auzoguneak bizigune
bilakatu nahi ditugu»

1. Angelu osoarentzat beza-
la, lehen le-
hentasuna
instituzio
baten ukaitea
da. Edozein
egitasmo
aitzinarazte-
ko instituzio bat behar da,
eta gaur egun ez dago. Bes-

Kantonamendu hauteskundeak Hego-Angelun

talde, Hego-Angeluren berezitasuna industri eta merkataritza aktibitateen inguruan eraikia izan dela da. Ez da aitzinetik pentsaturik egituratu den hiria, basaki baizik. Horrek ondorio biziki kaltegarriak ekartzen ditu eguneroko bizitzari. Auzoguneak osatu dira, baina ez dago bizigunerik. Gai hori hurbiletik lantzekoa da, basamortu gisako hiri bat baita.

2. Ez da egokia batere. Pirinio Atlantiko departamendua bitan zatitu behar da Ipar Euskal Herriak bere ezagupena ukan dezan. Hego-Angelu bidegurutzean izanik, barnealdearekin eta Hegoaldearekin harremanak garatu beharra du ere.

3. Nire kasuan ez naiz bakarrik aurkeztzen, abertzaleen batasunean baizik. Duela hamar urte, eta orain arte abertzaleak proiektu komun baten inguruan bildu izan gara, elgarrekin lan egiteko.

4. Bigarren itzulian zer eginen dugun ez dugu oraindik erabaki, baina igande arratsean deliberatuko dugu. Gure eskakizun nagusien inguruan hautagai nagusiek emanen duten erantzunaren arabera ikusiko dugu ea norbaitendako bozka galdeginen dugun ala ez. Institutzio eta euskararen gaiek garrantzia berezia ukanen dute.

Guy Mondorge • PS

«Departamendu zaleek ez naute oraindik konbentzitu»

1. Batetik sozial mailan lanegile sozial gehiago behar ditugu Angelun. Bigarrenik Angelu errepidez zeharkaturik izanik, eskola eta gune publikoen aitzinetik pasatzen diren errepide gunee-tan segurtasun neurri bereziak ezarri beharrak dira. Gisa berean, auzo ezberdinen arteko elkarbizitzeko loturak segurtatu behar dira. Azkenik, teknologia berrien ikasketa kolegioetan garatu behar dira.

2. Pirinio Atlantikoak egungo egitura legala da. Euskal Departamendua nahi dutenek ez naute oraino konbentzitu, horrek ez delako erantzuten Baiona-Angelu-Miarritzeko eskualdeak dituen beha-

Angeluko unibertsitatea.

rrei. Departamendu berri bat behar balitz, Angelu, Ipar Euskal Herria eta Aturrri eskualdeko errealitateak hartu beharko lituzke kontuan.

3. Bakoitzak bere adierazpen askatasuna atxiki behar du. Angeluarren aitzinean bakoitzak bere sentsibilitatea azaldu behar du, eta horretan ez dago inolako arazorik.

4. Bigarren itzulian, orain arte bezala ezkerre elkarturik egonen da. Ez dago bertzerik negoziatzerik, berde, komunista eta sozialistok bat eginen dugula pentsatzen dut.

Bernard Gimenez • UDF

«Euskal boz batzuk eskuratuko ditudala uste dut»

1. Nire lehen kezka enplegua da. Horrekin batean, bizitza kalitatea eta gazteek etorkizuna

izan dezaten, tokian lan egin, bizi eta ikasteko ahalmena ukaitea, gisa berean.

2. Ipar Euskal Herriko interesak defenditu nahi ditut kultur mailan eta hizkuntza mailan ere. Elebitasuna puntu garrantzitsua da niretzat. Angeluren garapena Pauetik bidera daitekeela uste dut. Ez naiz Euskal Departamendua- ren kontra, baina momentuz bertze bideak baliatu behar ditugu gure hiria aglomeraziorat, Hegoalderat eta barnekalderat zabaltzeko. Ez naiz segur departamendua egitura

zentralista izanik, hori lagunduko duen. Hobe dugu egun dugun egitura atxiki eta barnetik mentalitateak aldatzen saiatzea.

3. Ez naiz bakarrik aurkeztzen. Herriko Etxe gehien-goaren sustengua dut, auzapezarena barne. RPRko hautagaia, aldiz, bai bakarrik aurkeztu da. Bera bakarrik da, eta ni ekiparekin.

4. Nik nire bidea segituko dut, beharbada euskal boz batzuk gehituko zaizkit. Ez dut bertze inorendako boza galdegin beharko, segur naizelako boz gehien ukanen duen hautagaia izanen naizela.

Jean Michel Barat • RPR

«Aurkezteko legitimitate osoa dut»

1. Demografikoki zein ekonomikoki indartzen ari den hiriaren eta bizitza kalitatearen

artean oreka segurtatuko duen garapena behar dugu Angelun. Hego-Angelu, Baiona-Angelu-Miarritze Distrituaren bihotza da, eta garapena hurbiletik segitu behar dugu. Gisa berean, elkarren ondoan bizi diren biztanle soilak izan gabe, elkarrekin bizi diren biztanleen hiria bilakarazi behar dugu.

2. Bai. Zatiketaren kontra-koa naiz. Hemendik urte batzuetara ohartuko gara Frantzia egitura administratibo gehiegi ditugula bata bertzearen gainean. Eskualdezaleagoa naiz departamenduzalea baino.

3. Asko atsegin izanen nukeen udalaren gehien-goak nire hautagaitza lagundu balu. Iruditzen zait gauzak ez daitezkeela eztabaida eta pentsaketarik gabe erabaki, Gimenezekin egin nahi zuten bezala. Horregatik aurkezteko legitimitate osoa dudala iduritzen zait.

4. Bigarren itzulian UDFko hautagaiak baino boz

kopuru laurden bat gutiago badut, bere aldeko bozka galdetuko dut, berak ez bezala.

Henri Rupert • FN

«Enpleguak frantsesentzat lehenik»

1. Enplegu frantsesek lehentasuna ukan dezaten da nire lehen galdea. Lantegi batek langi-

leak kanporatzean frantsesek izan behar dute enpleguaren lehentasuna, atzeritarren aitzin. Egoitza sozialetan frantsesek izan behar dute lehentasuna, baita laguntza soziale-tan ere. Euskararen irakaskuntza lagundu behar da, baina batez ere gaskoiera. Angelu hiri gaskoina da batez ere. Liburute-gian egun eskuin nazionalaren liburuak eskas direla ageri da. Heziketa profesionala laguntzea eta saltegi handien etorrera mugatzea, gai garrantzitsuak dira ere. Azkenik, zahar etxe gehiago eraiki behar da.

2. Erabat egokia da. Frantziako Konstituzioko bigarren artikulua gogoan izanik, Errepublika bat eta zatiezina da. Euskal Departamenduak Euskal Herri espainoleko independentzia zaleei hegala emango lizkieke. Lanjerosia da departamendua ematea.

3. Ez dago akordio posible-rik RPR eta UDF alderdiekin. Fronte Nazionale bakarrik dago guztien kontra. Gu patriotak gara eta RPR eta UDFkoak Bruselako Europaren alde, menpekotasunaren alde dira.

4. Fronte Nazionaleko hautesleek beren arima eta kontzientziaren arabera eginen dute.

Rodriguez Menendez, 'El Frances'-en abokatua, larri dago tirokatua izan ostean

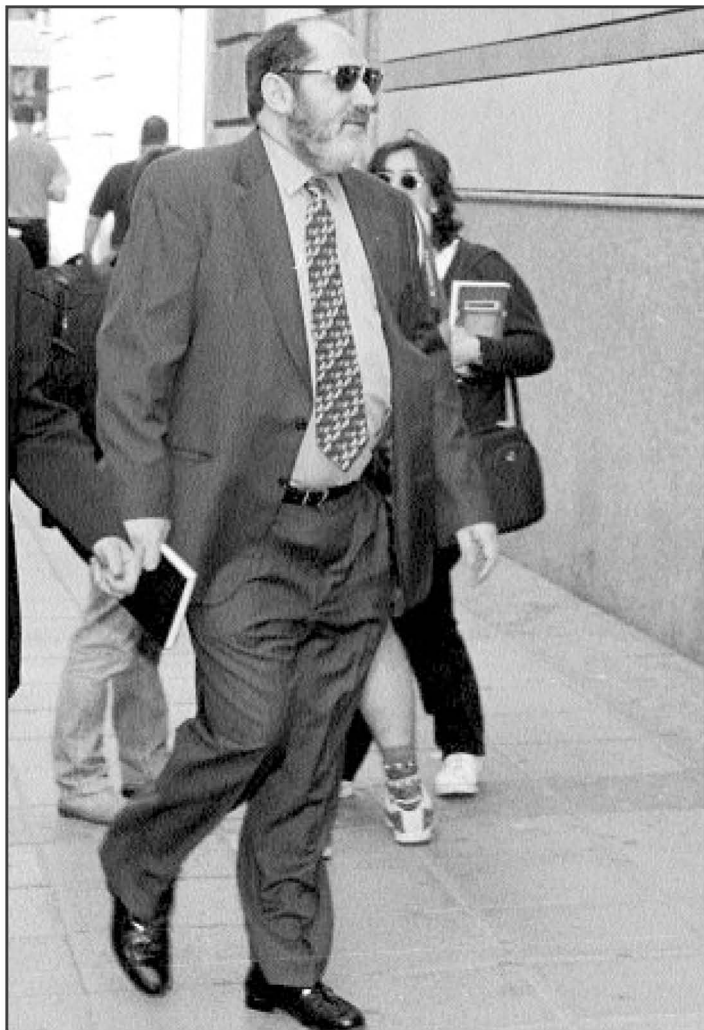
Atzo goizaldean bala batek birika zulatu zion, Bilbotik bere etxera iritsi zen unean

Agentziak / Madril

Emilio Rodriguez Menendez abokatua egoera larrian dago, atzo goizaldean tirokatua izan ostean. Agentziek diotenez, bi pertsona zain zituen etxe aurrean, eta tiro egin zioten. Bala batek eskuineko birika zulatu zion, eta ebakuntza egin behar izan zioten atzo. Gertatuaren bi bertsio ezberdin daudela zabaldu zuten atzo agentziek; lekukoe-na eta poliziarena ez datozela bat.

EMILIO RODRIGUEZ MENENDEZ *Brouard* kasuan inputatutako Juan Jose Rodriguez Diaz *El Frances*-en abokatua da. Hain zuzen ere, atzo tirokatu zuten unean, goizaldeko 1:25 inguruan, Bilboko Entzutegian kasu horrengatik egindako diligentsietan parte hartzetik zetorren. Izan ere, herenegun Jose Barrionuevo Espainiako Barne ministro ohiak eta Francisco Alvarez Borroka Antiterroristako Aginte Bakarrek buru ohiak deklaratu zuten Bilboko Entzute-giko instrukzio epailearen aurrean, eta abokatu madrildarrak deklarazioetan parte hartu zuten.

Madrilgo Ospitale Klinikoan dago uneotan Emilio Rodriguez Menendez, parte medikoak dienez «oso egoera larrian». Izan ere, hasiera batean tiroak sorbaldan jo zuela uste bazuten ere, geroago ospitalean egindako

XOUSA SIMAL

Emilio Rodriguez Menendez, herenegun, Bilboko Entzute-gira sartzen.

azterketak argitu zuen tiroak eskuineko birika zulatu ziola. Hori dela eta, ebakuntza egin behar izan zioten, eta horrela ikusi zuten jasotako balak ez zuela kalte gehiago eragin. Ebakuntzaren ostean, Rodriguez Menendez abokatua Zainketa Berezietako Unitatera eraman zuten eta han dago orain, egoera larri baina egonkorrean.

Gertakariak

Tiroketa nola gertatu zen kontatzerakoan —bizkartzainak ere tiro egin baitzuen— bi bertsio ezberdin daude, atzo informazio agentziek zabaldu zuten: Guardia Zibilarena eta gertakarien lekuko izandako bizilagunena. Guardia Zibilak Rodriguez Menendez bizkartzainak kontatutakoa hartu du bertsio ofizial gisa,

baina lekukoek ez dute gauza bera kontatzen. Poliziak dio abokatua tirokatu zuten bi pertsonak haren zain zeudela Madrilgo Las Rozas auzoko bere etxe parean, kasiko gorriak zituztela buruan eta tiro egin ostean potentzia handiko moto batean aldegin zutela. Abokatuaren auzokideek diotenez, berriz, tiroen egileek Rodriguez Menendez autoari jarraitu ziotela diote, eta ez zutela moto batean aldegin, kotxe batean baizik.

Lekukoek kontatutakoaren artean ere badago ezberdintasunik. Izan ere, lekuko batek dio abokatua zaurituta zegoelarik autoan zihoazenean «ardura gehiago» erakutsi zutela autotik hainbat poltsa ateratzen, zauritutakoari laguntzen baino. Beste lekuko baten arabera, Rodriguez Menendez beste auto batean sartu zuten ospitalera eramateko, eta bizkartzainak zenbait maleta eta zabor-poltsa atera zituen Madrilera eraman zituen autotik. Polizia eta lekukoen bertsioen arteko beste ezberdintasuna da lekukoek lau tiro entzun zituztela eta poliziak zortzi balazorro aurkitu dituela.

Rodriguez Menendez abokatu ezaguna da, eraman dituen kasuak ere ezagunak izan baitira. Izan ere, *Dioni*-ren abokatua izan zen, orain Aitor Zabaletaren heriotza leporatzen dioten Ricardo Guerraren defentsa darama, eta Roldan, Filesa eta diru bereizien kasuetan herri akusazioa eraman izan du.

laburrean

■ 34 urteko zigorra bost laguntzat 'Bizkaia komandoari' laguntza emateagatik

ENTZUTEGI NAZIONALAK zortzi urteko zigorra ezarri die Jose Manuel Valdueza eta Maria Jesus Muruagari, eta sei urtekoa Jose Mari Azpitarte, Asun Elgorriaga eta Aitor Zabaletari, *Bizkaia Komandoari* laguntza ematea leporatuta. Izan ere, Entzutegi Nazionalak dio Valduezak 1989an ETaren agindua jaso zuela etakideak euren etxeetan hartuko zituen jendea bilatzeko. Bestalde, frogatutaz jo du Valduezaren eta agindua eman zionaren arteko bitartekari lana Muruagak egin zuela. Bestalde, Entzutegi Nazionalak absolbitu egin ditu kasu berean auzipetutako beste hiru lagun: Jon Jaurregi, Pedro Mendizabal eta Maria Rosa Garcia.

■ Herrerako presoen egoera salatzeako kontzentrazioa, gaur, Tolosako PPko zinegotzi baten etxe aurrean

CARLOS ARANIGURIA PPko zinegotziaren etxe aurrean kontzentrazioa egingo dute gaur arratseko 20:00etan Tolosan, Herrera de la Manchako euskal presoek jasaten duten isolamendua salatzeako. Zinegotziari gutun bat helaraziko diote; eta, Tolosako lau presok jasaten duten «legez kanpoko egoera» ezagutarazteaz gain, Herreran dagoen Peio Odriozolaren «egoera larriaren erantzule» dela gogoraraziko diote. Herrerako zuzendaritzak maiztzean 20 preso zigortu zituen 1.022 eguneko isolamendura, Euskal Herri- ratzea eskatzeagatik.

■ Bittor Valderrama euskal presoak Martuteneko kartzelatik irten zen atzo

BITTOR VALDERRAMA Intxaurrendoko presoak Martutenetik irten zen atzo goizean, lau urtetan Espainiako hainbat kartzelatan egon ondoren. Iaz Entzutegi Nazionalak Valderramaren kartzelatzeko agindu zuen, zigorraren hiru laurdenak beteta zituen arren. Valderrama 1992an atxilotu zuten, eta Entzutegi Nazionalan deklaratu ondoren Alcala Mecora eraman zuten. 1995ean behin-behineko askatasuna lortu zuen, baina 1998an berriro espetxeratu zuten.

Hamasei plataformak giza katera deitu dute zigorraren hiru laurdenak betetako presoen askatasuna eskatzeko

■ Bilboko Gran Via zeharkatuko duen kilometroko metalezko katea izango da batasunaren adierazgarri

Erredakzioa/Bilbo

BIZKAIKO 16 herri plataformak deialdi bateratua egin diote gizarteari bihar Gran Via zeharkatuko duen giza katean parte har dezaten euskal presoen eskubideen alde. *Justizia espainiarraren hiru laurdenak gezurra dira* izenburupean, Arenaletik abiatuko da giza katea, eta Plaza Eliptikoraino helduko da hiru laurdenak betetako presoen askatasuna eskatzeko.

Barakaldo, Portugalete, Durango, Zornotza, Lezama, Santurtzi, Sondika, Mungia, Erandio, Bilbo, Lekeitio, Markina, Basauri, Leioa, Algorta eta Galdakaoko herri ekimene-tako ordezkariak azaldu zuten, giza katean kilometro bateko kate metaliko bat eramango dute. Era horretan «PPren gogortasuna eta epaile zein fiskalen inmovilismoa apurtuko duen batasun eta sendotasuna azaldu nahi dugu», nabarmendu zuten.

Herriz herri eta auzoz auzo egiten ari den lan handiaren balantze baikorra egin ostean, plataformek nabarmendu zuten giza eskubideen alde dihardutela, une politikoak eragin ditzakeen aldaketak aintzat hartu gabe.

Bestalde, herenegun Manu Legarretaetxebarriari baldintzapeko askatasuna ukatu zion ebazpenaren aurkako errekurtsioa ikusi zen Bilboko Entzutegian. Mungiako presoak 20 urte bete ditu kartzela-

lan, eta bigarren graduan egotea arrazoitu du fiskalak baldintzapeko askatasunaren kontra agertzeko.

Bestalde, Durangoko errugbi taldeak eta Tabira mendizale elkarteak hainbat ekimen egingo dituzte gaurtik igandera bitartean euskal presoak Euskal Herrira ditzatela eskatzeko. Gaur iluntzeko 19:30etan, adibidez, kartelada bat izango da, eta bihar arratsaldeko 4:30etan errugbi txapelketa.

Ezezagun batzuek Agoizko Angiluerreka elkarteari su eman zioten atzo goizaldean

Barrenaren ustez, «akordio espainolistek horrelako ekintzak bultzatzen dituzte»

Juan Kruz Lakasta / Agoitz

Atzo goizaldean ezezagun batzuek su eman zioten Agoizko Angiluerreka elkarteari. Suak sarrera eta beheko solairuko sabaia kaltetu zituen. Elkarrekin izan duen laugarren eraso da. Ekainaren 17an antzeko eraso bat jaso zuen. EH-Nafarroak, IUK, EAJk eta Amnistiaren Aldeko Batzordeek gogor salatu dute gertatutakoa.

ESPAINIAKO GOBERNUAK Iruñean duen ordezkariaren arabera, Agoizko Angiluerreka elkarrekin atzo goizeko 3:25etan hartu zuen su, eta 3:45etarako sutea itzalirik zegoen. Itzalketan parte hartu zuten Nafarroako Gobernuak Suhiltzaileak eta Guardia Zibilak. Ezezagun batzuek elkarrekin ate nagusia hautsi eta erregaia isuri zuten atean eta eraikinaren barruan. Erregaiaren edukiontzia barruan utzi zuten, eta ateari su eman zioten. Horren ondorioz, elkarrekin kalte larriak jasan zituen: ate nagusia erabat kiskali zen, lehen solairuko sabaiko zati bat behera joan zen, eta bigarren solairua eta hirugarrenaren zati bat belztuta geratu ziren.

Agoizko Angiluerreka elkarrekin kideek esandakoaren arabera, eraso gertatu zelarik auzokide batek eztanda entzun, suhiltzaileei abi-

Juan Kruz Aldasoro, Txelvi Moreno eta Fernando Barrena mahaikideak, atzo Angiluerreka elkartean.

sua eman eta bere kabuz sutea itzaltzen hasi zen. «Horregatik ez da izan ezbehar handiagorik: Angiluerreka elkarrekin erabat kiskali zitekeen, eta inguruko eraikinentzat arriskua handia zen, zaharrak izaki, zurezko egitura dutelako». Hori guztia dela kausa, elkarrekin kideen aburuz atzokoa jasan duten lau «eraso faxistetatik larriena izan da». Angiluerreka elkarrekin euskal kulturaren alde egiten du lan. Horretaz gain, taberna dauka beheko solairuan, eta bazkideak afa-riak eta bazkariak egiten dituzten goikoetan.

Barrena: «Akordio espainolistek halakoak bultzatzen dituzte»

EH-Nafarroako parlamentario Fernando Barrena Agoitzen izan zen atzo, Angiluerreka elkarrekin jasan eraso salatzeko. Haren aburuz, «egunotan UPN eta PSN lotzen ari diren abertzaleen aurkako akordio espainolistek horrelako ekintzak egiten dituztenei sustengua ematen diete».

AABen aburuz, «ez da kasualitatea gerra zikina Guardia Zibileko eta Polizia Nazionaleko kideen kopurua

itogarria den tokietan berpiztea». Halaber, AABek salatu dute azken hilabeteotan antzeko ekintza ugari izan direla Iruñerrian, «besteak beste, Iruñeko Sanduzelai auzoko gaztetxea kiskali izana». IUK hedabideetara igorri agiriaren arabera, «erasoak erakusten du gure gizarteak alde bateko zein besteko indarkeria adierazpenak atzean uzteko premia larria duela». EAJk «onartezintzat» jo zuen gertatutakoa: «Xede bakartzat gatazka luzatzea dutenei hausnarketa egitera eta elkarguneak bilatzera dei egiten diegu».

Kateaturik presoan eskubideen alde

Gazte bi Espainiako Gobernuak Bilboko Gran Vian duen ordezkariordeko burdinazko ate batera kateatu ziren atzo euskal presoan Euskal Herriratzea eskatzeko. Aldi berean, PPK «bere jarrera inmobilitista» albo batera utzi eta presoan eskubideak gorde ditzan eskatu zuten. Goizeko 11:00etan Andeka Goñi eta Susana Conbarros Gran Via eta Iparragirre kaleen ertzean dagoen hesian kateatu ziren. Ordu erdi inguru egon ziren Ertzaintzaren hiru auto etorri eta gazteak identifikatu ostean kateak moztu eta libre utzi arte.

MIKEL MARTINEZ

Iruinen aurkako auzia artxibatze eskatu dio fiskalak EAEko Auzitegi Nagusiari, delituri ez dagoelako

■ Instrukzioko epaileak egindako eskaerari erantzun dio horrela fiskalak

Agentziak / Madril

IÑIGO IRUINEN aurkako kasua artxibatze eskatu dio fiskalak EAEko Auzitegi Nagusiko Jose Maria Satrustegi epaile instruktoreari. Eskaera epailearen aginduari erantzunez egin du fiskalak, ekainean auzia berriz martxan jarzea erabaki baitzuen Satrustegik. Bost urte geldirik egon ostean, epaileak bost eguneko epea eman zien akusazioei —AVT taldeari eta fiskalari— Iruin epaitzea nahi zuten edo kasua artxibatzeko nahi zuten azaltzeko.

Fiskalak dienez, Iruinek egindakoan ez dago delituri eta EHko legebiltzarkide eta abokatuari ezin zaio leporatu ETari laguntza ematea. Izan ere, 1990ean ETaren eta Oiarzungo bi enpresariaren arteko bitartekari lana egiteagatik ireki zuten Iruinen aurkako kasua. ETAk 25 milioi pezetako iraultza zerga eskatu zuten bi enpresari, eta haiek Iruinengana jo zuten, abokatuak erakunde armatuarekin kontaktuan jarritzala eskatuz. Iruinek hala egin zuen, eta orain fiskalak dio egindakoan ez dagoela delituri.

Iragan martxoan Donostian atxilotu bederatzi lagun auzipetu ditu Palacios epaileak

Agentziak / Madril

ENTZUTEGI NAZIONALEKO Teresa Palacios epaileak Sergio Polo, Kepa Etxeberria, Egoitz Gurrutxaga, Gorka Lazkano, Leire Pikabea, Kandido Sagarzazu, Gotzon Aranburu, Garikoitz Paskual eta Luis Rufo auzipetu ditu; lehenengo biak Donostia komando-ko kide izateagatik, eta beste guztiak ETari laguntza emateagatik. Martxoan Espainiako Poliziak Donostian eta inguruetan egindako operazioan atxilotu zituzten bederatzi lagunak.

Kolore guztietako politikoak bildu ditu Elkarri-k Bilbon

Elkarri aldizkariak 50. zenbakia kaleratu du

Iñaki Uriarte / Bilbo

Elkarri aldizkaria 50. zenbakira heldu da. Xede horrekin izen bereko gizarte mugimenduak hainbat politikari, sindikalista, kulturalista eta pertsonalitate bildu zituen bart Bilbon. Jonan Fernandezek azaldu zuen Elkarri-ren helburua; «bake zuzena lortzen lagunduko duten andamioak eraikitzea» dela adierazi zuen.

50. ZENBAKIRA helduaz batera Elkarri-k tarte bat hartu zuen lau urtetan zehar bidelagun izan dituen hainbat pertsona biltzeko, Bakearen Aldeko Konferentziak egoitza hartu zuen Bilboko hotel berean. Egungo aldizkariaren zuzendari Aintzane Ezenarrok azaldu zuen lau urteko ibilbidean era guztietako jendeari ateak irekita utzi dizkiola kazetak. Tarte horretan autofinantziazioa eta 3.000 harpidetza eskuratu dituela esan zuen.

Jonan Fernandezek balio eta elementu positiboak azpimarratzeko, batez ere besteen diskurtsoan, izan duen ahalmena aitortu zion aldizkariari. Elkarri ideia, gizarte babes, nazioarteko harreman eta proiektu berrien andamioak eraiki nahi dituela azaldu zuen.

Politikari anitz leku berean

PPko Carmelo Barrio, PSE-EEko Odon Elorza eta Dimas

XOUSE SIMAL

Elkarri-k atzo Bilbon antolatutako festaren irudi bat.

Sañudo, HBko Jone Goirizelaia eta Juan Joxe Petrikorena, EAKo Juan Carlos Goienetxea eta Rafa Larreina, IU-EBko Javier Madrazo beste hainbat jende ezagunen artean ibili ziren. Horien artean Sabin Intxaurre eta Mari Karmen Garmendia Eusko Jaurlaritzako sailburua, Juan Maria Atutxa EAEko

Parlamentuko presidentea eta Herrizaingo sailburu ohia, eta Margarita Robles Espainiako Entzutegi Nazionalako epailea zeuden. Sindikalagintzaren eremuan ELAko Jose Elorrieta eta German Kortabarria, LABeko Txutxi Ariznabarreta, CCOOeko Santi Bengoa, UGTko Carlos Trevilla eta EHNEko Unzalu

Salterainek Sabino Arrieta eta beste enpresari batzuekin konpartitu zuten aretoa.

Kultur munduan, hizlari izan zen Bernardo Atxaga idazlearekin batera, Loquillo kantaria, Xabier Elorriaga eta Arantza Urretabizkaia izan ziren Bartolome Erzilla ganbera orkestra eta Mikel Laboa entzuten.

HIZKUNTZEN ITUNAK FRANTZIAKO KONSTITUZIOA URRATZEN DUELA ERABAKI DU KONTSEILU KONSTITUZIONALAK

Eurokarta baztertu dute berdintasunaren eta Frantziaren zatiezintasunaren izenean

■ Frantziak izenpetutako 39 artikulua onargarriak badira ere, itunaren sarrera izenpetzea onartezintzat jotzen du egitura juridiko gorenak

■ Hizkuntza gutxituen aldeko parlamentario taldeak Konstituzioko bigarren artikulua aldatzea galdeginen dio Jospini

■ Jacques Chirac Frantziako lehendakariak galdetu zion Kontseiluari Eurokarta konstituzionala denetz

Lutxi Fourcade / Baiona

JACQUES CHIRAC Frantziako lehendakariak eskaturik, Kontseilu Konstituzionalak ikerketak egin ditu aztertzeko Hizkuntza Gutxituen aldeko Europako Ituna bateragarria denetz Frantziako Konstituzioarekin. Yves Guenak kudeaturik, Georges Abadie, Michel Ameller, Jean-Claude Colliard, Alain Lancelot, Noëlle Lenoir, Pierre Mazeaud eta Simone Veil bildu dira dosierra lantzeko, eta afera trenkatu dute ekainaren 15ean.

Hiru orrialdeko dokumentu baten bidez, Kontseiluak jakinarazi zuen Frantziak izenpetu dituen 39 artikuluk ez dutela arazorik pausatzen. Are gehiago: «hizkuntza gutxituen alde abiatutako ekimenak zentzu beretik doaz», azpimarratu zuen Kontseiluak.

Alta bada, sarrerako hainbat neurri onartezinak direla gaineratu zuen. Bere aburuz, eremu urriko mintzairen hiztunei eremu pribatuan zein publikoan eskubideak aitortzeak «legearen aurrean biztanleen berdintasun printzipioa zangopilatzen du». Bestalde, Kontseilu Konstituzionalak ez ditu onartzen hiztunen taldeek izan ditzaketen eskubideak, «Errepublikaren banaketa zatiezintasunaren izenean». Sarrera hori onartuz, «Frantziak lehen zangoa pausatuko du Komunitarismoan». Ondorioz, egitura juridikoaren arabera Frantziak Konstituzioa aldatu beharko du Eurokarta berretsi baino lehen.

Eurokartaren ezarpena zalantzan

Kontseilu Konstituzionalaren erabakiak berriro zalantzan jartzen du Eurokarta aplikatu ahal izatea Frantziako Estatuan. Izan, duda-muda franko izan ondoren, Fran-

LAURENT REBOURS / AP

Jacques Chiracek egin zion galdera Kontseilu Konstituzionalari. Clintonen bisita izan zuen atzo Parisen.

tziak onartu zuen itunaren 39 artikulua izenpetzea joan den maiatzaren 7an. Pierre Moscovici Europako Aferetako ministroak sinatu zuen dokumentua, Budapestean,

deklarazio luzea irakurri ondoren. Alabaina, onartutako neurriak aplikatu baino lehen, Frantziako Asanblada Nazionalak eta Senatuak ituna berretsi behar zuten, lege

berezia bozkatzuz. Kontseilu Konstituzionalaren erabakiak bertan behera utziko du abiatutako prozesua, eta beste aterabide bat beharko du Gobernuak.

Pery ministroak erabakia deitoratu du

Lionel Jospin lehen ministroak ez zuen erreakziorik zabaldu atzo, eta Nicole Pery Baionako ministro sozialistak deitoratu zuen erabakia. «Gobernuak zehazki ikertuko ditu Kontseiluaren erabakia. Alabaina, azpimarratu nahi nuke hizkuntza gutxituak ezagutzeko nahikaria azkarra dugula eta gogoia dugula erantzun egokia emateko eskaera sozialari», azpimarratu zuen Formakuntza Profesionalen ministroak.

Hizkuntza gutxituen ikerketa talde parlamentarioko 77 kideen aburuz, berriz, Konstituzioaren aldatzea beharrezkoa izanen da. Taldeko lehendakariak adierazi zuenez, hizkuntza gutxituak babestu eta zaindu behar dira, ondareko altxor garrantzitsuak baitira. Taldeko kideak bilduko direla laster gaineratu zuen eta galdeginen diote lehen ministroari bigarren artikulua aldatzea, hizkuntza gutxituak sarrazteko. «Ez da borroka erraza izanen baina beharrezkoa izanen da», gaineratu zuen.

Irizpideak

Kontseiluaren eta Carcassoneren argudioak

■ Frantziak onartu 39 artikuluk arazorik pausatzen ez badute ere, sarreraren ageririk diren bi printzipiozko oharak zalantzan jarri ditu egitura juridikoak. Guy Carcassonek lege-gizonak beste azterketa bat egin zuen, Frantziako Gobernuak eskatu txostenean.

Hizkuntza gutxituan mintzatzeko eskubidea • Itunaren sarrerak dio hizkuntza gutxituak mintzatzeko bizi publikoan zein pribatuan eskubide ukaezina dela. Kontseiluaren arabera, neurri hori Konstituzioaren bigarren artikuluen aurka doa, eskubideak emanez frantsesa ez den hizkuntza bati.

Hizkuntza taldearen eskubidea • Kon-

tseilu Konstituzionalaren bigarren arazoa da Eurokartak eskubide bereziak emanen dizkiela hizkuntza gutxituen hiztunei, eremu geografiko berezitan. «Neurri hori Errepublikaren zatiezintasunaren aurka doa, baita legearen aurreko berdintasunaren aurka», azaldu zuen Kontseiluak.

Guy Carcassoneren ikusmoldea • Parisiko unibertsitarioak Gobernuaren tzentzako txostenaren arabera, berriz, sarrerak ez du inolako arazorik pausatzen. «Hitzaurrea ez da lege bat, baizik eta itunaren zergatiak adierazteko testu bat». Ondorioz, ez baitu inolako agindurik ematen, artikulua akonstituzionalak lirateke, baina ez

konstituzionalaren aurkako. Gainera, 7. artikulua zehazten ditu Itunaren helburu eta printzipioak: «Ez da inolaz ere aipatzen eskubide ukaezinak eta Estatu bakoitzak hautatzen du nahi duen markoa». Gainera, bizi publikoa aipatzen delarik, bizi publikoa irakurri behar zela gaineratu zuen Carcassonek. Beste ohar luzea egin zuen taldeen eskubideak zehazteko. «Frantzia bat da, bere populua bat da eta oinarritzko legeak zaintzen dute printzipio hori», zioen. Taldeen nozioa baztertze-ko, Carcassonek proposatu zuen artikulua bat gehitzea erranez: «taldea da gizabanakoen gehiketa eta ez entitate berezia».

Bernard Poignant

KIMPEREKO AUZAPEZA

■ Jospinen gobernuak eskaturik, Bernard Poignantek hizkuntz gutxituei buruzko txostena egin zuen iaz. ■ Kontseilu Konstituzionalaren erabakia gogortzat jo du eta dei egin dio gobernuari amore ez emateko. ■ «Jakobinoen eta Girondinoen» arteko tirabiren beste ondorio larri bat deitoratu du.

«Kontseiluaren erabakia gogorra eta damugarria da hasitako lanari begira»

ETIENNE DERRIEN

■ Zer iruditzen zaizu Kontseilu Konstituzionalaren erabakia?

Erabaki erradikala hartu dute, eta nahiko gogorra da. Ene ustez, damugarria da proiektu zabala oztopatzea eta beste aterabide bat aurkitu beharko dugu lehenbailehen. Ez dakit gobernuak zer egiteko asmoa duen, baina ez du amore eman behar. Proiektua bururaino eramateko aukera guztiak ikertu beharko ditu, nazional batasuna, frantses hizkuntza eta errepublikar printzipioen izenean.

■ Kontseilu Konstituzionalaren erabakia politikoa da?

Ez da erraza hori erraitea. Alabaina, azpimarratu behar da Yves Glénatsek zuzentzen duela Kontseilu Konstituzionala, eta ahoan bilorik gabe erran dezakegu ez dela horrelako neurrien promozionatzaile amorratuena. Bestalde,

Ondorioa

«Kontseilu Konstituzionalaren erabakia aintzat hartuz gero, dena itxi beharko genuke: sare publikoko eskola elebidunak, telebistak eta abar».

Abadie jauna zen erabakiaren bozeramailea, eta antzeko fama du. Ez du dudarik kontrako indarrak genituela Kontseiluan.

■ Alta bada, Guy Carcassonek iritzi ezberdina zeukan?

Kontseiluak abisu bat

eman du. Ez du erran nahi beste legegizon guztiak ados izanen direla egituraren ikusmoldearekin. Azken finean, Kontseilu Konstituzionalaren erabakiak ez dira funtsezko egiak. Erabakia komentatzen ahal da, erran daiteke uste-kabe txarra izan dela, eta abar. Alabaina, erabakia errespetatu behar da eta erabakiarekin egin beharko dugu aurrera.

■ Ituna berresteko, Kontseilua aldatzea funtsezkoa izanen da?

Ez dakit xuxen. Legegizonek beharko dute erabakia zehazki ikertu, aukera guztiak baloratzeko. Anartean, gobernuak lanean jarraitu beharko du egin ezberdintasun kulturalak sustengatzeko eta bultzatzeko. Zeren, Kontseilua Konstituzionala aintzat hartzen baldin badugu, dena itxi behar genuke: eskola publikoetako eskola

elebidunak, telebistak eta abar. Gobernuak ez du amore eman behar eta bide beretik jarraitu.

■ Hitzaurrea salatuz, Kontseiluak funtsezko arazoa pausatzen du?

Banekien gauzak ez direla errazak izanen, baina ez nuen uste horrelako erabaki lotsagarria eta gogorra hartuko zuenik. Kontseiluak erraiten du Itunak zangopilatzen duela Errepublikaren ezinbaketak eta legearen aurreko berdintasuna. Nahiko larria da horrelako gauza erratea eta gauzak blokeatzeko arriskua dago.

■ Jakobinismo azkarraren beste adierazpen bat da azken finean?

Lehendabizi, oroitu behar da Jacques Chirac lehendakariak bakarrik galdera pausatzen zuela Kontseiluan. Des-

martxa egin zuen maiatzaren 20an, jakinez erabakia emanen zela ekainaren 13aren ondotik. Galdera pausatuz, keinu bat egin zien jakobino guztiei. Alabaina, ez zituen kezkatu nahi girondinoak. Taldeko tirabira politikoaren ondorioak hor ditugu gaur egun.

■ Orain, zer gertatuko da?

Lehendabizi, Kontseilu Konstituzionalaren testua ongi ikertu beharko da. Ondotik, erreakzioak izanen dira estatu osoan eta gobernuak kontuan hartu beharko ditu. Bide beretik jarraitzea aukera bakarra izanen da elkarrekin bizitzeko modua aurreratzeko eta hobetzeko, gure batasuna egiten duena baztertu gabe.

Lutxi Fourcade
BAIONA

Erramun Baxok • Euskal Kultur Erakundeko lehendakaria

«Gure itxaropena itotzen dute»

► «Erabakia beldurgarria da. Itxaropena eman ziguten, bai gobernuak, bai Chiracek, bai Guy Carcassonen txostenak. Denek frogatu ziguten Konstituzioa ez zela aldatu beharrik Eurokartaren sinatzeko. Orain, Kontseilu Konstituzionalak, egitura gorenak, jujamendu bat eman du erranez Europako Ituna ez dela bateragarria frantses Konstituzioarekin. Oinarritzko eskubide bat ukatzen digute, baita eskubide kolektiboak ere. Azpimarratu behar

da hitzaurrea ez dela normatiboa. Norabide bat eman dio Eurokarta guztiari. Hori ukatuz, gure itxaropena itotzen dute. Bagenekien Konstituzioaren irakurketa bat baino gehiago egiten ahal zela. Irakurketa irekia egiten ahal zen, batez ere kontuan harturik 1789ko deklarazioaren 11. artikulua, hots herritar orok baduela hitz egiteko, inprimatzeko, idazteko askatasuna. Oinarritzko askatasun hori ukatzen digute. Azkenean, erabakiak frogatzen du Konstituzioa aldatu beharra eta herri hizkuntzak nolazbait sartu behar ditugula. Ez dut uste berehala ofizialtasuna emanen dutenik, baina gutxienez kultur ondare nazionaltzat sartu behar dira herri hizkuntzak».

Jean Haritzelhar • Euskaltzainburua

«Hizkuntz arrazakeria da»

► «Kontseilu Konstituzionalaren erabakiak pozten nau. Orain, gauzak jarriak dira behar den bezala. Frantses jakobino horiek ez baldin badute erakutsi nahi munduari Frantziaren aurpegi itsusia hizkuntzei buruz, beharko dute aldatu lege nagusia edo Konstituzioa, nahi ala ez. Azken finean, Eurokartari buruz hartutako erabakiarekin, Kontseilu Konstituzionaleko beren eginbeharra baizik ez dute egin. Diren testuak aplikatu dituzte. Baina erran be-

har da Konstituzioa gaizki egina dela. Bigarren artikulua erraiten duelarik frantsesa Errepublikako hizkuntza dela, enetzat arrazakeria da, hizkuntz arrazakeria. Erraiten dute hizkuntz bat bakarrik badugula Frantzian eta besteak ez direla. Testu hori egin dute ingelesaren mehatxuari aurre egiteko baina funsgabeko joera izan dute ahortziz beste hizkuntzak zirela Frantzian. Oroitzen naiz hitzeman zigutela 2. artikulua ez zuela ondorio latzik ekarriko beste hizkuntzei. Eztabaida hori ukan genuen 1992an eta artikulua bultzatzaileek nahiko baikorrak ziren. Orain, oharitzen gara eragin handiak izan dituela eta lege gizonen legea aldatu beharko dute.

647 gizarte eragile datorren astean hasiko dira Plan Estrategikoa lantzen, 23 arlotan banatuta

'Lanordu bat Akordioaren Alde' kanpainaren bidez 181 miloi pezeta jaso dituzte Hego Euskal Herrian

I. Petxarroman / Donostia

Heldu den astean egingo dituzte lehen bilerak *Bai Euskarari* akordioa sinatu zuten 647 gizarte eragileek, Euskararen Normalizaziorako Plan Estrategikoaren prozesua abian jartzeko. Taldeen lana eraginkorragoa egiteko, 23 lantaldetan —edo 20 iritziemaile taldetan— banatu ditu Kontseiluak akordioa sinatu zuten gizarte eragileak.

PLAN ESTRATEGIKOA garatzeko datozen hilabeteotan aurrera eramango duten prozesuaren nondik norakoak azaldu zituzten atzo Kontseiluko ordezkariak. Bidenabar, udaberrian egindako *Lanordu bat Euskararen Alde* kanpainaren azken emaitzak aurkeztu zituzten Xabier Mendiguren Kontseiluko idazkari nagusiak, Joxe Jabier Iñigo Kontseiluko plangintzaburuak eta Pili Kaltzada komunikazioburuak.

Datorren astean egingo dituzte lehen bilerak *Bai Euskarari* akordioa sinatu zuten Hegoaldeko 647 gizarte eragileek, 23 lantaldetan banaturik. Horrela, hainbat hilabete iraungo duen prozesuari hasiera emango diote, Kontseiluarekin eta LKS enpresa aholkulariarekin batera.

Hiru faseko prozesua

Joxe Jabier Iñigo plangintzaburuak adierazi zuenez, datorren astean hasiko den prozesuak hiru fase izango

EDURNE KOCH

Ezkerretik, Xabier Mendiguren, Pili Kaltzada eta Joxe Jabier Iñigo Kontseiluko kideak.

ditu. Lehen fasean sektore bakoitzean euskarak duen egoeraren azterketa eta diagnostikoa egingo dute. Iñigok esan zuenez, espero dute diagnostikoan bat egitea partaide guztiek.

Bigarren fasea irailaren erdialdean hasiko da, ildo estrategikoei dagokien fasea hain zuzen ere. Fase horretan, diagnostikoa abiapuntu harturik, lantaldeak bilduko dira definitzeko sektoreak zein lerro estrategiko hartu behar lukeen.

Azken fasean, neurri nor-

malizatzaileak adostu behar dituzte parte hartzaileek. Orduan, sektore bakoitzak euskararen garapena azkartuko luketen neurriak erabaki behar dituzte, eta epeak eta bitartekoak finkatu.

Ondoren hasiko da ekin-tzen unea, Iñigok esan zuenez, datorren urteko Aste Santu aldera. Azken fase horretan eragile bakoitzak jarriko ditu indarrean hartutako neurriak; «konpromisoaren ordua» izango dela esan zuen Iñigok. Fase horretan, Kontseiluak aholkulari lana

egingo du sortzen diren zalantzak argitzeko.

Esan zuten, Ipar Euskal Herrian ere prozesua martxan da. Dena ongi badoa, udazken amaieran sinatuko dute *Bai Euskarari* akordioa Lapurdin, Nafarroa Beherean eta Zuberoan.

Xabier Mendigurenek esan zuenez, prozesua ez da izango euskararen normalizazioa berez lortuko duen makila magikoa; hala ere, gizartearen parte hartzea areagotuko du, eta hori erabakigarritzat jo zuen.

Lan taldeak arloka

• Prozesuaren eraginkortasuna bermatzeko, arloka, 23 lantaldetan banatu ditu Kontseiluak *Bai Euskarari* akordioa sinatu zuten gizarte eragileak.

1. Unibertsitatea
2. Lehen mailako hezkuntza
3. Zerbitzu orokorrak
4. Formazioa
5. Mundu asoziatiboa
6. Irratia
7. Prentsa
8. Telebista
9. Publizitatea
10. Mundu asistentziala
11. Gizarte mugimendua
12. EAEko Kirol Federazioak
13. Nafarroako Kirol Federazioak
14. Lan mundua
15. Kirol taldeak
16. Elkargo profesionalak
17. Kultura
18. Merkataritza eta Ostalaritza
19. Osasuna
20. Ekitaldi antolatzaileak
21. Nekazaritza
22. Merkataritza gune handiak-Denda kateak
23. Finantza-Aseguruak

Espero baino dexente diru gehiago

AURTENGO udaberrian egindako *Lanordu bat Akordioaren Alde* kanpainaren bidez aurreikusi baino dezente diru gehiago lortu du Kontseiluak, atzo Jose Jabier Iñigo plangintzaburuak aitortu zuenez. «Aurreikusten genuen behetik jota 60 bat milioi pezeta lortuko genituela, eta goitik

jota 120. Beraz, aurreikuspen guztiak gainditu ditugu».

Izan ere, 181 milioi pezeta lortu ditu Kontseiluak (7,25 milioi libera inguru), gehiena langileek jarria. Hasieran enpresei eskatu zieten langileek jartzzen zuten kopuru bera emateko, baina oso behetik geratu dira.

Kanpainaren bidezko diru sarreraren bat gehixeago izan daiteke oraindik, baina atzo aurkeztutako zenbakiak behin betikotzat jo daitezkeela esan zuten.

Aurten 114 milioi pezeta inguru xahutuko ditu Kontseiluak (4,5 milioi libera), eta, beraz, 67 milioi geratuko zaiz-

kio hurrengo urteko gastuetarako.

Bestalde, *Lanordu bat Akordioaren Alde* kanpainarik ez zen egin Ipar Euskal Herrian, baina aurretik hango jendeak ere diruz laguntzeko moduren bat aztertzen ari direla aipatu zuten, nahiz eta ezin esan duten azkenik gauden den edo ez.

Lanordu bat Akordioaren Alde

Sarrerak
pezetatan

Langileak	123.280.870
Enpresak	28.280.870
Kooperatibak	24.668.365
Ekarpen pertsonalak	5.300.173
Guztira	181.271.657

Oharra: 'Enpresa' kontzeptuak udalak, eskolak eta kultur elkarteak ere biltzen ditu.

Eremu Urriko Hizkuntzen VII. Nazioarteko Biltzarra Bilbon egingo da abenduan

Adituek Quebec, Katalunia, Gales eta Euskal Herriko kasuak landuko dituzte

Gorane Agirre / Bilbo

Eremu Urriko Hizkuntzei buruzko VII. Nazioarteko Biltzarra abenduaren batetik hirura egingo da Bilbon, Eusko Jaurlaritzako Hizkuntza Politikarako sailordetzak bultzaturik. Bertan, hizkuntzak biziberritzeko saio praktikoak izango dira hizpide. Besteak beste, Quebec, Katalunia, Gales eta Euskal Herriko kasuak aztertuko dira.

BILBOKO Euskalduna Jaurerria egingo da Eremu Urriko Hizkuntzen VII. Biltzarra. Bi ardatz nagusi izango ditu, Josune Ariztondok, Eusko Jaurlaritzako Hizkuntza Politikarako sailburuordeak, atzo azaldu zuenez: batetik, hizkuntza biziberritzeko saioetako eredu teorikoak aztertuko dira; bestetik, hizkuntzak biziberritzeko saio praktikoak izango dira aztergai.

«Hizkuntza, esperientzia eta eredu teoriko ezberdinen topagune hau oso baliagarria izango zaigu euskararen berreskurapenean egiten ari garen lana aztertu eta hobetzeko», esan zuen Ariztondok.

Orotara, bost hitzaldi nagusi, hamar komunikazio eta 30 poster eratu dira. Biltzarreko lehen egunean, abenduaren batean, eredu teorikoak aztertuko dira, eta beste bi egunetan, berriz, munduan egin diren saio praktikoak.

Hizlarien artean, aipatzekoa da Joshua Fishman, Isra-

Koldo Ordozgoiti eta Josune Ariztondo, Eusko Jaurlaritzako ordezkariak, atzoko agerraldia hasi aurretik.

elgo Yeshivako Unibertsitateko kokatedraduna. Hizkuntza biziberritzeko saioetarako eredu teorikoak arloa landuko du Fishmanek.

Era berean, hizkuntza biziberritzeko nazioarteko saioen alorrean lau hizlari beren herrietako esperientziez mintzatu dira: Lluís Jou, Kataluniako Generalitateko Hizkuntza Politikarako zuzendaria; Xabier Aizpurua, Eusko Jaurlaritzako Hizkuntza Politikarako Sailordetzako ikerketa burua; Colin Williams, Cardiffeko unibertsitateko katedraduna; eta Jean Claude Corbeil, Quebecoko Gobernuaren Hizkuntza Politikako zuzendaria.

Euskararen Eguna, abenduaren 3an

DUELA 50 urte Euskararen Nazioarteko Eguna ospatu zuten lehenbiziko aldiz Iparraldeko eta Ameriketako euskaldunek. Abenduaren 3a aukeratu zuten horretarako.

Geroztik, zenbait tokitan egun hori ospatzen segitu badute ere, ohitura galduz joan da. Duela hiru urte, hainbat kolektibok egun hori berreskuratzeko eskaria egin zieten Eusko Jaurlaritzari eta Euskaltzaindiari.

Horrela, iazko bere azken bileran, Euskal-

tzaindiak abenduaren 3a Euskararen Nazioarteko Eguna izendatzea onetsi zuen, eta aurreko ospakizun hori berreskuratu egingo da.

«Aurreko abenduaren hirua Biltzarren azken eguna izango da. Horregatik, Biltzarra bukatu ostean, oraindik zehaztu gabeko kultur emanaldi bat izango da Euskalduna Jauregian», azaldu zuen Josune Ariztondok, Eusko Jaurlaritzako Hizkuntza Politikarako sailburuordeak.

Bonbardaketek Balkanetako egoera larriagotu baino ez dutela egin salatu dute

■ Gerraren aurkako plataformak dio gerrek ezin dutela inoiz ezer konpondu

Erredakzioa / Iruñea

NATOren bombardaketak Balkanetako populazioen egoera larritu eta kalte oso larriak eragin besterik ez du egin, eta herri hondatua utzi du. Hori da balantzea, Gerren kontrako Iruñeko Batzordeak atzo azaldu zuenaren arabera. Talde horrek zoriondu nahi izan zituen Iruñeko Gazteluko Plazaren kontzentrazioetan parte hartu duten herritarrak, eta iragarri lanean jarraituko duela gerren kontra. «Garbi baitakagu gerrak ezin direla inoiz ezeren konponbide izan, arazoa baitira berez».

Bonbardaketen amaieraren ondoko balorazioa egitean, talde antimilitaristak, elkartasunezkoak, sindikatuak eta talde politikoak biltzen dituen plataforma horrek berretsi zuen osaketa egunean aipatu ziren helburuak: alegia, Milosevicen gobernuaren garbiketa etnikoari ez, eta NATOren bombardaketei ere ez. Etnia-aniztasunaren aldeko deia egiten zuen orduan taldeak, «gehiengo eta gutxiengo guztien eskubide eta askatasunari errespetua, herri bakoitzaren eskubide demokratikoak bultzatuz».

Ikusita zer emaitza utzi duten NATOren bombardaketek, erabat ezkor dira plataformako kideak, Milosevic boteretik ez kentzeaz gain, «bere erregimena indartu egin baita, eta krimenak areagotu».

Nafarroa Oinez-en kantak sei bertsio izango ditu

■ Gerardo Goñi: «Irudi anitza eman nahi dugu»

Europa Press/Iruñea

SEI bertsio izango ditu aurtengo Nafarroa Oinez-en kantak, seiak desberdinak arras. Jon Maiaren hitzei Gozategik, Xut Fanfarreak, Koldo Pastorrek, Barricadak, Hemendik at-ek edo Mikel Salasek jarritako musikek ez dute, bistan da, elkarren antz handirik, baina denek biltzen dute aurtengo Nafarroa Oinez-ek eman nahi duen irudiaren arima, atzo Jaso ikastolako

lehendakari Gerardo Goñik esan zuenez. «Irudi askotarikoa eman nahi dugu, egunerokotasunarekin eta musikarekin ondo uztartuta dagoen gizarte batena».

Aurreko Iruñeak jasoko du Nafarroako ikastolen aldeko jaia, eta musikarekin batera, telebistarako prestatutako iragarkia aurkeztu zuten atzo ikastolakoek. Bertan antzinako eta gaur egungo Iruñearen irudiak aurkezten dira.

Kantaren aurkezpena, atzo Iruñean.

JOXE LACALLE

Belgikako 150.000 botiletatik 90.000 erretiratu dituzte Osasun Sailak eta Coca-Colak EAEn

Egoera argitu arte herrialde horretako ontziak ez kontsumitzeko eskatu du Inclinek

Erredakzioa / Donostia

Belgikatik ekarritako 150.000 Coca-Cola botiletatik 90.000 erretiratu dituzte Eusko Jaurlaritzako Osasun Sailak eta enpresak berak, bi era-

kundeek atzo jakinarazi zutenez. Gainerakoak atzemanak dituela ziurtatu du Osasun Sailak. Hala ere, erretiratu dituzten produktuen kodea ez da Belgikako Gobernuak kutsatutaz jo duen bera. Osasun Sai-

lak herritarrei dei egin die herrialde horretako Coca-Colak ez kontsumitzeko, egoera argitzen den arte. Geldiarazi dituzten botilak ondorengo egunotan aztertuko dituzte jakiteko kutsatuta dauden edo ez.

HERENEGUN jakin zen Zamoran atzeman zutela Belgikako Coca-Cola sorta bat, eta haietako zati bat Araban, Bizkaian eta Gipuzkoan banatu zutela. Hori jakinda, eta kutsatuta egon daitezkeelakoan, Osasun Sailak atzo botilak kontrolatzeko lanean hasi zen, eta erdia baino gehiago atzeman eta erretiratzeari lortu zuen.

Gainerakoak, lerro hauek idazteko orduan, oraindik erretiratu ez zituzten arren, kontrolatuta eta merkatarikuntza guneetatik kanpo zeudela ziurtatu zuen Osasun Sailak komunikabideetara igorritako prentsa oharrean.

Belgikatik ekarritako Coca-Colako ontzi guztiak botilak zirela jakinarazi zuen Osasun Sailak. Halaber, produktuek zeukate identifikazio kodeak ez du kointziditzen kutsatuta agertu diren botilek zeukatenekin. Osasun Sailak gogorarazi zuen Belgikako Gobernuak eman duela kode horren berri, eta aitortu zuen ez dela batere fio herrialde horretako Gobernuarekin, ez delako informazio argia ematen ari afera honen inguruan. Hori dela kausa, Belgikako Coca-Cola guztia merkatutik kanporatzea erabaki du Osasun Sailak, kutsatuta dauden edo ez ziurtatzeko. Ostean, edateko moduan daudela baieztatzen bada, merkaturatuko ditu berriro.

Ildo horretan, EAEko herritarrei herrialde hartako Coca-Colarik ez edateko gomendatu die Eusko Jaurlaritzak, afera argitzen den artean. Hala ere, esan zuen Osakidetza ez duela inor artatu Coca-Colarekin kutsatuta delako.

Osasun Sailak 78.720 Coca-Cola botila geldiarazi zituen atzo Bizkaian, 69.120 Gipuzkoan eta 168 Araban. Coca-Cola enpresak ere 10.000 botila inguru erretiratu zituen Gipuzkoan eta Bizkaian. Gainerakoak, geldiarazi ez dituzten arren, jadanik merkatutik kanpora daudela ziurtatu zuen Osasun Sailak atzo zabaldu zuen oharrean.

Belgikatik Zamorara (Espainia) eramandako Coca-Cola botilak. Horrelako 90.000 merkatutik kanpo jarri zituen Osasun Sailak atzo.

Gaztelaniazko etiketa dutenak «lasai» edan daitezkeela diote

Gabriel Incline EAEko Osasun sailburuak «zuhur» jokatze eskatu zien herritarrei, gaztelania ez den hizkuntz bateko etiketa duten Coca-Colak kontsumitzeko.

Bestalde, Coca-Colako Euskal Herriko banatzaile Galdakaoko enpresan jakina-

razi zigutenez, «zeharo desberdina da Belgikako eta hemengo prozesua, bai ontziratzea eta baita analisiak ere». Halaber, gomendatu zuten kontuz ibiltzeko frantseseko edota flandrierazko etiketak dituzten produktuekin. Etiketak espainieraz dituzten botila edo latak «lasai» edan daitezkeela ziurtatu zuten.

Bestalde, krisiak Galdaka-

oko enpresaren salmentetan eraginik izan duen esateko «goizegi» dela esan zuten, eta horretarako egun batzuk pasa beharko dutela.

Belgikako auziaren zurrumbilao EEBBtaraino iritsi zen atzo. Douglas Ivester Coca-Colako lehendakariak adierazi zuen «benetan atsekabetuta» dagoela Coca-Colaren kontsumitzaileek Europan dituzten arazoekin.

Produktuak ateratzeko agindua Paristik

Lutxi Fourcade / Baiona Pirinio Atlantikoetako Departamenduko Osasun Zerbitzuek jaso dituzte atzo goizean Coca-Cola markako hainbat produktu merkatutik ateratzeko agindua.

Dokumentuak dioenez, frantses gobernuak galdegin du lau izeneko metalezko kanak salmentak

gelditzea: Coca-Cola, Coca-Cola light, Fanta eta Sprite. Gainera, ministroen aginduak azpimarratzen du Dunkerqueko ekoizpenak izan behar direla eta hainbat kodigoak ematen ditu: DP, DV, DU, DW eta DX.

Pierre Veit, DDCRFko zuzendariak adierazi zuenez, dokumentua helara-

zi zieten departamenduko 80 bat profesionaleri. «Lehendabizi, agiria bidali genien banatzaile guztiei eta denda handi guztiei», azpimarratu zuen zuzendariak. Bestalde, txostena bidali diete hoteletako profesional guztiei, baita Komertzial eta Industri Ganbareri ere.

Alabaina, hainbat banatzaileek aurreko neurriak hartu zituztela oroitu zuen. «Arriskurik ez hartze, metalezko kutsa guztiak kendu zituzten. Agindu ofiziala eskuratu ondoren, bereizketa egin dute, Belgikan egindako produktuak kentzeko salmentatik», adierazi zuen.

Coca-Colaren salmentaren debekuari eutsi dio Belgikako Gobernuak

Efe / Brusela

LUN VAN DE BOSSCHE Belgikako Osasun ministroak atzo berretsi zuen herrialdeko Gobernuak Coca-Cola saltzeko ezarritako debekua. Hala ere, baimena eman zion enpresari beste zenbait produktuk merkatutzeko.

Enpresak debekatuta du oraingoz Coca-Cola, Coca Cola Light, kafeinarik gabeko Coca-Cola, Fanta, Sprite eta Sprite Light saltzea.

Baina baimena du jadanik Nestea, Aquarius, Aqua Bon, Kinley, Lift eta Minute Maid fruitu zukuak saltzeko.

Halaber, Osasun ministroak adierazi zuenez, ez dute harremanik aurkitu odoleko globulu gorriak gutxitzea eta Coca-Cola edan izanaren artean.

Elikagaien Segurtasunerako Munduko Kontseilua sortzeko proposatu du Chiracek

Efe / Paris

BELGIKAN azken egunotan izandako bi krisiek Europa osoa aztoratu dute, eta elikagaien segurtasunaren auzia jarri dute mahai gainean. Hori dena kontuan hartuta, Jaques Chirac Frantziako lehendakariak atzo proposatu zion Bill Clinton EEBBtaraino lehendakariari Zortzi Handien Goi Bilerak oniritzia eman dezala Elikagaien Munduko Kontseilua sortzeko.

Kontseilu hori zientzilariek osatuko lukete, eta elikagai eta kontsumorako produktuen segurtasuna ziurtatzeko izango litzateke bere lana. Chiracek berak jakinarazi zuenez, «proposatu diot Clintoni Zortzi Handien Colonian egin behar duten bileran gaia azter dadila, eta europarrak oso kezkatuta dauden gai batean ekimena har dezagun».

Zientzilarien kontseilu bat sortzea proposatuko duela jakinarazi zuen Chiracek, europarrak eta munduko herritar guztien osasuna hobeki zaindu ahal izateko.

Dioxina Errausteko labeak auzitan

Errausteko plantak ixteko eskatu dute, dioxinen %40 sortzen dutelako

Ondorio larriak ezkutatzeari leporatu diete Zabalgarbi proiektuko sustatzaileei

Gorane Agirre / Bilbo

Errausteko plantak ixteko eta mota horretako azpiegitura gehiago eraikitze-ko proiektuak bertan behera uzteko eskatu dute Greenpeace, EHNE, Bizkaia Bizirik eta Osasun Publikoaren aldeko Elkartek (OP). Izan ere, dioxina isurketen sorburu nagusiak dira labeak, hain zuzen %40arenak gutxi-gehiago.

DIOXINAK egun dauden sustantzia kimikorik toxiko eta arriskutsuenak dira, Laura Silvani Greenpeace taldeko ordezkariak atzo Bilbon jakinarazi zuenez. Nagusiki klorodun osagaiak erabili edo erretzean sortzen da sustantzia hori. Hala nola, PVC, DDT, PCB...

Dioxinak kutsatutako elikagaien kasu gehienak kable, edukiontzi, bilgarri, hodi edo plastiko kloratuz — bereziki PVC— eginiko produktuen errausketaren ondorio direla azpimarratu zuen Silvani. Bere esanetan, «EEBBetan, Kanadan, Frantzia, Holandan, Belgikan, Erresuma Batuan edo Suitzan, esaterako, hondakinen errausketa labeak dira dioxinen sorburu nagusia; dioxinen %40 sortzen dituzte labe horiek. Espainian, ostera, ez dago daturik gai honi buruzko azterketarik ez baita egin».

Ildo horretan, Belgikako dioxinekin kutsatutako oilasko eta arraultzen auzia elikagaien kutsadura kasuen «izozmendiaren tontorra» baino ez dela nabarmendu zuen, eta azken hamarkada honetan kasu ugari izan direla.

Erabateko debekua helburu

Hori guztia dela eta, lehenengo urrats bezala, hondakinen errausketa planten hedapenaren moratoria eta gerora «sistema horren erabateko debekua» eskatu dute Greenpeace, EHNE, Bizkaia Bizirik eta OP elkarteek.

Bestalde, Bizkaia Bizirik elkarteak dioxinen isurketak Bilbo Handiko biztanlerian sor ditzakeen kalte larriak

XOUSA SIMAL

Errausteko plantaren aurka agertu diren taldeetako ordezkariak, atzo Bilbon eskainitako prentsaurrekoan.

ezkutatzeari leporatu die Zabalgarbi errauskailuaren proiektuko arduradunei eta Administrazioari.

Jon Torre Bizkaia Bizirik kolektiboko kideak adierazi zuenez, «arduragabekeria larria da errausketa plantaren ondorioez ez hitz egitea.

Zabalgarbiko sustatzaileek neurri zorrotzenak hartuko dituztela dioten arren, dioxinen isurketa saihestezina da. Dioxinen ondorioak ikuste-riak direlako jokatzan ari dira horrela Zabalgarbiko-ak».

Dioxinen auzian «arreta

printzipioa» nagusitu behar dela adierazi zuen Paul Nicholonek, EHNE sindikatu-ko ordezkariak. «Gure elikagaien kalitateak eta ingurugiroak kezkatzen gaitu, horregatik arreta printzipioa ezartzea aldarrikatzen dugu», esan zuen

«Dosi txikiena ere kaltegarria oso»

■ DIOXINA «dosi txikiena ere oso kaltegarria da», nabarmendu zuen Mario Fernandez medikuak eta OP Osasun Publikoaren aldeko Elkarteko kideak. Errausketa plantek dioxina isuri txikiak dituztela eta, ondorioz, arriskurik ez dagoela dioten jarra gaitzetsi zuen.

Dioxina, oso sustantzia toxikoa izateaz gain, gaintzeko organu kloratuak bezala, oso iraunkorra da eta deskonposatzeko urteak behar ditu, azaldu zuen Fernandezek. Halaber, metatu egiten direla eta organismo bizidunek absorbatu egiten dituztela esan zuen.

«Dioxinaren ondorioak epe laburrean nabaritzen ez badira ere, dosiak gorputzean metatuz doaz eta oso gaitz larriak sortzen dituzte. Esate baterako: hainbat minbizi mota, gizon zein emakumeen emankortasuna murrizketa, disfuntzio edo aldaketa ormonalak, immunitate-gaitasunaren ahultzea edota lokomozio aparatuan arazoak», esan zuen Fernandezek.

Dioxinen auzia dela medio, biztanleria kezkatua dagoela eta bizimodu alternatiboak bilatzeko une egokia dela esan zuen: «bizimodua birplanteatzeko unea da, ingurugiroari eta osasunari kalte egiten ez dioten bizimodu alternatiboaren aldeko apostua egiteko momentua».

kutsadura kasuak

Dioxina kutsaduren historia luzea

■ Azken urteetan dioxinen kutsadura kasu ugari izan dira. Merkatutik elikagai kantitate handiak baztertzea ekarri dute kasu horiek. Greenpeace talde ekologistak kasu horietako batzuk aipatu zituen atzo.

1989an behi esnea • Lickebaerpothor udalerrian (Holanda), esnekiei egindako azterketen ondorioz, dioxina kutsadura maila altuak detektatu zituzten inguruko behien esnean. Kutsadura horren iturria herriko hondakinen errausteko planta izan zen. Urteetan eskualdeko esnea suntsitu egin behar izan zuten.

1990an behi esnea • Austrian, Brixlegg udalerrian egindako azterketa batek dioxina maila kezkarria agertu zuen behi esnean. Iturria kobrea birziklatzen zuen enpresa bat

zen. Eragilea kobrea ateratzeko erretzen ziren kable elektrikoetako PVC-a zen.

1993an behi esnea eta haragia • Coailte Chemical enpresa kimikoak Erresuma Batuko Debyshireko gune zabalak kutsatu zituen dioxinekin. Behi esne eta haragiaren salmenta debekatu zuten.

1994-95ean ahate haragia eta arraultzak • Rechem herriko errausketa labearen eraginez (Erresuma Batua), inguruko ahate arraultzak eta haragiaren kontsumoa debekatu zuten dioxina maila altua baitzen.

1996-98an arraina • EEBBetako Mainerko Penobost-eko herritarrek jaten zituzten arrainek EEBBetako araudiak baimendutako dioxina maila gainditzen zuten. Ibaiaren goiko alde-

an zegoen paper-fabrikaren isurketak eragin zuen kutsadura.

1997an oilo enpresa bateko langileak • EEBBko Arkansaseko oilo enpresa bateko 2.000 langilek etxean geratu behar izan zuten, beren gorputzeko dioxina maila legeak baimendutakoa baino lau aldiz handiagoa zelako.

1998an errausteko hiru labe itxi zituzten • Lille udalerriko hiru errausteko planta ixteko agindu zuen Frantziako Ingurugiro ministroak, inguruko behien esnean dioxina maila oso altua detektatu ostean. Frantzia 95 errauskailu daude; horietako 13k bakarrik betetzen dute Europako araudia.

1999an pulpa edo mami zitrikoa • Europako Komunitateak Brasileko pulpa zitrikoaren inportazioa debekatu zuen dioxina maila altuagatik.

Proiektu egokiak lantzen badira garraiobide arrunta izan daiteke bizikleta, adituen ustez

Europa osotik etorritakoak gaia aztertzen ari dira Bilboko Euskalduna jauregian

Bizikleta hiriko garraiobide gisa proposatzen duten hainbat aditu bildu dira Bilboko Euskalduna jauregian.

Aitziber Laskibar / Bilbo

Bizikleta da hizpide nagusi atzo eta gaur Bilboko Euskalduna jauregian egiten ari den jardunaldian; bizikletaren abantailak, desabantailak, alde onak eta arazoak. Bertatik atera daitezkeen ondorio nagusiak, honako hauek: kontzientzia maila txikiegia da, azpiegiturak ez dira egokiak eta alde onak txarrak baino askoz gehiago dira. Proiektu egokiak lantzen badira, etorkizunean garraiobide arrunta izan daiteke bizikleta, adituen ustez.

PLANGINTZA OROKORRA da gakoa. Garraiobide arin, ekonomiko eta ekologikoez gozatu ahal izateko, plangintza orokorra beharrezkoa da; ez da nahikoa bidegorri gehiago egitea. Ideia horretan bat etorri ziren atzo Bilboko Euskalduna jauregian eginitako mahai-inguruan parte hartu zuten Europako adituek. Bertan egon, ziren besteak beste, Tony Russell, Erresuma Batutik etorria; Pax Kroon, Rotterdamen (Holan-

da) bizikleta politikaz arduratzen dena; eta Riccardo Canesi, Italiako Ingurugiro Ministerioaren aholkularia. Moderatzaile lanetan Jose Antonio Asensio arituz, Bizkaiko Foru Aldundiko Bide Plangintza eta Kudeaketako zuzendari nagusia.

Euskal Herrian ez dago bizikleta garraiobide gisa erabiltzeko ohiturarik, eta eguneroko beharrak ekologiarik lagunduz aurrera eramateko modu bat galtzen ari da. Gaur

egun, autoak dira jaun eta jabe gure errepide, hiri zein herrietan, eta arazo larriak dakartzkigu horrek guztioi: auto ilara luzeak, zarata, dirua eta kutsadura. Baina automobilak indar handiegia du oraindik; estatusa ematen dio jabeari. Kultura arazoa da, adituen ustez.

Bai kaleko jendeak eta bai administrazioak duten kontzientzia maila oso txikia da. Baina azken urteetan zerbait mugitzen hasi dela dirudi.

Horren adibide da Euskal Herriko hainbat lekutan azken urteetan jartzen ari diren bidegorriak, edota egunotan bizikletaren erabilpenari buruz Bilboko Euskalduna jauregian egiten ari den jardunaldia bera. Baina oraindik asko dago egiteko jendea gai horren inguruan kontzientziatzeko, bai formakuntza aldetik eta bai azpiegitura aldetik, jardunaldian parte hartzen ari direnen ustez.

egitasmoak

Bizikleta Bizkaian zabaltzeko

Felix Basozabal Bizkaiko Foru Aldundiko Herrilan diputatuak adieraz duenez, Bizkaian bizikleta garraiobide gisa erabiltzea bultzatzeko plangintza zehatz bat badago aurten hasi eta 2003. urte bitarterako. Honako hauek izango dira puntu nagusiak:

Unibertsitateko ikasleak • Unibertsitateko ikasleak dira bizikleta klaserako garraiobide gisa erabiltzeko potentzialik handiena. Hori dela eta, Bilbo barruan dauden unibertsitateetarako bidegorriak jartzea da asmoa; baita kirola egiteko erabiltzen dituzten kiroldegietara ere. Leioako campusari

dagokionez, bizikleta erabiltzeko bi aukera ematea aurreikusi da: bertaraino bizikletan joatea, edo metroan Leioaraino joan eta bertatik aurrera bizikletak erabiltzea; bai norberak eramanak, edo bai bertakoak. Horrek guztiak, campusetan aparkaleku egokiak jartzea ere eskatuko luke.

Garraiobide publikoak eta bizikleta uztartzea • Garraio publikoak eta bizikleta bultzatu nahi dira, trafikoari eta ingurugiroari laguntzeko asmoz. Hori dela eta, gaur, Bizkaiko Foru Aldundiak Metroarekin, Renferekin, Ferekin eta Euskotrenekin kolabora-

zio agiri bat sinatuko du, garraiobide horietan bizikleta sartzea ahalbidetzeko. Halere, puntako orduetan ezin izango da bizikletarik sartu.

Bidegorri guneak • Gerora herri guztietara zabaltzeko asmoa badago ere, lehen pauso bezala, bidegorria lehenbailehen jartzeko gune batzuk aukeratu dira, bertan ezartzea errazagoa izango delakoan. Honako hauek dira guneak: Getxo, Barakaldo, Durango eta Bilboko ibai ertza. Portugaletetik Areetara doan bidegorria eta Barakaldokoa elkartzeko ere pentsatuta dago.

Aldapei aurre nola egin

Aldapak jarri ohi dira sarritan arrazoitzat bizikleta garraiobide gisa ez erabiltzeko. Euskal Herria oso leku menditsua da, eta aldapak aurkitzen dira non-nahi. Baina hori ere ez da aitzakia Erresuma Batutik, Holandatik eta Italiatik etorritako adituen ustetan. Adibide praktikoak ikustea besterik ez dago. «Suitza eta Austria, esaterako, oso lurralde menditsuak dira, baina bizikleta erabiltzeko ohitura hemen baino askoz hedatuago dago», adierazi zuen Pax Kroon holandarrek. Gertatzen dena da aldapa edo oztopo horiei irtenbidea bilatu behar zailela.

Teknologia beste hainbat arlotarako erabiltzen bada, eguneroko arazo hau konpontzeko ere erabili behar da, adituen ustez. Lurralde batzuetan jada martxan daude adibidez, aldapa gogorak igotzeko zinta garraiatzailea, edo motor elektrikoa duten bizikletak, aldapa gogorretan laguntza izateko eta lanera izerdi patsetan ez iristeko. Eguraldi txarraren aurka ere, aterpe batez estaliriko bidegorriak jar daitezke. Eta bizikletentzat aparkaleku egoki eta seguruak ere beharrezkoak dira. Atzeritik etorritako eta bertoko adituen ustez, ez da hain zaila, baina ahalegin handia egin behar da alde guztietatik. Bestalde, horrelako politikei administrazioak aurrea hartu beharko luke, kaleko jendea kontzientziatzearen.

Kontzientziazio hori bultzatzeko, datorren larunbatean bizikleta martxa bat antolatu dute hainbat erakundek administrazioari eta jende arruntari ingurugiroari buruz hausnarketa dezan eskatuz. Goizeko 11:30etan hasiko da, eta 7 kilometroko ibilbidea egingo dute, Arriagatik abiatuta.

Inazio Oliveri eta Gabriel Inclan izan ziren nerabeen hezkuntzari buruzko jardunaldien hasiera ekitaldian, atzo.

Nerabeen heziketa sexuala aztergai da egunotan Donostian

200 irakasle elkartu dira horri buruzko jardunaldietan

Erredakzioa / Donostia

EAEn bi ikasturte daramatzate Jaurilaritzako Osasun eta Hezkuntza sailek *Uhin Bare* programa sustatzen. Nerabeen heziketa afektibo-sexuala du helburu, eta oraindik programa pilotua bada ere, geroz eta ikastetxe gehiagotan jarri nahi dute abian. Aurretik, ordea, orain arte egin dako bidea aztertu behar da, eta horretarako elkartu dira Donostian 200 irakasle inguru.

DONOSTIAN elkartu diren irakasle guztiek Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzan dihardute, 12 eta 16 urte bitarteko nerabeei eskainitako programa baita *Uhin Bare*, propio Euskal Herriko Unibertsitateak atondua.

Topaketa bera ere -Hezkuntza Afektibo-Sexualari buruzko lehenengo jardunaldia- EHUK antolatu du, hain juxtu Nortasun, Ebaluazio eta Tratamendu Psikologikoen sailak. Jardunaldiak gutxira bi eguneko iraupean izango du. Atzo, hasiera ekitaldian Hezkuntza sailburu Inazio Oliverik eta Osasun sailburu Gabriel Inclanek hartu zuten esku.

Biek nerabezaroan hezkuntza afektibo-sexualak duen garrantzi handia nabarmendu zuten, eta horregatik *Uhin Bare* programaren alde lanean jarraitzeko asmoa azaldu zuten. Inazio Oliverik aditzera eman zuenez, 97/98 ikasturtean autonomi erkidegoko hiru ikastetxek hartu zuten esku programa horretan, eta 98/99 kurtsuan, berriz, sei ikastetxe gehiago murgildu dira aipatu programan. Hezkuntza sailburua-

ren arabera bi ikasturteotan 240 irakasle aritu dira programa horren ildoak jarraikiz lanean eta 2.277 ikasleri hezkuntza afektibo-sexual oso baten oinarria eskaintzen saiatu dira. «Beraz, esperientzia oso positiboa izan dela esan dezakegu», esan zuen atzo.

Orain programa hau ikastetxe gehiagotara eraman nahi dutela azaldu zuen Hezkuntza sailburuak, eta guraso elkarte zein irakasleek horren alde egiten lagunduko dietela espero duela.

Urrats bat baino ez

Uhin Bare programa Euskal Autonomia Erkidegoko nerabeen artean zabaltzeko nahi den hezkuntza afektibo-sexualean urrats garrantzitsua da, baina ez bakarra. Programa hori orain ebaluatu, moldatu eta taxutu egin nahi dute, gura duten DBHko ikastetxe guztiek eskura izan dezaten.

Prozesu horren barruan irakasleentzat ere, propio, programa horren nondik norakoak azaltzeko ikastaroak atondu nahi dira, horietan gogo betez eta taxuz murgildu daitezten.

Prozesu horren azken helburua, berriz, adin txikiagoko ikasleentzat ere antzeko programa bat atontzea da atzo Inazio Oliverik esan zuenez, hezkuntza afektibo-sexual osoak ume-umetan izan behar baititu sustraiak.

Inclan: «Esperientzia afektibo-sexualen testuinguru zabalean sartu behar da»

EUSKO JAURLARITZAKO Osasun sailburu Gabriel Inclanek atzo aditzera eman zuenez, oso garrantzitsua da nerabezaroan hezkuntza afektibo-sexual taxuzkoa izatea, geroan osasun arazo ugari gairatzeko bidea izan baitaiteke. Hiesaren aurrean gaztetxoek geroz eta «sentsibilitate» handiagoa dutela esan zuen Inclanek.

«Estreinako sexu harremanetan preserbatiboa geroz eta maizago erabiltzen da», azaldu zuen.

Hala ere, sustatu beharreko hezkuntza afektibo-sexualak prebentziorako informazio hutsetik hara tagoko jauzia egin behar duela esan zuen. «Esperientzia afektibo-sexualen testuinguru zabalean sartu behar da».

Donejakue bideko 47 kilometro konpondu dituzte

■ *Pirinio Atlantikoetako 400 umei inauguratuko dute bide berria bihar goizean Izuran*

Lutxi Fourcade / Baiona

ULTREIA elkarteak bultzaturik, Kontseilu Nagusiak konpondu ditu Donejakueko bideko 47 kilometro, Larribaretik (Donapaleu ondoan) Bentarte leporaino (Donibane-Garazi parean). Oro har, 570.000 libera inbertitu ditu Puyko bideko zati hori egokitze, garbitze, seinaletika ipintze. Obrak estreinatuko dira bihar goizean Izuran eta François Bayrou gonbitatzeaz gain, Ultreia elkarteak departamenduko 400 haur gonbitatu zituen lau kilometroko ibilaldia egiteko.

«Donejakueko bideak nahiko estatu txarrean dira

eta lan handia dugu baldintza onak eskaintzeko beilariei», adierazi du Jacques Delpech, Ultreia elkartearen lehendakaria. Izan, urtez urte, lehengo xendrak desgertu egin dira. Ondorioz, toki aintzietan beilariek nahiago dute bide nagusia hartu, nahiz eta autoak ondoan pasatu. «Bide berriari esker, beilariek baldintza askoz goxoagoak izanen dituzte eta ondare arkitekturaletaz gozatzeko aukera izanen dute». Donejakueko bideak konpontzea eta baloratzea helburutzat finkatu du Kontseilu Nagusiak. 300 kilometro bide dira departamenduan eta arrakasta handia dute.

Metro Bilbaok kalitatearen aldeko apustua egin du

■ *200 milioi pezeta inbertitu ditu berrikuntzetan*

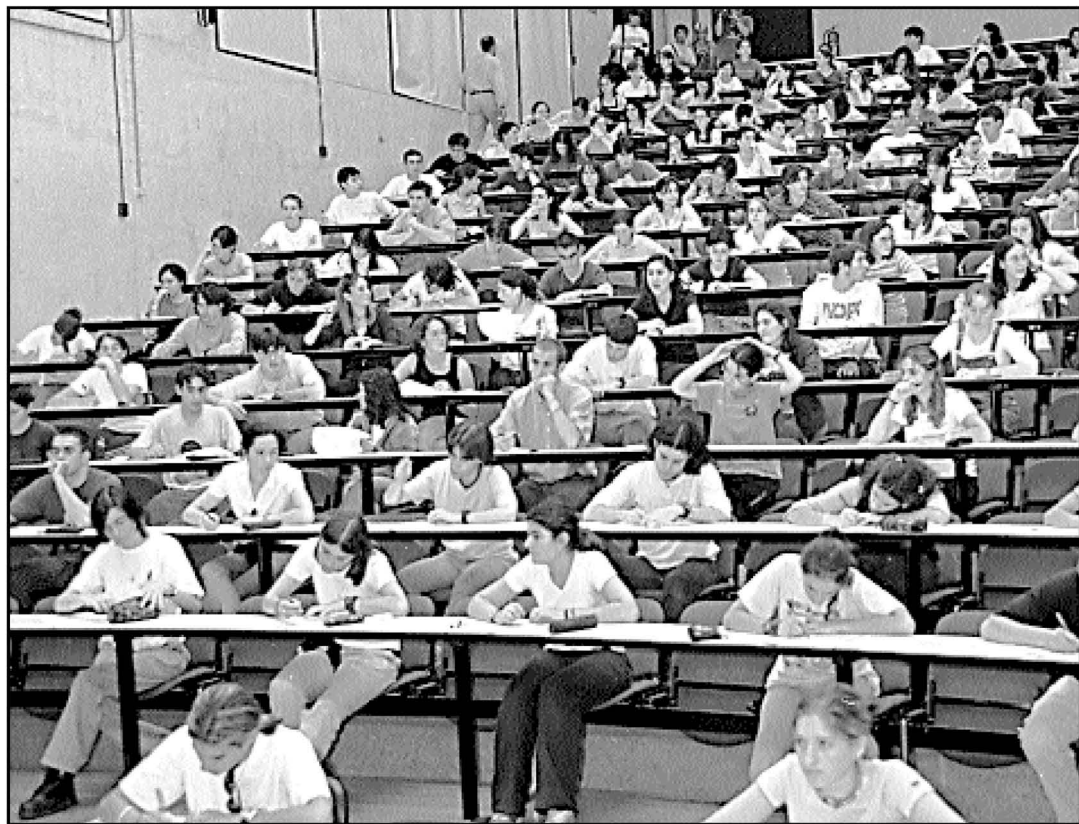
Erredakzioa / Bilbo

METRO Bilbaok 200 milioi pezeta (8 milioi libera inguru edo) baino gehiago inbertitu ditu aurtengo «zerbitzuari kalitatea erantzen dioten gaiak hobetzeko». Horrela adierazi zuen atzo Josu Sagastagoitia Metroko lehendakaria aurtengo lehen sei hilabeteetako balantzea egitean.

Hobekuntza horien artean honakoak aipatu zituen: ordutegi eta maiztasunen hedapena; bidai txartel

eskaintzaren ugaltzea; ekipamendu eta instalazioen hobekuntza, edota autobus zerbitzu osagarriak martxan jarri izana.

Hobekuntza hauei esker, Sagastagoitiaren ustez, bidaiari kopuruak ere gora egin du, hain zuzen, % 3,42. Bestalde, hilaren 21etik irailaren 26ra arte udako ordutegia ezarriko dute metroan. Udan metroko zenbait tartetako trenen maiztasuna murriztu egingo bada ere, kostalderakoa areagotu egingo da.

JOXE LACALLE

Unibertsitaterako sarrera bila. Selektibitaterako lehen frogak herenegun hasi ziren Nafarroako Unibertsitate Publikoan. Euskal Herriko Unibertsitatean (EHU), berriz, atzo hasi ziren azterketa egiten. Guztira Hego Euskal Herri osoan 15.325 lagunek eman dute aurten azterketa hori egiteko izena; 12.549 ikaslek, EAEn, eta gainerako guztiek Nafarroan. Azterketa guztiek gaur amaituko dute.

Balzak ertzainen gehiegikeriak onartu dituela dio Arartekoak

1998ko txostena aurkeztu zuen Eusko Legebiltzarrean

Europa Press / Gasteiz

Xabier Markiegi EAEko Arartekoaren ustez, Bilboko San Francisco auzoan ertzainek zenbait irregulartasun egin zituztela «inplizituki» onartu du Javier

Balza Eusko Jaurlaritzako Barne sailburuak. Izan ere, 1997tik hona aldaketak egin direla eta jada irregulartasunik ez dela esan zuen Balzak. 1998. urteari buruzko txostena aurkeztu zuen Markiegik atzo Eusko Legebiltzarrean.

ERTZAINEK Bilboko San Francisco auzoan izandako hainbat jokaera berriro gaitzetsi zituen atzo Xabier Markiegi Euskal Autonomi Erkidegoko Arartekoak, Eusko Legebiltzarreko Giza Eskubideen Batzordean joan den urteari buruzko txostena aurkeztean.

Auzune horretako zerbitzu polizialak hobera egin duela erabat baieztatzerik ez duela adierazi zuen Arartekoak, baina Bilboko Udalak eta Eusko Jaurlaritzako Barne Sailak Arartekoaren gomendioak aintzat hartuko zituztela agindu izana ontzat jo zuen Arartekoak.

Etorkinen aurkako legez

kanpoko polizi praktikak salatu zituen Arartekoak atzo aurkeztutako txostenean: besteak beste, etorkinei ezarria borraz eztatzea eta mihaketak egiteko edo etxe-atarian biluztaraztea leporatzen die ertzainei Arartekoak. Bi jokaera hauek bereziki kezkatzen dute Arartekoa, atzo azaldu zuenez, Barne Sailean erreparoa sumatu dituela irregulartasun horiek zuzentzeko.

Jokaera horiek ohikoak direla edo zabaldu samarrak daudela pentsatzeko zantzuak daudela baieztatu zuen Xabier Markiegik. Bere ustez, jokaera hauek legea ezezik giza eskubideak ere urratzen

dituzte. Gai honetan Barne Sailak argudio kontraesankorrak dituela ohartarazi zuen Markiegik: aurrena ukatu egin zuten halakorik gertatzen zenik, eta azkenean gaitzetan txikiena dela adieraziz aitortu dituzte, Markiegiren arabera.

Arartekoak aipatzen dituen gertaerak jazo zirela frogatutzat joz Bilboko Instrukzio Epaitegiak kaleratutako bi epai ere agertu zituen Arartekoak, urteko txostenarekin batera.

EAJk salbu, Batzordeko alderdi guztiek ontzat eman zituzten Markiegiren azalpenak. EAJren ustez, ez zuen azalpena partziala izan zen.

laburrean

■ Oinezkoen pasabide bat zeharkatzen ari zirela harrapatu zituen kotxeak Gasteizen hildakoak

GASTEIZKO Udaltzaingoa kasua aztertzen ari da. Hala ere, eta Udaltzaingoko iturriek atzo zabalduetako informazioaren arabera, oinezkoentzako pasabide bat zeharkatzen ari zirela harrapatu zituen kotxeak herenegun Gasteizen hil. ziren bi emakumeak. Istripua arratsaldeko 19:30etan gertatu zen Gasteizko La Florida pasealekuan. BMW kotxe batek bi emakume harrapatu zituen; istripuaren ondorioz 67 urteko F.A.S. eta 75eko M.L.C. hil egin ziren. Kotxearen gidaria 43 urteko emakume gasteiztar bat zen, E.G.M. Gasteizko Udalak atzo kaleratutako oharra dioenez, istripua gertatu zen oinezkoen pasabidea behar bezala dago seinalizatuta.

■ Gazte gehienek ez dute uste eguzki gehiegi hartzeak minbizia ekar dezakeenik

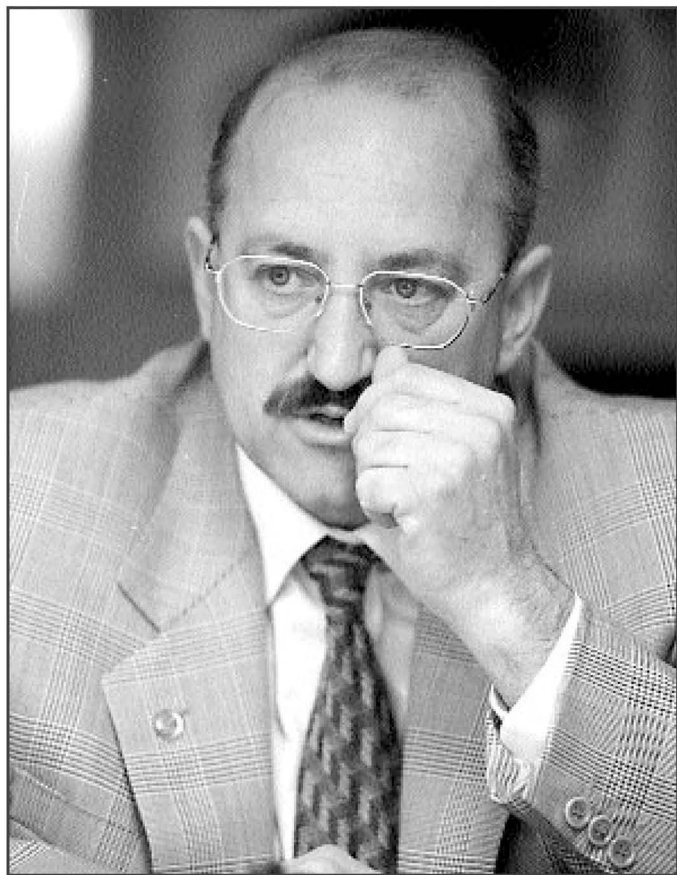
DONOSTIAN elkartuta dabilta egunotan larraz azala zaintzeko botikak egiten dituzten enpresetako arduradunak. Atzo hedabideen aurrean agerraldia egin zuten, eta Espainiako gazteen artean egindako inkesta baten berri eman zuten. Haren arabera gazteen %28ak baino ez dute pentsatzen eguzki gehiegi hartzea oso arriskutsua izan daiteke, eta minbizia sor dezakeenik. Gazteen %81ek, berriz, eguzkia hartzea oso gogoko dutela aditzera eman dute inkesta horren arabera.

■ Espainiako erregearen alaba zela esanez iruzur egiten zuen neska gaztea atxilotzeko agindu dute

MARI BEA JIMENEZEK Gipuzkoako Auzitegira azaldu behar zuen atzo, Zarauzko ileapaintzaile batzuri 1997an egindako ustezko iruzurra dela eta epaitu egin behar baitute. Espainiako Juan Karlos I erregearen alaba zela esanez, iruzur egin zien. Horretan lagun izan zuen Angel Pina Chivite osaba, 83 urteko gizon bat. Atzo ez ziren Gipuzkoako Auzitegira azaldu, ordea, eta horregatik, beraiek atxilotzeko agindua eman zuten. Elbarritua da Mari Bea Jimenez, eta osabarekin batera aurrera zeramatzan iruzurrak oso ezagunak egin ziren duela hilabete batzuk Euskal Herri osoan. Nafarroako Auzitegian, gainera, iruzur batzuk medio, epaitu egin zituzten eta biek errudnak zirela ondorioztatu zuen epaiak.

■ Antonio Perez Pradosek gaur hartuko du Nafarroako Unibertsitate Publikoko errektore kargua

MAIATZAREN 25ean hauteskundeak egin ziren Nafarroako Unibertsitate Publikoan errektore berria hautatzeko. Aukeratu lehengo errektore bera izan zen, Antonio Perez Prados, Estatistikan eta Ikerketa Operatiboan katedraduna. Gaur, arratsaldeko 18:30tan hasiko den ekitaldi batean kargua hartuko du. Ekitaldian, besteak beste, Nafarroako Gobernuako presidentea izango da, Miguel Sanz.

OSKAR MONTORO

Antonio Perez Prados, NUPeko errektorea.

Frantziako legea

'AUBRY LEGEA' MALGUTZEKO HAINBAT PROPOSAMEN ERAMANGO DITU PARISKO GOBERNUAK LEGEBILTZARRERA

Enpresa handiei bi urte luzatuko diete 35 orduko lan astea ezartzeko epea

■ Hogei langiletik gorako konpainientzat 2002. urtea arte ez da derrigorrezkoa izango lan aste laburra abiatzea	■ Duela urtebete onartutako arauaren arabera, 2000. urtean amaitzen zitzaien enpresa handiei 35 orduak aplikatzeko epea	■ Martine Aubry Enplegu ministroak datorren astean azalduko du 35 orduko legearen bigarren atala Legebiltzarrean

A. Agirreurreta / Donostia

DUELA urtebete onartu zen Aubry legea, 35 orduko lan astearen araua. Parisko agintariek orduan iragarri zuten legeak bigarren atala ere edukiko zuela. Eta dagoeneko, Frantziako Gobernuak prest dauka legearen bigarren zatia.

Bigarren atalak sartuko duen berrikuntza nagusia epeen aldaketak dira. Orain indarrean dagoen legearen arabera, hogeit langiletik gorako enpresek 2000. urte arteko epea dute 35 orduko lan astea negoziazioen bidez ezartzeko. Data horretatik aurrera, derrigorrez aplikatu beharko dute lan aste laburra. Epe hori, ordea, bi urte luzatzea nahi dute orain Parisko agintariek, eta horixe da Aubry Enplegu ministroak Legebiltzarren datoren astean proposatuko duena.

Aurreko asteotan bilera sorta zabala egin du Aubryk sindikatuarekin eta enpresari-
en elkarte ordezkariekin, iaz indarrean jarritako arauak urtebetean eragin dituen emaitzak aztertzeko. Bilerotan legearen bigarren atalerako ekarrien biltzen ere saiatu da gobernu ordezkaria.

Martine Aubry, Frantziako Lan eta Elkartasun ministroa, Eliseo jauregiaren kanpoaldean.

Urtean, gehienez 130 aparte-ko lan ordu egin ahal izango dituzte. 2002. urteko urtarritetik, ordea, 36. lan ordua ordu estra gisa zenbatu eta

kotizatu beharko du enpresariak, betiere hogeï langile baino gehiago baditu.

Enpresa txikiek 35 orduko lan astera egokitzeko eduki-

ko duten epeari buruz ez
dute ezer zehaztu oraindik
Parisko agintariek.

Aubry ministroak datorren
astean eramango du legearen

bigarren atalaren proposamena Legebiltzarrera. Atzerapenik ez badago, abuztuaren amaiera aldera indarrean egongo da lege berria.

Negoziazioak ez hautsi

«Enpresak negozioazioetan sartuta daude. Ziur naiz negozioazioak arrakastatsuak izango direla. Indar hori haustea eragotzi behar dugu», adierazi du Frantziako Enplegu ministroak *Les Echos* ekonomia egunkariak atzo argitaratutako elkarrizketan.

'Egokitze epean' (enpresa handientzako 2002. urtea arte) legeak ez du debekatuko 35 lan ordu baino gehiago egitea, baina 37. edo 38. ordutik aurrerakoak aparteko ordu gisa zenbatuko dira.

Zenbakiak

Data: *Aubry legea* 1998ko ekainaren 18an jarri zen abian. **Epeak:** laz onartutako legearen arabera, 2000. urtea baino lehen 20 langiletik gorako enpresetan 35 orduko lan asteak indarrean behar zuen. Epe hori bi urtez luzatuko dute. Hogei langiletik beherakoek 2002. urtea arteko epea zuten, hasierako arauaren arabera. **Sortutako edo ez desagertutako enpleguen kopurua:** 71.000. **Sinaturako akordioen kopurua:** 5.400. Batenz beste, astean ehun akordio.

PC eta Berdeak haserre

AUBRY-REN gober-
nukideak, PC eta
Berdeak alderdiak
ez daude oso konfor-
me Lan ministroak
egingo dituen propo-
samenekin. «Aldake-
ta horiek Medef pa-
tronalaren presioa-
ren aurrean amore
ematea litzateke.
Horrezaz gainera,
duela urtebete
Asanblean onartu-
takoa ez errespetat-
zea izango litzate-

ke», adierazi du Maxime Gremetz PCko ordezkariak. Berdeen ustez ere «tokiz kanpo» dago enpresarietara epe luzatzea. Talde horretako ordezkari Jean-Luc Bennahmiasek esan duenez, «onartuko genuke egokitze epea zabaltzea, baldin eta aparteko lan orduen gaineko zer-gak handituko balizkiete». Izan ere, Ber-

deen ustez, aparteko lanorduak garestitzea da lan aste laburrari esker enplegu berriak sor daitezzen ziurtatzeko modu bakarra.

PCko eta Berdeen taldekoek zalantzarik ez dute, eta luzamendua Medef patronalaren presioen ondorio izan dela ziurtzat eman dute. Izan ere, 35 orduko legeak enpresa as-

koren geroa arris-
kuan jartzen ari dela
ohartarazi zuen Er-
nest Antoine Seillie-
re, Medefeko bu-
ruak. Egoera hori
dela eta, Gobernuak
amore eman duela
diote Berdeek.

CFDT sindikatuko ordezkariak, aldiz, epea luzatzearen alde agertu dira, «negoziazioen dinamizakari eustea ahalbidetuko lukeelako».

Hegoalde, Akitania eta Aragoirako enplegu politika komuna proposatu dute

Eskualdeen arteko Sindikatuen Batzordea urteroko bilera egiten ari da Bilbon

Kristina Martin / Bilbo

Hego Euskal Herria, Akitania eta Aragoi osatzen duten Eskualdeen arteko Sindikatuen Batzordea (CSI) atzo eta gaur egiten ari da Bilbon

AKITANIA, EAE, Nafarroa eta Aragoi barne hartzen duen Eskualdeen arteko Sindikatuen Batzordea (CSI) atzo hasi eta gaur arte egingo du bilera, lau lurraldeetarako enplegu politika bateratuak sortzeko asmoz. Akitaniako CFDT eta CTFT sindikatuek eta EAE, Nafarroa eta Aragoiko UGT eta CCOO osatzen dute batzordea. Halaber, orain arte lehendakaria izandako Carlos Trevillak, UGT-Euskadiko idazkari nagusiak, agintearen lekukoa emango dio Akitaniako CFDT sindikatu sozialistako idazkari Jean Pierreri.

Europa osoan 47 CSI daude, eta guztiak Europako Sindikatuen Konfederazioko kideak dira. Elkarte horien lana estatueta mugak gaindituta sindikatuen arteko elkarlana bultzatzea da. Aurtengo bileran Akitaniako CGT sindikatuak CSIko kide bihurtuko da.

Hiru ardatz ditu bilerak: batetik, enplegua sortzeko politikak sustatu, eta bestetik, eskualde bakoitzari dagokion babes soziala eta Europako enpresa batzordeetan aurrera eramane beharrekiko ekimenak zehaztea. Bestalde, batzorde soziala du CSIk, eta lau eskualdeetako arazo sozialak arduratzen da: babes soziala, langabeziaren pres-

urteroko bilera. Lau eskualdeetan enplegua sortzeko politikak, babes soziala eta enpresako batzordeetan aurrera eramango duten ekimenak aztertzen ari dira. Bestalde, mugaz gaindiko elkarte baten sorreran lane-

an dihardute CSIko kideek. UGT, CCOO, CFDT eta CTFT osatzen dute CSI sindikatuen talde hori. Aurrera begira, CSI lehentasuna emango die 35 orduko lan astea bultzatzeko ekimenei.

Carlos Trevilla EAEko UGTko burua eta Jean Pierre Akitaniako CFDTko burua eta CSIko lehendakaria.

tazioak eta pentsioak, besteak beste.

35 orduko buruz zera azaldu zuen Trevillak: «Prozesu geldiezina da. Frantziar eta Aragoiko administrazioetan 35 orduko lan astea lege ezarri dute, eta kritikak kritika neurriak ondo funtzionatzatzen duela uste dugu. Nafarroan ere laster ezarriko da. EAEn atzean geratu gara, eta horrexegatik bultzada eman behar diogu gaiari».

Mugaz gaindiko eure-ak

CSI-EN aurtengo bilerak Akitania, Aragoi, Nafarroa eta EAE eskualdeak barne hartzen dituen eure izeneko erakundea sortzea du erronka. Europako Batzordeko erakundea da eure-a, mugaz gaindiko eskualdeetan enplegu eta formakuntzarako politika bateratuak suspertzeko.

Europar 18 daude eta haietako bi Galizia eta Katalunia dira.

Akitaniako erakundeek sustengua dagoeneko lortu dute, baina «EAE, Nafarroa eta Aragoi oraindik oztopoak daude, gobernu eta patronal desberdinak daudelako», jakinarazi zuen Trevillak.

Getariako arrantzontzia geldiarazteko arrazoiak zalantzan

■ Kontrol eta zaintza lanetan ari zirela argudiatu dute frantziarrek

Kristina Martin / Bilbo

HERENEGUN goizean Frantziako agintariek Beti San Agustín Getariako arrantzontzia itsasoan atunetan zegoelarik geldiarazi eta zenbait orduz miaketa egiten jardun eta gero inolako hutsik aurkitu ez zuten, ikuskatzeko oztopoak jarri izana leporatu zioten ontziaren tripulazioari. Gaueko 21:30etarako, baina, Donibane-Lohizunera iritsia zen arrantzontzia.

Astelehenean ebatziko dute EAEko zerga arauen espedienteak aurrera egingo duenetz

Erredakzioa / Donostia

EAE-KO eredu fiskalari buruzko zigor espedienteak irekitzeko Karel Van Miert Lehiarako komisarioak egin duen eskaera aztertu zuten atzo Bruselan, diru laguntzei buruzko lan taldean. Erabakirik, ordea, ez zuten hartu. Astelehenean gai hori aztertzen duten zazpi gabinetetako buruak bilduko dira, eta orduan erabakiko dute Van Miert proposamenari argi berdea eman ala ez. Espedienteak aurrera egiteko baimena jasoko balu, asteazkenean komisarioen bileran aztertuko lukete gaia. Astelehena arte, beraz, ez dago jakiterik espedienteak aurrera egingo duenetz.

Burtsa

• J.B. ANDUEZA •

Arnas estuka

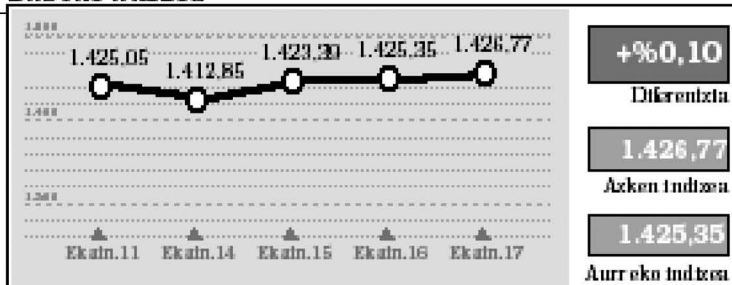
Bezperako EEBBetako inflazio datu ona eta Dow Jonesen igoeraren jakitun, gorantz ekin zioten Europako indize nagusiek, baina aurtun dirua ez da aurreko urteetako ugartasunez sartzen merkatura: azkenean Ibex-35ak parra egitea lortu zuen eta horrenbestez gaitzerdi, azkeneko orduan galerak ere nagusitu baiziren zenbait unetan. Parisen hobe ibili ziren, baina

Frankfurten zenbaki gorriak bueltatu ziren.

Horren zergatia Alan Greenspanen Kongresuko banku batzordearen aurreko agerpena izan liteke, interes tipoen igoeraren mamua berpiztu baitzuen.

Gorantz BSCH (+%0,78), Iberdrola (+%0,57) eta Viscofan (+%0,36) aipatu daitezke; galeradunetan Aceralia (-%2,62).

Bilboko indizea

Dibisen merkatua

	1 Euro
Pereta	163,386
Libera	6,55
Dolarra (EUA)	1,0340
Libra Esterlina	0,6481
100 Yen (Japonia)	1,2397

Beste indizeak

	1.426,77
New York (Dow Jones)	10.791,20 (+%0,05)
Tokio (Nikkei)	17.470,45 (+%1,51)
Madrid (IBEX-35)	10.195,40 (+%0,04)
Paris (CAC-40)	4.508,77 (+%0,03)
Londres (FTSE 100)	6.493,6 (+%0,17)
Frankfurt (DAX-XETRA)	5.415,51 (+%0,06)
Milano (Milan)	24.545 (+%0,33)

■ SELEKTIBITATEA, garrantzia. Europar ez dago oraindik hori jaso eta erabileran nagusitu den indizeirik. EEBBtan Dow Jones, S&P 500 eta Nasdaq dituzten bezala, Europako Batasunean ez dago akzio nagusien indize bakar bat, erreferentzia nagusi izango dena. Aste honetan Ibex-35arekin ikusi da selektibitate hori gainditzeko, aukeratu den taldetxoan egotea, zein garrantzitsua izan daitekeen.

Langile bat hil da Amurrion, leherketa baten ondorioz

Amurrio ferrocarriles y equipos enpresako leherketan beste bost langile zauritu dira

Agentziak / Amurrio

30 urteko M. B. N. langilea oso larri zauritu eta ordu gutxira hil zen atzo, Amurrioko Amurrio ferrocarriles y equipos enpresan eztanda bat gertatu ostean. Beste bost langilek ere zauriak izan zituzten, horietako batek larriak, hirugarren gradu-ko erredurak baititu gorputzeko %35ean. Sei zaurituak Bilboko Gurutzeta eta Gasteizko Txagorritxu erieheetara eramane zituzten.

EGUERDIA igaro eta minutu gutxira gertatu zen leherketa, altzairu likidoa galdara bate-tik bestera aldatzen ari zirela. 'Amurrio ferrocarriles y equipos' labe garaian lau aldiz egiten dute egunero altzairu aldaketa. Leherketaren ondorioz, sei langilek zauriak izan eta Gurutzeta eta Txagorritxu-ko erieheetara eramane zituzten. Langile batek Amurrion enpresan bertan jaso zuen laguntza zerbitzuen sorospena.

30 urteko M. B. N. langileak zauri larriak jasan zituen. Gurutzetako erietxera eramane zuten, baina politrau-

matismo anitzen eraginez hil egin zen iluntzean. Beste lau zauritu eramane zituzten Bilboko erietxera. 24 urteko I. G. A. gazteak ere lesio larriak ditu. Hirugarren gradu-ko erredurak ditu gorputzean, bizkar eta hanketan batik bat. Gurutzetan dauden 42 urteko R. M. F., 43ko L. M. P. eta 57ko R. H. S. langileen egoera ez da hain larria, hirurek erredurak badituzte ere. Azken zauritua Gasteizko Txagorritxu erietxera eramane zuten. Pronostiko erre-serbatukoa da bere egoera.

Zauritutako langileez gain, eztrandak eta ondorengo suteak dezenteko kalte ekonomikoa eragin du.

Tren bideen ekoizpena

Amurrio ferrocarriles y equipos labe garaia Amurrioko Maskuribai kaleko 10. zenbakian dago, herriko hirigunean, trenbidearen geltotik hurbil. 135 langile ditu egun, eta 2.000 milioi pezetako (80 milioi libera) fakturazioa. Duela mende bat baino gehiago, 120 urte, sortu zen enpresa —1.880an—, eta lehen berrien arabera, segurtasun neurriak ez ziren behar bezain egokiak.

Bizkaiko Kimika alorreko enpresen segurtasun neurriak saritu dituzte

Europa Press / Bilbo
Bizkaiko Kimika alorreko bost enpresa saritu ditu Kimika Industriako Segurtasun eta Garbitasun Batzorde Autonomoak (COASHIP), iaz egokitu zituzten segurtasun neurriengatik. Erakunde horren arabera, Bizkaiko enpresak dira Espainian segurtasun neurri hobere-nak dituztenak.

Al Air Liquide eta Oxinorte Operaciones S. A. urtebetean istripurik ez dutelako izan saritu dituzte. Sefanitro S. A., Carburos Metalicos eta Dow Chemical, oster, istripuetan maiztasun orokor txiki-ena izateagatik.

Bizkaiko Kimika alorreko Elkarteak plazaratutako datuen arabera, 1997-ko istripuen kopurua askoz txikiagoa izan zen Kimika alorrean Industria alorrean baino. Maiztasun indizea (baja eragin duten istripuak milioi bat lanorduko) %25,4koa izan zen Kimikan, eta %57,2a Industrian.

Larritasun indizeari dagokionez (baje ondorioz galdutako lanegunak mila lanorduko) ere, Kimika alorra da seguruena, %0,56rekin. Bizkaiko Kimika alorreko Elkartearen arabera, datu hauen garaia formakuntza eta langileen partehartzea dira.

DAVID AGUILAR / EFE

Suhiltzaileak eztrandak eragindako hondakinak jasotzen, Amurrion.

Kosovo

HAGAKO NAZIOARTEKO AUZITEGIKO LEHEN FORENTSE IKERTZAILEAK GAUR HELDUKO DIRA KOSOVORA

Serbiar indarrek ustez egindako krimenen aztarnak ugaritzen ari dira

■ Pristinan, tortura gela gisa erabiltzen zen areto bat erakutsi dute soldadu britainiarrek, Polizia serbiarraren egoitzan

■ Lekuko batek ziurtatu duenez, polizia serbiar batek 54 albaniar hil zituen egun bakar batean Poklek herrian

■ Foreign Officek uste du gutxienez 10.000 albaniar hil zituztela 100 sarraskitan, orain arte jasotako informazioaren arabera

Erredakzioa / Donostia

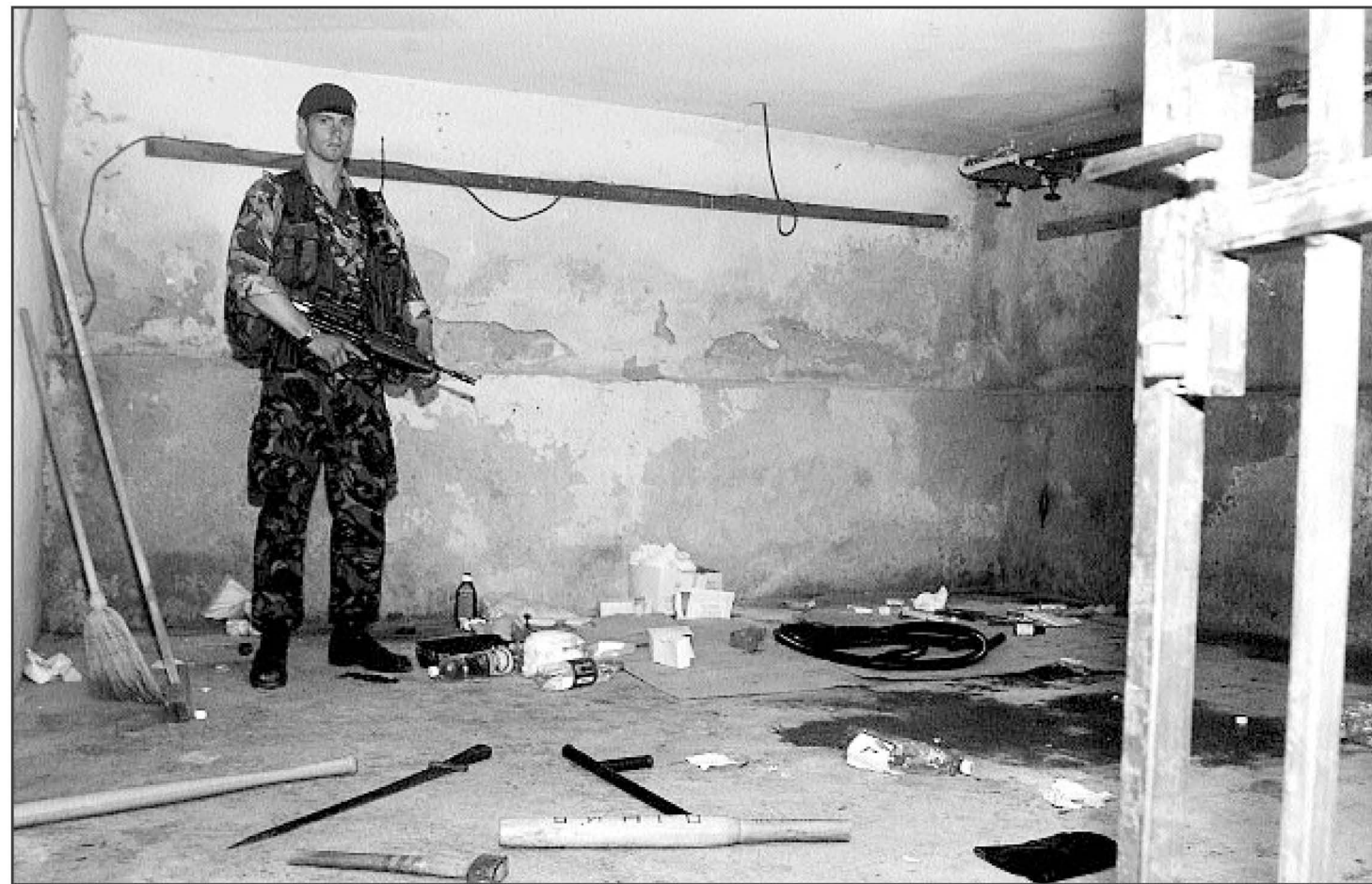
KOSOVON azken hilabetetan ustez gertatu diren sarraskiak ikertu behar dituen Nazioarteko Auzitegi-ko lehen taldea gaur helduko da. Kartografoak eta sendagile forentseak iritsiko dira lehenik. Hurrengo egunotan guztira 200 ikertzaile joango dira Kosovora.

Graham Blewitt fiskalordeak atzo jakinarazi zuenez, premiazko lana dute forentseek, hainbat froga desager daitezkeelako epe laburrean. Hori dela eta, hilobi komune- tan dauden gorpuzkinak ateratzeak ez du lehentasunik izango. «Hurrengo urtean ere aztarna hori hor egongo da», azaldu zuen Blewittek. Nolanahi ere, Kfor Kosovoko bake indarreko kideak ustez hilobi komun horiek dauden lekuak kontrolpean hartuko dituzte, albaniarrek ez ditza- ten gorpuzkinak handik atera eta beste leku batean ehortz. Halaber, hilobi komun horie- tan dauden minak garbituko dituzte, forentseak lanean hasi aurretik.

Polizia bakar batek 54 albaniar hil ei zituen

Orain arte Kforreko militarrek jaso dituzten testigan- tzak egiaztatzen badira, Nazioarteko Auzitegiak hila- bete askorako lana izango du Kosovon. Izan ere, lekukota- sunetan oinarrituta, atzo Erresuma Batuko Atzerri Ministerioak —Foreign Offi- cek— ziurtatu zuen gutxienez 10.000 albaniar hil zituztela serbiar indarrek, ehun sarraski ingurutan.

Azken kontakizun batek dio serbiar polizia batek 54 albaniar hil zituela martxoko egun bakar batean, Poklek herrian. Onik irten zirenen arabera, poliziak 60 lagun sartu zituen gela batean, ondoren atetik tiro egin zien metrailadore batekin, gero

KEVIN CAPON / AP

Paraxutista britainiar bat Pristinako komisaria batean, ustez torturatzeko erabilitako gela batean. Lurrean hainbat makila daude.

eskuzko granada bat bota zien bizirik irten zirenei eta, azkenik, su eman zien hilotzei.

Pristinako tropa britainia- rrek, bestalde, ziurtatu dute tortura gela bat aurkitu dute- la Serbiako Poliziaren egoi- tzan. Gela horretan zeuden metalezko barrak, metalezko eskumuturrak, labanak, zerra elektriko bat, bateriak eta atxilotuak esna izateko drogak. Kazetariak odol arrastoak ikusi zituzten zerra elektrikoan, poliziek garbitu nahi izan zituzten arren. Erretako papera ere usain zitekeen.

Soldadu britainiarrek azal- du zuten, gizonezko batek esan zien 40 egun egin zitue- la preso komisarian eta tor- turatu egin zutela. Haren arabera, gutxienez lau lagun hil ziren eta ugari ez ziren galdeketatik itzuli.

Hilobi komun gehiago aurkitu dituzte

■ HILOBI komun gehiago aurkitu zituzten atzo Kforreko soldaduek eta UÇK-ko gerrillariak. Kosovo zibil albaniarren gorpua- k dituzte.

Verboves herrian, esaterako, kazeta- riek ikusi zuten ikui- lu bateko horma osoa bala zuloz bete- ta zegoela. Herrita- rren arabera, Jugos- laviako Armadako soldaduek hainbat lagun fusilatu zituz- ten hor.

Handik gertuko baso batean, herri- tarrek bi hilobi ko- mun erakutsi zizkie- ten informatzaileei.

Batean 13 lagun lur- peratu zituzten eta bestean, berriz, be- deratzi. Betiere le- kukoek ziurtatu zu- tenez, serbiarrek hor bertan hil zituzten eta gorpua- k bi astez egon ziren, solda- duak joan ziren arte. Hilobi komun horiek UÇK-ko gerrillariak zaintzen dituzte, Na- zioarteko Auzitegi-ko ikertzaileen zain.

Orain arte Koso- voko mendebaldean eta hegoaldean aur- kitu dituzte serbiar indarren ankerke- riaren arrastoak. Al- ta, serbiarrak ipa- rralderantz erretira-

tzen diren heinean, Kosovoko iparralde- an ere aurkitu dituz- te aztarnak, Mitrovi- ca inguruan. Xavier Delcourt jeneral frantziarrak ez zuen azaldu non zeuden hilobiak, ikerketari trabarik ez egiteko.

Frantziar solda- duei harrera beroa egin zieten atzo Mi- trovican geratu ziren albaniarrek. Hirira heldu ziren lehen soldaduek kale hu- tsak, etxe kiskaliak eta txikitutako sal- tokiak baino ez zi- tuzten ikusi hasie- ran. Frantziarrak heldu zirela ikusita,

serbiarrak kalera atera eta konboi ba- tean bildu ziren, hi- ritik ihes egiteko. Ondoren irten ziren albaniarrek, eta frantziarrei eskerrak eman zizkieten, hiria «askatzeagatik». Al- baniar askok aukera baliatu zuten serbia- rren dendetatik ahal zuten guztia lapur- tzeke.

Kosovoko beste hirietan bezalaxe, Kforreko tropak hel- du eta beherala agertu ziren UÇK-ko lehen gerrillariak. Batzuek eman egin zituzten beren ar- mak.

Pekinek ez du sinisten Belgradeko enbaxadaren eraso hutsegitea izan zela

Washingtonen damutzea hauteman dutela esan dute, haatik, txinatar agintariak

Erredakzioa / Baiona

Pekingo agintariak zapuztu zituzten atzo Estatu Batuek Belgradeko txinatar enbaxadaren bonbardatzeaz berretsi zituzten azalpenak. Txinatar agintarien iritzian, Washingtonek emandako argibideak «sinesgaitzak» dira. Hala ere, Estatu Batuek barkamenak galdetuz hauteman duela azpimarratu du Txinak. Horiek horrela, bi herrietako gobernuak gatazkarren konponketarako elkarriketei eutsiko diete.

THOMAS PICKERING Estatu Batuetako Atzerri ministroordeak herenegun Tang Jia-xuan Txinako Atzerri ministroari emandako azalpenak «sinesgaitzak» direlakoan, Pekinek jakinarazi zuen atzo estatu batuar agintarien bakarmen eskatzeak zapuzten dituela. Hala ere, Washingtonen azaldutako damutzea hautematen duela gaineratu zuen. Halaber, gatazkari konponketa aurkitzeko xedez, bi gobernuen arteko hizketek aurrera jarraituko dutela eman zuen aditzera Txina Berria albiste agentziak.

«Korapiloa egin duenari tokatzen zaio horren desegitea; halaber, arazo bat sortu duenari horren konpontzea», aditzerat eman zuen atzo, kazetarien aurrean, Txinako Atzerri ministroaren eledun Zhang Qiyuek. «Estatu Batuek ohartu behar dute Belgradeko gure enbaxadaren bonbardatzeak ondorio larriak eragin dizkiela Txina eta Estatu Batuen arteko harremanei; hortaz, neurri

ERIC FEFERBERG / EPA

Kosovoko ipar-mendebaldeko familia serbiar bat, Vucitrn herritik ihes egiten.

zehatzak behar dituzte hartu eta gatazka honi konponbide bat eman, gure bi herrion arteko erlazioak normaltasunera itzul daitezen», jarraitu zuen Txinako Kanpo Arazoetako Ministerioaren bozera-maileak. Zhangek zehaztu zuen, haatik, Estatu Batuek eta Txinak hizketa zehatzei eusten dietela, Washingtonen, bonbardaketak eragindako kalte pertsonal eta materialengatik, txinatarrei emango lizkiekeen ordainketei buruz.

Mapa faltsuen bertsioa ez du sinesten Pekinek

Maiatzaren 7ko arratsean, NATOko gerra hegazkinek jaurtikitako misilek oso kalte handiak eragin zituzten Bel-

graden Txinak daukan enbaxadari. Galera material itzelez gain, erasoak 3 hil eta 20 zauritu eragin zituen, egoitzaren barruan aurkitzen zirenen artean. Ezusteko gertakari horrek tentsio handia sortu zuen Estatu Batuen eta Txinaren artean, eta Pekinek berehala eten zituen Washingtonekin zituen kontaktu militarrek zein ere giza eskubideen kontuaren inguruan bi herrien artean ziren solasaldiak. Hargatik, Pekingo agintariak ez zuten lotura gehiagorik hautsi, eta Txina Munduko Merkantzia Erakundeko kide bilakatzeko berbaldiek aurrera jarraitzeko nahikaria agertu zuten.

Txinaren enbaxadaren bonbardatzea «hutsegite bat» izan zela azaldu zuen Pentagonoak, eta eguneratuak ez

ziren Belgradeko mapa batzuek ekarri zutela makurra. NATOko misilen jomuga Jugoslaviako Armadaren egoitza bat zela zehaztu zuen Washingtonen. «Ikustatzeko eta espiatzeko bitarteko sofistikatuak dauzkate Estatu Batuek eta, hortaz, ez zuten inondik inora hankarik sartzen ahal eta egoitzaz tronpatzen», esan zuen atzo Txina Berria agentziak.

Bonbardatzearen ostean, elkarretaratze kopurutsuak egin ziren hiru egunez, Estatu Batuek Txinan dauzkaten ordezkariak aurrera. Txinatar gehienek ustez, Belgradeko enbaxadaren bonbardaketa ez zen NATOren hutsegitea izan eta bai, ordea, Txinaren zigortzea, Slobodan Milosevici adierazi zion sustenguagatik.

G-8ak ere Kosovoko egoera aztertuko du asteburuan Alemanian

Agentziak / Bonn

G-8aren —munduko zazpi herrialde industrializatuenak eta Errusia— bilera hasiko da gaur Kolonian (Alemania), eta Kosovoko egoera aztertuko dute, beste gaien artean.

Kosovo berriro eraikitzeko prozesuaz eta Balkanetarako Egonkortasun Itu-

naz eztabaidatuko dute zortzi estatuetako agintariak Alemanian. Gaiaren inguruan EEBBek duten jarrera jakina da, Madeleine Albright Estatu idazkariak azaldu zuelako: Kosovoko misio militarra bere gain hartu zuten EEBBek, baina berriro eraikitzeko lana Europaren ardura da.

UÇK-k kontrolpean hartu du Morinako muga, Albaniako herritarrek Kosovora sar ez daitezen

Nazio Batuen eta NATOren aholkuei jaramon gutxi egiten ari zaizkie Albanian aterpetuta dauden Kosovoko errefuxiatuak. 30.000 inguru beren herrira abiatu dira, minen arriskuari muzin eginez. Gehienak Morinako mugatik igarotzen dira Kosovora. Muga horretan daude Kforreko soldadu alemaniarak, baina UÇKren laguntza eskatu behar izan dute. Izan ere, zabaldu da Albaniako herritar ugari Kosovon sartzen ari dela kosovoa-rrak utzitako etxeetan lapurretan egiteko. Gerri-lariak egiten dute filtroa.

Serbiako patriarka ortodoxoa Kosovon geratuko da

Kosovora heldu zen atzo Pavle, Serbiako Eliza ortodoxoko patriarka. Buruzagi erlijiosoak Gracanica monasterio zaharra bisitatu zuen, eta han bildutako mila serbiarrei Kosovotik alde ez egiteko eskatu zien. «Gizakiak ezin ditu auke-ratu jaioterria, jaiotzeko unea, arraza, nazioa eta ingurukoak, baina gizaki gisa jokatzera bere esku dago. Bururaino eusteko eskatzen dizuet; zorigaitza amaituko da», esan zien Pavlek herritarrei. Orain arte arrakasta gutxi izan dute Elizaren eta politikoen deiek, 50.000 serbiar inguruk ihes egin dutelako, albaniarren mendekua beldur. Pavle, ordea, Pec-en geratuko da, serbiarren «hiri santuan».

Bi kazetari eta haien itzultzailea zauritu ditu UÇK-k, serbiar iheslariak zirelakoan

Bi kazetari eskoziar eta haien itzultzaile albaniarra zauritu zituzten herenegun arratsean Stimjle herritik gertu, atzo Glasgoweko *Daily Record* egunkariak argitaratu zuenez. Hirurak auto batean zihozazen eta, antza denez, UÇK-koek egin zieten tiro, serbiar iheslariak zirelakoan. Bestalde, Potolano koronelorde italiarra zauritu zen atzo goizaldean, bere tankeak mina bat zapaldu baitzuen.

Errusia eta EEBBak ados jarri ezinik daude elkarriketetan

Agentziak / Helsink

Atzo iluntzean bazirudien Errusiaren eta EEBBen arteko elkarriketak akordio-rik gabe amaitu zirela eta hizketaldiak eten, baina ezustean bi aldeek iragarri zuten gauean berriro bilduko zirela.

Kforreko indarrean Errusiako tropek nola par-

te hartuko duten zehaztea dute helburu hizketaldiek. Errusia jarrera aldatu du eta prest dago Kosovon kontrolpean izango lukeen gunea finkoa ez izateko. EEBBek zenbait proposamen egin zituzten ordezkari errusiarrei, eta horiek aztertzen ari ziren errusiar-rrak.

IRAn infiltratutako salatari bat tirokatu eta larri zauritu dute Ingalaterran

Martin MacGarland IRAko kide eta RUCeko agente izan zen 80ko hamarkadan

Erredakzioa / Donostia

Martin MacGarland Irlandar Armada Errepublikanoko (IRA) salatari ohia zauritu zuen atzo pertsona batek, sabelean sei aldiz tiro eginda. Ipar Irlandako Poliziak erreklutatu zuen MacGarland 80ko hamarkadan, eta ondoren IRAn sartu zen.

WHITLEY BAY-KO etxebizitzan, Ingalaterra ipar-ekialdean, egin zioten tiro Martin MacGarlandi atzo, goizeko 10:30etan. Lekukoaren arabera, MacGarland etxe aurreko lorategian zegoela, gizonezko batek hormatik igo eta tiro egin zion. Sei tirok jo zuten sabelean, eta Ipar Tynesideko ospitalera eraman zuten. MacGarland oso larri zegoela adierazi zuten ospitaleko iturriek.

MacGarlandek 28 urte ditu eta Belfasten jaio zen, baina gaur egun Martin Ashe du izena eta Ingalaterran bizi da.

Ipar Irlandako Poliziak (RUC) erreklutatu zuen 80ko hamarkadan, MacGarlandek 17 urte zituenean. *Carol Agentea* ezizena eman zion. Ondoren, IRAn sartu zen eta erakunde-arentzat lan egin zuen 1988tik 1991ra. Urte horretan harrapatu zuen erakunde errepublikanoak MacGarland.

M15 britainiarrak Martin Ashe izena eman zion MacGarlandi, eta bizitza berria

BRIAN LITTLE / AP

Bloody Sunday-ko sarraskia gogoratzen duen hormirudi erraldoia, Derryko Bogside auzoan.

hasi zuen Ingalaterra ipar-ekialdean. Irlandan utzi zituen emaztea eta bi semeak.

Fifty Dead Men Walking liburua argitaratu zuen orain urte batzuk. Hor azaldu zituen IRAn salatari zenean egindakoak. Bere lanari esker 50 bat lagun bizi salbatu zuela azpimarratu zuen, gainera.

IRAn beldur bizi zen MacGarland. IRAn jomugen zerrendan bere izena zegoela esan zuen joan den urtarrilean. Izan ere, Eamon

Collins IRAko buruzagi izan dakoa hil zuten hil hartan Ipar Irlandan. «Ni izan naiteke hurrengo. Collinsen hilketak baieztatzen du nik beti esan dudana, IRAk ez duela inoiz amore ematen. Ez da garrantzitsua zenbat denbora igaro den, ez dute inoiz ahazten eta badakit nitaz ere ez direla ahaztu», adierazi zion orduan *Sunday Telegraph* egunkariari.

Orangistak eta errepublikanoak hizketan

Orange Ordenako ordezkariak eta Garvaghy Road auzo nazionalistako (Portadown) Bizilagunen Elkarteak berriro bildu ziren atzo.

Orangistek urtero egin ohi duten martxan egin beharreko bideaz eztabaidatu zuten. Aurten uztailaren 4an zeharkatu nahi dute Portadown, Garvaghy Roadetik barrena igaroz.

Urteroko martxa horretan istiluak gertatu dira nazionalisten eta orangisten artean. Iaz oso larriak izan ziren istiluak. Ugariak izan ziren barrikadak eta erreketak Ipar Irlandako kaleetan, baina ekintzarik larriena Ballymoney herrian gertatu zen. Han, hiru anaia hil ziren lo zeuden etxebizitzara loialista batzuek molotov koktelak jaurtitzean. Horregatik, liskarrak eragozteko dute helburu orangisten eta bizilagunen arteko elkarrizketek.

'Bloody Sunday'-n izan ziren soldaduen izenak ez dituzte emango

1972KO urtarrilaren 30ean Derryn zer gertatu zen ikertzen hasiko da irailean batzorde publiko bat.

Egun hartan, giza eskubideen aldeko ibilaldia egin zuten nazionalistek. Bat-batean, paraxutista britainiarrak tiroka hasi zitzaizkien eta 13 errepublikano hil ziren bertan. Beste bat hil zen geroago ospitalean. *Bloody Sunday* esaten zaio egun hari.

Hildakoen senideek beti adierazi dute hiltzeko egin zutela tiro soldadu britainiarrek, nahiz eta ofizialki horrelakorik inoiz ez den aitortu. Azkenean, Erresuma Batuko Gobernuak orain hilabete batzuk onartu zuen *Bloody Sunday*-ko gertakizunen egia ikertzea.

Batzorde horren galderari erantzun beharko diete gertakizunetan izan ziren soldadu britainiarrek, baina horien izenak ezkutuan gordeko dira. Hala erabaki zuen atzo Londresko Goi Corteak. Soldaduen abokatuak eskatu zuen hala egiteko, izenak emanez gero izango ziren ondorioen beldur zirelako eta arriskutsua zelako.

Londresko Gobernuak ados azaldu zen erabakia-ekin. Ikerketa egingo duen batzorde publikoaren buruzagiak, ordea, izenak jakinaraztea eskatu zuen, baldin eta ez argitzeko funtsezko arrazoirik ez bazegoen.

Derryn hildakoen senideak haserre azaldu ziren Londresko Goi Gortearen erabakia-ekin, ikerketaren independentzia zalanztan utzi duela argudiatuta.

l a b u r r e a n

F R A N T Z I A

■ Sektak finantzatzeari aurre egin beharra azpimarratu du ikerketa batzorde parlamentarioak

SEKTEN aberastasunez eta ondasun jabetzaz ikerketa bat egin duen Frantziako Legebiltzarreko batzorde bereziak azterlan horren emaitzak plaza-ratu zituen atzo, txosten baten bitartez. Ikerketak agerian ezartzen duenez, «sekten merkantilismoa handitu egin da azken urteotan». Sektek beti jakin izan dute Frantziako legegian dauden hutsunez ezin hobeki baliatzen, eta diru alorreko euren potentzia handitu egin da etengabe. Egoera horri aurre egiteko xedez, Jac-

ques Guyard diputatu sozialista buru zuen ikerketa batzordeak proposamen andana egiten du, hala nola lanbide moldakuntzako araudiaren berrikustea edo iruzur fiskalen aurkako borroka eraginkorragoa bihurtzea.

B E L G I K A

■ PRL liberalak hizketaldiak hasi ditu gobernu koalizioa osatzeko

LOUIS MITCHEL PRL Alderdi Liberal frankofonoko buruzagiak hizketaldiak hasi zituen atzo alderdi politikoe-kin gobernu koalizioa eratzeke. Azken 15 urteetan lehen aldia da Albert II.a erregeak buruzagi frankofono bati eskatzen diona Gobernu osatzeko.

Igandean egin ziren hauteskundeetan PRL eta VLD Alderdi Liberal flandriarra izan ziren alderdi bozkatuenak.

G A L I Z I A

■ BNGtik alde egin du Primeira Linha talde independentistak

GALIZIAREN independentziaren aldeko Primeira Linha taldeak utzi egin du Bloke Nazionalista Galiziarra (BNG). Carlos Morais talde horretako idazkari nagusiaren arabera, BNG ez da berez talde demokratikoa, ez baitu bere barruan onartu mugimendu independentista. Halaber, Moraisek salatu zuen Blokea, botere autonomikoa lortzearen, «burgesa eta populista» bihurtu dela eta gizartearen mobi-

lizazioa alde batera utzi du. Monarkiarekin harremanak edukitzea eta enpresariak erakarri nahi izatea ere aurpegiratu zion Primeira Linhak BNGri.

H U N G A R I A

■ Poliziaren ustez, 100.000 lagunek dute lotura mafiarekin

MAFIAREKIN nolabaiteko lotura dute 100.000 lagunek Hungarian, atzo Peter Orban poliziburuak ziurtatu zuenez. Orbanen arabera, ia urtebe-tez etenik egon den mafiako taldeen arteko gerra berriro piztu da. Horren seinale da azken asteburuan Budapest-en hiru atentatu gertatu izana. Diru saria eskaini du Poliziak.

LEHEN ALDIZ SENADOREEK AHO BATEZ ONARTU DUTE DESAGERTUAK NON DAUDEN JAKITEKO SENIDEEK DUTEN ESKUBIDEA

Txileko diktadurako biktimak «plan sistematiko baten ondorio» direla dio Senatuak

■ Goi Ganberako Giza Eskubideen Aldeko Batzordeak agiri bat landu du desagertuen auziaz, eta atzo argitaratu zuen

■ Eskuin eta ezkerreko alderdiekin mintzatu dira batzordekideak joan den urriaz geroztik, baina orain jakin da berria

■ Indar Armatuak «gizon-emakumezko handi eta onen batzordea» sortu nahi dute auzia betiko konpontzeko

Agentziak / Santiago

DIKTADURA garaian izandako hilketak, desagertetak eta gehiegikeriak plan sistematiko baten ondorioa izan ziren, Txileko Senatuko Giza Eskubideen Aldeko Batzordeak landu duen txosten baten arabera. Claudia Hennings, Viviana Uribe eta Gabriel Guajardok landu dute txostena. Lan hori atzo argitaratu zuten.

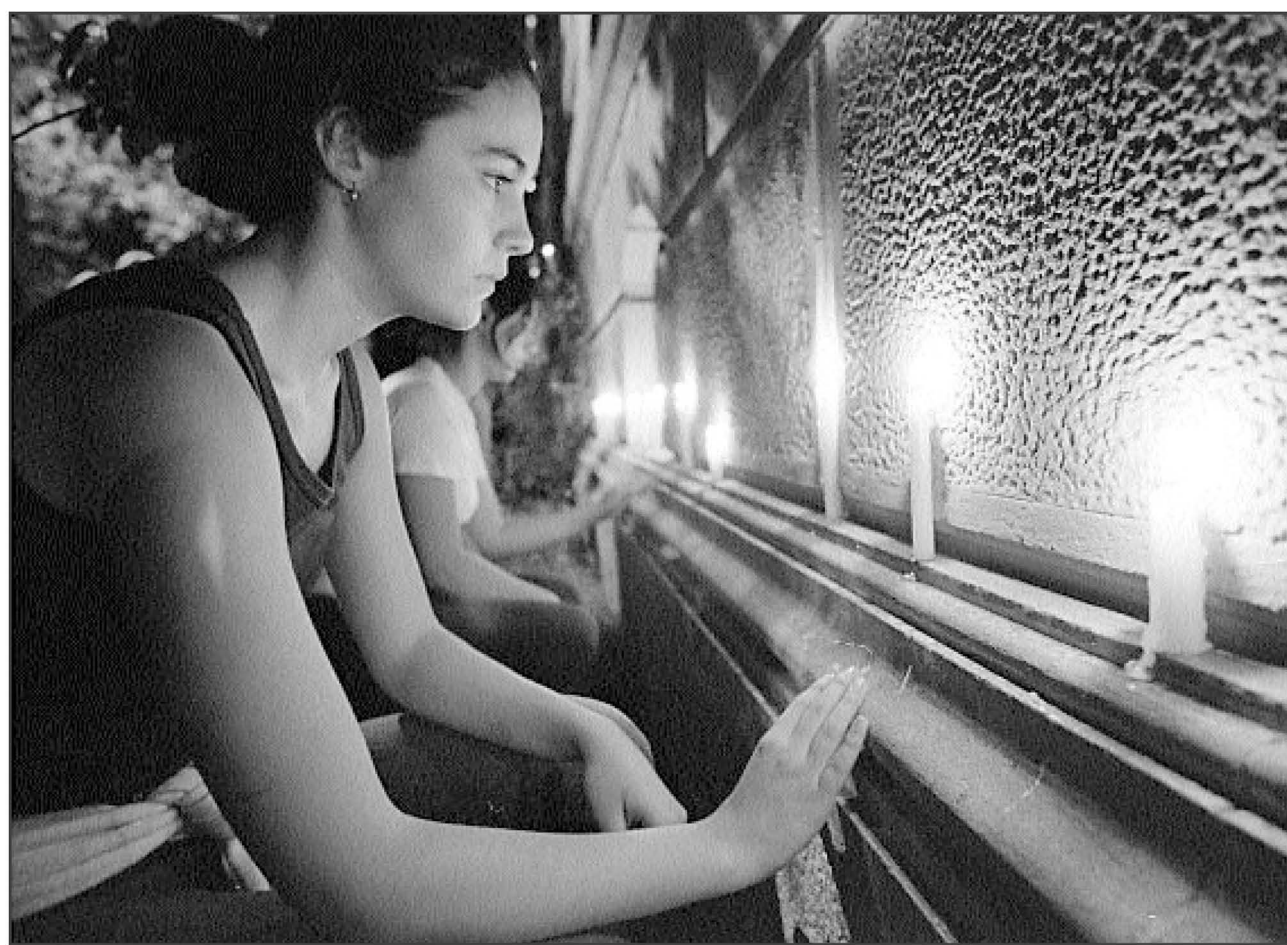
Desagertuen eta biktimen auziarekin amaitu nahi du betiko Senatuko batzordeak, horrela Txileko gizartea bakeitzeko. Iazko urrian hasi zen lanean batzordea, eta ordutik hona elkarriketa ugari izan ditu oposizioko eskuin alderdiko buruzagiekin eta Gobernu koalizioako ezker alderdiko ordezkarekin -Kontzertazioa-. Ezkutuan egin dira hizketaldiak, baina guztia argitu zen joan den astean.

Badirudi hizketaldien emaitza uste baino hobea izan dela eta auzia argitzeko aukerak inoiz baino garbiago daudela, giza eskubideen batzordeko lehendakari Enrique Silva Cimmaren arabera. Hori itxaropentsu azaldu zen batzordea egiten ari den hizketaldiak ondorio emankorra izango dutelako. «Aurrerapauso nabarmenak egin ditugu, eta inoiz baino gertuago gaude giza eskubideen alorrean zailena den arazori irtenbidea emateko, hau da, biktimen senideei horiek non dauden jakinarazteari», adierazi zuen.

Armada ere irtenbidea bilatzearen alde

Elkarriketetz gain, Senatuko kide guztiek lehen aldiz egin dute bat desagertuen gaiaren inguruan, eta denek uste dute biktimen senideek eta Txileko gizarteak eskubide «ukaezina» dutela desagertutakoen gorpuak non dauden jakiteko, exekutatutak non dauden argitzeko eta nola desagertu eta hil ziren jakiteko.

Indar Armatuak ere lehen

Txileko herritar bat omenaldia egiten diktaduran desagertu eta hildakoei

ROBERTO CANDIA / AP

aldiz azaldu dira desagertuen auzia konpontzearen alde. Lurreko Armadako buruzagi Jorge Arancibia almirantea Silva Cimmarekin elkarriketatu zen herenegun, eta Armada auziari buruz lantzen ari den proposamena jakinarazi zion militarrek

Senatuko batzordeko buruzagiari: «Gizon-emakumezko handi eta onen batzorde bat» sortzea, desagertuen gaiari betiko irtenbidea bila diezaion.

Senatuko batzordearen buruzagiaren arabera, proposamen hori gehitu egin

daiteke Senatuaren akordioan.

Desagertuen senideen eskubidea -senideen gorpuak non dauden jakiteko- onartu zuen lege batek. Berreraiki eta Adiskidetzeko Batzordeak egin zuen legea, baina eskubidea ez da inoiz

aplikatu. Izan ere, batzordearen aurretik zegoen Retting Batzordea, eta horrek 1991n landu zuen txostenak argi azaldu zituen diktaduran egindako gehiegikeriak. Baina agiri horren balioa testimonial eta politiko hutsa da, ez juridikoa.

3.197 lagun hil ziren errepresioaren ondorioz Pinocheten diktaduran

■ TXILEKO Senatuko Giza Eskubideen Batzordeak plazaratutako txostenaren arabera, 3.197 pertsona hil ziren Augusto Pinocheten diktadura garaian, hau da, 1973tik 1990era bitartean. Haietatik 1.185 atxilotu politikoak izan ziren aurrena, eta desagertarazi egin zituzten gero.

Hildakoen kopurua handia bada ere, orain arte, ehun hilotz baino ez dituzte topatu. Lan neketsu eta minberaren emaitza izan

da, gainera, gorpu horiek aurkitzea, Txile osoan ibili baitira hobi komunak bila.

Erika Henningsek, txostenaren egileetako bat eta desagertu baten alarguna bera, azaldu zuenez, pertsona bati buruzko datu biltzarekin jartzen zen martxan «heriotza industria». Atxiloteta, galdeketa, eta tortura etortzen ziren gero, eta azkenean, presoari buruzko behin betiko erabakia hartzen zuten: bizirik utzi edo hil.

Azken helmuga: Puerto Montt edo Moneda, ura edo lurra

■ GATIBUAK hil ondoren, desagertarazi egiten zuten kasu gehienetan DINAK, Txileko diktaduraren polizia politikoak. Batzuk lurperatu egiten zituzten, eta beste batzuk uretara bota, itsaso zein ibaietara. Horren arabera, klabe banarekin sailkatzen zituzten hilotzak: lurperatzen zituztenei Puerto Mont klabea jartzen zieten, eta uretan desagertarazitakoei, Mone-

da. Gainera, itsasora botatzen zituzten presoak, jaurti aurretik, harri bat lotzen zieten lepoan, gero hilotza azalera ez zedin.

Senatuko txostenaren arabera, DINAKo agenteen artean gertakari haiek isilpean gordetzeko ituna dago. «Horrek esan nahi du den-dena dakitela, eta informazio hori eman dezaten giro eta baldintza egokiak sortu behar direla», adierazi zuen Carlos Ominami senadoreak.

■ **Bahituen truke ez duela dirurik jaso behar ohartarazi dio Pastranak ELNri**

AZKENALDIAN hiru bahiketa masibo egin ditu Kolonbiako Askapen Nazionalerako Armadak (ELN), eta ekintza horietan gatibu hartutako ehundik gora pertsona aske lagako dituela hitzartu du aste honetan Gobernuarekin. 33 laguneko talde bat askea utzi du jada. Nola nahi ere, oraindik aske uzteke dituen bahituen truke ELNk dirua eskatu-ko duela zabaldu da. Andres Pastrana lehendakariak ohartarazi die ez horrelakorik egiteko, gainerakoan ezingo dituztela bahiketa horiek politiko-tzat hartu.

ALJERIA

■ **Manifestazioa akordioaren aurka**

ABDELAZIZ BOUTEFLIKA Aljeriako lehendakariak eta Salbaziorako Armada Islamikoa (AIS) gerrillak hitzartu duten bake akordioaren aurka manifestazio bat egin zen atzo Aljerren. Indarkeria islamistaren biktimen senideek antolatuta zuten protesta.

EKIALDE ERDIA

■ **Hezbolaren baseak bonbardatu ditu Israelek**

LIBANO hegoaldea behin eta berriz bonbardatu du Israelgo Armadak azken orduetan, zehatz-mehatz, 24 ordutan hiru bidez. Atzo goizean Hezbola gerrilla xiaren baseei eraso zietela jakinarazi zuten Israelgo iturri militarrek. Hain zuzen ere, Salaia deritzon ingurua bonbardatu zuten, Libanoko segurtasun eremutik iparraldera.

Indiako Armadak Kaxmirko eremu estrategiko bat menpean hartzea lortu du

Ejerzitoak Batalikeko 5031 lekua bereganatu du, eta matxino musulmanak bidali

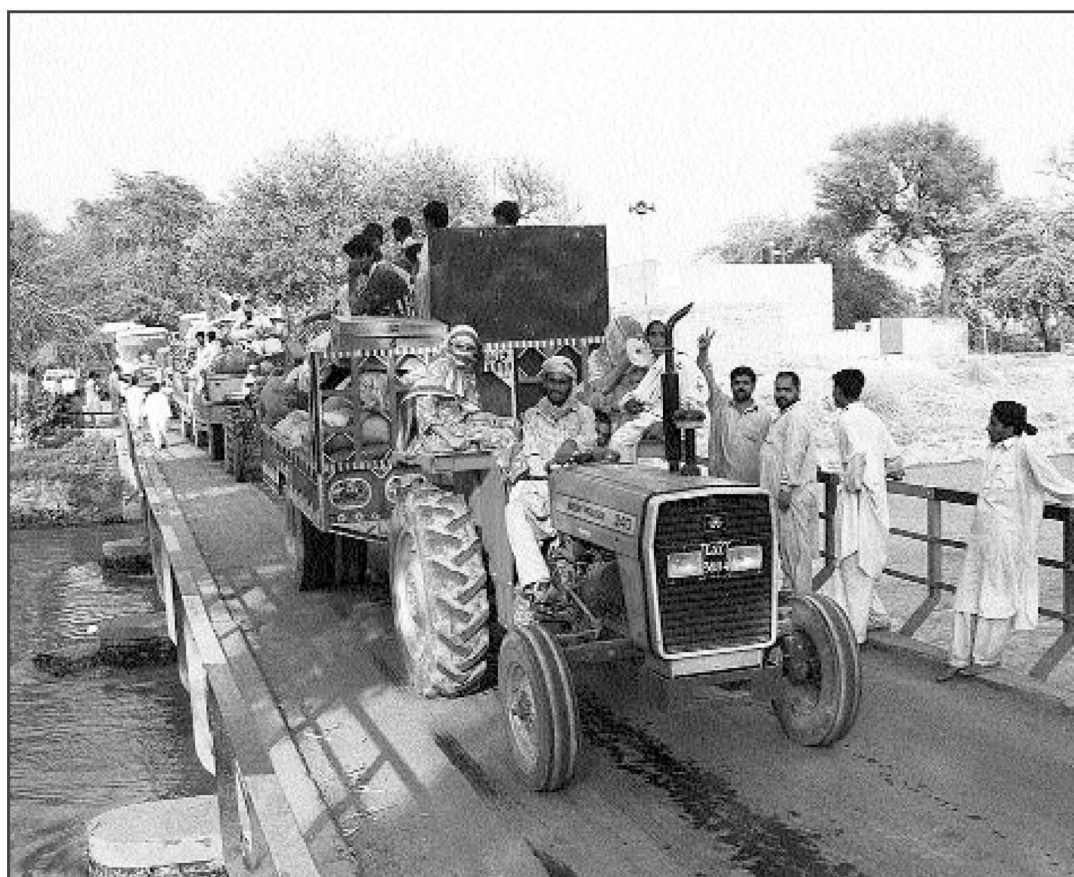
Agentziak / New Delhi

Indiako Armadak leku estrategiko bat bereganatu du Kaxmirren, eta, aldi berean, erreboltari musulmanak bidali ditu. India eta Pakistanek beraien armadak alerta egoeran jarriak dituzte, tentsio handia dela eta. Mugimendu diplomatiko-ei dagokienez, Indiako ordezkaritza bat Koloniarabiatu da G-8 Zortzi Handien Taldeko agintariekin biltzera.

PAKISTANGO erreboltari musulmanek duela egun batzuk Kaxmirko Kontrol Lerroko muga gainditu zuten, New Delhik salatu zuenez. Hori dela eta, Indiako Armadak Pakistan bonbardatu zuen, eta herrialde horrek jarrera berarekin erantzun zion. Beraz, enfrentamendu militar ugari izan da azken asteetan bi herrialdeen artean.

Hain zuzen ere, tentsio horretan murgildurik, Indiako Armadak leku estrategiko bat bere esku hartu zuen atzo, eta erreboltari musulmanak handik bidali zituen. Lekuaren bereganatzea Kaxmirko Himalaya mendietan gertatu zen, Batalik eskualdeko 5031 gunean. Han konkretuki, duela egun batzuk, Kaxmirko Kontrol Lerroa gainditu zuten Pakistango musulmanak, indiarren lurretan gelditurik baitzeuden.

Bestalde, bi herrialdeen arteko tentsioa areagotzen ari da, pasa den maiatzaren 26an, Indiako armadak musulmanak bidaltzeko egin zen bonbardeaketaren ondorioz.

Kaxmirko Pakistango zatiko herritar talde bat enfrentamenduetatik ihesi doa errefuxiatu eremu batera.

New Delhiko Gobernuaren arabera, Kontrol Lerroa gainditu eta 5031 lekuan zeuden erreboltariak, pakistandarrek dira. Matxinoen helburu bakarra Pakistan eta Indiarren arteko gatazka gaiztotzea dela erantsi dute iturri horiek.

Hala ere, Pakistanek, akusazio horiek guztiak ezeztatu ditu. Erreboltari horiek Kaxmirko gerrillari independentistak direla esan du Islamabadeko Gobenruak.

Orain arte hainbat saio izan dira gatazka bide diplomatikotik konpontzeko. Nazioarteko herrialde garrantzitsuen bitartekaritza eskatu dute, gainera, alde biek —Pakistanek Txinarena eta Indiak EEBBena—. Beste urrats bat egin dute orain:

Diplomazia

■ ■ ■ Orain arte hainbat saio izan dira gatazka bide diplomatikotik konpontzeko. Nazioarteko komunitateko herrialde garrantzitsuen bitartekaritza eskatu dute, gainera, bai Indiak, bai Pakistanek

Zortzi Handien taldeak (Alemania, Frantzia, EEBBak, Japonia, Kanada, Erresuma Batua, Italia eta Errusia) goibilerara egingo du bihar hasita Kolonian. Indiak gai hori aztertzeko eskatu die herrialde horiei, eta, gainera, ordezkari bat bidali du batzar horretara liskarrari buruzko bere ikuspegia emateko. Zortzi Handiek eztabaidarako agendan sartu dute Kaxmirko gaia, nazioartean kezka handia sortu baitu arazo horrek.

Izan ere, oraingoa, India eta Pakistanek 1971ko gerratik izan duten gatazkarik larriena da, eta gerra hasiko den beldurra zabaldu da. Balizko gerra hori oso larria izango litzateke, bi herriak potentzia nuklearrak direlako.

Zorraren barkamena aztertuko du G-8k

■ *Herri behartsuei laguntzeko programak zabaltzea proposatu du Alemaniak*

Agentziak / Bonn

G-8 Zortzi Handien Taldeak (zazpi estatu industrializatuenak eta Errusia) herrialde behartsuenen zorra barkatzeko programak zabaltzeko proposamena aztertuko dute Koloniako goi-bileran.

Barkamena zabaltzeko ekimena Alemaniarena izan da,

eta zor handiena duten 41 herrialdeen finantzak hobetzea da helburua; hain zuzen ere, urteko esportazioak baino %150 zor handiagoa duten estatuena. Batik bat, Afrikako herriak dira egoera horretan daudenak, baina Latinoamerikako Bolivia, Honduras eta Nikaragaua ere multzo horretan daude.

Alemanien proposamena onartuko balitz, zorraren zati handi bat —kasu batzutan %90— barkatuko litzateke herrialde behartsuenei. Frantziak beste ekimen bat aurkeztu du: belaunaldi oso batez, 30 urtez, zorra erabat barkatzea. Garapen programak eta beste zenbait laguntza ere aztertuko dituzte.

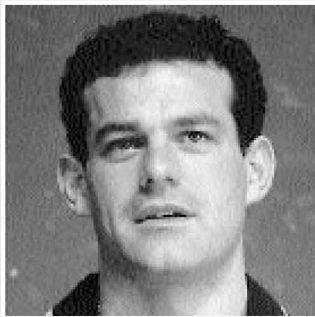
• Txirrindularitza

Tourra: ONCEk epaitegietara joko du antolatzaileek
Saiz eta Terrados baztertu izana salatzeke → 36

Kataluniako Volta: Angel Luis Caserok irabazi zuen
erlojupekoa, eta Olanok hirugarren egin zuen → 37

• Pilota

Lehendakari Kopako finala:
Azken orduan Etxanizek
ez duela jokatu esan
du, eta Titin III.a ariko
da haren lekuan → 41

Alaves ♦ Etorkizunean futbolari lotuta jarraitu nahi duela onartu du jokalaria

Atzelari isilaren agurra

Alberto Albistegik futbola utziko du denboraldia amaitzean

Ivan Santamaria / Gasteiz

REALAREN kontrako derbiaren ataria hautatu du Alberto Albistegik futbolari agur esateko. Hamabost urte profesional moduan aritu ondoren, 98/99 denboraldia amaitzean futbola utziko du Eibarko jokalaria.

«Urte asko izan dira, eta noizbait erabakia hartu behar nuen. Liga txapelketa amaitzen denean futbola utziko dut». Horrela azaldu zuen Albistegik hartutako erabakia, atzo eginiko agerraldian. Azken norgehiagoka izango du igandekoa Albistegik, Alavesek promozioa jokatu behar ez badu behintzat; gainera, bere talde ohi baten aurka jokatu du, Realaren kontra. Hala ere, kontu hori kasualitatea dela adierazi zuen futbolariak, erabakia aspaldi hartuta baitzuen: «Ideia duela asko buruan zebilkidan, baina noizbait jendearean horren berri eman behar nuen, eta unea iritsi da».

Albistegik adierazi zuenez, ebatzitakoak ez du atzera bueltarik, beste talderen batek jarraitzeko eskaintza egin arren.

«Lehen Mailan utzi nahi dut Alaves»

Arrazoa adina izan dela baitatu zuen jokalaria: «Jada gauzak ez dira berdin. Ez dakit segitzeko moduan nagoen edo ez, baina hori ez da arazoa. Uzteko unea iristen da, eta ahal bada Alaves Lehen Mailako talde izaten utzi nahi dut».

Begirada atzera botatzen duenean, aro ederra izan dela uste du Albistegik: «Beti esaten duzu hainbat urte egin dituzula profesional moduan, baina bizitza oso bat da. Txikitari futboleant hasi nintze-

Gonzalo Anton presidentea eta Alberto Albistegi, eibartarrak Alavesekin sinatu ondoren..

ALBERTO ALBISTEGI

■ ■ ■ *«Jada gauzak ez dira berdin. Ez dakit segitzeko moduan naizen edo ez, baina arazoa ez da hori. Uzteko ordua heldu da».*

netik asko igaro da, eta badi-
ra 17 urte futbola serio hartu
nuenetik. Jende asko ezagu-
tzeko aukera izan dut, eta
gustuko dudanagatik bizi-
tzeko aukera eman dit».

Ibilbide luzea futboleant

■ 1964. URTEKO irailaren 24an Eibarren jaio zen Alberto Albistegi Zamakola. Sansen egin zituen lehen pausoak futbolari gisa, eta 1984ko irailaren 9an Realarekin debuta egin zuen Lehen Mailan; Malagaren aurka Atotxan galdu zuen, 0-1. Eibarrek fitxatu zuen, eta han izan zen 1986/87 denboraldian. Ondoren Sestaon urtebete igaro zuen, Mallorcara joan aurretik.

Bi denboraldi Balearretan eman eta gero, Coruña-ko Deportivora joan zen. Galiziarrekin Bigarren Mailatik Ligako hiru-

garren postura pasatu zen hiru urtetan, Arsenio Iglesiasen eskutik.

Coruña-ko Deportivotik etxera itzuli zen Realean jokatzeko, 1993/94 denboraldian. Donostiko taldean lau urtez aritu zen, 1997ra arte. Urte horretan bertan Alavesek fitxatu zuen, Gabonetan. Gasteizkoekin igoera lortu zuen iragan urtean, eta 42 urte geroago Lehen Mailan jokatu duen taldearen partaide izan da.

Lehen Mailan egin dituen hamar urteetan guztira 197 partidua jokatu ditu, eta zortzi gol sartu.

Futbolari lotuta jarraitu nahi du

Futboletik «eguneroko lehia» faltan botako duela onartzen du, baina etorkizunean kirol horrekin loturik jarraitu nahi duela jakinarazi zuen: «Ez dakit zer egingo dudan etorkizunean. Futbolaz, behintzat, zeozer badakit, eta modu batean edo bestean kirol honekin zerikusia duen zerbait egiten jarraitu nahiko nuke».

Orain, ordea, bere familiarantzako astia izatea helburu du Albistegik, bere bi alabekin eta emaztearekin zorretan dagoela uste baitu. «Familia beti egon da nirekin. Jokalarion errendimenduaren %60 da, eta hori oso garrantzitsua da».

Alberto Belsue: «Arinegi hitz egiten ari da jendea ordainei buruz»

Alberto Belsue harriturik agertu zen atzo, azken egunetan besterentzako ordainak direla eta entzuten ari direnekin. «Baten batek sorpresa bat izango du», azaldu zuen Belsuek, «gauza horien inguruan arinegi ari dira hitz egiten, eta hori debekatuta dago». Belsueren iritziz, gai horiek nahasten dituzten pertsona asko daude futboletik kanpo, jokalaria ere horretan erori behar izateko.

Alaves B-k mailaz igotzeko aukera izango du igandean

Alavesen filialak, Alaves B-k, Bigarren B Mailara igotzeko lehenbiziko aukera izango du igande honetan. Igoerako ligan jokatu-tako hiru partidua irabazi ditu Alavesek, eta hurrengoan Kantauriko Ribamontan taldearen kontra irabazten badu, igoera lortuko luke. Gal-tzen badu ere, beste bi aukera izango ditu mailaz igotzeko. Alavesek autobusak doan jarriko ditu partidura joateko asmoa duten jarraitzaileentzat.

Tellezek ez du ulertzen Maneren jarrera

Alaveseko entrenatzaile Jose Manuel Esnal Manek gogor kritikatu zuen Villarrealeko atzelari Oscar Tellezek besterentzako ordainen inguruan esandakoa. Alaveseko jokalaria ohiak, haserre, Manek eginiko akusazioei erantzun zien atzo, haren jarrera kritikatu. «Uste dut bere adierazpenak partiduen aurretik duen segurtasunik ezaren ondorio direla. Baliteke ere beldurra izatea. Ondo ezagutzen dut Mane, Espainiako entrenatzaile onenetarikoa da, baina ez nuen arlo hori ezagutzen».

Athletic ♦ Imanolek dio «aldagela barruko kontua» behar duela

Diru sariak ezbaian

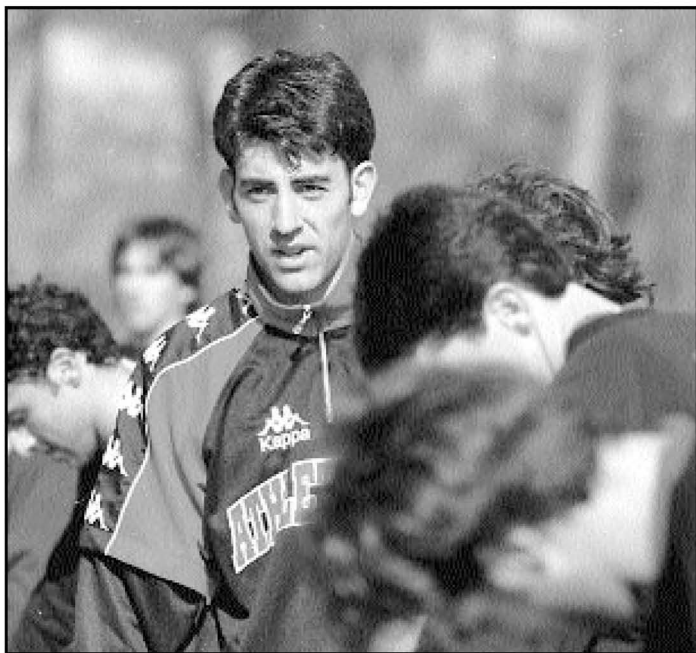
Pablo Orbaiz aurkeztuko dute gaur Lezaman

Ramon Basaldua / Bilbo

DIRU sariak dira hizpide egunotan Lezaman. Jokalariak ez dute gaizki ikusten talde bati dirua eskaintzea irabazteagatik. Hala ere, inork ez du aitortzen inoiz diru sariren bat jaso duenik. Felix Sarriugarte, Athletic, Oviedo eta Las Palmas taldeetako aurrelari ohia da inoiz diru sariren bat jaso izana onartu duen jokalaria. «Dirua saria eskaini ziguten partidu bat irabazteagatik eta jaso egin genuen garaile izan ginelako» adierazi zuen Sarriugartek *Euskadi Irratian*.

Ezquerrok ez du inoiz diru poltsarik ikusi

Imanol Etxeberriaren iritziz, diru sariak eskaintzea ala jasotzea «aldagela barruko kontua beharko luke». Athleticetako atezainak esan du horrelako jarrerak ez direla ohikoak Athleticen. Santi Ezquerrok ondo ikusten du diru sariak ematea «irabazte-

MIKEL MARTINEZ

Imanol Etxeberriarentzat «aldagela barruko kontuak» dira diru sariak.

ko bada». Errioxarrak esan du ez duela inoiz ikusi diru poltsarik.

Bestalde, aurkezpen eguna izango da gaur Lezaman. Izan ere, Athleticetik Pablo Orbaiz, Osasunatik fitxatutako jokalaria gaztea aurkeztuko du gaur 12,30etan, entrenamen-

du saioa amaitu ostean. Talde zuri-gorriak ez zuela aurkezpenik egin Arturo Igoroin Sivori fitxatu zuenean. Luis Fernandezek esan du Orbaiz Holandako egonaldian izango dela. Hala ere, ikusteko dago non jokatu duen hurrengo denboraldian.

hor zain

Lazio eta Arsenal Anelka traspasatzeko akordioa lortu dutela diote Ingalaterran

Ingalaterrako prentsak atzo kaleratutakoaren arabera, Arsenal eta Lazio akordio batera heldu dira Nicolas Anelka aurrelari frantziarrak hurrengo urtean Erromako taldean jokatzea. Dirudienez, Arsenalak 22 milioi libra inguru (5.900 milioi pezeta eta 236 milioi libera inguru) jasoko ditu.

Thuramek Parman jarraitzea erabaki du

Lilium Thuram atzelari frantziarrak hurrengo urtean Parman jarraitzea erabaki du, jokalaria berak *Corriero dello Sport* egunkari italiarrean azaldu duenez. Hala, azken asteetan Inter Milan, Juventus, Lazio, Bartzelona edota Real Madrid bezalako taldeetatik jasotako eskaintzak ez onartzea eta Parman geratzea erabaki du Lilium Thuramek.

James atezaina fitxatu du Aston Villak

ASTON VILLA talde ingelesak orainartean Liverpoolen jokatzen zuen David James atezaina fitxatu du 1,7 milioi libera-gatik (432 milioi eta 17,3 milioi libera inguru). Kontuan izan behar da Manchester United Aston Villako Mark Bosnich atezain australiarra fitxatu duela eta Liverpoollek berriz, Vitesse taldeko Sander Westerveld atezain holandarra.

Borussia Dortmunden jokatu du Ikpebak

VICTOR IKPEBA Monacoko aurrelari nigeriarrak Borussia Dortmund talde alemaniarrean jokatu du hurrengo denboraldian. Hala, Monacok Paris Saint Germain taldeko Marco Simone italiarra fitxatu du bere ordezkari 40 milioi libera ingurugatik (1.000 milioi pezeta).

Osasunako jokalarien sasoiari buruzko kritikei erantzun die Alvarezek

OSASUNAK izan duen beherakada ulertzeko «arrazoi asko» daudela azpimarratu zuen taldeko prestatzaile fisiko Javier Alvarezek atzo, jokalarien sasoiak behera egin izanagatik jasotako kritikei erantzuteko. Denboraldia amaitzean bere kargua utzi egingen du.

Reala ♦ Seguruenik ez du Gasteizen jokatu

Kovacevic ez da ariko

Asier Errasti / Donostia

BEHIN zazpigarren postuko borrokatik kanpo geratuta, liga amaieraren zain daude Realeko kide guztiak. Izan ere, talde txuri-urdiak ez du dagoeneko ezer jokoan igandean Alavesen aurkako derbian. Gauzak horrela, Darko Kovacevic jugoslaviarra da aipatutakoaren adibide garbiena, herenegun Turinen Juventusekin sinatzen egon ostean, atzo ere ez baitzuen Zubietako entrenamenduan parte hartu, Kraussek jai eguna eman baitzioen hainbat arazo pertsonal konpontzeko. Hori dela eta, gero eta argiago dago Kovacevicek ez duela Alavesen aurka jokatu eta orain, hori ofizialki baieztatzea bakarrik falta da.

Igandeko partiduan beste hainbat aldaketa ere egingo ditu Kraussek. Izan ere, Go-

mez zigortua dago eta Kuhbauer edo Mutiuk jokatu du ziurrenik euskarri postuan. Gainera, baliteke Kruassek Olaberri ere jokatzeko aukera ematea, atezain gasteiztarrek futbola utziko baitu denboraldi amaieran.

Krauss Errumanian

Behin Herrlichen fitxaketa baztertuta –alemaniarra zen Realaren «lehentasunezko fitxaketa»–, talde txuri-urdiña hainbat aukera aztertzen ari da Kovacevic ordezkatzeko. Hala, Lopez Ufarte eta Krauss Errumanian izan ziren herenegun eta dirudienez, Rapid Bucuresteko Ionel Ganea aurrelaria ikustea zen beraien asmo nagusia. Zer gertatzen den ikusi beharko da, baina argi dago Realak «ahalik eta azkarren» fitxatu nahi duela Darko Kovacevicen ordezkia.

ONCEk auzitara eramango ditu Tourreko agintariak

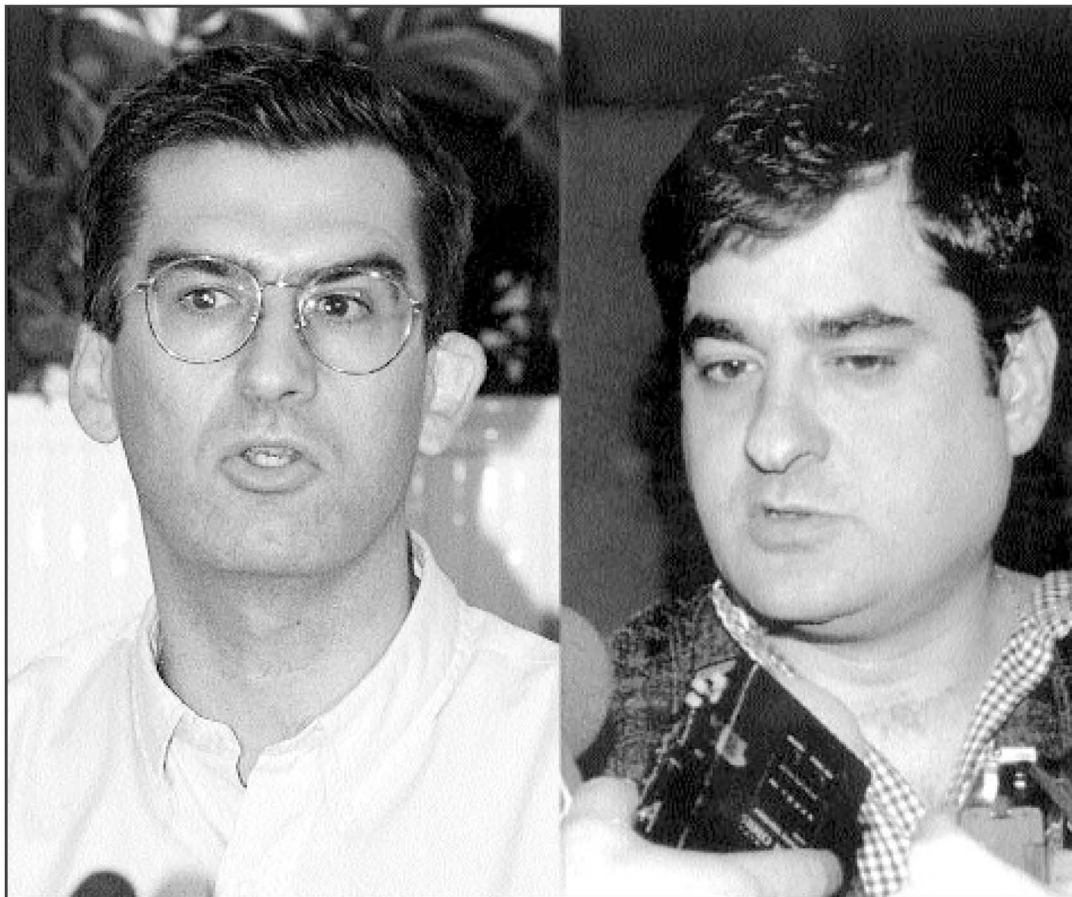
Uste dute Saiz eta Terrados kanpoan uzteko arrazoirik ez dagoela

Erredakzioa / Donostia

ONCE taldeak Frantziako Tourrak hartutako erabakia-
ren aurka egingo du. Antola-
tzaileak epaitegira eramateko
asmoa dutela iragarri du Car-
los Buerenek; ONCE taldea-
ren abokatua da, iazko Tou-
rrean Festina kasua abiatu
zenetik. Beraien ustez, «Fran-
tziako Tourrak ez du inolako
arrazoirik Manolo Saiz zuzen-
daria eta Nicolas Terrados
medikua Tourretik kanpo
uzteko». «Horregatik, datozen
egunotan kasua salatu egin-
go dugu eta justiziaren esku
jarriko gara», jarraitu zuen
Carlos Buerenek.

Carlos Buerenek esanda-
koaren arabera, egun haue-
tan Saiz eta Terradosen
defentsarako nondik jo ari
dira aztertzen: «Une honetan
gure abokatu bat Parisen da,
guztion artean erabaki zuzen-
ena hartu ahal izateko,
lehenbailehen. Hori bai, ez
dugu inolako baloraziorik
egin, ez erabakirik hartuko
bide egokiena zein den jakin
arte».

Espainiako Entzutegiko
epaile ohiak gogorarazi zuen
Nicolas Terradosek Frantzian
mediku lanak egiteko eskubi-
de osoa duela: «Patrick Keil
epaileak erabaki zuen Terra-
dosek ezin zuela mediku
lanik egin Frantzian, baina
Lilleko Apelazio Epaitegiak
indarge utzi uzten erabaki
hori».

EFE

Antolatzaileek Tourretik kanpo utzi dituzte ONCEko Nicolas Terrados medikua eta Manolo Saiz zuzendaria.

Bestalde, Manolo Saizen
aurka ez dago inolako auzi-
rik. Festina kasuko lekuko
bat baino ez da. ONCEk garbi
utzi nahi du bi lankideen
kasuan ez dagoela inolako
arrazoirik dopinarekin harre-
man zuzena dutela esateko,
eta horregatik Tourretik kan-
po uzteko. ONCE taldea prest
dago azkeneraino iristeko.
Oraindik, ordea, ez dute esan
Tourrean izango diren.

UCI: «Tourrak eskubide osoa du»

UCIko agintariak berriro
adierazi zuten atzo Fran-
tziako Tourrak nahi due-
na kanpoan uzteko esku-
bide osoa duela. Atzo
Agostino Omini izan zen
Tourraren erabakia defen-
ditu zuena: «Azken finean
erabakia beraiena da. An-
tolatzaileek nahi duten

talde, txirrindulari edo zu-
zendari gonbidatzeko es-
kubide osoa dute». «Hala
ere, edozein erabaki hartu
aurretik nahiago genuke
bildu izan bagina, baina
nahi dutena egiteko esku-
bide osoa dute», jarraitu
zuen UCIko lehendaka-
riordeak.

Zail ikusten da Ullrichen belauna garaizosatzea

Erredakzioa / Donostia

JAN ULLRICHEK minduta
du meniskoa, eta ziurrenik
ez da uztailaren 3an Tourre-
ko irteeran izango. Txapel-
dun alemaniarrak erorikoa
izan zuen joan den maiatza-
ren 30ean, Alemaniako Itzu-
lian, eta kolpe gogorra hartu
zuen belaunean. Herenegun
Suitzako Itzulia bertan
behera utzi behar izan zuen,
bigarren etaparen amaie-
ran, min handia baitzuen.
Atzo Friburgeko erietxean

izan zen, espezialistek
belaun hori azter zezaten.
Ullrich burumakur atera
zen bertatik. 1997ko irabaz-
leak Tourrean izateko oso
aukera gutxi ditu. Andreas
Schmid Telekom taldeko
medikuak esan du pare bat
egunez atsedean hartu
beharko duela, eta gero den-
bora batez ezingo dela entre-
natu. Beraz, oraingoz egun
batzuk itxaron beharko
dituzte, belaunak nola eran-
tzuten duen ikusteko.

Walter Goodefrotek «Tele-
kom taldeko zuzendariak»,
atzo esan zuen une honetan
ezin duela imajinatu Tourra
Jan Ullrich gabe. «Oraindik
ezin dut sinetsi Tourrean
Ullrich gabe izango garenik»,
esan zuen. «Azken unea
arte» itxarongo dutela esan
zuen ondoren. Tourra haste-
ko bi egun falta arte ez dut
azken zerrenda emango;
azken unea arte zain egongo
gara», jarraitu zuen zuzen-
dariak.

Jan Ullrichen zorte txarra
izan du orain arte aurtengo
denboraldian. Mallorcako
Itzulian infekzio bat izan
zuen, gero hagineko mina,
eta ondoren erorikoak.
Neguan inoiz baino gehiago
zaindu zuen bere burua
pisu gehiegi ez hartzeko,
baina gero ezin izan du pres-
taketa behar bezala egin.
Eta moral aldetik ere lur jota
dago Der Spiegel-ek Teleko-
men denak dopatzen direla
argitaratu zuenetik.

Mapei taldeak Suitzako Itzuliaren ondoren erabakiko du Tourrerako taldea

Mapei taldeko Patrick
Lefevrek Suitzako Itzulia-
ren ondoren emango ditu
ezagutzera Frantziako
Itzulian izango diren bede-
ratzi gizonen izenak.
Oraingoz 11 txirrindulariz
osaturiko lehen hautaketa
egin du: Bramati, Faresin,
Lanfranchi, Leysen,
Merckx, Nardello, Scinto,
Steels, Steinhauser, Ton-
kov eta Gines. Zuzenda-
riak Serge Parsani eta
Marc Sergeant izango dira.

Telekomek auzitara eraman du Der Spiegel astekaria dopin salaketak egiteagatik

Der Spiegel-ek Telekomen
txirrindulari guztiak dopa-
tzen direla argitaratu zuen
joan den astelehenean.
Taldekako agintariak ez dute
denbora galdu eta auzita-
ra eraman dute astekaria.
Jan Ullrichen 1997ko
Tourra irabazi zuenean
EPOa hartu zuela salatu-
du astekari horrek, beste-
ak beste. Telekomen ustez
salaketa horiek guztiak
frogarik gabe daude egi-
nak, eta orain epaileen
eskutan utzi dute kasua.

Frantziako egunkariak Tourreko antolatzaileen alde agertu dira

Frantzian komunikabide-
ek bat egin dute Frantzia-
ko Tourraren. L'Equipe-
k —antolatzailetako bat—,
honela titulatu zuen:
«Beharrezkoa zen!». Egun-
kari horren arabera, anto-
latzaileak ausartak izan
dira. Le Figaro-ren ustez
ere, «bide egokiena» hartu
du Tourrak. Eta Le Monde-
k ere asmatu egin dutela
dio.

Europar zehar, berri, komunikabideek oso gogor kritikatu dute Tourraren erabakia

Italiako La Gazzetta dello
Sport-n iritiz, «itxurake-
rian» oinarritzen da Tou-
rraren erabakia, eta justia
euren esku hartu izana
leporatzen diete. Holan-
dan Leblanc hipokrisia
nabarmendu dute, eta
Espainian eskandalutzat
hartu dute herenegun ger-
taturikoa. Orokorrean,
denak aurka.

Txirrindularitza ♦ Atzo hasi zen Kataluniako Volta, 8 kilometroko aitzin-etaparekin

Casero da lehen liderra

Abraham Olanok hirugarren denbora onena egin zuen, Peronen atzetik

Erredakzioa / Donostia

VOLTAKO lehen liderra Vitalicio Seguros taldeko Angel Luis Casero da, atzo 8 kilometroko aitzin-etapan nagusitu baitzen. Caserok 10 minutu eta 12 segundo behar izan zituen La Pineda eta Vila Seca hirien arteko ibilbidea osatzeko, Abraham Olano faboritoak baino lau segundo gutxiago. Caserok denboraldiko lehen garaipena du atzokoa.

Angel Luis Caseroren ondoren, Andrea Peron italiarrak egin zuen denborarik onena. ONCE taldekoak ezustea eman zuen, Abrahamek baino segundo bat gutxiago behar izan baitzuen.

Anoetarrak ez zuen irabazterik izan, baina bera baino okerrago ibili zen Alex Zulle suitzarra. Banestokoak irabazleak baino 27 segundo gehiago behar izan zituen. Gehiegi hain ibilbide laburrean, are gehiago espezialista dela kontuan izanik. Zulle Tourra ari da prestatzen eta sasoi onean beharko luke, baina Giroaren ondoren osasun arazoak izan ditu, eta nahikoa ahul dagoela aitortu zuen atzo, helmugaratu ondoren.

Euskal ordezkarien artean, Alvaro Gonzalez Galdeano

Angel Luis Caserok biziki ospatu zuen podiumean denboraldiko lehen garaipena.

izan zen onena, seigarren postuarekin —Santos Gonzalez bosgarrenaren denbora berean—. David Etxebarriak 10. postuan amaitu zuen.

Gaur jokatu da Voltako lehen etapa, Vila Seca eta

Tortosa hirien artean. Txirrindulariek 161,2 kilometro egin beharko dituzte, eta bi mendate gaiditu: bigarren mailako La Teixeta eta hirugarren mailako Som. Esprintean amai daiteke.

sailkapenak

Aitzin-etapa eta nagusia

1. A. L. Casero (Vit)	10:13
2. A. Peron (ONCE)	3ra
3. A. Olano (ONCE)	4ra
4. G. Hincapie (US)	8ra

Lau kanporatu Suitzan, hematokrito tasagatik

Erredakzioa / Donostia

LAU txirrindularik Suitzako Itzulia bertan behera utzi behar izan dute, gehiegizko hematokrito tasa izateagatik. Sergei Gontxar (Vini Caldirola), Harald Mosrcher (Saeco), Timothy Jones eta Massimo Gimondi (Amore e Vita) dira lau kanporatuak. Atzo goizean UCIk odol kontrolak egin zizkien hainbat talderi —tartean Telekom—, eta aipatu lau txirrindulariek UCIk ezarritako %50eko mugatik gora eman eta ondorioz etxera bidali zituzten antolatzaileek.

Sergei Gontxarrek Italiako Giroko azken erlojupekoa irabazi zuen, eta iaz Valkenburgen brontzea lortu zuen erlojupekoan. Beste hiru txirrindulariek ez dute garai-

pen aipagarriarik. Gontxarren eta Mosrcherren taldeek, Vini Caldirolak eta Saecok hurrenez hurren, Tourrerako txartela dute, eta bi txirrindulariek garaiz beteko dute derrigorrezko 15 eguneko geldialdia.

Bestalde, Amore e Vita taldeko jabeak Jones eta Gimondi taldetik botatzea erabaki du.

Atzoko etapari dagokionez, Polti taldeko Silvio Martinellok irabazi zuen, esprint estuan. Sailkapen nagusian ez zen inolako aldaketarik izan, etapak ere ez baitzuen horretarako aukera handirik ematen. Eguneko protagonista nagusia Swiss Post taldeko Roger Beuchet izan zen 140 kilometro inguruko ihesaldia egin baitzuen.

Silvio Martinellok ozta-ozta irabazi zuen atzoko etapa.

sailkapenak

3. etapa

1. S. Martinello (Pol)	5:43:58
2. M. Traversoni (Sae)	d.b.
3. M. Zberg (Rab)	d.b.
4. F. Baldato (Bal)	d.b.
5. G. Lombardi (Tel)	d.b.

Nagusia

1. L. Jalabert (ONCE)	10:37:11
2. R. Petit (Sae)	14ra
3. P. Richard (Mob)	19ra
4. O. Camenzind (Lam)	22ra
5. L. Dufaux (Sae)	23ra

Triatloia ♦

Bihar hasiko da Euskal Zirkuitua, Zarauzko proba luzearekin

Jesus de la Fuente eta Aintzane Argaitz dira faborito nagusiak

Erredakzioa / Donostia

DUATLOI sasoia jada amaituta —Asier Bilbao eta Aintzane Argaitz izan dira Euskal Zirkuituko irabazleak—, bihar hasiko da triatloi denboraldia. Euskal Zirkuituko lehen proba Zarautzen jokatu da, eta, hasteko, denboraldi osoa probarik luzeena egin beharko dute euskal triatloilariak.

Bost triatloi probak osatuko dute aurten Euskal Zirkuitua, eta hiru hilabete iraungo du, iraila arte. Euskal Zirkuituko azken sailkapenean agertzeko, gutxienez hiru probatan hartu beharko du parte kirolariak, bai banaka, baita taldeka ere.

Gizonezkoetan Jesus de la Fuente —Zirkuituko irabazlea iaz— ageri da faborito Zarautzen irabazteko, eta emakumezkoetan Aintzane Argaitz. Duatloian denboraldi bikaina egin du Atletiko San Sebastian klubekoak, eta igerian ere majo entrenatu da, triatloian aurreko urteetako markak hobetzeko.

Zarauzkoa Euskal Zirkuituko triatloi luzeena izango da: hiru kilometro igerian, 80 bizikleta gainean eta 20 korrika.

Donostiarako izen-ematea zabalik

Zarauzko probaren ondoren, Onditzen omenezkoa jokatu da Donostian, Atletiko San Sebastian klubak antolatuta. Ekainaren 27an izango da Euskal Zirkuituko bigarren saioa, eta dagoeneko han parte hartzeko izen-emate epea zabalik dago. Atletikok 13 triatloi proba antolatu ditu jadanik, eta horietako hiru Munduko Txapelketarako puntuagarrir izan dira. Neurri olimpikoa izango du probak: 1.500 metro igerian, 37 kilometro bizikletan eta 10 korrika.

Euskal Zirkuitua Lekeitio, Gazteiz, Amurrio eta Zumaia-Azkoitiko probek osatuko dute.

Tau Baskonia ♦ Sergio Scariolo eta kluba ez ziren ados jarri atzoko saioan

Akordiorik ez

Baskoniak dio bide judiziala zabalik duela

Erredakzioa / Gasteiz

◀ EPAITEGIETAN erabaki beharko da Sergio Scariolo Real Madrideko entrenatzailea eta Saski Baskonia buruzburu dituen afera. Alde biek ados jartzeko ekitaldia egin zuten atzo arratsalde hasieran, baina akordioa lortzerik ez zegoenez, saioa labur samarra izan zen —ordu erditik gorakoa—. «Bileran ez da akordiorik gauzatu eta, beraz, bide judiziala zabalik geratzen da», zioen Baskoniaren ohar ofizialak.

Elkarriketara sartu aurreko susmoa zen ez zuela ezertarako balioko eta, horregatik, Gasteizko taldeak hala nahi izanez gero, bide judizialak erabaki beharko zuela. Horrela gertatu zen eta akordiorik gabe bukatu zen ACBk Bartzelonan duen egoitzan elkartutako arteko bilera; Real Madrid eta Baskoniako ordezkariak, ACB eta Entrenatzaileen Elkarteko ardura-dunak eta Scariolo bera bildu ziren.

Tekniko italiarrak Baskoniarekin zeukan kontratua hautsi zuen hilaren 7an, Real Madridekin sinatzeko. Horren ordainetan, talde zuriak 25 milioi pezeta pagatu zituen, baina Josean Kerejetak zuzentzen duen taldeak aipatutakoaren doblea baino gehiago eskatu du. Aditu baskonisten ustez, kasua irabazteko aukera dezente dituzte kasua auzitara eraman ondotik, eta horixe aztertuko dute datozen egunetan.

Morales eta Burkeren bila

Bestalde, geroz eta argiago daude Salva Maldonadoren helburuak datorren denboraldian jokatu duen taldeari buruz. Horrela, barruko jokoari dagokionez, Juanan Morales (PAOKen gaur egun) eta Pat Burke (Panathinaikosen une honetan) dira aukeraturako jomugak, baina fitxaketak egiteko Stefano Rusconi eta Serge Zwikker nonbait kokatu behar dira.

Sergio Scariolo, Real Madrideko elastikoa hartuta.

GIGANTES

NBA ♦ Tim Duncan hegalkak erabaki zuen aurreneko partidua: 33 puntu eta 16 errebote

Finaleko lehen puntua, San Antoniorentzat

San Antonio	New York
89	77

(13), Childs (2), Camby (10), H. Williams (-).

MARKAGAILUA: 21-27, 45-37, 71-63, 89-77.**KANTXA:** Alamodome, 39.514 ikusle.

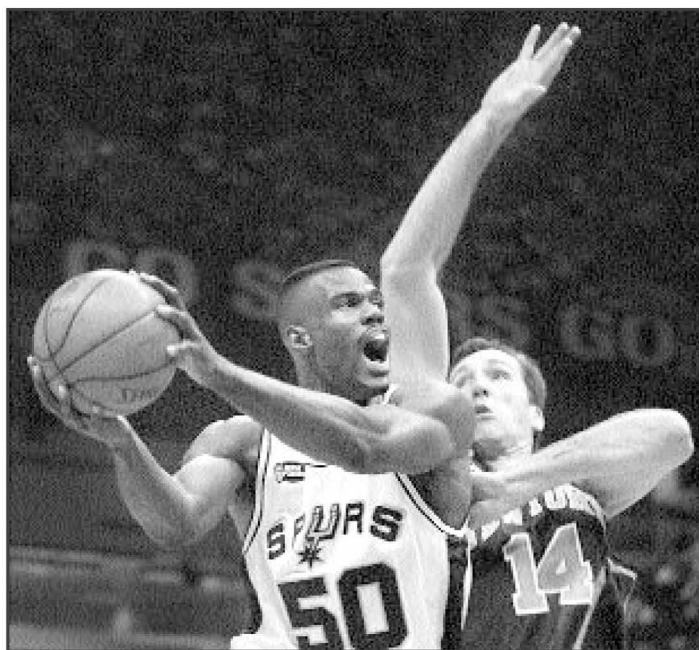
Agentziak / San Antonio

◀ NBA-KO jokalaria osoena dela agerian utzi zuen Tim Duncanek, finaleko lehen partiduan. San Antonioko hegalkak aise gainditu zuen New Yorken defentsak, eta NBAko eratzuna lortzeko lehen urratsa egin du Texasako taldeak: 89-77.

Defentsan jokalaria bakarra jarri zuen New Yorkek Tim Duncan zaintzeko, eta, lehen laurdenean ondo eutsi arren (21-27), partidua erdira iritsi aurretik lehia erabat apurtu zuen San Antonioko hegalkak.

Desoreka Duncanek eragingo zuela iragarrita zegoen: New Yorken saskipean Patt Ewing falta zen, eta Larry Johnson erdi errenka aritu zen. Baina, Knicksek lehia nahikoa orekatua zuelarik, bapatean Jaren Jackson agertu zen San Antonion: Ordezko hegalkak bost hiruko sartu zituen, eta esparrutik kanpo hautsi zuen partidua.

Defentsan ere lan bikaina egin zuten etxekoek —David Robinson pibot beteranoa nabarmendu zen—, eta, finean, finaleko lehen puntua aise lortu zuen San Antoniok.

David Robinson, Chris Dudleyren defentsak gaituzten aritu.

MICHAEL CONROY / AP

«Duncan eta Jackson puntuak sartzen ari zirelarik, defentsak ondo egin eta errebo-teak jasotzea izan da nire lan nagusia. Ondo egin dudala

uste dut», esan zuen partidua ostean *Almiranteak*.

New Yorkeko entrenatzaileak, berriz, batere aukerarik ez zutela izan onartu zuen.

laburrean

ERRUGBIA

■ Fijik irabazi du Miarritzeko zazpiko norgehiagoka

FIJI da egungo munduko txapelduna zazpiko eran, eta atzo bisitari izan zen Miarritzen. Uda partean Fijik hiruzpalau selekzio osatzen ditu hainbat txapelketa jokatzeko. Miarritzen aritu zen taldean, Air Franceko finala jokatu zuten hiru jokalarik aritu ziren. Euskal Kostaldeari 12-45 irabazi zion eta Miarritzeri 14-56. Miarritzek halaber, 26-14 gaituzte zuen Euskal Kostaldea. Fijik primeran jokatu zuen baloiarekin eta baloirik gabe, kontrarioa gaituzteko tarteak aurkituz.

ESKUBALOIA

■ Eduardo Perezek ez du jarraituko Portlanden

EDUARDO PEREZ esku-baloi jokalaria nafarrak ez du Portland San Antonion jokatu datorren denboraldian. Erabaki hori espero zuela erran zuen Perezek atzo, baina maila pertsonalean, «minduta» agertu da taldeko agintarien jarrerarekin. Obere-nak eskaintza egin dio.

OLINPISMOA

■ NBOK Agiri Olinpikoa aldatu du bere kideak zigortu ahal izateko

AGIRI OLINPIKOA da Nazioarteko Batzorde Olinpikoa arautzen duen testua. Atzotik, zigor neurrien zerrenda berri bat du testu horrek, «euren jarrerarekin NBOn interesak kaltetzen dituzten kideak zigortu ahal izateko». Aipatu zigor horiek «erdi-bidekoak» direla aipatu da NBOn, izan ere, atzo arte, bakarra zen zigor neurria: kanporatzea.

SASKIBALOIA

■ Jackson ei da Lakersen salbatzailea

PHIL JACKSON Los Angeles Lakersko entrenatzaile berriak taldea zortzi urteren ostean NBAko finale-tara bueltatuko duen itxaropenez aurkeztu zuten atzo Los Angelesen. Chicago Bullsekin sei eratzun lortu ostean, Lakers txapeldun bihurtzeko egitekoa dauka Jacksonek orain. «Garrantzitsuena jokalariek joko estiloa berrinatztea da», esan zuen atzoko aurkezpenean.

Dani Rodriguez

• GETXOKO JOKALARIA •

«Granadako partida amaituta, uste nuen maila galdu genuela»

■ ■ ■ Gizonezkoen Getxo Arteak ozta-ozta lortu du Ohorezko Mailan jarraitzea, eta azken urteetako gogorrrena izan da. ■ ■ ■ Dani Rodriguez orpokatzaileak jokatu du partida gehien: denak, bi izan ezik. Jokalari kopuru eskasa eta berrien esperientzia falta izan dira Getxoren arazoak. ■ ■ ■ Tanto gehien jaso duen bigarren taldea izan da. ■ ■ ■ Heldu den denboraldian entrenatzaile berria izango du, Jose Luis Martinezek ez baitu jarraituko.

■ **Joan den ostiralean egin zenuten denboraldi amaierako afaria; berezia izan al zen?**

Ohiko ospakizuna izan zen, baina nik uste dut poztasun berezia izan zuela. Beharbada, Kopa irabazi genueneko baina bereziagoa.

■ **Granadako azken partidak denetarik izan zuen; bizi izan al zenuen lehenetik horrelakorik?**

Haren antzekoa Kopa irabazi genueneko izan liteke, baina ez dut uste hainbesterako izan zenik. Bidaia ere penagarria izan zen. Denbora gehiago pasa genuen Madril-dik Granadara joateko Getxotik Granadara baino. Ondorioz, goizaledeko hiruretan heldu ginen. Egia esanda oso sartuta geunden partidaren. Zelaia, ordea, oso txikia zen, 40 gradu egiten zituen, eta dena aldats gora jarri zitzaigun. Bestalde, ia inork ez zekien zer egin behar zen mailari eusteko; soilik, irabazi beharra zegoela.

■ **Bigarren zatia harmailatik ikusi zenuen.**

Bai. Lehen zatian ondo hasi ginen jokatzeko, baina bigarrenetan larri ibili ginen. Aurrekoetxeak lortu zuen garaipeneko drop-a, baina berak ere ez zekien nola eta nondik gauzatu zuen; harrituta zegoen. Uste dut gehiegi pentsatu gabe jaurti zuela. Berdindu arren, buru-makur geunden, irabazi beharra zegoela uste baikenuen.

■ **Azken partidetan ez zenuen ohi bezain ondo jokatu; zer gertatu zen?**

Klaseak zirela eta, azkenaldian dezente utzi nion entrenatzeari, eta hori asko nabaritu nuen. Lanetik irteten eta klasera joan behar izaten nuen, eta nire kabuz egin behar nuen prestaketa; batez

MIKEL MARTINEZ

ere fisikoa. Arlo horretan ere eskas ibili naiz aurtan.

■ **Gallastegi ere, ez da ohi-koa izan, baina berak zioen aurrekoen erantzuna ere desberdina izan dela.**

Batez ere hirugarren leerroa, ez baita ibili ehunetik ehunera. Bat-batean bizpahiru jokalarik garrantzitsuk utzi egin zuten taldea, eta asko nabaritu da. Erasoko jokalarik bat behar genuen, Jon etxebarria, esate baterako. Berak jokatu duenean sarrera onak egin ditu, eta nabaritu da, baina ez dio inork jokaldian jarraitu laguntza emateko. Aurreko urteetan beti zuen errelebo pare bat metroak egiteko.

■ **Lehen lerroko harroinak maiz aldatu dituzue; zuk nabaritutako zenuen.**

«Jendeak ez zuen pentsatzen horrela ibiliko ginenik. Bigarren itzulian hobetzen hasi ginen, eta baikor ginen, konfiantzarekin; azken orduko gauza izan zen desanimatzea»

Bai, asko; bultzatzeko garaian batez ere. De Lazaroekin esate baterako, bada-kizu sartzen denean metro erdi bat irabazten dela. Alvaro ere sendoa da, baina ez da

hain teknikoa; esperientzia falta zaio. Castro, berriz, fisikoki ez da behar bezala ibili, amaieran gehienbat, eta lesioak ere ian ditu.

■ **Getxoren huts nagusia esperientzia falta izan da?**

Nik uste dut nahiko inozoak izan garela. Une erabakigarrietan beharrezkoak ez ziren zigor kolpe gehiegi egin ditugu. Gero, partidetakoa une batzuetan ere, zelaia okupatu beharrean denak leku berera joaten ginen, Sevillan bezala, eta El Monte bezalako taldeek ez du barkatzen; profesionalak dituzte eta denak sartzen dituzte.

■ **Pasatu al zitzazuen burutik, maila galtzea?**

Egia esanda, ez genuen pentsatzen horrela ibiliko ginenik. Bigarren itzulian hobetzen hasi ginen jokoa, eta baikor ginen, eta konfiantzarekin; azken unean desanimatu ginen.

■ **Zenbakien arabera, defentsa ahula egin duzue.**

Defentsa baino gehiago izan da, baloiarekin ez dugula jakin jokatzeko, eta kontrarioak aprobetxatu egin du.

■ **Aurrelari bat izan duzue entsegugilerik onena: David Hernandez.**

Aurtan ez da hiru laurdenetako lerroa konfiatzaile izan, gutxienez amaiera arte. Huts asko egin dute, eta aurrelariok jokatzeko erabakitzen genuen. Davidek asko jokatu du bilketetatik kanpo, eta ondo aritu da.

■ **Zein izan da denboraldiko unerik txarrena?**

Amaiera. Ez zaigu ezer irteten, eta fisikoki behera egin dut. Bestetik, ligak etenaldi asko izan ditu, eta ez digu mesederik egin.

Koldo Alduntzin
DONOSTIA

■ **Maila oneko ordezkoi jokalarik gutxi izan ditu**

Hori izan da hain zuzen ere, Getxoren hutsuneetako bat. Bigarren taldeko jokalarik askorekin jardun behar izan du, Gehienek talde nagusiarekin jokatu gabeak ziren, eta izutu egiten ziren. Azken finean, Euskal Ligan ari ziren -hiru maila baxuago-. Beste taldeek kopuru zabalagoa izan dute.

■ **Tanto gehien hartu duen bigarren taldea**

Bizkaitarre 665 tanto egin dizkiote ligan, eta gehien hartu duen bigarren taldea izan da. Tantoak egiten, berriz, zortzigarrena izan da (484). Entseguei dagokionez, 55 egin dituzte eta 87 egin dizkiete —bigarren ahulena—. David Hernandez 3. lerroa izan da taldeko entsegugile nagusia (9). Aurrekoetxea zazpigarren jaurtitzailea izan da (167 tanto).

■ **Aurtan izan da taldearen egiazko berregituraketa**

Getxok azken kopa irabazi zuenean hasi behar zuen berregituraketak, baina 97-98 denboraldian pittin bat nabaritu arren, aurtan izan da benetako berregituraketa. Heldu denboraldirako entrenatzaile berria beharko du Getxok, Jose Luis Martinez Karrak ez baitu jarraituko.

■ **Emakumezkoek**

7. titulua irabazi zuten

Iazkoa errepikatuz, aurtan ere Euskal Liga irabazi dute emakumezkoek. Sailkapen ligan erraz aritu zen, baina finalean hortzak erakutsi zizkion Gaztedik. Espainiako Kopako Lauko Finala jokatzeko espero zuen, baina aurtan ere bidean geratu da. Orobat, sasoi ona egin du.

■ **Zazpiko Torneoaren bihar, eta Klubaren Eguna**

Denboraldia amaitzeko, ohiko Zazpiko Torneoaren jokatu dute larunbatean (16:00). Horrekin, Klubaren Eguna ospatuko dute getxotarrek. Hamar jokalariko taldeak ariko dira, eta amaieran askaria eta sari banaketa egingo dute.

Sokatira ♦ Euskal Herriko sokatiraren etorkizuna ziurtatzeko ahalegin berezia egingo dute udazkena baino lehen

Lur gainekoa kinka larrian dago

Herrialdeetako egoera aztertu eta bakoitzean gutxienez talde bat sortzea da helburua

Koldo Alduntzin / Donostia

SOKATIRA unerik larrienean aurkitzen da, eta batez ere lur gainekoa. Nazioartean hori da garrantzitsuen, baina Euskal Herrian desagertzeko arrisku bizian dago. Dena dela, goma gainekoak ere oinarri ahula izan dezake, eta hori guztia aztertzea erabaki dute. Lur gainekoari dagokionez, aurten soilik gizonezko lau talde ari dira lehiatzen Euskal Herriko Txapelketan: Nuarbe, Mutriku, Getxo eta Goiherri. Emakumezkoena zeharo desagertu da.

Aipaturiko talde horiei dagokionez, beti dute taldea osatzeko arazoa, Nuarbek izan ezik. Gipuzkoarrek, hala ere, bilera egiten dute denboraldiaren hasieran, eta han sakonki aztertzen dute jendearen jarrera, asmoak eta denboraldiari aurre egiteko aukerak. Mutrikuri aurten kosta zaio taldea finkatzea, eta antzeko gauza Goiherri. Getxo izan da sortu den azken taldea, eta oraingoz badirudi indartsu dagoela.

Orain dela bost urte ez zen hain egoera larria

Egoera larriak bultzatu ditu sokatirazaleak konponbideak aurkitzera, baina lehenago ere ikusten zen kili-kolo zegoela etorkizuna, batez ere bost urtetik ona. Orduan gizonezkoetan zazpi klub ere baziren: Nuarbe, Mutriku, Gazte-

KOLDO ALDUNTZIN

Ingalaterrako Felton taldea Beasaingo torneoan. Beasainen, bereziki prestaturiko burdin kajoiari jardun zuten.

Maiatzaren 12an bilduko dira batzordeak

MAIATZAREN erdialdera egin zuten lehen bilera gaiari adarretatik heltzeko. Federaziokideak eta egun diharduten klubak erdiak agertu ziren bilerara. Guztien iritzia jaso eta hainbat gogoeta egin ondoren, lau batzorde osatu zituzten, batez ere herrialde bakoitzeko egoera aztertzeko.

Luisuari Gurrutxaga, Joxemari Egaña, Unai Ardeo eta Asier de La Fuente dira batzordeetako arduradunak. Herrialdeetako taldeetara joko dute, eta galdetegi bat erabili-

ko dute benetako diagnosia egiteko.

Udazkenarako prest eduki nahi lukete azterketaren txostena. Izan ere, Eusko Jaurlaritzak euskal kirolak indartzeko plangintza bultzatu nahi du, eta txostena ahalik eta azkarren eginda

edukitzea komeni da. Horregatik, batzordeen hurrengo bilera uztailaren 12an izango da.

Lur gaineko jarduna indartzeko, lehendik dauden taldeez gain, herrialde bakoitzean gutxienez talde bat sortzea da helburua.

di (Lukiz), Torrekolanda (Berango) eta Haitzape eta Iparalde (Urduliz). Emakumezkoetan lau ziren: Gaztedi, Mutriku, Haitzape-Goiherri eta Torrekolanda.

Nafarroan eta Ipar Euskal Herrian ez da lur gainean aritzeko usadiorik izan, ahalgintxo bat edo beste egin den arren. Araban aritu izan da talderen bat edo beste

noiz edo noiz, baina aspalditxo ez da talderik. Lur gainekoan urtero jokatu ohi da nazioarteko txapelketa: Europakoa eta Mundukoa; eta eskerrak horri!

Formakuntza egokia ezinbestekoa da

iritzia

LUISMARI GURRUTXAGA • Nuarbeko ordezkaria

EGUN, maila gorenean dago euskal sokatira, bai goma gainean bai lur gainean. Horregatik, sortu berriak diren taldeentzat zaila da goi mailara iristea, eta batzuk desanimatu egiten dira. Bestetik, sortzen diren talde berriek ez dute behar bezalako laguntza edo prestaketa izaten, eta uste dute sokatiran aritzea erraza dela; sasi-espektatibak izaten dituzte. Beraz, derrigorrezkoa da heziketa edo formakuntza egokia behar dela irakastea. Hori

areagotu egiten da lur gainekoan, horren teknika zailagoa baita. Nuarbek, esate baterako, Mutrikukoengana jo zuen hasieran, eta harrezkero beti saiatu da gauza berriak ikasten han eta hemen. Mutrikutik behar adina ikasi ondoren, nazioartera ere jo genuen, eta entrenatzaile ingeles bat izan genuen alditxo batean. Horrez gain, taldean eztabaida luzeak izan ohi dira teknika, entrenamendu moduak, egutegiak eta gainera-

koak finkatzeko. Ondorioz, formakuntzari garrantzi handia eman behar zaio.

Aitortu behar da ez dagoela jende asko prestatuta, eta taldeek ez dutela behar bezalako laguntza jasotzen, baina saiatu beharko dugu arlo hori ere zaintzen. Jaurlaritza prest dago euskal kirolak indartzeko, eta erakutsi behar diogu borondatea badagoela. Hortik aurrera, berak ere lagun dezake aholkulariak eta monitoreak sortzen, dirua ere behar beharrezkoa baita. Bestetik, zaletasuna ere sortu beharko dugu, txapelketa ikusgarriak antolatuz.

Nuarbe eta Urrestilla Kirolgi Fundazioan

Talde baten jarraipena ziurtatzeko diru laguntzak beharrezkoak dira. Entrenatzeko tresnak eta guneak egokitu eta hornitu behar dira, eta, gainera, bidaiak egiteko dirua ezinbestekoa da. Horri erantzuteko federazioek zailtasuna dute, eta taldeek bereak eta bi egin behar dituzte sosak lortzeko. Gipuzkoako talderik onenek Kirolgi Fundazioaren —urte bat bete du— babesa izango dute, baina baldintzak beteta.

Euskal Herrian bostehun lizentzia

Herrialdez herrialde eta lur gainekoan zein goma gainekoan egon daitezkeen tiralari seniorrak kontuan hartuta, 500 izango dira Euskal Herrian: Bizkaian 125, Ipar Euskal Herrian 190, Gipuzkoan 65, Nafarroan 70 eta Araban 50. Taldeei dagokionez, Bizkaian 9 daude, Ipar Euskal Herrian 8, Nafarroan 6, Gipuzkoan 4 eta Araban ere 4 dira.

Guztira lau txapelketa modu izango dira

Euskal tiralariak lau txapelketa modutan dute aukera lehian aritzeko: herrialdeetakoan (Bizkaia, Nafarroa eta Araba), Euskal Herrikoan, Europakoan (lur gainean) eta Mundukoan (lur gainean eta goma gainean). Ipar Euskal Herrikoa (goman) eta Euskal Herrikoa (lurrean) jokoan dira.

Ikastetxeetan lan gutxi egiten da aukeran

Beste kirolen parean, sokatira erraz bultzatu daiteke ikastetxeetan, baina aukeran gutxi lantzen da aukera hori. Gipuzkoan egiten da ahalgintzari handiena, baina 15 urtetik gora ez dago aukerarik.

Pilota ♦ Titin III.ak jokatuko du Zezeagarekin Lehendakari Kopako finala, Etxanizen orde

Oso azken orduko aldaketa

Unanuek eta Belokik euren pilotak aukeratutakoan jakin zuten

Enekoitz Telleria / Zarautz

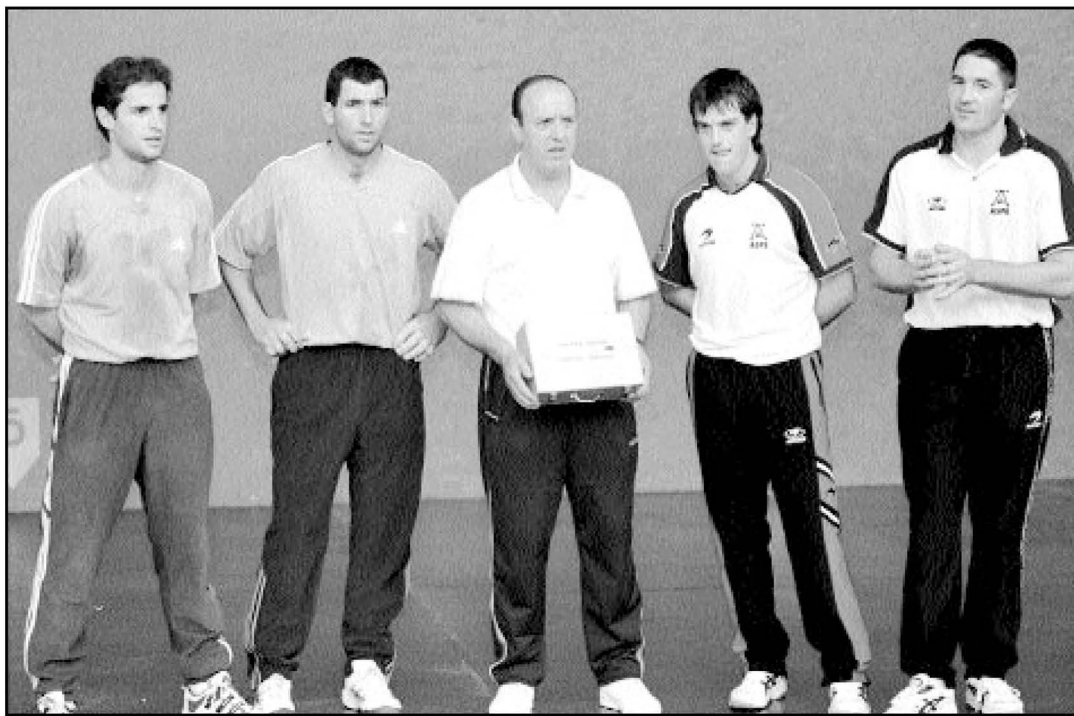
ASPALDIKO partez, bi enpre-
setako —Asegarceko eta As-
peko— pilotari eta ordezkari-
ak elkarrekin topatu geni-
tuen atzo. Zarauzko Aritz-
batalde frontoian, Lehenda-
kari Kopako finalerako pilota
aukeraketa egin zuten Unanue-
Belokik eta Etxaniz-Zezeagak.
Albistea, hala ere, ez zen Fernando Tapiak otarrean jarritako piloten inguru-
koa izan, Jokin Etxanizek emandakoa baizik. Ez du bergararrak igandean Zezeagarekin jokatuko. Joan den asteburuan jokatu partiduan hondatutako eskuin eskua ez zaio osatu eta Titin III.ak jokatuko du haren lekuan. Albistea, hainbatentzat, ona izan zen finala orekatu egin ei delako, albistea emateko moduak, orde, haridura eta samina eragin zuen beste hainbatengan.

Izan ere, euren material aukeraketa bukatutakoan jakin zuten Unanuek eta Belokik Etxaniz ez zela finalean ariko, eta Titinek ordezkatzeko zuela. Inolako arazorik gabe, 105, 104,9 eta 103,6 gramoko hiru pilota aukeratu zituzten. Hirurak euren enpresak jokoan jarritakoak. Etxaniz eta Zezeagak ekin zioten ondoren. Kazetariak Unanue eta Belokirekin ari ginela, Aspeko ordezkari batek ekarri zuen albistea: «Etxanizek ez du jokatzen, eta Titin III.a ariko da haren lekuan».

Unanue eta Beloki minduta

Harrituta kazetariak eta harrituta Unanue eta Beloki ere bai. «Sinesten dut noski Jokin Etxanizek eskua gaizki daukala, baina material aukeraketa baino lehenago eman behar zuen horren berri. Horrela, Titinen kontrajokatze moduko pilotak aukeratuko genituen», nabarmendu zuen Mikel Unanuek albistea jakin berrian.

Ruben Belokik, berriz, ordua arte Etxaniz-Zezeaga bikotearen sendotasunaz eta partiduen gorabeheraz egindako analisia atzera bota eta zera zioen: «Asko aldatzen da partidua. Etxaniz pilotari defentsiboagoa da, eta Titinek, defentsaz gain, eraso

Ruben Beloki, Mikel Unanue, Fernando Tapiak, Jokin Etxaniz (ez du jokatuko) eta Joxe Mari Zezeaga atzo.

Giro ona izan zen pilotarien artean. Beloki, Etxaniz eta Unanue argazkian.

MIKEL UNANUE

■ ■ ■ «Sinesten dut Etxanizek eskua gaizki daukala, baina pilota aukeraketa baino lehenago esan behar zuen. Horrela, Titinen kontra jokatze pilotak aukeratuko genituen»

RUBEN BELOKI

■ ■ ■ «Etxanizek egin zezakeen proba bat gaurko material aukeraketaren aurretik, nola zegoen ikusteko eta txapelketari seriotasun pixka bat emateko»

JOKIN ETXANIZ

■ ■ ■ «Enpresak bazekin zer gerta zitekeen, nik finala ez jokatze aukera hor zegoela»

JOXE MARI ZEZEAGA

■ ■ ■ «Gure enpresak bikote sendo bat izan nahi balu, beste bat aukeratuko zuen, baina txapelketa barregarria litzateke, partidu interesgarri bakarra finala izango zelako»

ikusgarria dauka, pilota guztietara sartzen da. Etxanizek egin zezakeen proba bat gaurko material aukeraketaren aurretik nola zegoen ikusteko, eta txapelketari seriotasun pixka bat emateko».

Bestalde, harrituta agertu zen Beloki bi enpresak inoiz jokatu ez den Nafarroako lau t'erdiko final bat jokatze «berehala» ados jarri direlako, baina «buruz buruko final bakarra jokatze ez».

102,7, 106 eta 104,8 gramoko hiru pilota aukeratu zituzten Etxanizek eta Zezeagak. Kontrarioenak baino baxuagoak. Pilotak ez, bere eskuin eskua zuen Etxanizek hizpide: «Igandean gaizki bukatu nuen eskuetatik. Saiatu naiz azken ordua arte jokatze moduan izaten baina ezinezkoa izan da. Enpresak aste barruan bazekien zer gerta zitekeen, nik ez jokatze aukera hor zegoela». Haren hitzetan, Titinekin finala orekatuagoa izango da.

Zezeagak Etxanizekin nahi zuen jokatu finala, baina Titinekin ere euren aukerak badituztela aipatu zuen. «Oso sendoa» iruditu zitzaion kontrarioen materiala, eta ez zegoen minduta guztientzat kontrarioak direlako faborito: «Gure enpresak bikote oso sendo bat nahi izan balu, beste bikote bat aukeratuko zuen, baina txapelketa barregarria litzateke partidu interesgarri bakarra finala izango zelako».

txokoan

Patxi Zeberio sasoiko

40-31 irabazi zuten atzo Patxi Zeberio eta Iriartek Galarretako estelarra. Beste behin, Zeberio izan zen partiduko onena. Gariokoitz Altunak eta Pello Aizpuruk ez zuten deus egiterik izan. Ohi baino pilota gehiago galdu zuen Aizpuruk errebotean. Zail da horrela maila horretako kontrarioen aurka irabaztea. Jaialdiko hirugarrena, 24-40 amaitu zen Kalonge-Eizagirreren alde, eta Altuna I.a-Etxaberen kontra. Eizagirre gero eta hobeto ari da.

Titinek jokatu egingo du Gernikan

Lehendakari Kopako finalean Joxe Mari Zezeagarekin ariko dela jakinda ere, jokatu egingo du gaur arratsaldean Titin III.ak Fernando Goñirekin, Mikel Goñi eta Lasa III.aren kontra Gernikan. Santanape frontoi berria irekitzeko partidua da (17:00).

Lehendakari Kopako Bigarren Mailako finala astelehenean

Tolosako Beotibarren jokatuko dute astelehenean Urionaguena-Pascual (Asegarce) eta Legorburu-Bazetak (Besagain) Lehendakari Kopako Bigarren Mailako finala. 17:00etan hasiko da jaialdia 3. eta 4. posturako partiduekin: Zabala-Mendia eta Errandonea II.a-Galarza IV.a.

Elgetako lau t'erdikoa final-laurdenetan

Elgetako Euskadiko lau t'erdiko txapelketa-ETB-Kantxa Saria final-laurdenetan da. Elgetan gaur (19:30) Leiza-Altuna, Ogarra-Urberuaga, Mendizabal-Arrieta eta Oteiza-Beitia partidua jokatuko dira. Elorrioren (21:30), Moran-Urdanpilleta eta Gurruxaga-Azagirre.

Gipuzkoako herriartekoan finalerdia

Gipuzkoako herriarteko txapelketako bi finalerdien joaneko partidua gaur jokatuko dira. Aretxabaleta-Hernani (21:00) eta Azkoitia-Bergara (22:00).

EMFren 75. urteurrena ♦ Arranomendi edo Mondarrain mendiaren inguruan egingo dira orientazio ibilaldiak

Orientazio martxa Iparraldean

Iparraldeko Mendi Taldeek antolatu dute, EMFren 75. urteurrenaren baitan

Ramon Olasagasti / Donostia

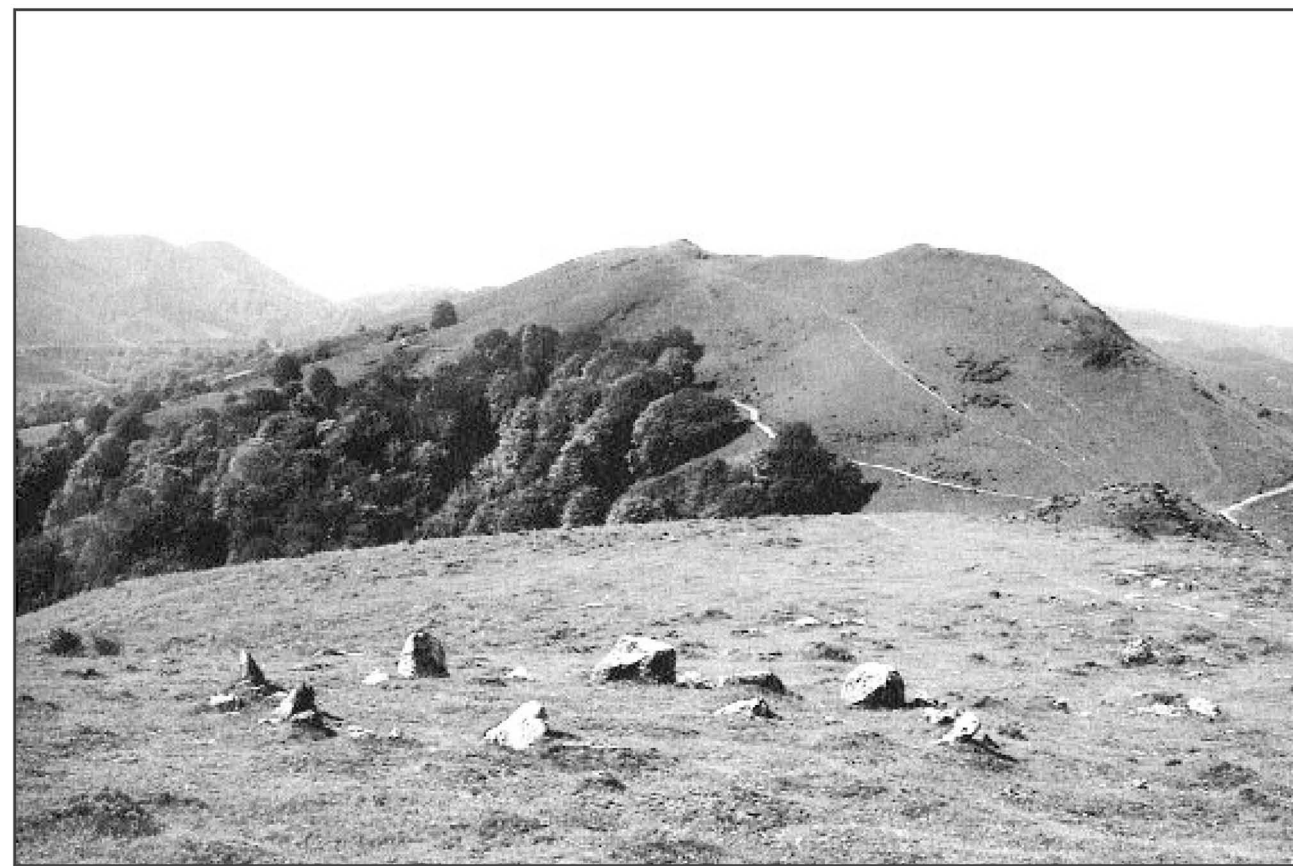
BADOA aurrera 1999a, urte berezia Euskal Mendizale Federakundearentzat (EMF), sortu zela 75 negu betetzen baitira. Betirako gogoan geratuko zaizkigu Bilboko Euskalduna jauregiko festa hartako irudiak edo Elgetako jai eder haren argazki errepikaezinak. Seguru asko 75. urteurreneko ekitaldirik entzute-suenak eta jendetsuenak izan dira; badira beste batzuk ere, ordea, isilean, kasik oharkabean igarotzen direnak, baina isiltasun horretan, mendizaletasunaren beste 75 urteko historia bermatzen dutenak.

Ekitaldi horietako bat igandean egingo da Ezpeletan (Lapurdi), Mondarrain mendiaren magaletan zeharkiatu: EMFren orientazio martxa. Iparraldeko Mendi Taldeek antolatu dute ibilaldia, eta 100 bat lagun elkar-teeza espero dute.

Ramon Iturralde Iparraldeko Mendi Taldeetako ardura-dunetako batek oroitu bezala, ez da lehen aldia Ipar Euskal Herrian orientazio martxa egiten dutena: «Duela hiru urte ere guk antolatu genuen eta ondo atera zen. Iaz ez zuen inork hartu ardurara, eta aurren, Ipar Euskal Herriak ere EMFren urte berezi honetan bere parte-hartzea izan dezan, geure gain hartu dugu antolakuntza».

Orientazio ibilaldiak ez dira jende oldea biltzen ohi duten txangoak, baina zale apur horiek sutsuak dira oso, eta antolatzaileek 100-150 lagun inguru biltzea espero dute. «Uste dugu Mondarrain ingurua mendizale askok ezagutuko duela eta ea Hegoaldetik jendea hurbiltzen den. Duela hiru urte Bilbotik autobusa bete etorri ziren etorri zen eta aurren ere hemen izango ditugula uste dut», esan digu Iturraldek.

Orientazio martxa ere ez dute ohiko moduan egingo. Angeluak eta distantziak eman beharrean eta karta-

Mondarrain
edo
Arranomendi
mendiaren
magalak.

JACQUES BLOT

boi, angelutako eta traste guztiekin ibili ordez, balizekin markatutako mapak banatuko dituzte, ibilbide bakoitzeko zortzi mugarri edo

erreferentzia punturekin. Orotara sei ibilbide desberdin prestatu dituzte, seiak Mondarrainen inguruan. Egin beharrekoa mapak interpre-

tatzea da; mendi hegiak, borda ezkutuak eta abar aurkitzea mapa horretan. Ibilbide bakoitzak 15-20 kilometro bitarte izango ditu, lau bat

orduko ibilia, partaideen trebeziaren arabera betiere. Kontrola 14:00etan itxiko da, baina antolatzaileak ibilbidean zehar banatuta egongo dira, inork laguntzarik behar izanez gero argibideak emateko.

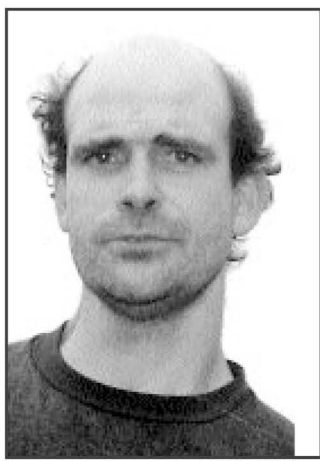
Hitzordua Ezpeletako merkatuan da goizeko 8:30ak inguruan, eta handik autobusez abiapuntura joko dute Itsasura bidean.

Ramon Iturralde • IPARRALDEKO MENDI TALDEEN ARDURADUNA •

«Federazio bakarra da gure nahia»

■ Euskal Mendizale Federakundearen barruan zaudete, baina iduri du beti badela halako tarte bat. Nola ikusten duzue zuek?

Alde batetik ikusten dugu talde gisa giroa lortzea zaila dela. Hego zein Iparraldean jendea mendira joaten da, baina indibidualista da oso, eta orduan saiatzen ari gara talde giro hori sustatzen hemen. Bestetik, Federazio bakarra nahi dugu guk ere, Frantziako Federazioak oso bazterrean baikaitu gu. Frantzian dena Alpeetara mugatzen da, eta gure ingururekiko ez dago sentsibilitaterik. Gainera, herri gisa Hegoaldearekin elkartuago

ANGELA MEJIAS

gaude. Legalitate eta mugen gainetik Federazio bakarra lortu dugun bezala, aurrera begira lizentziaren kontuak eta bestelako xehetasunak ere konpondu nahi ditugu.

■ Zenbat talde eta mendizale zeudete Ipar Euskal Herrian?

Hamar talde gaude, 600 bat mendizale federatuta. Badira beste batzuk gure inguruan dabilzanak mendian, baina oraindik Iparraldeko Mendi Taldeen baitan egoteko pausoa eman ez dutenak. Guk ez dugu inor behartu nahi, bere kabuz etortzea nahi dugu. Bitarte horretan guk segituko dugu EMFren barruan, eta ea pixkanaka besteak ere elkartzen zaizkigun. Gure nahia federazio bakarra da, baina Nafarroaren arazoa ere hor dago. Batzorde bat osatu da arazoak bideratzeko. Ea fruiturik ematen duen.

Iriondo: «Hartu-emanak estutu behar ditugu»

Pako Iriondo EMFko presidentea ere Iparraldeko Mendi Taldeen lanerako gogoaz azpimarratu digu: «Orain hiru urteko esperientzian oinarrituta aurren ere beraiek eskatu digute antolatzeke, eta gogo handiz hartu dugu haien nahia». Iriondoren arabera, muga eta oztopo ororen gainetik, hartu-emanak onak dira Hegoaldeko eta Iparraldeko mendi taldeen artean, baina onartzen du badela oraindik zer hobetarik: «Bileretara etortzen dira, gurekin daude, baina saiatu beharko genuke ekimen gehiago elkarrekin antolatu».

Mendi magalean ♦

Erniope eta Aralar mendi martxak igande honetan

Lehena Asteasun abiatuko da eta bigarrena Lekunberrin

Ramon Olasagasti / Donostia

UDABERRI eta uda partean ohikoak diren bi mendi martxa luze antolatu dira asteburu honetarako, iganderako. Asteasun (Gipuzkoa) abiatuko da *Erniopeko zortzi herrien arteko lehen ibilaldia*. Erniok (1.072 m.) geografikoki bereizten ditu herriok, baina baita euren arteko harremana sendotu ere.

Harreman hori da mendi martxaren funtsa. Erniozaleak Kultur Elkartek antolatu du martxa, 48.6 kilometrokoa. Asteasutik Larraul, Alkiza eta Hernialdera egingo du martxak, gorabehera gehiegi gabe. Artzubi gaina igo ostean Albizturera joango dira, eta handik Bidegoian herri-ka ederrera. Ernio aurrez aurre uneoro edukita, Errezi-lera jaitsiko dira mendizaleak, bertatik Zelatun mendi lepo ezagunera (850 m.) igozke.

Pagoeta gailur belartsua gainditu eta gero (650 metro), Aiara helduko da ibilaldia, eta Aristerrazura jaitsi gero. Zazpi kilometro eskas geratuko zaizkie hortik mendizaleei berriro abiapuntura iristeko (Asteasura), 11 orduko mar-

txa eginda. Mendi ibilaldian parte hartzeko edota informazio jasotzeko 943 65 52 94 telefono zenbakira deitu daiteke 19:00etatik 19:30etara. Lehen mendizaleak goizeko seietan irtengo dira.

Aralarren 42 kilometro

Ernioko martxa bezain erakargarria da Lekunberriko Ttuturre mendi elkartearna. Aralarko hainbat paraje eta gailur ezagunetatik barrena osatuko da 42 kilometroko ibilaldiaren seigarren aldia. Lekunberriko Herriko plazan hasiko da. Antolatzaileek 10 ordu eta erdi eta 13 ordu eta erdi arteko epea finkatu dute bidea osatzeko.

Erniope martxa baino gogorragoa da Aralarkoa, gailur garaienak igotzen baitira: Aldaon (1.390 m.), Ganbo (1.408 m.) eta Irumugarrieta edo Intzeko Dorrea (1.427 m.) besteak beste. Argibideak 948-60 45 83 zenbakian.

Igandean badira beste martxa batzuk ere aukeran, hala nola Basauriko Baskoniak antolatzen duen gau ibilaldia, Gorbeia, edo Eskoriatzako II. ibilaldi luzea inguruko ton-torretan barrena.

Goiko argazkian, Ernio mendigunearen irudia eta inguruko herriak. Ondokoan Putterri, Aralarko ibilaldian igarotzen den gailurretako bat.

ANTXON ITURRIZA

Euskadiko Eskalada Txapelketa Eibarren

R.O. / Donostia

KIROL ESKALADAK hitzordu garrantzitsua du bihar egun osoan Eibarren, Euskal Herriko txapelketa jokatuko baita. Proba Eibarren jokatzea ez da kasualitatea, bertako Kirol Elkartea —tartean da mendi taldea ere— Euskal Mendizale Federakundea bezala, 75. urteurrena ospatzen ari baita aurten. Ekitaldi nagusietako bat Euskal Herriko Kirol Txapelketa hauxe izango da.

Antolatzaileek Euskal Herriko eskalatzaileek onenak biltzea espero dute. Gurean dagoen maila ikusirik, ikuskizuna behintzat ez da faltako.

Kanporaketak goizeko 10:30etan hasiko dira, eta finalak, berriz, arratsaldeko 17:30etatik aurrera. Izena proba hasi aurretik eman ahal izango dute partaideek, edota aldez aurretik Eibarko Kirol Elkartean eta 943-20 19 04 telefonon.

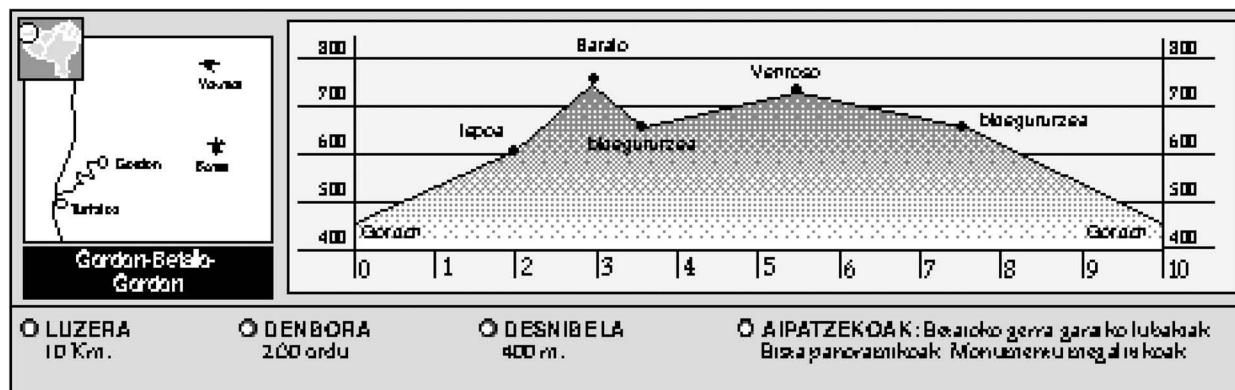

ANDER GILLENEA

Euskal Herriko eskalatzaile onenak bilduko dira bihar Eibarren.

Mendi magalean ◆

◆ b i d a i d e , g o g a i d e ◆

Ventoso, ibilbide megalitikoa Kantabriako mugan

Betaio eta Ventosoko gailur apal baina aiosak denboraren joanaren lekuko mutu dira

ENKARTAZIOETAN, Alen-etik iparraldera, La Granjako mendaterantz doan mendikate zabala-ren gainean, goragune batzuk nabarmentzen dira. Bidean monumentu megalitiko batzuk eta aurreko gerran lubakiak izandakoen hondarrak aurkituko ditugu. Gai-nontzean, mendeetako artzaintza aurkituko dugu, gaur egun ere jarraitu egiten baitu.

Abiapuntua Gordongo auzo bukolikoa eta lasaia da (442 metro). Bilbo-Santander autobidetik (irteera Islaresko tunelen ondoren), edo Bilbo-Karrantza errepidetik, Turtziozera iristen da. Hortik pista asfaltatu eta aldapatsu bat hasten da, eta 2,5 kilometro ibili ondoren aipatu auzora iritsiko gara.

Bertan dagoen jolas eremu bat eta Trinitateari eskainitako ermita abia-puntu egokia izan daiteke.

Pista hormigoitu bate-tik jarraituko dugu, batez ere ekialdeko norabidean.

Haritz batzuen artetik ibiliko gara. Herrixka honek duen leku pribile-jiatuaz konturatuko gara. Haranaren gainean dago, leku ondo babestu eta orientatu batean, eta lan-datzeko leku egokiak ditu etxebizitzetatik hurbil.

Gure ezkerrean, sakan-gune bat hasten da. Pistan ez dago galtzerik. Ibil-tzean, batzuetan irudi-tzen zaizu egunen batean gailurretan ere jarriko dutela hormigoia. Gailur

ALFREDO GOITIA

Ventoso mendia, Betaioiko gailurretik ikusita.

askok, izan, badute, antena eta errepikagailu ugari jartzearen ondorioz.

Mendixka zabal batera iritsiko gara (600 metro, 30', 2 kilometro).

Pistan beste bihurtune bat dago, Betaioiko gailur-raren ipar-ertzetik bide egiten duena. Gailurrera iritsi nahi badugu leku ireki batetik bizkar zabal bat hartuko dugu, eta handik gutxira aldapa ez oso handi bat igo eta Betaioiko gailurrera iritsi-ko gara (745 metro, 50', 3 kilometro). Gailurreko lerroan gerra garaiko lubakiak ikusiko ditugu.

Hegal aldapatsu eta belartsutik pistara berriz ere jaisteko, metro

batzuk ibiltzen jarraituko dugu, eta ezkerrean, elorri eta gorosti batzuen artean, bidegurutze bate-ra iritsiko gara; bertan seinale bat dago (660 metro, 57').

Bideak aurrera jarrai-tzen du, eta poliki jaisten da (ipar-mendebalde norabidean) bizkar zaba-letik; berriz ere pixkana-ka igotzen hasiko da, eta hurrenez hurren trikuha-riak, harrespilak eta menhirrak aurkituko ditugu seinaleztatuta.

Inguru horretan asko-tanazienda aurkitzen da bertan bazkatzen: ardiak, behorrak, behiak... Era berean, ez da zaila izango putreak hegaka ikustea, beti erne, non zer jango.

Alde belartsutik bidea laburtu ondoren, Vento-soko gailur biribilera iris-ten da (731 metro, 1 or. 30', 5,5 km.).

Gutunontzitik gertu, Gurutze Gorriaren etxe-txo bat eta erpin geodesi-ko bat daude. Ikuspegia zoragarria da. Oskarbi dagoenean, Europako mendiak ere ikus daitez-ke.

Bidegurutza eta ber-tako seinalerak itzuli beharko dugu (660 m., 1or. 55', 7,5 km.), Betaio-ren ertzetik ibiliko gara, eta, azkenean, Gordone-raino jaitsiko (442 metro, 2 or. 30', 10 kilometro).

Alfredo Goitia

◆ zangoak txango ◆

ibilaldiak ▶ ekainak 19-20

Azpeitia (Lagun-Onak MB) • Itsas Aldeko Helduen XIV. Ibilaldi Neurtua: Azpeitia, Illaun, Ernio, Lasao, Erlo, Azpeitia. 12 orduko martxa. Irteera gaueko 12etan.

Eskoriatza (Eskoriatza MT) • Txikirri-Txikirri II. Men-di Ibilaldia, Eskoriatza inguruko mendietan barre-na, mendizale eskoriatzar hilaren omenez.

Zarautz (Pagoeta ME) • Arrens bailara, asteburu osoa. Tel: 13 29 11.

Ezpeleta (EMF eta Iparraldeko Mendi Taldeak) • EM-Faren XX. Orientazio Ibilbidea. Arranomendi gailu-rra (Mondarrain).

Basauri (Baskonia MT) • Gorbeian Ama Birjinaren iru-dia jarri zela-eta 36. urteurrena ospatzeko gaueko ibilaldia Basauritik Gorbeiaraino.

Donostia (CVC) • Rio Lobos mendi zintzurra.

Oiartzun (Girizia ME) • Horqueta de Pic Long eta Pic Long (3.192 m.).

Galdakao (Ganguren MT) • Leitza-Arano zeharkaldia.

Bilbo (Egunsentia MT) • Elke (1.297 m.).

Gasteiz (Goiena MT) • Leskun, Hiru Erregeen Mahaia (2.444 m.) Linza zeharkaldia.

Durango (Alpino Tabira) • Peña Santa de Enol (2.478 m.), Vega de Ario, Canal de Trea.

Hernani (Mendiriz mendi) • Horzaize, Halzamendi, Baigura (897 m.), Irisarri.

Donostia (Antiguako Mendizaleak) • Santa Grazi-Ehujarre arroila.

ekainak 26-27

Azpeitia (Lagun-Onak) • Alluitz. Tel: 81 20 25.

Donostia (Mendiak eta Herriak) • Larribet aterpea, Balaitus, Rospumoso, Frondiellas, Col Noirretiko zeharkaldia, Larribet. Asteburu osorako. Tel: (948) 51 32 33.

Iruñea (Nafarroa K.E.) • Canal Roya, Anayeteko lakua-ak, Formigal. Tel: 948-22 43 24.

Gasteiz (Geu) • Lizarrusti, Irumugarrieta, Amezketa. Tel: 945-28 23 16.

Billabona (Aizkardi) • Belagua, Anie. Asteburu osoa.

Sodupe (Gallarraga) • Munitibar, Motrollo. Finalista eguna.

Basauri (Baskonia) • Lizarrusti, Guardiaetxe.

Durango (Tabira) • Lizarrusti, Auza Gaztelu, Larraitz.

Astrabudua (Atxazpe) • Mampodre.

Gasteiz (Manuel Iradier) • Larrun, hondartza.

Bilbo (Egunsentia) • Peña Nava.

Galdakao (Ganguren) • Lizarrusti, Putxerri, Txemine, Beloki, Guardiaetxe. Tel: 456 23 26.

Urnieta (Kulturnieta S.A.) • Txirrindularitza Federa-zioak antolatuta, Urnietako BTT zeharkaldia.

Urretxu (Goierri K.E.) • Europako Mendiak. Fuente De, Jermoso lepoa, Llambrion, Veronica etxola, Fuente De. Tel: 943 72 05 67.

Ermua (Artarrai) • Mendaur.

Beasain (Aitzgorri) • Arno, Mutriku.

Gasteiz (Peña Karria) • Gorbeiarako herri igoera.

Altsasu (Mendigoizaleak) • San Adrian, Arantzazu.

Maule (Bortükariak) • Billare, Lescun.

ikastaroak ▶ ekainak 19-20 / uztailak 3-4

Donostia (Mendiak eta herriak) • Glaziarretan ibiltze-ko segurtasuna, autoerreskatea. Sokaren erabilpe-nak. Seguroak elur eta izotzean. Ikastaro praktikoa Vignemalen, Ossoue glaziarrean. Inf.: 948, 51 32 33 (Felipe Uriarte).

ekainak 26-27

Donostia (C.V.Camping) • Goi mendian ibiltzeko aste-buruko ikastaroa emango du taldeko goi mendi es-kolak, Gipuzkoako Eskolako gidariekin batera. Sa-llent de Gallegotik La Sarrara igo eta handik Fron-diellaseko ertza eta Anonimo Haitza (3.068 m.) igoko dira. Tel: 42 84 79.

uztailak 3-4

Bilbo (Goimendi Eskola) • Zintzur jaitsiera ikastaroa. Praktiak Urdulizen egingo dira eta, ondoren, Arta-zul zintzurra jaitsiko da. Informazioa: 94 444 24 27.

Kiroldegia

Golfa

ROBERTO SCHMIDT / EPA

Oker hasi du US Opena Olazabalek

Jose Mari Olazabalek 75 kolpe behar izan zituen US Openeko lehen jardunaldian 18 zuloak egiteko (bost parraren gainetik). Lau *bogey*, bi *bogey* bikoitz eta hiru *birdie* egin zituen hondarribitarrak Pinehurst klubean. Lehen jardunaldia amaitzeke, informazio hau idazteko

unean David Duval eta Phil Mickelson estatu batuarrek ziren sailkapenaren buru, 67 kolpe-rekin (hiru parraren azpitik). Hal Sutton estatu batuarra, Carlos Franco paraguayarra eta Vijay Singh fjiitarra kolpe bat gehiagorekin dira. Colin Montgomerie eskoziarrak 72 kolpe egin ditu.

Askatuak. Cafes Aitona saskibalo taldeak EBA Ligan jarraituko du. Cafes Aitona eta Kirolgi babesleek emandako laguntzari esker, baina, igoera ligas-kan parte hartu eta LEB Ligara igotzeko ahalegina egingo dute donostiarrek.

Wimbledon. Serena Williams tenislari estatu batuarrek ez du Wimbledonon parte hartuko. Williams ahizpeetako gazteenak bazuen Grand Slameko torneoak jokatzeko asmoa, baina gaixotu egin da. Haren ordeiz, Anna Kurnikova errusiarra ariko da Wimbledonon.

Pay per view. Futbolaren gerra amaitu dute Espainiako telekomunikazio enpresek. Telefonica eta Sofecable enpresak ados jarri ziren atzo Canal Saletite Digital eta Via Digital banatzaileek 2002. urteko denboraldia amaitu arte *pay per view* esku-bideak elkarren artean banatzeko.

Arkan. Belgradeko Obilic taldeko presidente Zeljko Raznatovic —Arkan du goitizena— gizateriaren aurkako eta gerra krimenengatik bilatua da. Serbiako talde paramilitar bateko burua izateaz gain, iruzurgilea ere badela jakin zen atzo. Izan ere, Ivan Vukomanovic jokalaria Obilicetik Girondins klubari saldu zion iragan udan. Eta, orain jakin denez, traspasoko dirua berretzat gorde du Arkanek.

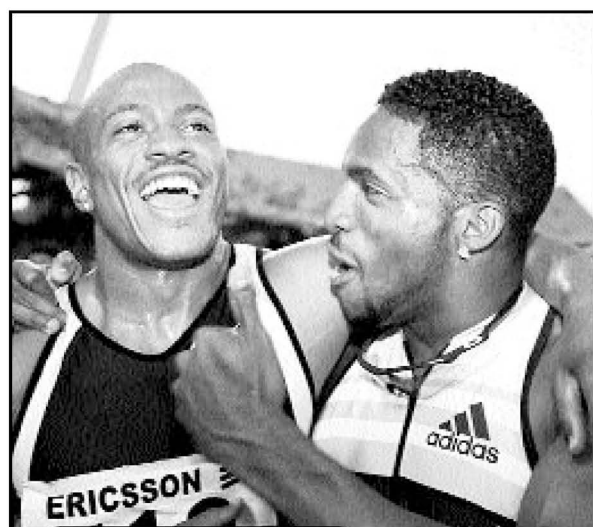
Futbola

DARIO LOPEZ MILLS / AP

Palmeirasek irabazi du Libertadoreen Kopa

Libertadoreen Kopa irabazi du Palmeiras talde brasildarrak, lehen aldikoz. Finaleko bigarren partiduan 2-1 irabazi zion Kolonbiako Deportivo Caliri —1-0 joane-koan—, eta penaltietan brasildarrak nagusitu ziren, 4-3. Arauzko denboran Evairrek penaltiz aurreratu zuen Palmeiras, Zapatak ere penaltiz lortu zuen berdinke-

ta, eta azken gola Oseasek lortu zuen. Partidu kaskarra jokatu zuten brasildarrek, baina azkenean aspaldiko ametsa bete zuten, eta poztaren ospatu zuten titulua. Palmeirasko kapitain Cesar Sampaio Jaungoikoaren laguntza izan zutela ere esan zuen: «Jaungoikoak erakutsi digu brasildarra dela».

Atletismoa

EPA

Mo Greene zoriondu du Donovan Baileyk

Maurice Green estatu batuarrek bost ehunenekotan ondu berri du 100 metroetako munduko marka, eta Donovan Bailey kanadarrak, aurreko

errekorgileak, zorionak eman dizkio lasterketa bikainagatik: «Markak hausteko daude, eta motibazio handiagoa dut orain berreskuratzeko».

Zaldi lasterketak

SEAN DEMPSEY / EPA

Enzeli azkarrena Ascoteko Kopan

Johnnie Murtagh gainean zuela, Enzeli zaldiak irabazi du Ascoten (Erresuma Batua) Urrezko Kopa. Argazkian, Murtagh zaldikoa eta Enzeli

zaldia garaikurra jasotzera joateko unean, Ascoteko zalditegian. Ascoteko zalditegiko saririk garrantzitsuenetarikoa da Urrezko Kopa.

Tenisa

PASCAL PAVANI / EPA

Tauziat finalerdietara Eastbournen

Nathalie Tauziat tenislari lapurtarra finalerdietarako sailkatu da Eastbournen, Elena Lijovtseva errusiarrari irabazi ostean. Aurreneko zazpi

jokoak galdu zituen Tauziatek, baina gero aise irabazi zuen (0-6, 6-2 eta 6-1). Anna Kurnikova errusiarra izango du aurkari finalerako bidean.

EOSEK PROIEKTU ERAKARGARRIZ OSATURIKO EGITARAU PRESTATU DU HURRENGO DENBORALDIARI BEGIRA

Euskadiko Orkestrak bira egingo du Hego Amerikan hurrengo maiatzean

■ Inoiz egin duen birarik

handienez, sei-zortzi kontzertu eskainiko ditu Argentinan, Uruguain eta Txilen

■ Iaz Benito Lertxundirekin egin

zuen bezala, Xabier Leteren kantuekin konpaktu bat grabatuko du EOSeK

■ Abonamenduko denboraldiko

kontzertuetara nazioarteko sona duten zuzendariak eta bakarlariak gonbidatuko dituzte

Jon Eskisabel / Donostia

HURRENGO denboraldia (1999-2000) zeharo erakargarria ageri da EOS Euskadiko Orkestra Sinfonikoarentzat eta haren abonatuentzat, ugari baitira aurkezten dituen proiektu interesgarriak. Artistikoki, abonamendu denboraldiko kontzertuetan nazioarteko sona handiko zuzendari eta bakarlariekin ariko da EOS, orain arteko bere birarik handiena egingo du Hego Amerikan, Madrilgo *Munduko Orkestrak* ziklo garrantzitsuan joko du, sei disko grabatuko ditu eta bi kontzertu berezi eskainiko ditu Lalo Schifrin zuzendari argentinarraren alboan. Horrez gain, bi ekipamendu berriekin ariko da EOS hurrengo denboraldian: Bilboko Euskalduna jauregian —bart gauean eskaini zuen lehen kontzertua bertan— eta Donostiako Kursaal jauregian.

Horrek guztiorrek egiten du berezia EOSen hurrengo denboraldia, German Ormazabal orkestrako zuzendariak atzo azaldu zuenez. Irailaren 25ean zabalduko du EOSeK abonamenduko denboraldia, eta ekainaren 20an itxiko du. Mario Venzago eta Gilbert Varga izango dira EOSeko zuzendari titularrak, baina beste bost zuzendari gonbidatuko dituzte: Cristian Mandeal, Jan Latham-Koenig, Jerzy Semkov, Juanjo Mena eta Moshe Atzmon. Kontzertu guztiek nazioarteko bakarlari sonatuak izango dituzte gonbidatu. Christian Zacharias, Marc Laforet, Yi-Jia Hou —Pablo Sarasate lehiaketako iazko irabazlea— eta Yung Wook Yoo piano joleak, Leonidas Kavakos eta Shlomo Mintz biolin joleak, David Geringas biolontxelo jolea eta Hakan Hardenberger tronpetak jolea aukeratu dituzte Venzagok eta Vargak EOSen denboraldirako. Haiei erantsi behar zaizkie Donostiako Orfeoia eta EOSeko kide Jose Miguel Martinez

German Ormazabal EOSeko zuzendari artistikoa, Mario Venzago zuzendari titularra eta Jesus Agirre gerentea.

Sei disko kaleratuko ditu

■ AMAITZEAR dagoen denboraldian zortzi disko grabatu ondoren, hurrengoan sei kaleratuko ditu EOSeK. Haietako bat Xabier Leteren kantuekin osatua izango da. Oraindik zehazteke dago Benito Lertxundirekin jarraitutako formula bera erabiliko den —alegia, Letek berak abestuko duen— edo beste batzuek egingo duten.

Bestetik, euskal konpositoreei eskainitako bildumaren hirugarren alea Jesus Aranbarri bilbotarra-

ren obrari eskainiko dio EOSeK. Grabazio horretan Maria Bayo soprano nafar ospetsuak hartuko du parte bakarlari gisa.

Euskal konpositoreekin jarraituz, Anton Larrauri, Luis de Pablo, Felix Ibarro, Francisco Escudero, Carmelo Bernaola eta Rafael Castrori EOSeK eskaturiko eta estreinaturiko obrekin hiru disko kaleratuko dira. Azkenik, Carlos Alvarez Malagako baritonoaren lehen diskoa grabatuko du EOSeK.

Esparza klarinete jolea eta Alexander Kozulin biolin jolea.

Atxagaren hitzen gaineko obra bat

Programari dagokionez, gutxira 35 pieza eskainiko ditu

EOSeK, haietako 15 lehen aldiz. Nabarmenezkoak dira Bernardo Atxagaren hitzen gainean Tomas Araguesek egindako obraren estreinaldia eta Frederic Chopinen heriotzaren 150. urtemuga ospatzeko kontzertua.

Oraingoz, kanpoan bi kon-

promiso nagusi izango ditu EOSeK. 2000. urteko martxoan, *Munduko Orkestrak* zikloan parte hartuko du Madrilan, Donostiako Orfeoiekin batera. Espainian egiten den ziklo sinfoniko nagusia dela azpimarratu zuen Ormazabalek.

Konpromiso nagusia, berriz, maiatzean iritsiko zaio EOSi. Izan ere, antolakuntza aldetik «orain arteko proiektu nagusiari» ekingo dio, Hego Amerikako birari hain zuzen. Argentina, Txile eta Uruguai «antzoki garrantzitsuetan» joko du EOSeK. Guztira sei-zortzi emanaldi izango dira, eta «bakarlari handi batek» lagunduko du orkestra. Hainbat izen daude aukeran, baina ziur aski piano jole bat izango da bakarlaria. Alde artistikoaz gain, alde politiko-sozialetik ere proiektu interesgarria dela esan zuen Ormazabalek, herri horietan euskal diaspora handia baita.

puntuz puntu

Denboraldi betea eta erakargarria

■ Bonu denboraldia

► Zuzendari gonbidatuak •

Cristian Mandeal, Jan Latham-Koenig, Jerzy Semkov, Juanjo Mena eta Moshe Atzmon.

► Bakarlariak •

Christian Zacharias, Leonidas Kavakos, Marc Laforet, David Geringas, Yi-Jia Hou, Yung Wook Yoo, Hakan Hardenberger eta Shlomo Mintz.

► Irteerak

► Hego Amerikako bira •

2000ko maiatzean Argentinan, Txilen eta Uruguain sei-zortzi kontzertu eskainiko ditu EOSeK.

► Munduko Orkestrak •

Madrilgo zikloan parte hartuko du martxoan, Donostiako Orfeoiekin.

► Grabazioak

► **Xabier Lete** • Haren abestekin konpaktu bat grabatuko du.

► **Aranbarri-Bayo** • Jesus Aranbarri bilbotarrari eskainitako diskoa grabatuko du, Maria Bayo soprano nafarrarekin.

► Euskal konpositoreak •

Anton Larrauri, Luis de Pablo, Felix Ibarro, Francisco Escudero, Carmelo Bernaola eta Rafael Castro konpositoreei Orkestrak eskatu eta estreinaturiko obrekin hiru konpaktu kaleratuko dira.

► **Carlos Alvarez** • Baritono malagarraren lehen diskoa grabatuko du.

► Kontzertu bereziak

► **Lalo Schifrin** • Zuzendari argentinarrarekin bi saio eskainiko ditu azaroan, Donostian eta Bilbon.

Oskorriekin abestuz, 'Iparragirre bueltan etxera' ekarriko dute urretxuarrek bihar zortzi

Oskorrikoek abeslari ezagunaren kantutegi bat prestatu dute hurrengo larunbateko hitzordurako

Amagoia Iban / Donostia

Urretxuarrek euren herrikide Jose Maria Iparragirre Balerdiri (Urretxu, 1820-Ezkio Itxaso, 1881) omenaldia eskainiko diote datorren astean,

Oskorriekin batera, Gernikako Arbola plazan, *Iparragirre bueltan etxera* kantaldian parte hartuz. Atzo aurkeztu zuten ekimen hori antolatzaile eta bultzatzaileek. Bidenabar, Oskorrikoek bihar zortzi kantatzeko pres-

tatu duten Iparragirrerren kantutegia ere aurkeztu zuten. Kantutegi horretan, 23 kantu biltzen dira, horietako 10 ia ezezagunak. Bihar egingo da kantaldiaren azken entsegua, Ederrena pilotalekuan, 16:00etan.

Ezustez beteriko kantutegia

■ DUELA URTE ETA ERDI hasi zen mamitzen hilaren 26ko kantaldian gailur egingo duen ekimena. Iparragirrerren bertso eta kantuei buruzko ikerketa bat jarri zen martxan orduan, Natxo de Felipek bideratu duena, Iparragirrerri buruz argitaratutako guztia ondo aztertuz; garai hartako aldizkariak arakatzuz; kantutegi nagusiak miatuz; Euskaltzaindiko Liburutegian J.C. de Guerraren (1860-1941) eskuizkribuak aztertuz; eta On Antonio Rey eta On Antonio Zabala galdekatuz.

Emaitzak ez dira makalak izan. Jende gehienaren ustearen kontra, *Ezkongaietan* eta *Beltzarana* kantuak ez omen dira Iparragirrerrenak, ez hitzak ez musika; *Ume der bat* kantaren hitzak bai, Iparragirrerrenak dira, baina musika ez, J.J. Santesteban maisuarena baita.

Euskal Herri osoan eza gutzen ez ziren Iparragirrerren 3 kanta ere topatu dituzte: *Xardina berriak*, *Euskaltzale* aldizkarian 1890an argitaratu zena; *Mairuen bandera*, Antzuolan soilik kantatzen dena; eta *Aloña Mendi*, Oñatin bakarrik kantatzen dena. Azken abesti honen bitartez frogatzen da gainera (1854an konposatua izaki) bertsolariak erabiltzen duten *Iparragirrerren boza* doinua Iparragirrerena dela benetan, eta ez Xenpelarrena, uste izan den bezala.

Glu, glu, glu, glu eta *Errukarria* kanten lehen bertsoak Iparragirrerrenak izanda ere, gehienak Jose Artolak ondoren erantsiak dira dirudienek. Amaitzeko, Oskorrikoek gure artera musikarik gabe heldu diren Iparragirrerren zenbait hitz musikatu dituzte: *Mendi maiteak*; *Arren*, ez bedi galdu euskera; *Bilbao* eta *fueroak*, bakearentzat; *Euskal Herria* eta *Amerika*; *Nafarroako Alkarkidari*; *Jaungoikoa* eta *arbola*; eta *Moxkorren kanta*.

URRETXUKO Txistulari Elkartea, Iratzarri Dultzaineroak, Secundino Esnaola Musika Eskolako Orkestra eta Trikitilariak, Iparragirre Musika Tailerra, Folk Taldea, Goi Argi, San Martin eta Pagoeta Abesbatzak, Andoni Salamero, Aldiri buruhandi eta erraldoi konpartsa eta, oro har, herritarrak bilduko dira biharko entseguan, 200 lagun inguru Bixente Martinez Oskorriko kideak atzo esan zuenez, eta bihar zortziko kantaldian jende gehiago biltzea espero du: «Hau ez da Oskorrik jo eta Urretxu herriak kantatzeko kontu bat. Urretxuarrek musika jo eta kantatu egingo dute. Musikari gazte asko dago herrian, ikasten ari dena. Horrela erabaki genuen guk moldaketak eginda, herriko talde bakoitzari dagozkion piezak izendatu eta lana denen artean banatzea».

Biharkoa dute azken entsegua, orokorra izango dena, eta bitan bilduak dira jada lehendik. 6 milioi pezetako aurrekontua du ekimenak eta Urretxuko Udalaz gain, Foru Aldundiko eta Jaurilaritzako Kultura sailen eta Kutxa Fundazioaren laguntza izan du besteak beste.

Pello Gonzalez eta Jon

Ezkerretik hasita, Pello Gonzalez, Jon Aldama, Natxo de Felipe eta Koruko Aizarna atzoko prentsaurreko atarian.

Aldama, Urretxuko alkatea eta kultur zinegotzia hurrenez hurren, ekimenaren garrantziaz mintzatu ziren atzo: «Herriak jarriko dio ahotsa ekainaren 26ko ikuskizunari. Iparragirrerren hitzak, bere herriaren ahotan, Oskorriren musikarekin batera». Natxo de Felipe idearen bultzatzaile nagusia izan dela ere adierazi zuen Urretxuko alkateak: «Oskorrik gure

koblakariaren inguruan egin duen ikerketa lana azaldu nahi dugu. Besteak beste, abestiak bildu eta egokitu ditu, ondoren kontzertua behar bezala prestatzeko lana ere egiteko».

Biharko entseguan eta bihar zortziko kantaldian parte hartzeko gonbita Euskal Herri osoari egin nahi izan zioten gainera Urretxuko ordezkariak.

Bestelako omenaldirik ere izanen da

Hurrengo larunbatekoa ez da datorren astean Jose Maria Iparragirre omentzeko Urretxun egingo den ekitaldi bakarra. Asteartean, esaterako, *Iparragirre. Erro-Urratsak* ikerketa liburua aurkeztuko da, Joseba Olasok, Juan Agirrek eta Gontzal Mendibile osatua.

Natxo de Felipe • MUSIKARIA •

«Hainbat gezur instalatu da Iparragirrerri buruz»

IPARRAGIRREK nazionalismoa sortu aurretik sentimendu kolektiboak adierazteko zuen gaitasuna eta bere inguruan eraiki diren zenbait usteren balio eza zituen atzo mintzagai Oskorrikoak.

■ **Ikerketa egin eta gero, zer duzu esateko Iparragirre musikari eta olerkariari buruz?**

Inorekin haserretu gabe, bistan da Iparragirre ez zela oso maila handiko poeta eta musikaria. Dena dela, transmititzen duen emozioa oso da bizia, orduan eta egun

ere. Horrek mantentzen du bizi-bizirik bere obra.

Pertsonaia historiko inportante bat izan zen inongo dudarik gabe, jende askoren sentimenduak astindu zituen, jende asko bere kanten eta kontzertuen bitartez mobilizatu zuena. Kontatzen da erromeria batzuetan kantatu zuela, non 5.000 lagun biltzen ziren, eta Gernikako arbola kantatzen zuenean belauniko jartzen zirela. Aipatzen den kontzerturik jendetsuena Urkiolan izan omen zen.

■ **Nazionalismoa sortu aurretik zertzelada interesgarri zenbait erakusten omen du gainera...**

Nik pentsatzen dut berak sen berezia zuela. Berari buruz orain agertuko den Joseba Olasoren-eta liburuan, kontatzen da nola Gernikako Arbola egin zuenean foruak zer ziren garbi-gargi ez zuela.

Fenomeno sozial bat bilakatu zen. Horregatik bota zuten Euskal Herritik, masak mugiarazten zituelako. 13 urterekin alde egin

zuen gurasoen etxetik karlistekin gerran parte hartzeko, eta Euskal Herriaren aldeko borrokan bere hoberenak eman ondoren, bere azken urteetan bertsoak bota zituen Karlos VII.aren kontra, gerra horrek dolua eta pena besterik ez zuelako ekarri bere ustez

■ **Nola da posible orain hainbeste ezuste topatzea Iparragirrerri buruz?**

Hurrengoak aurrekoari kopiatzen diolako-edo. Horrela instalatu da hainbat gezur berari buruz.

Txaro Arrazola

• ARTISTA PLASTIKOA •

■ ■ ■ Txaro Arrazolak (Gasteiz, 1963) *En Movimiento* (Mugimenduan) izenburuko erakusketa du ikusgai Arabako Artxibo Historikoan. ■ ■ ■ «Bidaia ideia» ematen duela dio, Estatu Batuetan azken bi urte hauetan bizi izandakoak zuzen islatzen baititu. ■ ■ ■ Bideoa eta argazkia uztartu ditu, emakumearen soineko kola luzedun batekin. Guztietan, New Yorkeko irudiek dute presentzia.

«Jendeak beldurra dio betiko pintura, tradizioa galtzeari»

■ Zuk interes handia agertu ohi duzu sorkuntza kolektiboa dela eta. Gaia aztergai daukazu, eta, gainera, esperimentatuko zenuen Estatu Batuetan emandako azken bi urteotan, ezta?

Estatu Batuetara joatean, pentsatu nuen sorkuntza kolektiboan interesatutako jende dezente topatuko nuela. Badira egitasmo artistiko batzuk konplexuak direnez beste arte batzuetakoak behar dituztenak: musika-riak, aktoreak eta abar. New Yorkeko eskola batera joan nintzen, baina ez zegoen nik espero nuena: Estatu Batuetan, edo ni aritu nintzen eskolan behintzat, jendea oso akademikoa da eta ez du gogoko taldeka aritzea. Orduan, lan kolektiboren bat egin nuen eta batez ere informazioa jaso.

■ Dena dela, sinesten duzu oraindik kolektiboan?

Bai. Gai horrekin buru-belarri nabil tesi doktorala dela kausa. Gasteizen proiektu kolektiboa egin nuen Kontzeptu Artearen Euskadiko Selektzioekin eta. Gerora

Lan kolektiboa

«Bakarrik lan egitean, zure logika propioari jarraiki zoaz, baina taldean jardunez gero jarrerak baliarazi beharra duzu eta gehiago argudiatu ere bai»

Bilbon aritu nintzen, eta baita zeozer New Yorken ere. Nolanahi ere, tesian egiaztatzen ari naiz oso kontu zaila dela, jendeak bolada bat izaten duela lan kolektiboan aritzeko prest, baina unean-uneko gauzak direla oso, denborarekin desagertu egiten direnak.

■ Zergatik?

Sortzaileen beren izaeraren erruz. Nork bere ikuspegia dauka eta oso mingarria gertatzen ohi da beste batekin inposatzen duena jan behar izatea...

■ Beraz, artista marfilezko dorrean dago, publikoaren rengandik eta lankideen gandik aldentuta.

Sortzaileak aitortzen du taldeka aritzea oso esperientzia aberasgarria dela, gauzak erlatibizatzen laguntzen duena. Bakarrik lan egitean, zure logika propioari jarraiki zoaz, baina taldean jardunez gero jarrerak baliarazi beharra duzu eta gehiago argudiatu ere bai. Proiektu baten esklabo zara, ez une jakin bateko sorkuntza intuitibo batena. Behar duzu gairen bat, eta loturaren bat taldeki-deekin. Lan zailagoa da, baina asko ikasten da.

■ Teknologiaren nagusitasunaz mintzatu izan zara. Nabaria da hori Gasteizen zabaldu duzun erakusketatik ikusirik.

Bideo kamerak edo beste lanabes batzuk, bai. Ni Leioan aritu nintzen, eta fakultate tradizionalagoetan ez bezala, bizi nintzen sasoiaren arabera proiektu propioak egiten irakatsi zidaten, betiere arte garaikidearen ildotik... Mende hasieratik, kubismoarekin eta modernoan

JOSEBA OLALDE

izan beharrarekin, jende askok itsu-itsuan jo du modernitatearen abenturara, gauza orijinalak egitera, eta pintura beste arte mota bat baino ez da. Pintura eta eskultura forma jasotzat hartuak izan ohi dira. Nik uste dut lanabes kontu hutsa dela: artistaren tresna pintzelak izan dira mende luzetan, baina gaur egun kamera ere bada, hots, mundua errepresentatzeko balio dizun guztia bada. Bestalde, pintzela oso geldoa da gaur egun, eta pintatzen bukatzen duzunerako, koadroak ez du errealitatea islatzen. Beste erritmo batera goaz! Dena den, esan behar dut nik ez dudala sekula erabili soil-soilik pintzela; denetarik egin dut pintatzeko.

■ Hamarkada honen hasieran, zure erakusketa batek haxe zion: «Hau publikoaren ulermenetik urrun dabilen jolas intelektual artistikoa da». Antzera amaitzen ari al gara?

Ni, lan honetan ibilita, gus-tura sentitzen naiz, baina izugarria da, jendeak ez baitu ulertzen. Loturarik ez izatea gogorra da, eta hamarkada hasieran ez zegoen, eta gaur egun ere ez. Hain da penagarria aitortzea ez dela batere aldatu! Alde batetik, arte garaikidearen elitea dago eta bere burua elikatzen du; gero

dago inpresionismoa, Velazquez eta pop artea gogoko dituen; eta, azkenik, halako leizea dator, eta jende guztia. Halere, uste dut gauza hauek onartzen ari direla gutxina-ka: gaur egun arropen diseinuan Mondrianen koadroak ikusten dira! Gizartea gauzak onartuz doa, bisualtasunean heziketa jasotzeko joera du eta arazoa da jendeak uste duela iruzur egiten diogula: «Hau al da artea?», dio. «Zer eskubide du horrek museo batean izateko?». Baina nor eragozten du teknologia berriek osatutako erakusketa batek? Jendeak beldurra dio balio tradizionalak galtzeari, betiko pintura galtzeari, baina erantzuna da ez dela ezer galtzen, beste lanabes bat erabiltzen dela, besterik ez.

■ Kontzientzia sozialaren berririk ez ei da zure erakusketan.

Beti izan dut kezka soziala. Luxua iruditzen zitzaidan artearen eliteko kide izan eta gauza estetikoak egitea dirudunak eros ditzan, benetako errealitatearekin batere lotura izan gabe. Garai batean saiatu nintzen, baina denboraren poderioz ohartu naiz ezer gutxi alda litekeela. Gaur egun sinetsita nago artearekin ez daitekeela ezer alda.

Luis Karlos Garcia

GASTEIZ

Tapia eta Leturia, Ñaco Goñi, Malcom Scarpa eta Big Joe Turner gaur Getxon

Nazioarteko XI. Blues Jaialdiko saioek igandera bitarteko gauak berotuko dituzte

Montse Arregi / Bilbo

Gaur gauean hasiko da Getxoko XI. Nazioarteko Blues Jaialdia, Euskal Herriko udako jaialdi sasoia irekiko duen musikaldia. Tapia eta Leturia, Ñaco Goñi, Malcom Scarpa eta Big Joe Turner and his Memphis Blues Caravan ariko dira aurtengo bluesaldiko lehenengo saioan. Bihar Cambaya Blues Reunion taldearekin etorriko da Mick Taylor, Rolling Stone ohia.

OHIKO blues musika tresnen eta herrikoien arteko uztartetaren lekuko izango dira gaur, gaueko 21:30etatik aurrera, Getxoko Erromo auzoko Santa Eugenia enparantzan bilduko diren zaleak. Ñaco Goñi harmonika jolea eta Malcom Scarpa gitarra jolea Tapia eta Leturiarekin batera ariko dira, Getxoko XI. Nazioarteko Blues Jaialdiari hasiera emanez. Era berean, emanaldiaren aurretik New Orleanseko doinu zaharrak barreiatuko ditu inguruko kaleetan Dixiemulando *marching band*-ak.

Getxoko jaialdian blues

ANDER GILLENEA

Ñaco Goñi eta Malcom Scarpa, Tapia eta Leturiarekin ariko dira gaur Getxoko Blues Jaialdian.

estilo ezberdinen lagina erakutsi ohi da, eta aurtengo ekitaldia ere antzekoa izango da alde horretatik. Musika mota horren garapena eza-gutzeko hitzordu proposa da. Gaurko emanaldian Ñaco Goñik, Malcom Scarpak, Tapiak eta Leturiak hainbat erritmoren erakustaldia egingo dute, blues garbitik hasi eta *rag-time* estiloraino,

Louisianako *zydeco* bezalako dantza doinuetara hurbilduz.

Scarpak eta Goñik duela zortzi bat urte uztartu zituzten euren gitarra eta harmonika, lehenago hainbat talde-tan aritu ondoren. Bluesaren bidean egin zuten topo eta oso harrera ona izan duten zaleen aldetik. Tapia eta Leturia bikoteak doinu tradi-

zionalak eta rock kutsukoak uztartzen egindako lana aski ezaguna da. Oraingoan bluesaren esparruan sartu dira, bide berriak jorratzea gustuko duten erakusgarri.

Joe handiaren Tennesseeko doinuak

Lau musikarion ostean Big Joe Turner ospetsua ariko da

Santa Eugenia plazan. Ahots latzak eta baxuarekin erakusten duen maisutasunak eman diote Tennesseekoari arrakasta munduan. B.B. King bezalako musikari handiekin aritutakoa, Getxora Memphis Blues Caravan taldearekin etorri da.

D. Yellarose, Sylvian Petite, Mar Todani eta Johan Dalgaarde musikariekin batera 1985ean sortu zuen Joe handiak taldea, eta ordutik euren kanten doinu eta hitz guztiak sortu ohi ditu. Azken diskoa 1997an kaleratu zuten, *On my mind* izenekoa. Gaurko kontzertuan metalen atalean USA Horns taldeko David Johnson eta Ron Baker izango dituzte lagun. Guztiek batera Tennessee aldeko doinuak eskainiko dituzte.

Big Joe bereziki maite ditu agertokiak eta zuzeneko emanaldiak, eta Earl Hooker, Little Milton, UP Wilson, Willie Maborn, Clarence Gatemouth Brown edota lehen aipatutako B.B. Kingekin batera hainbat kontzertu eman ditu.

Biharko saioan gitarra doinuak izango dira nagusi, La Cambaya Blues Reunion taldearekin. Mick Taylor Rolling Stone ohia ere ariko da emanaldian.

Jada, sendotutako eta errotutako musikaldia da Getxoko Blues Jaialdia. Gaurko, biharko eta etziko kontzertuak doan izango dira. Denak gaueko 21:30-etan hasiko dira.

Anthony Quinn aktorea Nafarroara etorriko da 'Donejakue bidea' filmatzera

Zubirin, Orreagan, Iruñean eta Garesen grabatuko dituzte telesaileko hainbat eszena

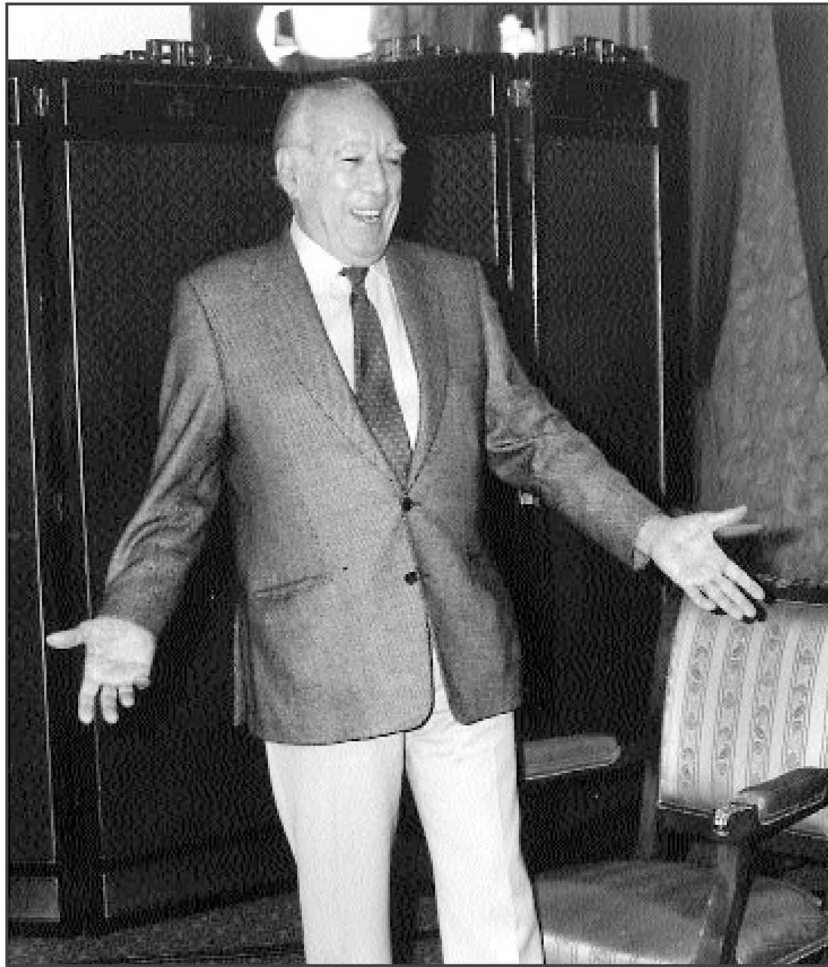
Edurne Elizondo / Iruñea

Nafarroako hainbat txokok hartuko dute gaurtik aurrera *Camino de Santiago* (Donejakue bidea) telesaileko hainbat eszenaren filmaketa. Antena3 telebista katea ari da hiru ataletan banatutako pelikula hori prestatzen, eta Anthony Quinn eta Charlton Heston dira aktore nagusiak. Quinn Nafarroan izanen da egunotan; ez, ordea, Heston. Robert Young da telesailaren zuzendaria.

NAFARROAN filmatuko dituzte gaurtik aurrera *Camino de Santiago* (Donejakue bidea) telesaileko hainbat eszena. Antena 3 telebista katea ari da prestatzen. Robert Young da zuzendaria, eta Anthony Quinn aktoreak parte hartzen du. Harekin batera, Charlton Heston, Anne Archer, Joaquin de Almeida, Imanol Arias, Juan Etxanobe, Mara Schrader, Pepe Sancho, Luis Cuenca eta Pepon Nietok osatzen dute banaketa, beste aktore batzuen artean.

Charlton Hestonek hasiera batean Gregory Peck aktoreak bete behar zuen rola beteiko du Donejakue bideari buruzko telesailean; Hestonek, hala ere, abuztua arte ez du bat eginen pelikulako lan taldearekin, eta, ondorioz, ez du parte hartuko Nafarroan filmatu beharreko eszenetan. Anthony Quinn, ordea, Zubirin izanen da gaur, bai eta Iruñean ere, datorren astelehenetik aurrera.

Gaur Zubirin filmatu

Anthony Quinn aktorea, 1995eko Donostiako Zinemaldian.

ondoren —goizean goiz hasi eta egun osoan ariko dira aktoreak, Robert Youngek zuzendurik—, igandean Orreagan izanen dira pelikulako kideak lanean, eta heldu den astelehenetik ostiralera, berriz, eta baita ekainaren 28an ere, Iruñean.

Iruñetik, berriz, Garesera abiatuko dira *Camino de Santiago* telesaileko aktore eta teknikariak. Iruñean filmatu beharreko eszenei dagokienez, Gaztelu plaza, katedrala eta zezenplaza ondoko txokoak izanen dira aukeratuak. Hainbat iruindarrek, gainera, Donejakue

bideari buruzko telesailean parte hartzeko aukera izanen dute, estra gisa; izan ere, sanferminetan girotuko dituzte pelikulako hainbat eszena, eta, horretarako, Iruñeko Estafeta karrika jendez bete egin beharko dute telesaileko arduradunek.

Akzioz beteriko bidea

Anthony Quinne Felix Foule erromesaren rola betetzen du telesailean, eta herenegun Madrilen egindako pelikularen aurkezpenean azpimarratu zuenez, «oso gustuko» du aktoreak bere pertsonaia.

Felix Foulerekin batera, beste hainbat pertsonaiak bat eginen dute Donejakue bidean Robert Young zuzendaria prestatzen ari den telesailean, eta argitu gabeko erailketak, lapurretak eta antzeko tramak ez dira faltako.

Benetako protagonista, hala eta guztiz ere, izenburuak berak argi uzten duenez, Donejakue bidea bera da. Arturo Perez Reverte da Young filmatzen ari den istorioaren sortzaile. Donejakue bidea abiapuntutzat hartuta, akzio eta misterioz betetako istorio bat osatu du kazetari eta idazleak. Pereira tenientea, Miguel Soto idazlea, Rinaldi irakaslea eta

Isabel Fourchon diseinatzailea dira *Camino de Santiago* telesaileko pertsonaietako batzuk.

Telesaila filmatzen duela lau aste hasi ziren, Madrilen; egunotan Nafarroan aritu ondoren, berriz, Donejakue bidean barrena abiatuko da pelikulako lan talde guztia irudiak hartzeko, Santiagora ailegatu arte, telesaileko ekoizle kontseilari Jesus Mateosek EGUNKARIari azaldu dionez.

Ziurrenik, datorren udazkenean estreinatuko dute *Camino de Santiago* izenburuko telesaila.

Afrikako Musikari Buruzko Jardunaldiak hasiko dira gaur Donostian

■ Doudou Cissoko musikaria eta Afrika Lisanga taldea ariko dira gaur Gasteszena aretoan

Erredakzioa / Donostia

MUSIKA BULEGOA erakundeak Afrikako hainbat herriko musikariak eta taldeak kontratatu ditu Afrikako Musikari Buruzko Jardunaldietako emanaldietan parte har dezaten, gaur, bihar eta etzi, Donostiako Gasteszena aretoan. Musika saioez gain, Afrikako Produktuen Azoka zabalik egongo da bihar arratsaldean. Hango artelanak, ehun tradizionalak, perkusio musika tresna bitxiak, jakiak eta edariak ikusi ahal izango dituzte azokako bisitariak.

Senegalgo Doudou Cissoko musikariak kora tresnarekin egingo du bere emanaldia. Afrikako harizko musika tresna bat da kora, eta bere erresonantzia kutxa kalabaza huts bat da. Afrika Lisanga, berriz, Kongoko, Angolako eta Ekuatore Gineako zortzi musikariz osaturiko orkestra da. Doudou Cissokoren eta Afrika Lisangaren kontzertua gaur arratsaldeko 20:00etan hasiko da.

Bihar, berriz, UTSF Frantziako Langile Senegaldarren Batasunako taldeak dantza eta musika nahastuko ditu, eta, ondoren, Ekuatore Gineako Hijas del Sol kantari eza-gunak ariko dira.

Igandean, azkenik, Marokoko Ennachat chaabi musika taldea eta Sudango Rasha abeslari ezaguna ariko dira.

XV. mendeko sagrarioa, Euskal Museotik Santiago Katedralera

Bilboko eliza zaharberrituak 2000. urtean jasoko du pieza hori

Montse Arregi / Bilbo

Euskal Arkeologia, Etnografia eta Kondaira Museoak bere bilduman daukan XV. mendeko ziborioa Bilboko Santiago Kate-

dralera pasatuko dute, eraikin horren zaharberritze lanak 2000. urtean amaitzean. Atzo sinatu zuten hori egiteko hitzarmena bi erakundeetako arduradunek Bilbon.

XOUSE SIMAL

Euskal Museoko eta Santiago Katedraleko arduradunek atzo sinatu zuten lagatze hitzarmena.

MENDEXAKO San Pedro elizan agertutako XV. mendeko sagrario edo ziborioa 1947an erosi zuen Euskal Museoak, eta hor bertan ikusi ahal izan da ordutik. 2000. urtetik aurrera pieza artistikoa berriro erabilgarri izango da Bilboko Santiago Katedralean, eraikinaren zaharberritze lanak amaitu ostean, alegia. Lagapen horretarako hitzarmena atzo sinatu zuten museoko eta katedraleko arduradunek.

Sagrarioa gotiko estilokoa da, eta adituen arabera XV. mendean egina da. Finki landutako hare-harrizkoa da, 2,30 metroko garaiera du, eta edukiontzia estaltzen duen atea forjatutako burdinazkoa

da. Ate hori litzateke, adituen arabera, piezaren zati azpimarragarriena, eskulan bikaina baita.

Bizkaian badira mota horretako beste bi sagrario: Nabarnizen agertutakoa, egun Begoñako Basilikan dagoena, eta Euskal Museoren bildumakoa den pieza, egun Enkarterrietako Museoan ikusgai dena, Karrantzan agertutakoa. Egileei buruzko daturik ez dago.

Lagapen hitzarmena

Lagapen hitzarmena atzo eguerdian sinatu zuten bate-tik Euskal Museoko Zuzendaritza Batzordeko buru Joseba Intxaurragak eta bes-

tetik Andoni Gerrikaetxebarria gotzaitegiko bikario nagusiak, Jose Luis Urbietak Katedraleko Deanak, Mikel Salaberria kanonigoak eta Iñaki Aurtenetxe parrokoak. Intxaurragak azpimarratu zuenez, «Bilbok 2000. urterako duen helbururik garrantzitsuenetakoa Santiago Katedralaren zaharberritze lanen bukaera da, eta ildo horretan ez dago leku hobetik ziborioa gordetzeko». Katedraleko ordezkariak piezaren balio artistikoa nabarmendu zuten, eta hemendik aurrera erabilgarria izango dela azpimarratu zuten. Pietatearen aldarean kokatuko dute pieza Katedraleko konpontze lanak amaitu ostean.

laburrean

■ Kepa Sojok astelehenean abiatuko du bere lan berriaren filmaketa Madrilén.

KEPA SOJOK, eta Victor Garcia, Felipe Jimenez eta Ricardo Aristeo zuzendari madrildarrek *Los aficionados* film luzea osatzeko proiektua dute eskuartean. EHuko Arte Ederretako Fakultateko irakasle eta zinemagile Kepa Sojok *100 maneras de hacer el pollo al chilindron* film laburra egina dauka, eta *Looking for Chencho* izenburua ipini dio *Los aficionados* filmeko bere zatiari. *Road movie* komedia izango da bere lan berria, eta, besteak beste, Txema Blasco, Irene Bau, Itziar Ituño eta Fernando Esteso ariko dira aktore lanetan.

A N T Z E R K I A

■ Ñake antzerki taldeari Ohorezko Aipamena eman diote Telebista Formatu Onenaren Nazioarteko Sarietan

GASTEIZKO Ñake antzerki taldearen *La comedia divina* komediako gidoia saritu dute Tele 5 telebista kateak eta Video Media eta Estudios Picasso enpresek, Telebista Formatu Onenaren 2. Nazioarteko Sarietan. Eloi Beato eta Josean de Miguel dira Ñakeko kideak, eta 250.000 pezeta (10.000 libera inguru) jasoko dituzte sariarengatik.

A R G A Z K I G I N T Z A

■ Susana Segurak irabazi du On-Line Argazki Lehiaketa

MADRILGO ActTec ingeniari eta zerbitzu informatikoen enpresak dagoeneko banatu ditu On-Line Argazkiaren III. Lehiaketako sariak. Antolatzaileek 987 argazki jaso dituzte, eta Susana Segura donostiarraren izenbururik gabeko argazki bati eman diote lehenengo saria. Euskal Herriko beste zortzi argazkilarik ere parte hartu dute lehiaketan.

O N D A R E A

■ Bizkaiko ermiten liburua argitaratu du Labayru Ikastegiak

BIZKAIKO ermiten jatorria eta esnaia aztertu du Gurutzi Arregik, Labayru Ikastegiko Etnografia arloko zuzendariak, *Origen y significacion de las Ermitas de Bizkaia* izenburuko liburuan. Arregik berak 1996an Deustuko Unibertsitatean aurkeztu zuen doktore tesia da lan hori. Horretarako, Bizkaiko auzuneetan aritu zen informazio bila, 70eko hamarkadaren amaieratik 90eko hamarkadara bitarte.

M U S I K A

■ Laskorain Kultura talde berriak Tolosako Sanjoanetako Txistularien Alarde Berezia antolatu du

GAUR gaureko 22:30etan izango da Sanjoanetako Txistularien Alarde Berezia Tolosako Euskal Herria plazan, Laskorain Kultura taldeak antolatuta. Euskal Herriko Txistulari Elkarte 50 bat kide, Hodeiertz abesbatza, Udaberri dantza taldea eta Tolosako Musika Eskolako hainbat kide ariko dira kontzertuan, Iñaki Letamendiaren zuzendaritzapean. Gari-koitz Mendizabal izango da txistulari bakarlaria, eta Edu Muruamendiaraz eta Aukeran taldeko dantzariak ere gonbidatu dituzte. Tolosako Laskorain ikastolako hainbat irakasle eta laguntzailek sortu dute Laskorain Kultura, kalitateko emankizunak antolatu eta euskal kultura bultzatzeko.

agenda

MUSIKA

AITZOAIN

- **Ose, La Ficha Negra, Chojin.** Artsaia aretoan, 23:00etan.

ARRASATE

- **Astrozombies, Teen Dogs, Fist Fucking eta Caracaseko talde bat.** Gaztetxean, 21:00etan.
► **Goikobalu Txiki abesbatza.** San Juan parrokian, 20:00etan.

BARAKALDO

- **Mundo Matadero, Zer bizio?.** Gaztetxean, 20:30etan.

BERA

- **Laukote.** Pui ostatuan, 22:30etan.

BERGARA

- **Ktulu.** Jam aretoan, 22:00etan.

BILBO

- **Hermana Mary.** Kafe Antzokian, 22:00etan.
► **Latino Diablo.** Palladium aretoan, 22:30etan.
► **Hot Dogs, Bonzos.** Bilborock aretoan, 21:00etan.
► **Maurice Ravel Musika Eskola-ko ikasleak.** Bidebarrieta kulturetxean, 20:00etan.

DONOSTIA

- **Doudou Cissoko, Afrika Lisan-ga.** Egiako Gazteszenan, 20:00etan.
► **DJ Fidel Castro.** Etxekalten.
► **Akelarre.** Herrerako jaiak. Plazan, 00:00etatik aurrera.
► **Hardcore kontzertua.** Mogambo aretoan.

EIBAR

- **Sostoa abesbatza, Juan B. Gisasola Musika Eskolako abesbatza.** San Andreseko elizan, 22:00etan.
► **The Rabbid Harpy eta beste talde bat.** Karrika tabernan, 22:00etan.
► **Saltsa jaia.** Ego Gain kalean, Txorimalo, K-ox eta Laurel tabernak antolatuta.

ELORRIO

- **Freak XXI, Anarco.** Gaztetxean, 22:30etan.

ERRENTERIA

- **Zatika, Betagarri, Triki ta Ke.** Gaztaño auzoko jaietan, 22:00etan.

GALLARTA

- **Skalariak.** Plazan, 00:00etan.

GASTEIZ

- **Euskadiko Orkestra Sinfonikoa.** Principal Antzokian, 20:00etan.

GETXO

- **Ñaco Goñi, Malcom Scarpa & Tapia eta Leturia, Big Joe Turner 6 His Memphis Blues Caravan.** Erromoko Santa Eugenia plazan, 21:30etan.

MUSIKA

ARTXIBOKOA

La Venganza de la abuela, Kaos Etiliko eta Joxe Ripiau Markinan

Musika estilo ezberdinetako hiru talde izango dira gaur gauean Markina-Xemein herrian, Bizkaian: Drogasen La Venganza de la abuela proposamen berriak, Kaos Etiliko taldeak eta Iñigo eta Jabier Muguruzaren Joxe Ripiauk emango dute kontzertua Amallo auzoan, gaueko 23:30etatik aurrera. Sarrera doan izango da.

HONDARRIBIA

- **Pello Ramirez eta Josetxo Goia-Arabe.** Udaletxeko Areto Nagusian, 19:30etan.

IBARRA

- **Drindots.** Plazan, 23:00etan.

IRUN

- **Banja Luka, Tabu Tabar.** Tunk! aretoan, 23:00etan.

IRUÑEA

- **Balerdi Balerdi, Nuevo Catecismo Catolico, DJ Toto Pajareti.** Eguzki Irratiko Buru Belarri saioko festa. Terminal tabernan, 21:30etan.
► **Egux.** Donegal tabernan, 21:00etan.

LASARTE

- **Haragi gordina: Adrian Perez, Aitor Atxega, Santi Noriega.** Jalgi Kafe Antzokian, 23:00etan.

PASAIA

- **Burdinezko bola, Roberto Yaben laukotea, Ipurtargi eta talde sorpresa bat.** San Pedroko Proisa lokalean, 20:00etatik aurrera. Tirri Tarraren 25. urteurrena.

TOLOSA

- **Txistulari alarde berezia.** Euskal Herria plazan, 22:30etan.

USURBIL

- **Jexuxmai & Noizbehinka, Etzakit.** Kalezahar auzoan, 23:00etan.

ZALDIBAR

- **Clavage, Jam.** Gaztetxean, 22:00etan.

ANTZERKIA

ARETXABALETIA

- **Fantasia Puzzlea.** Txontxongilo taldearen eskutik, 18:00etan.

ELORRIO

- **666.** Yllana taldearen eskutik, Arriola kultur aretoan, 22:30etan.

IRUÑEA

- **Porru-patata.** Iturrama Institutuko Antzerki Tailerraren eskutik, Iturrama institutuan, 13:30etan.

USURBIL

- **Arrautza delikatuak.** Hika taldea, Usurbilgo ikastolan, 22:30etan.

ZINEMA - BIDEOA

BEASAIN

- **Mendiko gaiei buruzko diapositibak.** Aizkorri Mendizale elkartearen, 20:00etan.

BILBO

- **Lurtasun kantuak: identitate hitz-irudiz.** Proiektzio, solasaldi eta topaketa zikloa, ekainaren 14tik 19ra arte. 18:00etan Hika-kaatenean.

HITZALDIA

BERMEO

- **No Heterosexual.** Lucia Etxebarria idazlearekin, Kasinoan, 19:30etan.

BILBO

- **Bolondresgoa, gazteriaren partehartzea eta enplegua.** Euskadiko Langile Komisioen egoitzan, 16:00etan. Antolatzailea: Bilboko CCOO-Gazteak.

HONDARRIBIA

- **Emakumea eta euskal mitologia.** Alizia Stürtzeren eskutik, Zuloaga etxean, 19:30etan.

IRUÑEA

- **Autodeterminazioa.** Xacobe Bastidaren eskutik, Erraldoien Txokoan, 20:00etan.

TOLOSA

- **Minbiziaren aurkako kanpainako hitzaldia.** Kultur Etxean.

URRETXU

- **Gastronomia eta ardoari buruzko hitzaldia.** Mokoroa eta Inarajaren eskutik, Urretxua elkartearen, 19:30etan.

ZARAUTZ

- **Herri janzkerak.** Iraultza dantza taldearen zuzendariarekin, Antoniano kultur aretoan, 20:30etan.

BERTSOLARITZA

DONIBANE-GARAZI

- **Bertsulari ttipi kariaz: Amets Arzallus, Eneritz Zabaleta, Miren Artetxe, Xumai Murua eta Sustrai Kolina.** Vaubain aretoan, 10:30etatik aurrera.

IRUÑEA

- **Jexux Mari Irazu eta Igor Elortza.** Bertso-afaria Errotxapeako jaietan.

ERAKUSKETAK

ANDOAIN

- **Carlos Irazu Muñoaren egurrezko lanak.** Ayerbe arte galerian, ekainaren 30a arte.

BAKIO

- **Kultur etxeko ikasleen lanak.** Kultur etxean, ekainaren 29a arte.

BARAKALDO

- **Esku artedunak.** Udaleko erakusketa aretoan, ekainaren 25a arte.

BEASAIN

- **Urbietako etxeko tailerretan landutako pinturen erakusketa.** Usurbe Antzokian.

BURLATA

- **Miniaturen erakusketa.** Kultur etxean, ekainaren 27a arte.

BILBO

- **Jesus Mari Lazkanoren** lanak Rekalde galerian, abuztuaren 29a arte.
- **Gabriel Aresti. Idazle, euskaltzale, plazagizona.** Bidebarrieta Kulturgunean, urrira arte.
- **Josué M. Peñaren** lanak. Vanguardia arte galerian, uztailearen 20a arte.
- **Chillida 1948-1998.** Guggenheim-en, abuztuaren 29a arte.
- **El orador Bluff.** Eduardo Lopezen lanak, Windsor aretoan, ekainaren 20a arte.
- **Zoran Musicen** lanak. BBKko erakusketa aretoan.
- **Santiagoko Ikonografia.** Eleiz museoan, uztailearen 25a arte.
- **Berliner Chic.** Erika Barahona Ederen argazkiak, Espacio de los Mundosen, uztailearen 5a arte.
- **Edu Lopezen pinturak.** Windsor galerian, ekainaren 20a arte.
- **Veva Linaza eta Xabin Egañaren** lanak. Abad Agirre galerian, ekainaren 23a arte.
- **Dulwich Picture Galleryko maisulanak.** Bilboko Arte Eder museoan, uztailearen 11a arte.
- **Orazio Gentileschi Karlos I.aren Gortean.** Bilboko Arte Eder museoan, irailaren 5a arte.
- **El pajar de la felicidad.** Patxi Araujoren lanak, Abisal Espazioan, uztailearen 2a arte.
- **Magia taularatzen.** Barrainkua kultur etxean, irailaren 10a arte.
- **Kuba: Dignidad contra bloque.** Burtsako auzo etxean, ekainaren 28a arte.
- **Artea ikasbide egitarauan parte hartu duten ikasleek egindako lanen erakusketa.** Guggenheim museoko 105. aretoan, ekainaren 27a arte.

DONOSTIA

- **Willie Dohertyren** lanak. Koldo Mitxelenan, uztailearen 10a bitartean.
- **Atxaga eta arte grafikoa.** Koldo Mitxelenan, ekainaren 26a arte.
- **Louise Bourgeois, Donald Judd, Elsworth Kelly, Sol Lewitt eta Richard Serra.** DV Galerian, uztailearen 4a arte.
- **Pasaia: Irudia eta Oroimena.** Untzi Museoan, irailaren 12a arte.
- **1.000. Urtearen Aurreko Ikarra.** Bidebietako institutuan, ekainaren 21a arte.
- **Rafel Munoren erakusketa antologikoa.** Kutxako erakusketa-aretoan, uztailearen 4a arte.
- **Emakume zentroko lanak.** Egiako kultur etxean, ekainaren 20a arte.
- **Edizio grafikoa Espainian.** San Telmo museoan, uztailearen 25a arte.
- **Monir eta Mela Ferrer-en obra grafikoa.** Artekon, abuztuaren 7a arte.

DURANGO

- **Francisco Alisedaren olio eta akuarela erakusketa.** Etxezarreta jauregian, ekainaren 30a arte.

EIBAR

- **Dibujo-pintura eta Zeramika Udal Eskolaren lanak.** Portaleko erakusketa aretoan.

ELGOIBAR

- **Egur arte tailerra.** Kultur etxean, bihar azken eguna.

ERRETERIA

- **30 Aurpegi.** Gaspar aretoan, Julio Mendikutereren argazkiak, ekainaren 28a arte.
- **20 urte gure eskubideak defendatuz.** EHGAMEk antolatutako erakusketa San Sebastian kaleko egoitzan.

GARAPE

- **Rodeiegako ermitako Donejakue.** Enkarterrietako museoan, uztailearen 24a arte.

GASTEIZ

- **Ambako kartelen erakusketa.** Montehermoso kultur zentruan, ekainaren 27a arte.

GERNIKA-LUMO

- **Daniel Tamayoren** lanak. Euskal Herria museoan, ekainaren 31a arte.
- **Iaona Domne Iacue, Donejakue bidea Bizkaian.** Euskal Herria museoan, uztailearen 25a arte.

MUSIKA

JOSEBA OLALDE

Joselu anaiak Arrotxapeako jaietan

Uda giroa sumatzen ari da pixkanaka Euskal Herrian, eta jaietan hasiak dira toki askotan. Iruñeko Arrotxapea auzoan jaiak izango dituzte asteburu honetan eta dantzari aritzeko aukera izango da txosnetan edo barraka politikoetan. Gaur gaueko 24:00etatik aurrera Joselu Anaiak euskal doinuak joko dituzte, eta bihar 22:00etatik aurrera Drindots taldea izango da toki berean.

guruko erakusketa, Aranburu jauregian, uztailearen 10a arte.

- **Gozokia beti gozagarri.** Gozogintza museoan, uztailearen 10a arte.

TRAPAGA

- **Pedro Txillidaren irudiak.** Kultur etxean, uztailearen 1a arte.

ZARAUTZ

- **Luis Vioque Vazquezen Irudizko bidaia.** Photomuseum, ekainaren 27a arte.
- **Pintura pixka bat, edonondik.** Carmen Muñozen lanak, Torre Luzean, uztailearen 11a arte.
- **El sentido de la vista.** Erakusketa kolektiboa, Sanz Enean, ekainaren 27a arte.
- **Gipuzkoako Historiografia.** Olerti etxean, ekainaren 30a arte.
- **Herri janzkerak.** Gipuzkoa kaleko 32an (Udaltzaingoaren ondoan), ekainaren 20a arte.

ZORNOTZA

- **II. Pintura Lehiaketatik aukuratutako lanak.** Zornotza aretoan, ekainaren 24a arte.

IKASTAROAK

IRUN

- **Zeramika ikastaroak udan.** Izen ematea ekainaren 7tik 25era zeramika tailerrean: Pikoketa kalea 9. Ikastaroak 6-17 urte bitarteko neska-mutikoen-tzat izango da. Argibide gehiago

nahi izanez gero 943-616488 telefonora deitu.

LEIOA

- **Alboka, trikitixa eta txalaparta ikastaroak.** Astebetekoak izango dira (10 ordukoak). Informazio gehiago Kaos kultur gunean, 944-316841 telefonoz.

BESTELAKOAK

BILBO

- **Los mejores cuentistas del mundo.** Ipuin-kontalariak, Mina Espazioan, 20:00etan.

GASTEIZ

- **IKAk antolatutako jaialdia.** Arratsaldeko 20:00etan Pinto euskaltegian elkartuko dira, 20:30etan ibilbide turistikoa alde zaharra ezagutzeko, 21:30etan gaztetxera eta bertan jolasak 22:00ak arte. 22:00etan kontzertua Carlos Piñuela y su son taldearekin.

TOLOSA

- **Anacleto analfabeto.** Hiruki taldeak ipuin hori kontatuko du 6-9 urte bitarteko haurrentzat. Kultur etxeko haur-liburute-gian, 18:00etan.

ZARAUTZ

- **Kartografia poetikoaren bila.** Poesia errezitaldia Aurelia Arko-txaren eskutik, Olerti etxean, 19:30etan.

ARABA

GASTEIZ

GURIDI. *La trampa*: 17:30 - 20:00 - 22:30 - 01:00. *Corazones enfrentados*: 17:30 - 20:00 - 22:30 - 01:00. *Los idiotas*: 17:30 - 20:00 - 22:30 - 01:00. *Creo que sí*: 17:30 - 20:00 - 22:30 - 01:00. *Flores de otro mundo*: 17:30 - 20:00 - 22:30 - 01:00. *El Rey y yo*: 17:30 - 20:00 - 22:30 - 01:00. *Nido de Cuervos*: 17:30 - 20:00 - 22:30 - 01:00.

MIKELDI. *Trabajo basura*: 17:30 - 20:00 - 22:30.

MIKELDI ZINEMAK. *La sombra del Faraón*: 17:30 - 20:00 - 22:30 - 01:00. *La trampa*: 17:30 - 20:00 - 22:30 - 01:00. *Algien como tú*: 17:30 - 20:00 - 22:30 - 01:00. *Forasteros en Nueva York*: 17:30 - 20:00 - 22:30 - 01:00.

SAMANIEGO. *Solas*: 20:00. *Todo sobre mi madre*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Said*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Buscando a Eva*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *El coronel no tiene quien le escriba*: 17:30 - 22:30.

BIZKAIA

BILBO

ASTORIA. *Que vecinos tan animales*: 17:30 - 19:00 - 20:30. *Casting*: 22:00.

AVENIDA. *Phoenix*: 11:00 - 17:00 - 19:30 - 22:00. *Todo sobre mi madre*: 11:00 - 17:00 - 19:30 - 22:00. *Trabajo basura*: 11:00 - 17:00 - 19:30 - 22:00. *Casting*: 11:00 - 17:00 - 19:30 - 22:00. *Que vecinos tan animales*: 11:00 - 17:00 - 19:30. *La ciudad de los prodigios*: 22:00. *La dama de Shanghai*: 11:00 - 17:00 - 19:30 - 22:00.

CAPITOL. *La trampa*: 17:00 - 19:45 - 22:30. *Flores de otro mundo*: 17:15 - 20:00 - 22:30. *Algien como tú*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *El coronel no tiene quien le escriba*: 17:00 - 19:45 - 22:30.

COLISEO ALBIA. *El Rey y Yo*: 16:30 - 18:30 - 20:30.

IDEALES. *La vida es silbar*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Nido de cuervos*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *La vida es bella*: 17:00 - 19:45 - 22:30. *Arlington Road*: 17:00 - 19:45 - 22:30. *Todo sobre mi madre*: 17:15 - 20:00 - 22:30. *Forasteros en Nueva York*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *The corruptor*: 17:15 - 20:00 - 22:30. *El Rey y yo*: 17:30 - 19:45 - 22:30. *Cre o que sí*: 17:30 - 20:00 - 22:30.

MIKELDI. *Trabajo Basura*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *La trampa*: 17:15 - 20:00 - 22:30. *La sombra del Faraón*: 17:15 - 20:00 - 22:30.

MULTI. *Bulworth*: 17:30 - 19:45 - 22:30. *Finales de agosto principios*

'Trabajo basura'

Peter Gibbonsek, (Ron Livstone) informatikako programadore moduan egiten du lan Initech korporazioan, baina ezin du enpresan nagusi den errutina eta kontrolik eza jasan. Tabernari bat aurkitzen du, Joanna (Jennifer Aniston), eta hau ere nazkatua dago bere lan egoerarekin. Emakume horren eraginez, Peter lanetik bota dezaten saiatuko da, baina ez du lortuko. Bilbon, Donostian eta Iruñean dago ikusgai.

de setiembre: 17:30 - 19:45 - 22:30. *Corazón*: 17:30 - 19:45 - 22:30. *Flores de otro mundo*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Solas*: 17:30 - 19:45 - 22:30. *ED tv*: 17:15 - 19:45 - 22:15. *Todos los animales pequeños*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Corazones enfrentados*: 17:30 - 20:00 - 22:30.

BARAKALDO

MAX CENTER. *El Rey y yo*: 17:15 - 20:00 - 22:30. *ED tv*: 16:45 - 19:45 - 22:30. *La Trampa*: 16:45 - 19:45 - 22:30. *Algien como tú*: 17:15 - 20:00 - 22:30. *Forasteros en Nueva York*: 17:15 - 20:00 - 22:30. *La sombra del faraón*: 16:45 - 19:45 - 22:30. *La vida es silbar*: 17:00 - 20:00 - 22:30. *Vaya un fugitivo*: 17:15 - 20:00 - 22:30. *Nido de cuervos*: 17:15 - 20:00 - 22:30. *Trabajo basura*: 17:15 - 20:00 - 22:30. *Buscando a Eba*: 17:15 - 20:00 - 22:30. *Arlington Road*: 16:45 - 19:45 - 22:30.

BASAURI

BILBONDO. *El Rey y yo*: 17:15 - 20:00 - 22:30. *Flores de otro mun-*

do: 17:15 - 20:00 - 22:30. *Trabajo basura*: 17:15 - 20:00 - 22:30. *Vaya un fugitivo*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *ED tv*: 17:00 - 19:45 - 22:30. *Buscando a Eba*: 17:15 - 20:00 - 22:30. *La sombra del faraón*: 17:00 - 19:45 - 22:30. *La trampa*: 17:00 - 19:45 - 22:30.

SOCIAL ANTZOKIA. *Todo sobre mi madre*: 17:30 - 20:00 - 22:30.

GALDAKAO

TORREZABAL. *Todo sobre mi madre*: 22:30

GERNIKA

GERNIKA. *Acción civil*: 20:30

GETXO

LAUREN.

El Rey y yo: 16:20 - 18:20 - 20:20 - 22:45. *Todo sobre mi madre*: 16:15 - 18:30 - 20:30 - 22:45. *ED tv*: 16:15 - 19:15 - 22:15. *Arlington Road*: 16:45 - 19:30 - 22:15. *Ni en tú casa ni en la mía*: 16:15 - 18:15. *La vida es bella*: 20:15 - 22:30. *La trampa*: 16:15 - 18:30 - 20:40 - 22:45. *Bus-*

cando a Eva: 16:15 - 18:30 - 20:40 - 22:45. *Flirteando con el desastre*: 16:40 - 18:40 - 20:40 - 22:40. *La sombra del faraón*: 16:30 - 19:15 - 22:15. *Trabajo basura*: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30. *Vaya un fugitivo*: 16:10 - 18:15 - 20:20 - 22:30. *Algien como tú*: 16:10 - 18:15 - 20:20 - 22:20.

AREETAKO GRAN CINE-MA. *Trabajo basura*: 17:30 - 20:00 - 22:30.

LEIOA

CINESA ARTEA. *El Rey y yo*: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30. *ED tv*: 00:30. *La trampa*: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 23:00 - 01:15. *Algien como tú*: 16:15 - 18:15 - 20:15 - 22:15 - 00:15. *Trabajo basura*: 16:00 - 18:00 - 20:00 - 22:00 - 00:00. *Forasteros en Nueva York*: 16:00 - 18:00 - 20:00 - 22:00 - 00:00. *El Corruptor*: 00:00. *Buscando a Eva*: 16:00 - 18:05 - 20:15 - 22:30 - 00:45. *Bichos*: 16:00. *La sombra del faraón*: 17:50 - 22:15 - 22:15 - 01:15. *Nido de cuer-*

vos: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30 - 00:30. *Flores de otro mundo*: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. *Todo sobre mi madre*: 01:00

ONDARROA

BIDE ONERA. *Asesinato en 8mm*: 22:30.

PORTUGALETE

COLISEO JAVA. *Aún sé lo que hicisteis el último verano*: 17:30 - 20:00 - 22:15.

SANTURTZI

SERANTES. *Arlington Road*: 17:15 - 19:45 - 22:30. *Forasteros en Nueva York*: 17:30 - 20:00 - 22:30. *Buscando a Eba*: 17:15 - 19:45 - 22:30.

GIPUZKOA

DONOSTIA

ASTORIA. *Todo sobre mi madre*: 17:30 - 20:00 - 22:15. *Algien como tú*: 17:30 - 20:00 - 22:15. *La trampa*:

17:00 - 19:30 - 22:00. *La sombra del Faraon*: 17:00 - 19:30 - 22:00. *El Rey y yo*: 17:00 - 19:30 - 22:00. *Trabajo Basura*: 17:30 - 20:00 - 22:15. *Nido de Cuervos*: 22:00..

ANTZOKI ZAHARRA. *Flores de otro mundo*: 17:30 - 19:45 - 22:30.

TRUEBA. *La vida es silbar*: 17:30 - 19:45 - 22:00. *Creo qye sí*: 17:30 - 19:45 - 22:00.

PRINCIPE. *Solas*: 17:15 - 19:45 - 22:15. *Flores de otro mundo*: 17:15 - 19:45 - 22:15. *Corazones enfrentados*: 17:15 - 19:45 - 22:15. *La trampa*: 17:00 - 19:30 - 22:00. *El coronel no tiene quien le escriba*: 17:00 - 19:30 - 22:00. *Creo que sí*: 17:00 - 19:30 - 22:00.

GARBERA. *La trampa*: 17:00 - 19:30 - 22:00. *Nido de cuervos*: 17:00 - 20:00 - 22:15. *Trabajo Basura*: 17:15 - 20:00 - 22:15. *La vida es bella*: 17:00 - 19:30 - 22:00. *La sombra del Faraon*: 17:00 - 19:30 - 22:00. *Vaya un fugitivo*: 17:15 - 19:45. *El Rey y yo*: 17:00 - 19:30 - 22:00. *Algien como tú*: 17:15 - 20:00 - 22:15.

WARNER LUSOMUNDO. *Todo sobre mi madre*: 16:00 - 18:00 - 20:00 - 22:00 - 00:00. *Nido de cuervos*: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45 - 01:00. *Cosas que olvide recordar*: 16:30 - 18:30 - 20:30. *Mi gran amigo Joe*: 17:00. *Ejecucion inminente*: 19:30 - 22:00. *Fuerzas de la naturaleza*: 16:15 - 18:20 - 20:40 - 22:45 - 01:00. *La trampa*: 17:00 - 19:45 - 22:15. *Vaya un fugitivo*: 18:35 - 20:20 - 22:30 - . *Corazón*: 16:45 - 18:35 - 20:25 - 22:20 - 00:15. *Forasteros en Nueva York*: 16:30 - 18:30 - 20:45 - 23:00 - 01:00. *El Guru*: 16:15. *Asesinato en 8 mm.*: 22:20. *Trabajo Basura*: 16:15 - 18:10 - 20:10 - 22:30.

ARRASATE

ALAI. *Como caído del cielo*: 22:00.

AZKOITIA

BAZTARTXO. *Comportamiento perturbado*: 22:00.

AZPEITIA

SOREASU. *Las fuerzas de la naturaleza*: 22:00.

ZELAITXO. *La Trampa*: 22:00.

BEASAIN

USURBE. *Asesinato en 8mm*: 22:15.

BERGARA

NOVEDADES. *La Trampa*: 22:30.

BILLABONA

GUREA. *Ejecución inminente*: 22:30.

DEBA

ZUBELZU. *Solas*: 22:30.

hiriburuetako filmak

AMERICAN HISTORY X. EEBB, 1998. Zuz.: Tony Kaye. Eskuin muturraren mundu itsuaren gaineko istorioa da. Derek (Edward Norton) izeneko mutil batek hiru beltz hil ditu, autoa lapurtuko zioten beldur zelako. Horrela hasten da filma. Dereken anaia gazte Dannyk, baina, anaia zaharrenaren pausoei jarraituko die. *Iruñea (Golem Yamaguchi)*.

ARLINGTON ROAD. EEBB, 1998. Zuz.: Mark Pellington. 117 m. Jeff Bridges eta Tim Robbins dira thriller honetako protagonista nagusiak. Michael Faradayk (Bridges) bere bizilagun Oliverren (Robbins) Ssemeari lagunduko dio. Lagunak dira Faraday eta Oliver, baina Faradayk uste du Oliver arriskutsua dela eta lehergaiuekin negoziotan dabilela. *Bilbo (Ideales)*.

C'EST PAS MA FAUTE. Zuz.: Jacques Monet. Martin oporretara joan da lagun onenarekin eta haren sendiarekin. Inguru bikaina, jolasteko leku aparta... Opor egunak ongi pasatuko dituztelakoan daude, baina hara non agertuko den alda-

meneko hoteleko haur talde bat, euren baobab zuhaitzaren jabe egiteko prest. Bi taldeen arteko borroka etengabeak izango dira. Oporren satira da komedia familiar hau. *Baiona (Marine)*.

CORAZONES ENFRENTADOS.

Zuz.: Jeroen Krabbé. Berlinean lau sari jaso zituen film honek. 70. hamarkadako Belgikan dago girotua istorioa. Chajaren istorioa kontatzen du; Chaja ikaslea da, eta senar-emazte judutar batzuen haurrak zaintzen lan egitea erabakitzen du. Laura Fraser da aktore nagusia, eta Isabella Rossellini eta Joren Krabbe ere azaltzen dira. *Gasteiz (Guridi), Donostia (Principe)*.

EDTV. EEBB 1999. Zuz.: Ron Howard. 122m. Film honetan, telebista kate batek audientzia galerari aurre egiteko pertsonaia anonimo baten bizimodua kontatzen du minutuz minutu. The Truman Show-ren antza du. Pertsonaia nagusia Ed Pekurny da (Matthew McConaughey). *Bilbo (Multi), Baiona (Marine)*.

EL CORONEL NO TIENE QUIEN LE ESCRIBA. Mexiko-Espainia-Frantzia Zuz.: Arturo Ripstein n.118 m. Gabriel Garcia Marquez idazle kolonbiarraren izen bereko eleberrian dago oinarrituta film hau. Fernando Lujan eta Marisa Paredes dira protagonista nagusiak, eta Salma Hayek aktore ezagunak ere rol txiki bat betetzen du. Gizon zahar baten istorioa kontatzen du film honek. Nekatuta bizi da, eta astean behin posta dakarren itsasontzira joaten da armadan borroka egiteagatik ematen dioten pentsioa jasotzera. *Iruñea (Golem-Yamaguchi), Donostia (Principe), Bilbo (Capitol), Gasteiz (Samaniego)*.

FINALES DE AGOSTO, PRINCIPIOS DE SETIEMBRE. Frantzia, 1998. Zuz.: Olivier Assayas. 112 m. Olivier Assayas zinegilearen film hau. Donostiako zinemaldian aurkeztu zuten iaz, sail ofizialean. Adrien hilzorian dago aspalditik gaisorik baitago. Haren heriotza biziki sentituko dute bere lagun minek eta bereziki Gabrieleke, haren itzalean bizi baitzen. *Bilbo (Multi)*.

FLORES DE OTRO MUNDO. Espainia, 1998. Zuz.: Iciar Bollain. 106 m. Emakumeek egindako karabana baten ondorioz sortutako hiru bikoteren istorioa da hau. Komediaren eta dramaren arteko filma, Espainiako barnealdeko lurraldeetan gertatzen den despopulazioa, bertako gizonen bakardadea eta bizitza berria eramaten duten emakumeen bizitza deskribatzen ditu. *Bilbo (Capitol, Multi), Donostia (Antzoki Zaharra, Principe), Gasteiz (Guridi), Iruñea (Golem-Baiona)*.

FORASTEROS EN NUEVA YORK. EEBB. Zuz.: Sam Weiman. 92 m. Henry Clarckek publizitate agenzia batean egiten zuen lana galdu egin du. Baina hau ezkutatu egingo dio emazteari, eta baita New Yorkera lan elkarrizketa batengatik doala ere. Emazteak ez du, ordea, etxean bakarrik gelditzeko asmorik, eta senararekin joango da. Bidaia ez da oso atsegina izango. *Gasteiz (Mikeldi zinemak), Bilbo (Ideales), Donostia (Warner Lusomundo), Iruñea (Principe de Viana)*.

LA TRAMPA / HAUTE VOLTIGE. EEBB, 1999. Zuz.: Jon Amiel. Munduko arte lapurrik onena eta dotoreena da Robert Mac MacDougal. New Yorken Rembrandt bat desagertzen denean, auzi horrekin arduratzen den aseguru etxeak Mac harrapatzearabakiko du, eta ikertzailerik onena hartuko dute horretarako (Catherine Zeta-Jones). Ginek bere edertasuna erabiliko du Macen laguntzailea izateko inoizko lapurretarik handiengan. *Baiona (Marine), Gasteiz (Guridi, Mikeldi zinemak), Bilbo (Capitol, Mikeldi), Donostia (Astoria, Principe, Garbera, Warner Lusomundo), Iruñea (Golem-Baiona, Principe de Viana)*.

LA SOMBRA DEL FARAON. EEBB, 1998. Zuz.: Russel Mulcahy. 122 m. Beldurrezko klasikoetara hurbiltzen da Mulcahyren film hau, eta Christopher Lee aktorearen kolaborazio txiki bat ere badu. Lee izango da, hain zuzen ere, istorioko motor nagusia, eta 1948an Egipton desagertutako arkeologo batena egiten dator. Orain, haren biloba bat, desagertzen haren arrazoiak jakin

nahirik, Erregeen Haranera joango da. *Gasteiz (Mikeldi zinemak), Iruñea (Golem-Baiona), Bilbo (Mikeldi), Donostia (Astoria, Garbera)*.

LE BARBIER DE SIBERIE. Errusia,

1999. Zuz.: Nikita Mikhalkov. 170 m. Epopeia erromantiko eta klasiko ederra dugu hau, galdu ezin diren horietakoa. 1885ean kokatzen da istorioa. Moskun bizi den Ameriketako asmatzaile zahar eta berezi samar batek bere laguna den emakume gazte bati eskatuko dio Duke Handia seduzitzeko, horrela haren laguntza jaso ahal izateko. Bidean, baina, militar batekin maiteminduko da neska gaztea. *Baiona (Atalante)*.

ME LLAMO SARA. Espainia, 1999.

Zuz.: Dolores Payas. 98 m. Emakumearen ikuspuntutik egin du Dolores Payasek zuzendari gisa egin duen bere lehen film luzea (orain arte gidoigile eta ekoizle gisa aritua zen). Sararen istorioa kontatzen du, 40 urtetara iritsi eta bere mundua gain behera nola doan ikusten duen emakume baten samina aipatzen da. Etxean

zinema

EIBAR

RIALTO. No mires atrás.: 19:30 - 22:15
UNZAGA. Arlington Road: 19:30 - 22:15.

ERRETERIA

ON BIDE. Todo sobre mí madre: 22:30.

IRUN

TXINGUDI. La sombra del faraón: 17:00 - 19:45 - 22:30. El Rey y yo: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. Forasteros en Nueva York: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. La trampa: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. American history X: 20:00 - 22:30. Trabajo basura: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. Buscando a Eba:: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. Flores de otro mundo: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45.

LEGAZPI

LATXARTEGI. Ejecucion inminente: 22:00.

MUTRIKU

EDERRENA. La vida es bella: 22:30.

OÑATI

SANTA ANA. Aún sé lo que hicisteis el último verano: 22:30.

TOLOSA

IPARRAGIRRE. El Gurú: 22:00.

ZARAUTZ

MODELO. La fortuna de Cookie.: 22:15.

ZUMAIA

AITA MARI. Todo sobre mí madre: 22:15.

LAPURDI

BAIONA

L'ATALANTE. Le barbier de Sibérie: 20:45 - Les Cachetonneurs:17:00. Postman Blues: 18:45. VAUBAN. Tout sur ma mere: 14:30 - 19:45 - 22:15. Recto/Verso: 14:30 - 19:45 - 22:15. Vieilles Canailles:14:30 - 19:45 - 22:15. Le Createur:14:30 -19:45 - 22:15. Water Boy: 14:30 - 19:45 - 22:15. Pleure o Pays bien alme: 14:30 - 19:45 - 22:15.

MARINE. Haute voltige: 14:30 - 19:45 - 22:15. La Courtesane:14:30 -19:45 - 22:15. C'est pas ma faute:14:30 -19:45 - 22:15. ED tv:14:30 - 19:45 - 22:15. Mon Pere ma mere, mes freres et mes soeurs:14:30 - 19:45 - 22:15. The Faculty: 14:30 -19:45 - 22:15.

MIARRITZE

ROYAL. Le Derriere:15:00 - 20:30. Mon pere ma mere, mes frires et

arazoak baino ez ditu senarrarekin eta alabarekin, eta bere semea izan zitekeen ikasle batekin hasiko da harremanetan. **Iruñea (Golem-Yamaguchi).**

SOLAS. Espainia, 1998. Zuz: Benito Zambrano. Akt: Ana Fernandez. 95. Neska gazte bat haurdun dago, eta amarekin bizi da, apartamentu eskas batean, eta elkarri laguntzea baino ez zaie geldituko bi emakumei. Zambrano zuzendariak Kubako San Juan de los Bañosko zinema eskolan ikasi du, eta hau du bere lehen luzemetraia. **Gasteiz (Samaniego), Bilbo (Multi), Donostia (Principe).**

THE CORRUPTOR. EEBB, 1999. Zuz.: James Foley. 110 m.A kzioa da nagusi James Foleyren film honetan. Nick Chen polizia New Yorkeko Chinatown auzoan bizi da. Polizia ona da eta izen ona du hiriaren inguru horretan. Jendearen onespen osoa du. Baina Chenek bere sekretua ere badu: drogen eta prostituzioaren munduan sartuta dago, arteerarik gabeko ustelkeria sare batean harrapatuta. **Bilbo (Ideales).**

estreinaldiak

Aurreko mendeko istorio bat kontatzen du *El Rey y yo*-k.

■ **EI REY Y YO.** EEBB, 1999. Zuz.: Richard Rich. 87 m. Marrazki bizidunetako filma da hau. Ingalaterrako Anna Lenowens andereño gaztea Siameko erreinura iristen da 1.863. urtean. Annaren ardura, Erregearen seme alabak hezteka izango da. Erregea, antigualeko ideietan itxirik dago, eta poliki-poliki Annarekin maiteminduko da. **Bilbo (Coliseo Albia, Ideales), Donostia (Astoria, Garbera), Gasteiz (Guridi), Iruñea (Principe de Viana), Barakaldo (Max Center), Basauri (Bilbondo), Getxo (Lauren), Leioa (Artea), Irun (Txingudi).**

■ **NIDO DE CUERVOS.** EEBB Zuz.: Rowdy Herrington. 98 m. Modu eragabez inabilitatutako abokatu batek nobela bat argitaratzen du, baina bera ez da egilea. Ekintza honek espero gabeko ondorioak ekarriko dizkio. Abokatuak eta bazkideak, heriotza eta suspentsea hurbil izango dute. **Bilbo (Ideales), Donostia (Garbera, Astoria, Warner Lusomundo), Gasteiz (Guridi), Iruñea (Olite), Barakaldo (Max Center), Leioa (Artea).**

■ **LA VIDA ES SILBAR.** Kuba-Espainia. Zuz.:Fernando Perez. 106 m. Hiru gazteren istorioa kontatzen du neska batek. Mariana dantzaria da, eta balet ikuskizun batean rol bat lortzea da bere asmoa, baina hori lortzeko inorekin oheratu gabe. Julia, sarri zorabiatzen da, eta psikiatrak bere obsesioarekin lotzen du: beste gizakiei eta animaliei laguntzea. Luis musikoa da, baina behin abandonatu zuen ama burutik kendu ezinda dabil. **Bilbo (Ideales), Donostia (Trueba), Barakaldo (Max Center).**

■ **ALGIEN COMO TU.** EEBB. Zuz.:Robert Iscove. 91m. Zack, Los Angelesko institutu bateko ikaslerik ezagunenetakoa da. Gelako delegatua, ohorezko ikaslea, eta futbol taldeko kapitaina da. Konfiantza handia du bere buruarekin, eta gelakide batekin apustua egiten du, baietz istitutuko edozein neska promozioako erregina bihurtu. Lagunak apusturako aukeratzen dion neska ez dute mutilek kezkatzen, eta ez da aurpegia makilatzearen aldekoa. Ez dago esan beharrik, Zack berarekin maitemintzen dela. **Gasteiz (Mikeldi zinemak), Bilbo (Capitol), Donostia (Astoria, Garbera), Iruñea (Golem Baiona), Barakaldo (Max Center), Getxo (Lauren), Leioa (Artea).**

■ **CREO QUE SÍ.** Zuz.: Brian Sloan 95 m. Washingtingo pisu batean, sei lagun bizi dira. maitasun bana bizi dute, baina erantzunik gabeko maitasuna da kasu guztietan.Gau batean pisukideetako biren artean maitasuna sortzen da. Bost urte igarotzean denak batzen dira berriro Carol eta Matten ezkontzan. Maitasun istorio desberdinak kontatzen ditu film honek. **Gasteiz (Guridi), Bilbo (Ideales), Donostia (Trueba, Principe).**

■ **LE CREATEUR.** Zuz.:Albert Dupontel. Autore dramatiko arrakastatsu baten istorioa da. Jendearen harrera onarekin puztuta dago, baina halako batean arrakasta honek presioa sortzen dio eta beheraldia izaten du. Atsedena hartzen egon ondoren beste lan bat agintzen dio zuzendariak, baina berak ezin du leerro bat gehiago idatzi. **Baiona (Vauban).**

■ **RECTO/VERSO.** Frantzia.Zuz.:Jean Mark Longval. 1h 30m. Kaleratze bidegabearen ondorioz, zorretan dago vedette bat. Neskazale amorratua, homosexualtzat pasatzen da telebista kate batean lana lortzeko. Badago zenbait, gauzak lortzeko oheratu egiten dena, baina vedette honek ez du hori egin nahi, eta lehengusua eramaten du bikotetzat. **Baiona (Vauban).**

■ **WATER BOY.** EEBB.Zuz.:Adam Sandler. 1h 30m. Bobbyk futbol amerikarreko jokalaria izan nahi du baina dena du kontra: gorputza, ama. Jokalaria izan ezin duenez, jokalariei ura eramaten dietena izango da. Berak urari dohai bereziak ikusiko dizkio, baina herritar guztiek barre egingo diote. **Baiona (Vauban).**

■ **MON PERE, MA MERE, MES FRERES ET MES SOEURS.** Frantzia.Zuz.:Charlotte de Tutckeira.1h 30m. Anne emakume gazte eta alaia da. Hiru ume ditu hiru gizonekin, eta aitek ez dituzte haurrak ezagutzen. Halako batean, hamaika urteko Victorrek aita ezagutu nahi duela esaten du, eta amonak oporrak antolatuko ditu Mexicon.Ametsetako hotel batean familia guztia alkartuko da. **Baiona (Marine).**

mes soeurs: 15:00 - 20:30. Aussi Profond que l'océan:15:00 - 20:30.

NAFARROA

IRUÑEA

GOLEM (BAIONA) .Flores de otro mundo:10:30 -17:30 - 20:00 - 23:00. **Trabajo Basura:** 17:30 - 20:10 - 22:45. **La trampa:** 17:15 - 20:00 - 22:45. **Algien como tú:** 17:30 - 20:10 - 22:00. **Todo sobre mi madre:** 17:30 -20:10 - 22:30. **La sombra del faraón:** 17:15 -20:00 - 22:30.

GOLEM (YAMAGUCHI).

American History X: 17:30 - 22:45. **Solas:** 20:00 - 23:00. **Cuento de otoño:**17:30 - 20:00 - 23:00. **Me llamo Sara:** 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30. **El coronel no tiene quien le escriba:** 17:30 - 20:00 - 22:45. **La vida es bella:** 17:30 - 20:00.

OLITE. Hurly Hurly:20:00.**Nido de Cuervos:**17:30 - 20:00 - 22:30. **Siempre Locos:** 17:30 - 20:00 - 22:30. **El super cheff:**17:30 - 20:00 - 22:30. **Entre ladrones:** 17:30 - 20:00 - 22:30. **Olite zine klub:** Requiem: 17:30. **Cosas que oívidé recordar:** 22:30.

PRINCIPE DE VIANA.El Rey y yo:17:30 - 20:00 - 22:30. **Forasteros en Nueva York:** 20:00 - 22:30. **La trampa:** 17:30 - 20:00 - 22:30. **.Ed tv:** 17:30.

TUTERA

CINEMAX. Entre ladrones: 18:00 - 20:15 - 22:00. **Bichos:** 18:00 - 20:00. **Ejecución inminente:** 22:30 - 01:00. **La trampa:** 18:00 - 20:15 - 22:30 - 01:00. **Forasteros en Nueva York:** 20:00 - 22:00 - 01:00. **Trabajo basura:**18:00 - 20:00. **En guardia:** 18:00 - 20:30 - 22:45 - 01:00. **ED tv:**18:15 - 20:30 - 22:45 - 01:00. **Todo sobre mí madre:** 18:00 - 20:15 - 22:30 - 01:00. **Buscando a Eva:** 18:00 - 20:15 - 22:30 - 01:00. **La sombra del faraón:**18:15 - 20:30 - 22:45 - 01:00.

NAFARROA BEHEREA

DONIBANE - GARAZI

VAUBAN. Le Barbioer de Sibérie: 21:30.

DONAPALEU

ARGITZE. Tout sur ma mère: 21:00.

ZUBEROA

MAULE

MAULE BAITHA.Haute Voltaje: 21:00.

VAYA UN FUGITIVO. EEBB, 1999. Zuz.: Pat Proft.85 m. *El fugitivo* filmari egindako parodia da, baina ez hori bakarrik: Titanic eta Mission: Oimpossible filmei buruzko txisteak ere egiten dituzte, eta baita beste hainbat filmen gainekoak ere. Leslie Nielsen, Kelly LeBrok eta Richard Crenna dira aktore nagusiak. Azken horrek komiko moduan,dituendohainak erakusten ditu film honetan. **Donostia (Warner Lusomundo, Garbera).**

VIEILLES CANAILLES. Erresuma Batua. Zuz.: Kirk Jones. 131 m. Irlandako kostaldean dago kokaturik istorio hau, Tullimore herrian. Netek 6,9 milioi irabazi ditu lotoan, eta diru hori irabaztearen pozak bihotzeko atake bat eragin dio. Orain Jackie eta Michael agertu dira diru honen jabe egiteko asmoz. Horretarako, Net bizirik dagoela sinestarazten saiatuko dira, dirua euren artean banatzeko asmoz. **Baiona (Vauban).**

horoskopoa

Uxue Agirre

A R I E S
marboak 21 - apirilak 20

Astoeak baino belarri handiagoak dituzu. Urrun gerta-tzen dena entzuten duzu.

T A U R U S
apirilak 21 - maiatzak 20

Aspalditik bidaia bat egiteko gogoa duzu. Laster iritsiko da.

G E M I N I
maiatzak 21 - ekainak 20.

Bake pixka bat behar duzu. Etxean gorde, musika lasaia ipini eta kitto.

C A N C E R
ekainak 21 - uztailak 20

Telefono dei batek eguna alaituko dizu. Zorteko zaude gaur.

L E O
uztailak 21 - abuztuak 23

Lan eskaintza bat jasoko duzu gaur. Asko pentsatu gabe baiezkoa eman.

V I R G O
abuztuak 24 - irailak 23

Urduri samar egongo zara gaur. Hainbeste gauza dituzu buruan.

L I B R A
irailak 24 - urriak 23

Azkenaldian belarra baino berdeago zaude, eta ingurukoak nekutzen hasi dira.

S C O R P I U S
urriak 24 - azaroak 23

Jirafek baino sama luzeagoa duzu. Jaits ezazu pixka bat.

SAGITTARIUS
azaroak 24 - abenduak 23

Agindu zenuen hori ez bete. Norbait oso haserre dago zurekin.

CAPRICORNUS
abenduak 24 - urtarrilak 20

Gaur oraindik nekatuta zaude. Aste gogorra izan duzu benetan.

A Q U A R I U S
urtarrilak 21 - otsailak 18

Joan den asteeko eguraldi eskasa zuk eragin zenuen. Hurrengoan ez abestu.

P I S C I S
otsailak 19 - marboak 20

Gaur zeregin guztiak alde batera utzi eta lo egin. Behar duzu.

efemerideak

Juan Bautista Alberdi
Araoz hil zen

1884.ko ekainaren 18an hil zen Parisen Juan Bautista Alberdi Araoz. Argentinan jaio zen baina gurasoak euskaldunak zituen. Harrotasunez airtortzen zuen euskaldun jatorria. Legegizona. Batez ere politikan nabarmendu zen. Diktaduraren aurka jokatu zuen, Paraguaiiko gerraren aurka ere bai. Argentinaren ordezkari ofiziala izan zen Paris, EEBB, Madril eta Londresen. **1882. Euskaldun legia** astekaria azaldu zen Bilbon, errepublikaren aldekoa.

SANTUAK
Paula, Ziriako, Oria.

Araba

GASTEIZ. 09:00-22:00: MONTEAGUDO, Mendoza kalea, 6. MARTIN, Frantzia kalea, 2. LARREA, Zerkabarren, 2. *Gau eta egun:* GONZALO-BILBO, Posta kalea, 34. **LAUDIO.** *Gau eta egun:* RIVERA, Ibaizabal, 1.

AMURRIO, ARTZINIEGA, AIARA, URDUÑA. *Gau eta egun:* YARZA, Elejondo, 33 (Amurrio)

Bizkaia

BILBO. 22:00ak arte: BARAÑANO, Santurtzi, 9. BOYRA, Bolibar Elurdoi, 4. GARCIA GOMEZ, Sabino Arana, 38. JIMENEZ, San Franzisko, 32. LEKUE, Blas de Otero, 51. PREZ DONIS, Altube, 5. SAEZ DE BURUAGA, Henao, 14. 022:00etatik aurrera: ARIETA-ARAUNABENA, Agirre Lehendakariaren Etorbidea, 1. EGRAUN, Hurtado de Amezaga, 10.

ARRATIA. *Gau eta egun:* GOIKOETXEA, Ugarana, 33 (Dima) **BARAKALDO.** *Gau eta egun:* BARRIO, Antonio Miranda, 17. **BASAURI.** *Gau eta egun:* CATAPODIS, Hernan Cortes, 3.

BERMEO, MUNDAKA. *Gau eta egun:* GABILONDO, Nardiz tar Jon, 4 (Bermeo).

DURANGALDEA. *Gau eta egun:* BALENCIAGA, Ezkurdia Plaza, 8 (Durango).

ERANDIO-TXORIERRI. *Gau eta egun:* FERNANDEZ GOMEZ, Gernikako Arbola, 8 (Derio).

GALDAKAO. 09:00-22:00: DOISTUA, Ibarluze, 2.

GERNIKA, BUSTURIA, FORUA. *Gau eta egun:* OMAETXEBERRIA, Señorio de Bizkaia, 27 (Gernika).

GETXO. *Gau eta egun:* GOMEZ, Iparbide, 7 (Algorta)

LEIOA. 09:00 - 22:00: SAN ANDRES, Larremendi Plaza, 2.

LEKEITIO-EA. *Gau eta egun:* ARRIETA, San Cristobal Plaza, z/g (Lekeitio).

MEATZALDEA. *Gau eta egun:* BUSTO MATEO, Ramon Durañona, 18 (Trapagaran).

MUNGIALDEA. *Gau eta egun:*GLI, Udaletxea, (Meñaka).

ONDARROA, MARKINA, BERRIATUA. *Gau eta egun:* ROLDAN, Aranatar Sabin, 2 (Ondarra)

PORTUGALETE, SANTURTZI, SESTAO. *Gau eta egun:*ESTEFANIA, Mugakoa 3 (Portugalete). GARCIA RODEJA, Mamariaga, z/g(Santurtzi). 09:00-13:30: SANCHEZ DE ALAIZ, Gran Via, 39 (Sestao).

URIBE-KOSTA. *Gau eta egun:* LINARES SAN SEBASTIA, Bide Nagusia, 9 (Barrika).

ZORNOTZA. *Gau eta egun:* GUARROTXENA, Jauregizar, 1 (Amorebieta).

Gipuzkoa

DONOSTIA. 09:00-22:00: PEREZ ARANA, URbieta, 24. MARCO, Terranova, 7. CABEZUDO, San Franzisko, 54 (Gros). ESPINOSA, Larratxo, 98 (Alza). *Gauetz:* M.L. ETXEBERRIA, Txurruka, 5. **ANDOAIN.** *Egunez:* ZATARIN, Arteta. *Gauetz:* AZPIAZU, Latxuenbe Berri, 11 (Hernani).

ARRASATE. *Gau eta egun:* MORALES, Araba Etorbidea, 17.

AZKOITIA, AZPETITIA. *Egunez:* ASEGINOLAZA, Olazko Plaza, 1 (Azpetitia). *Gau eta egun:* RUIZ, Kale Nagusia, 13 (Azkoitia).

BEASAIN, ORDIZIA. *Egunez:* LAURNAGA, Kale Nagusia, 4 (Ordizia) *Gauetz:* ATORRASAGASTI, Pakea Auzoa, (Ordizia).

BERGARA. *Gau eta egun:* MOZOS, San Pedro, 4.

BILLABONA, ANOETA, IRURA, ASTEASU, ZIZURKIL. *Gau eta egun:* QUETGLAS, Euskalerria, 34 (Ibarra).

DEBA, MUTRIKU. *Gau eta egun:* PORTILLO, Astillero, 2 (Deba).

EIBAR, ERMUA. *Gau eta egun:* CORTINA, Zubiaurre, 29 (Ermua).

ELGOIBAR, SORALUZE, MENDARO. *Gau eta egun:* F.ETXEBERRIA, Santa Ana, 1 (Elgoibar).

ERRETERIA, LEZO, PASAIA. *Egunez:* Parke kalea, 25 (Erreterria). *Gauetz:* PAGES, Biteri kalea, 11 (Erreterria).

ESKORITATZA, GATZAGA. *Gau eta egun:* FRAILLE, Herriko Plaza, 10 (Aretxabaleta).

HERNANI, URNIETA. *Gau eta Egun:* AZPIAZU, Latxuenbe Berri, 11 (Hernani).

HONDARRIBIA. *Gau eta egun:* LIZARRAGA, Damiarri, 1.

IRUN. *Gau eta egun:*OLAZABAL, Berrueta Margolariaren kalea, 1.

LASARTE-ORIA, USURBIL. *Egunez:* RODRIGUEZ, Kale Nagusia, 42. *Gauetz:* AZPIAZU, Latxuenbe Berri, 11 (Hernani).

OIARTZUN. *Gau eta egun:* IRAGORRI, Mikeletes z/g.

OÑATI. *Gau eta egun:* BARRENETXEA, Kale Zaharra, 1.

TOLOSA. *Gau eta egun:* QUETGLAS, Euskalerria, 34 (Ibarra).

URRETXu, ZUMARRAGA, LEGAZPI. *Gau eta egun:* ARZELUS, Labeaga, 60 (Urretxu).

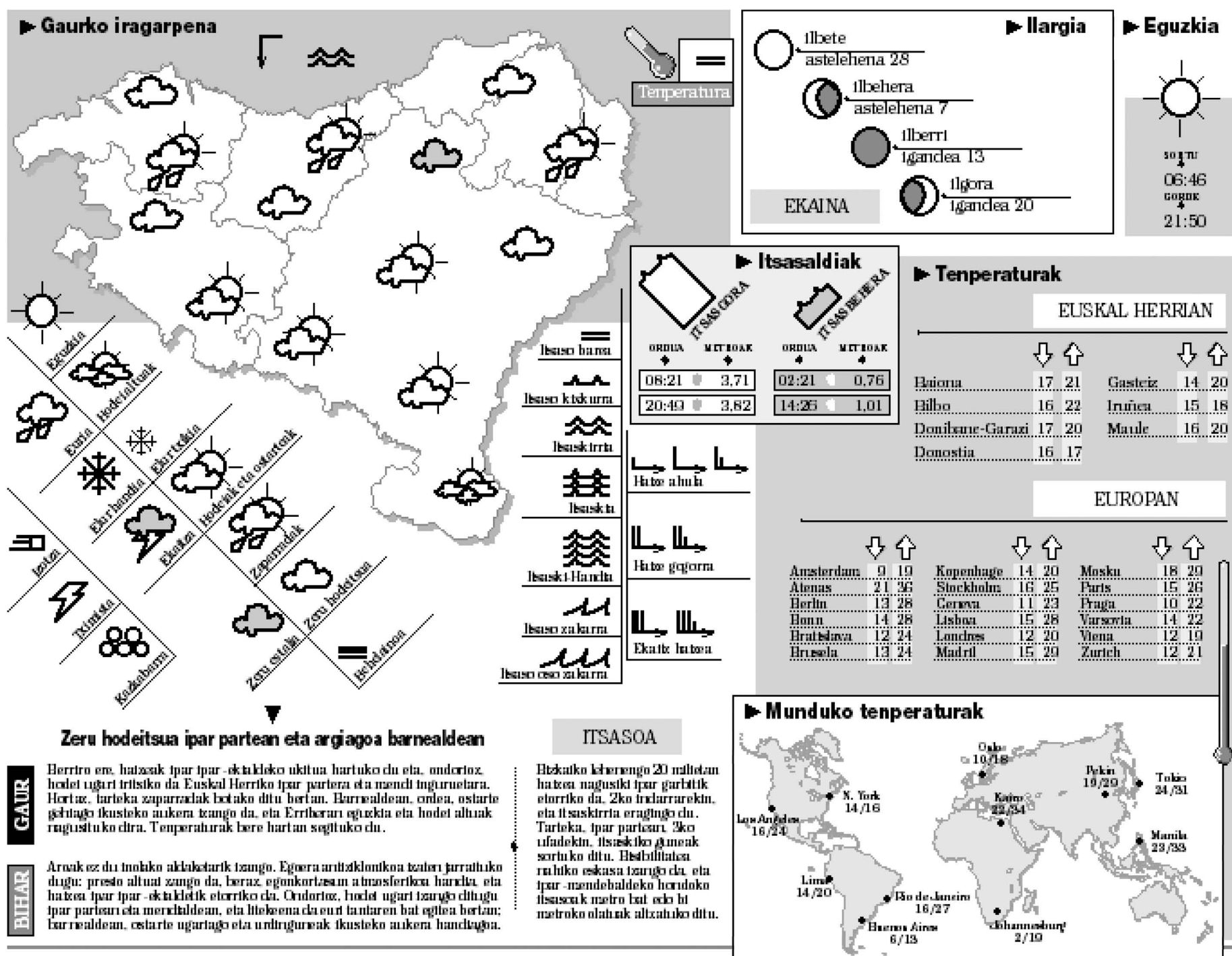
ZARAUTZ, ORIO, AIA. *Gau eta egun:* URANGA, Zigordia kalea, 17 (Zarauz).

ZUMAIA, ZESTOA, GETARIA, AZIARNABAL. *Gau eta egun:* ZURUTUZA, Okerra, 1 (Zestoa).

Nafarroa

IRUÑERRIA. 09:00-22:00:PEREZ-UZKARRE, Irurilarrea, 26. NAVARLAZ, Basiano Margolariaren Kalea, 1. ESTEBANEZ, Aralar, 39. GIMENO, Kale Nagusia, 24 (Burlata). GOÑI, Abajita Bidea, 2 (Ororbia). 22:00-09:00:AGINAGA, Zapateria, 25. GIMENO, Kale Nagusia, 24 (Burlata). Iruñea aldeko farmazietara jotzeko SOS Navarra: 22 60 00.

Oharra: Frantziako legeei segituz, segurtasun neurriengatik Ipar Euskal Herriko guardiko farmazien izenak ematea debekaturik dago. Guardiaiko farmazia batera joateko herriko edo eskualdeko polizia komisariara deitu beharra dago derrigorrez.

denborapasa ♦

HITZ GEZIDUNAK

Atokan	▼	Berritu	▼	Kotaculo	▼	Makujan to-mu Gina agokotui	▼
Chinen Joku		PL. Pua baku dila		Isin			
▶		▼		▼		▼	
Lama gorrian Ara ara burekio	▶						
▶				Guto Lohen hink	▶		
Baucki- maka	▶			▼	Zimba	▶	
In ba ti					Umbonka		
▶					▼		
(Kao) ekuri Le kau	▶			Zanen ho ri Bokala	▶		Toma
▶				▼	Kampa	▶	▼

AURREKOAREN SOLUZIOAK

1. Baigarri. 2. Igarria. 3. Garria. 4. Orria. 5. Oria. 6. Ari.
7. Lia. 8. Larri. 9. Barna. 10. Bilarra. 11. Barnabil.

K. SUGIURA

telefonoak ♦

Hegoaldetik Iparraldera hots egiteko: 00-335 aurrezenbakia. Iparraldetik Hegoaldera: 00-34

IPARRALDEA			
• Kostaldeko ospitalea	59443535	• Errepidetako informazioa	945222058
• SAMU	15/59633333	• Ertzaintza-Arkaute	945282000
• Pozoindatze kasuetan	56.96.40.80	• Miñoika	945135500
• Suhiltzaileak	18	• Goardia Zibila	945256100
• Suhiltzaileak BAmEn	59635555	• Txagorritxuako Ospitalea	945007000
• Polizia	17	• Santiaگوکو O. Orokorra	945007600
• Baionako Suprefetura	59590919	• Ospitale Militarra	945136577
• Elektriara gas arazak	14/59521018	• Poliklinika	945140900
• Errepidetako berri	56963333	• Arana Eritetxea	945282800
• Kontseilu Orokorra	59257840	• Naa. S. Esperanza/ klinika	945252500
• Miarritzeko aireportua	59239066	• Asepeyو klinika	94527465100
• SNCFko trenbidea	59555050	• Araba klinika	945142100
• Laborantza Ganbara	59295043	• Forondako Aireportua	945163591
• Ordua telefonoz	3699	• Gasteizko RENFE	
• Meteo agiria (grabatua)	59220330	getokia	945230202
• Meteo zerbitzua	59238415	• Autobus getokia	945258400
• Baiona Taxi	59594848	• Radio Taxi	945273500
		• Elbarrituentzako taxiak	608870144
HEGOALDEA		BIZKAI A	
• SOS Deiak	112	• Diputazioak	
• Udaltzaingoa	092	suhiltzaileak	949422800
• Polizia Nazionala	091	• Bilboko suhiltzaileak	944233000
• Ordua telefonoz	093	• Gurutze Gorria	944222222
• Telefono argibideak	1003	• DYA	944319200
		• Ertzaintza	944441444
A R A B A		• Larrialdiak (Osakidetza)	944007474
• Suhiltzaileak	945161163	• Basurtuko ospitalea	944006099
• Gurutze Gorria	945222222	• Galdakaoko eritetxea	944007000
• DYA	945281020		
		• Santa Marina	944006900
		• Gurutetzeko ospitalea	946006000
		• Sondikako aireportua	944869301
		• RENFE	944238633
		• Eusko Tren	944338008
		• Bizkaia irriti taxiak	944162222
		• 'Radio Taxi'	944448888
		• 'Tele Taxi'	944442333
		• Naturgas 902- 123456 / 900- 400523	
		• Alkoholiko Anonimoko	944150751
		• HIESari aurre egiteko	
		Hiritar Elkarte, T-4	944221240
G I P U Z K O A		N A F A R R O A	
• DYA	943464622	• SOS Deiak/foruzaingoa	112
• Gurutze Gorria	943222222	• Iruñeko suhiltzaileak	948222222
• Itasoko Gurutze Gorria	943272222	• DYA	948171717
• Ospitale Probintziala	943006000	• Gurutze Gorria	088
• Erresidentzia	943007000	• Errepidetako informazioa	948237000
• Gurutze Gorria (Donostia)	943214600		948427500
• Gurutze Gorria (Iruñ)	943611203	• Goardia Zibila	948221100
• Poliklinika	943462200	• Egungo Psikiatroi O. 948273812/61	
• Deba Garaiko eritetxea	943035300	• Nafarroako Ospitalea	948422100
• Zumarragako ospitalea	943035300	• Bideko Ama Birjina O.	948429400
• Bidasko ospitalea	943007700	• Noaingo aireportua	948168700
• Mendarako ospitalea	943032800	• Iruñeko Autobus	
• Amarako ospitalea	943007400	getokia	948223854
• Ertzaintza	943288888	• RENFEko getokia	948130202
• Goardia Zibila	943211100	• Radio Taxi	948222121
• Hondarribiko aireportua	943642240	• Teletaxi	948232300

zozketak ♦

Bonoloto				Loteria primitiva		

telebista ♦ irratia

'Gaztea musika', puntako doinuak

laburrean

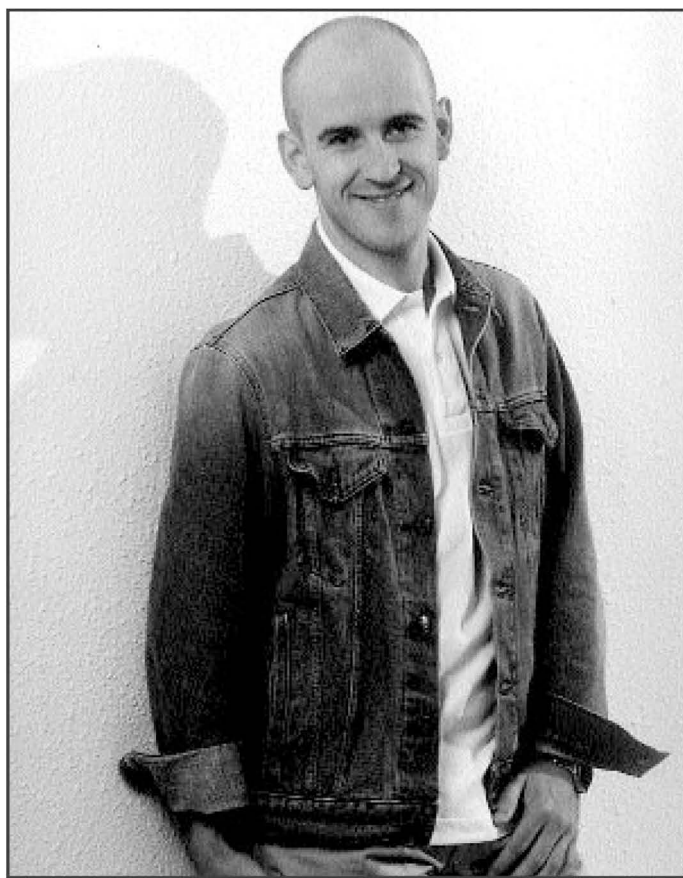
Joseina Etxeberriak aurkeztuko du, ETB1ean, udan, eta bihar emango dute lehen saioa

Erredakzioa / Donostia

Gaztea musika saioa hasiko da bihar ETB1ean, 18:00etan. Baina datozen asteetan ostegun gauetan eskainiko dute. Joseina Etxeberriak aurkeztuko du eta batez ere gazteei zuzendutako musika saioa izango da.

UDAKO programazioaren barruan emango dute *Gaztea musika*. Gaur egungo musikaren gaineko saioa izango da, ordubete ingurukoa. «Egia esan, aspalditik buruan genuen proiektua da, eta orain egia bihurtuko da», azpimarratu du Joseina Etxeberria aurkezleak. Beste gauza batzuen artean, Euskadi Gaztea irrati formulako ahots ezaguna da bera, eta Bertatik Bertara ETB1eko saioan musikaren gaineko tartetxo bat egiten du astero.

Saio betea izango da *Gaztea musika*. Izan ere, hainbat talderen kontzertuak eskainiko dituzte, eta horrez gainera, bideo-klipak ere bai. «Hasieran, kontzertuak bakarrik ematea pentsatu

Joseina Etxeberria Euskadi Gaztea irrati formulako ahots ezaguna da.

genuen, baina gero, bideo-klipak sartzea ere erabaki genuen, saioari bizkortasun eta arintasun handiagoa eman nahian, eta saio berean estilo gehiago sartu nahian ere bai».

Gauzak horrela, saio bate-tik bestera sarritan aldatuko da formatua, edukiaren arabera egituratuko baitute baita.

Biharko saioan, adibidez, REM musika taldearen kon-

■ ■ ■ Biharko saioan REM taldearen kontzertua eskainiko dute, besteak beste

■ ■ ■ Kanpoko zein Euskal Herriko taldeen hainbat bideo-klip ere emango dituzte

tzertua eskainiko dute, eta Molotov eta Hole taldeen bideo-klipak. «Gor hasiko gara, REMen kontzertua bikaina baita. Erritmo bizia du, eta, gainera, kontzertu batena baino antz handiagoa du zenbait bideo-klip bildurena. Hala ere, gure asmoa maila ez jaistea da, eta puntako taldeekin jarraitzea uda osoan». Horrela, U2ren Mexikoko kontzertua eta Ska-P-ren Madrilgoa ere eskainiko dituzte, besteak beste. Euskal Herriko taldeek ere tarte zabala beteko dute.

Homosexualitatea:
norberaren aukera

■ Horren ingurukoa izango da gaur 'La noche temática', La2 kateko saioa, 22:30etan

Erredakzioa / Donostia

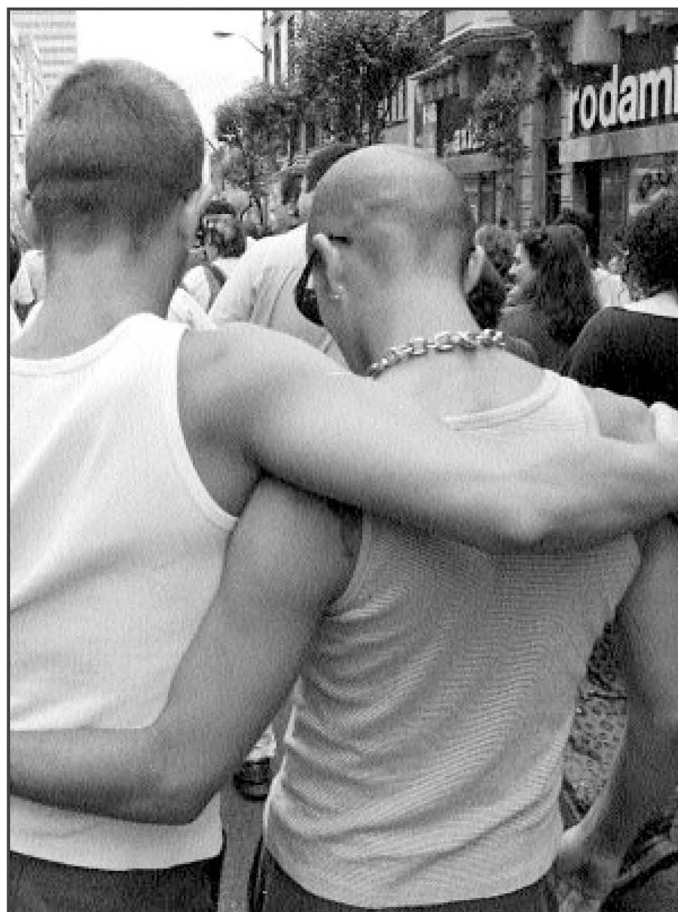
HOMOSEXUALITATEAREN gainekoa izango da gaur La2 telebista kateko *La noche temática* saioa, 22:30etan. Homosexualidad: una opción personal (Homosexualitatea: norberaren aukera) izango du izenburua, eta dokumental bi eta film luze bat eskainiko dituzte. Ekainaren 26a Gay eta Lesbianen Nazioarteko Eguna delako prestatu dute gaurko saio hau.

Amor sin derechos (Eskubiderik gabeko maitasuna) da dokumental baten izenburua. Mercedes Ortiz de Solorzanok egin du eta Espainiako Estatuan bizi

diren zenbait bikoteraren egoera azaltzen du.

Beste dokumentalaren izenburua, berriz, *Cambian-do nuestras mentes* (Gure pentsamendua aldatuz) da, eta Estatu Batuetan egin zuten. Evelyn Hooder Kaliforniako Unibertsitateko medikuak egindako ikerketari bati buruzkoa da. Homosexualen eta heterosexu- len osasun mentalean desberdintasunik ez dagoela erakusten du ikerketa horrek.

Film luzea, bestalde, *Mau-rice* da. James Ivory zinemagileak zuzendu zuen, Fosterrren eleberrian oinarrituta. XX. mende hasieran girotutako istorio bat azaltzen du.

Dokumental bi eta film luze bat eskainiko ditu *La noche temática* saioak.**Antena 3 telebista pribatuak 10.200 milioi pezetako irabaziak izan ditu 1999an**

Antena 3 Espainiako telebista pribatuak 10.200 milioi pezetako irabaziak lortu ditu aurtengo lehen bost hilabeteetan (408 milioi libera), zergak baino arinago. Iazko epe berarekin alderatuta, dezente gehiago irabazi du. Izan ere, 5.100 milioi pezeta lortu zituen iazko lehen hilabeteetan.

Jose Antonio Rios A3ko Administrazio Kontseiluko aholkulari izendatu dute

Jose Antonio Rios Antena 3 telebistako (A3) Administrazio Kontseiluko aholkulari izendatu dute. Horren berri Jose Maria Mas telebistako presidentek eman zuen atzo. Telefonikako kidea da Jose Antonio Rios.

Apaiz emakumezkoak hizpide ETB2ko 'Forum' saioan, 08:50ean

Maria Jose Arana teologoa izango da gaur ETB2ko *Forum* saioan, 08:50etik aurrera. Aranak emakumeen apaizgoaren inguruko azterketa ugari egin ditu eta gai hori izango dute hizpide *Forum*-en, David Barberoren saioan. Besteak beste, historian zehar eta gaur egun eliz barrutian dauden iritziak aztertuko ditu.

'Lo que faltaba' Euskalduna jauregitik eskainiko dute gaur

Lo que faltaba magazin arrosa Bilboko Euskalduna jauregitik eskainiko dute gaur, 15:50etik aurrera. Euskal Modaren X. Gala dela-eta egingo dute handik programa. Euskal Modaren Elkarteak antolatu du moda jaialdia, eta, beste gauza batzuen artean, desfileak egingo dituzte. Baina horrez gainera saioko ohiko atalak ere eskainiko dituzte, bihotzaren tarte eta solasaldia esate baterako.

telebista ♦ irratia

Inaxio Oliveriri
elkarrizketa
ETB2 katean

ETB2 • 12:10etan

Eusko Jaurilaritzako Hezkuntza sailburu Inaxio Oliveriri elkarrizketa egingo dio gaur eguerdian Juan Luis Bikuñak, *A Mediodía* saioan.

Elkarri-ren 50.
aldizkariako
festa

ETB1 • 20:55etan

Elkarri-ren aldizkariaren 50. zenbakia dela eta festa antolatu dute Bilbon, eta horren berri emango dute *Bertatik Bertara*-n.

Lehoiei buruzko
dokumentala
La2 katean

La2 • 15:45etan

Leones, una manada en peligro izenburuko erreportaia eskainiko dute gaur La2eko *Grandes Documentales* saioan.

TVE1

06:00: Canal 24 horas.
07:30: Telediario matinal.
09:00: Los desayunos de TVE. Gonbidatua: Alberto Ruiz Gallardon.
09:50: Esmeralda.
11:00: Saber vivir.
12:45: Asi son las cosas.
13:40: Noticias.
13:45: Informativo territorial.
14:25: Corazón de primavera.
15:00: Telediario-1.
15:55: El Tiempo.
16:05: Calle nueva.
16:40: Cosas del amor.
18:30: Digan lo que digan.
20:00: Gente.
21:00: Telediario-2. Albistegia.
21:45: El tiempo.

22:00
Todo en familia

Lehiaketa.

01:45: Telediario 3.
02:30: Zinema.
Raven: guerrero americano.
Zuzendaria: Craig R. Baxley. Aktoreak: Jeffrey Meek, Lee Majors.
03:55: Corazón de primavera.
04:30: Telediario 4.

LA 2

06:30: La infancia robada.
07:00: Ebu-exchange.
07:30: Con mucha marcha.
09:30: Empleate a fondo.
10:00: TV Educativa: La aventura del saber.
11:00: Zinema.
El viaje increíble.
Zuz.: Fletcher Markle. Akt.: John Draine, Sandra Scott. 1963.
13:00: Con mucha marcha.
15:15: Saber y ganar.
15:45: Grandes documentales.
16:45: Txirindularitza: Volta a Catalunya.
17:45: A su salud.
18:15: Hyakutake.
19:00: La buena vida.
19:30: Enfermeras.
20:00: Informativo territorial.
20:30: Ellen.
21:00: Cuatro.
21:30: Infelices para siempre.
22:00: La 2 Noticias.
22:25: El tiempo.
22:30: La noche temática. Gaia: Homosexualidad: Una opción personal.
Amor sin derechos (dokumentala, 22:45etan); **Maurice** (filma, 23:15etan); Cambiando nuestras mentes (dokumentala, 01:40etan).
02:35: Zinema.
Sexo opuesto.
Zuz.: Matthew Meshekoff. Akt.: Arye Gross, Courtney Cox. 1991.
04:00: Zinema.
Cuarenta años de novios.
Zuz.: Enrique Carreras. Akt.: Lolita Torres, Germán Cobos. 1964.

TF1

05:55: Le destin du docteur Calvet.
06:20: 30 millions d'amis.
06:45: TF1 Info.
06:50: Météo.
07:00: TF1 Jeunesse.
08:30: Télé shopping.
09:05: La clinique sous les palmiers.
10:20: Alerte cobra.
11:15: Chicago hope.
12:10: Tac o tac TV.
12:15: Le juste prix.
12:50: A vrai dire.
13:00: Le journal.
13:40: Bien Jardiner.
13:50: Les feux de l'amour.
14:45: Arabesque. Telesaila.
15:40: La rebelle. Telesaila.
16:35: Video gag.
17:35: Sunset Beach. Telesaila.
17:35: Melrose Place. Telesaila.
18:25: Exclusif.
19:05: Le bigdil.
20:00: Le journal.
20:50: Plein les yeux.
23:10: Sans aucun doute.
01:00: Les coups d'humor.
01:55: TF1 Nuit.
02:05: Clic & Net.
02:10: Histoires naturelles.
03:00: Reportages.
03:20: Les Aventures du jeune Patrick Paccard.
04:15: Histoire naturelles.
04:45: Musique.
05:05: Histoires naturelles.

FRANCE 2

05:40: La chance aux chansons.
06:30: Télématin.
08:35: Amoureuse-ment vôtre.
09:05: Amour, gloire et beauté.
09:30: C'est au programme.
11:00: Motus.
11:40: Les z'amours.
12:20: Pyramide.
13:00: Le journal.
13:45: Météo.
13:55: Derrcik.
15:10: L'Homee a la rolls.
15:55: La chance aux chansons.
17:00: Des chiffres et des lettres.
17:30: Angela, 15 ans.
18:25: Hartley Coeurs a vi.
19:20: Qui est qui?
20:00: Le journal.
21:00: La Crim. Telesaila – Ad Patres. – Le Saigneur.
23:05: Bouillon de culture.
00:15: Le journal.
00:35: Zinema:
Samedi soir, dimanche matin.
Zuzendaria: Karel Reisz. Aktoreak: Albert Finney, Shirley Ann Field.
02:05: Mezzo l'info.
02:20: Envoye special.
04:20: Aider l'oreille.
04:45: Transantartica.
05:00: Un cas pour deux.

FRANCE 3

06:00: Euronews.
06:45: Les minikeums.
08:40: Un jour en France.
09:40: Ardechois coeur fidele.
10:40: Cagney et Lacey.
11:30: A table!
11:55: Le 12-13.
13:20: On s'occupe de vous.
14:20: Une maman formidable.
14:50: Keno.
14:55: Telefilma:
Anatomie d'une seduction.
Zuzendaria: Steven Hillard. Aktoreak: Susan Flannery, Jameson Parker.
16:40: Les minikeums.
17:45: Le kadox.
18:20: Questions pour un champion.
18:50: Un livre, un jour.
18:55: Le 19-20.
20:05: Fa si la.
20:35: Tout le sport.

20:55
Thalassa

La Mer vue du ciel.

22:00: Faut pas rêver.
23:20: Soir 3.
23:40: Les dossiers de l'histoire.
00:30: Libre court.
01:00: La case de l'oncle doc.
01:50: Nocturnales.
02:25: Amaiera.

A 3

06:15: Sirenas. Telesaila.
07:00: Aventura en Africa. Telesaila.
07:20: Club Megatrix.
09:25: Noticias.
09:30: El primer café. Gonbidatua: Enrique Mugica.
10:25: Tocados por un angel.
12:20: Tomates y pimientos.
13:25: Padres forzosos.
14:00: Cosas de casa.
14:30: El principe de Bel Air.
15:00: Noticias. Albistek.
15:55: El tiempo.

16:00
Sabor a ti

Magazina.

18:55: Alta tension.
20:00: Los Simpson.
20:25: Impacto TV.
21:00: Noticias-2. Albistek.
21:50: El tiempo.
22:00: La cara divertida.
22:45: La trituradora.
01:10: Noticias. Albistegia.
01:45: Frasier. Telesaila.
02:45: Televenta.

T 5

06:00: Informativos T5.
10:00: Hart to Hart.
11:00: Cocina con fundamento.
11:15: Día a día
14:00: El juego del eurillon.
14:30: Informativos TeleCinco. Albistek.
15:25: Al salir de clase.
16:00: Zinema.
Alguien por quien morir.
Zuzendaria: Clay Borris. Aktoreak: Corbin Bernsen, Rob Stewart. 1995.
18:00: Flash, el juego de las noticias.
19:00: Siete en el paraíso.
19:50: El Super.
20:30: Informativos TeleCinco. Albistek.
21:30: Telecupón.
21:35: El Informal.
22:00: Zinema.
Asalto al tren del dinero.
Zuz.: Joseph Ruben. Akt.: Wesley Snipes, Woody Harrelson. 1995.
00:45: Nikita.
01:45: Informativos T5.
02:30: Como se hizo...
03:00: Zinema.
El principe y el mendigo.
Zuz.: Richard Fleischer. Akt.: Oliver Reed, Charlton Heston. 1977.
04:30: Infocomerciales.

M 6

05:50: Boulevard des clips.
08:00: M6 express.
09:05: M6 boutique.
11:55: La Route de votre week-end.
12:00: Madame est servie.
12:30: La petite maison dans la prairie.
13:30: Telefilma.
Une femme flic a New York.
Zuzendaria: John Llewellyn. Aktoreak: Debbie Reynolds. EEBB.
15:15: Les anges du bonheur.
16:10: Boulevard des clips.
17:35: Highlander.
18:25: Sliders: les mondes paralleles.
19:20: Maries, deux enfants.
19:54: 6 minutes.
20:10: Zorro.
20:40: Politiquement Rock.
20:50: Telefilma:
Le Convoi du danger.
Zuzendaria: M. MacKenroth. Aktoreak: Heiner Lauterbach.
22:45: X-Files.
00:30: Murder one.
01:25: Boulevard des clips.
02:25: Freqenstar.
03:05: Mike Stern.
04:10: Samba: opus 2
05:05: Sports evenement.
05:30: Turbo.

CANAL + (e)

07:08: El negocio de Hollywood: noche de estreno.
08:00: CNN News.
08:20: Abierto en Canal.
09:10: Lo + Plus.
10:00: Zinema: La mala hierba.
11:28: Zinema: Perdita Durango.
13:30: Los 40 principales.
14:00: Más deporte.
15:00: Friends.
15:30: 100 fotos del siglo XX. Lumumba, una muerte anunciada.
15:37: Viajes microscopicos.
16:27: Zinema: Por rumbas y a lo loco.
18:18: Zinema: The Relic.
20:05: Fraiser.
20:30: Lo + Plus.
21:25: Contrarreloj.
21:30: Las noticias del Guíñol.
22:00: Zinema: La boda de mi mejor amigo.
23:42: Golf U.S. Open.
01:44: Zinema: Rocco y los 7 magnificos.
03:35: NBA.
06:00: Zinema: El cerebro del hampa.

CANAL + (f)

08:05: 1 an de +.
09:00: Zinema: Court circuits.
10:35: Le journal du cinema.
10:45: Zinema: L'Etoile de Robinson.
12:25: Flash info.
12:30: Le journal de l'emploi.
13:40: Zinema: Le suspect ideal.
15:20: Zinema: Complots.
17:30: Evamag.
18:00: A la une.
18:25: Flash Info.
18:30: Nulle part ailleurs.
20:30: Allons au cinema ce week-end.
21:00: Zinema: Raz de maree.
22:25: Zinema: Men in Balck.
00:00: Golf.
01:20: Zinema: Le loup-garou de Paris.
03:00: Saskibaloia.
06:00: Nulle part ailleurs live.
06:50: Surprises.

LA CINQ

03:00: Les ecrans du savoir.
05:00: Les grands documents de la cinquieme.
05:30: Les amphis de la cinquieme.
06:25: Methode Victor.
06:45: Ça tourne Bronby.
08:00: Au nom de la loi (30/94).
08:30: Les ecrans du savoir.
10:40: Grandir ensemble.
11:35: Le monde des animaux.
12:05: La vie au quotidien.
12:20: Cellulo.
12:50: 100% question.
13:15: Forum terre.
13:30: La vie au quotidien.
13:45: Le journal de La Sante.
14:00: Les lumieres du music-hall.
14:35: La Cinquieme rencontre... Travail - Économie.
16:00: Olympica.
16:30: Le cinema des effets speciaux.
17:00: Au nom de la loi (20/94).
17:30: 100% question.
17:55: Naissance du XX siecle.
18:20: Météo.
18:30: Le monde des animaux.

ARTE

19:00: Tracks.
19:50: Arte info.
20:15: Palettes.
20:45: Telefilma: La femme de l'italien. Zuzendaria: Michael Perrota (1998).
22:15: Contre l'oubli.
22:20: Le sort de l'Amerique.
23:50: Zinema: Un Carrosse pour Vienne. Zuzendaria: Karel Kachyna.
01:05: Le dessous des cartes.
01:15: Le photographe.
02:15: Ousmane sow.
02:45: Reetition compulsion carnavales.
03:00: Amaiera.

Hauteskunde
osteko egoera
aztergai

ETB2 • 22:00etan

Joan den igandeko hauteskundeetako emaitzen ondorengo egoerari buruz eztabaidatuko dute ETB2ko *Boulevard* saioan.

gaurko filmak Ane Muñoz

■ EL PRINCIPE Y EL MENDIGO.

Mark Twainen eleberria behin baino gehiagotan zinemaratua izan da, eta bertsio hau, lehen izanik, guztietan onena da. Errol Flynn izarra azaltzen da, 30eko hamarkadako abenturazko klasiko gehientsuetan bezala, alegia. Txikitan elkarrengandik banandutako bi anaia bikiak, elkar topo egingo dute koskortzerakoan. Patuak, bata printzea den bitartean bestea kaleetan zehar ibiltzen den behartsua izatea eragingo du. Orain, euren nortasuna elkar trukatzera erabaki dute: eskalea printzea bailitzan biziko da, eta alderantziz bestea. Diru eta baliabide askorekin egindako zinta entretenigarria da.

■ AIRBAG.

Bajo Ulloaren azken lana, aurrekoekin zerikusirik ez duen abentura eroa da, akziozko *road movie* ganberroa, eta tarte entretenigarria igaroarazteko helburu bakarrarekin sortutako film arina. Juanmak, Karra Elejalde, Alberto San Juan eta Guillen Cuervo gazteek ordu gutxitan errepidean barrena biziko duten odisea amaigabea, eszena barregarritz josita aurkezten digu. Hainbat elkarrizketa eta egoera erok ikus-entzuleengan barrea eragingo dute ziurrenik, eta Argiñano edota Javier Bardemen agerraldi laburrek algarak sorraraziko dituzte, dudarik gabe. Bestalde, jator eta ganberroa izatetik nekagarrri eta txabakanoa izatera pasatzen da zenbait unetan, eta bospasei sekuentzia miresgarri izan ezik, oro har ez deritzot oso interesgarria. Dena den, gogoratu Espainiako film takileroena izan zela Seguraren *Torrente* arrakastatsua estreinatu zen arte.

■ ASALTO AL TREN DEL DINERO.

Pantailaren aurrean tarte entretenigarria igaro nahi duenarentzat, hona beste aukera.

Ivoryk badu
homosexualitateaz zeresana

■ MAURICE. James Ivoryren lana ez da ikus-entzule guztien gustukoa, askok ez tutsu, nekagarri eta pedantetzat dute, eta hain zuzen film hau estilo horren eredu garbia da. Oso estetika zaindua, kontu askorekin girotua eta akzioaz bainoago giroaz eta sentimenduez arduratzen da. Bestalde, zuzendari horren lanaren miresle bezala, gomendagarria deritzot, erritmo geldiko melodrama aspergarri samarra bada ere. Homosexualitatearen gaia beldurrik gabe aztertzen du, hartarako bi mutil gazteren istorioa eta horien harremana kontatuz. Hugh Grant aktore ezagunak rol garrantzitsua jokatzen du.

El viaje increíble

1963, Fletcher Markle 11:00 La2

Alguien por quien morir

1995, Clay Borris 16:00 T5

Asalto al tren del dinero

1995, Joseph Ruben 22:00 T5

La boda de mi mejor amigo

1997, P.J. Hogan 22:00 C+(e)

Airbag

1997, Juanma Bajo Ulloa 22:15 ETB1

Maurice

1987, James Ivory 23:10 La2

Un carrosse pour vienne

1966, Karel Kachyna 23:50 Arte

Samedi soir, dimanche matin

1960, Karel Reisz 00:35 F2

Pisando fuerte

1973, Phil Karlson 01:00 ETB2

Raven: guerrero americano

Craig R. Baxley 02:30 TVE1

Sentencia para un dandi

1968, Anthony Mann 02:55 ETB1

El principe y el mendigo

1977, Richard Fleischer 03:00 T5

Sexo opuesto

1992, Matthew Meshekoff 03:00 La2

Cuarenta años de novios

1964, Enrique Carreras 04:25 La2

♦ TXARRA ♦♦ ESKASA ♦♦♦ BALEKOA ♦♦♦♦ ONA ♦♦♦♦♦ BIKAINA

ARTXIBOKOA

Juanma Bajo Ulloaren *Airbag* euskaraz ikusteko aukera izango da ETB1ean.

Ez da balio handiko filma, baina antzezle erakargarriek parte hartzen dute eta, hortik kanpo, akziozko unez jositako abentura Ruben zuzendariak erritmo arinez muntatu izanak

ikusterraza egiten du. Wesley Snipes, Woody Harrelson eta Jennifer Lopez, alde batera eta bestera dabilzkigu, topikoek kalteturiko istorio baten erdian bereak eginez.

irratia ♦

Euskadi Irratia. Alberto Ansola, Sabin In-txaurraga, Pernando Barrena eta Xabier Gurrutxaga izango dira politika tertulian, goizeko 08:45etan ostiralero bezala. 10:00etan Begoña del Teso zinema kritika-riak asteko zinema estreinaldiak aurkeztuko ditu. 10:30etan beste Begoña batek, Begoña Bikariok, euskal animazio zinemari buruz hitz egingo du. Ondoren *Kontaiguzu* zuk lehiaketaren txanda izango da. 11:10etan Gurtzane Zigaran Araba Euska-

raz festaz arituko da (berak azalduko du nola joan behar dugun La Pueblara). Segidan Iruñeko Hemendik At talde bereziak bere azken lanaz hitz egingo du, *Orain* diskoaz, hain zuzen. Goizean behin amaitzeko Iñigo Perurena imitatzailearen *show*-a izango da 11:45etan.

Ala Bedi Irratia. Gasteizko euskal irrati honetan Jabi Ruiz elkarrizketatuko dute *Suelta la olla* magazinean. Ruiz Uda Trebiño

taldekoa da, eta hauteskunde emaitzen ondoren Trebiñoko egoera nolakoa den azalduko du. 10:00etatik 14:00etara iraungo du magazinak. Arratsaldeko 16:00etan, berriaz, mendiko gaiez arituko dira *Mendian go-ra, mendian behera* irratsaioan. Ondoren bi musika saio izango dira: 18:00etan *Metal gunea* eta 19:00etan *Hiru kortxea*. 20:00etatik 21:00etara arabiarrez eta gaztelaniaz Gasteizen bizi diren arabiarrentzat egindako *Arabako arab* saioa izango da.

ETB 1

06:30: Bertatik Bertara.

07:10: Superbat.

Marrakzi bizidunak eta telesailak. 'Max miresgarria', 'Mamu harrapariak', 'Komikolor', 'Ortzadarrean txango', 'Sinbad gaztea', 'Pottokiak', 'Autobus magikoa', 'Candy, Candy'.

09:40: Elkartasunaren bideak.

10:10: Goenkale.

10:50: Euskal Herritik.

11:25: Australiako izaki arriskutsuak. Dokumentala.

12:10: Bertatik Bertara.

12:55: Iparraldearen Orena.

13:05: Tom eta Jerry.

13:30: Gaur egun.

14:50: Goenkale.

15:00: Bai zera!.

15:30: Animalien mundu liluragarria.

16:30: Hamaika korpilo.

18:00: Iparraldearen orena.

18:10: Superbat.

19:25: Izar gaztearen bila.

20:00: Gaur Egun.

20:40: ETB Kirolak.

20:55: Bertatik Bertara.

21:30: Pilota: Eskuz binaka.

Titin III-Goñi III / Goñi II-Lasa III.

22:15: Zinea.

Airbag.

Zuz.: Juanma Bajo Ulloa. Akt.: Karra Elejalde, Fernando Guillen Cuervo, Alberto San Juan. 1997.

00:25: Boxeo izarrak.

02:00: To Musika.

03:25: 64.

03:45: Bai zera!.

04:15: Hamaika korapilo.

05:40: Ikusgela.

06:35: Herri musika sorta.

LMIKETXV
E ETEG

E ME

m uz . -

25

ZAKILIXUT

© Olariagak

Internauta zuri-urdinak

■ *Donostiako Ingeniaritza Eskolan Internet ikastaro bat egin dute Realeko jokalariek*

GAUR dute azkenengo eskola eguna. Guztira 32 ordu eman dituzte azken asteotan Interneten munduan murgiltzeko ahaleginak eginez, eta gaur, dagoeneko sare erraldoi horretan galdu gabe ibiltzeko gai direla, ikastaroko azken urratsa egingo dute. Horren berri emateko, atzo hedabideen aurrean agerraldia egin zuten Miguel Fuentes, Loren eta Javi Gracia Realeko jokalariek. Alboan, ikastaroaren antolatzaile Javier Tros de Ilarduia eta Donostiako Ingeniaritza Eskolako ardura-dun Javier Landa izan zituzten, bertan egin baitute ikastaroa.

«Oso gustura ibili gara», eman zuten aditzera hiru jokalariek aho batez. Azaldu zuten, gainera, iritzi berekoak dira ikastaroa egin duten gainerako jokalariek ere, guztira Realeko 11 lagun aritu baitira ikastaroan; hamar jokalaria eta masajista bat, Juanjo Zapirain.

Ikastaro hau sorta baten barruan dago. Izan ere, taldeko zuzendaritzak sustaturik, Realeko jokalariek urte osoan hainbat ikastaro egiteko parada izan dute. Ikastaro horiek jokalarien geroa pixka bat erraztu nahi

PABLO S. QUIZA

Realeko jokalariek Mutiu, Fuentes eta De Paula arretaz ordenadore aurrean Iñaki Anza masajistarekin.

dute, futbolari lana utzi ostean beste egiteko batzuei ekiteko parada izan dezaten. Horregatik, orain arteko ikastaroetan, Interneten atariko urrats batzuk egiteaz gain, enpresa estrategiak, komunikazioaren alorra eta beste hainbat kontu aztertu dituzte. Aditzera eman zuten, gainera, irailean berriro abian jarriko dira, eta abendua bitartean hainbat ikasgai landuko dituzte.

Futbolariak, gustura

Jokalariek ilusioz hitz egin zuten atzo Internet ikastaroan ikasi duten guztiari buruz. Javi Graciak aitortu zuenez, ez da erraza sare erraldoian airoso ibiltzea. «Hor jardun egin behar da, ordenadorean arian-arian ikasten da, bestela analfabeto hutsa zara», esan zuen irribarrez. Iritzi bera azaldu zuten besteek ere. «Ni lehen ibiltzen nintzen pixka bat Interneten», azaldu zuen Lorenek, «baina galduta ibiltzen nintzen, eta orain badakit nondik nora jo».

Lorenek berak ikastaroan ezaugarri

baikor nagusia aipatu zuen: «malgutasuna». Orduetegi aldetik-eta oso ikastaro moldaerrazak izan direla esan zuen, eta hori oso garrantzitsua dela beraientzat. «Izan ere, kallean oso ondo bizi garela esaten dute, eta denbora libre asko dugula, baina ez da egia», zehaztu zuen. Entrenamenduak maiz, bidaiak noiznahi... Ikasketa sistema arautu bat ezin jarraiturik ibiltzen direla esan zuen, eta horregatik beraientzat propio atondutako ikastaro hauek oso garrantzitsutzat dituztela.

Argi utzi zuten, hala ere, Interneteko unibertso handi horretan murgilduz ibili direnean ez dutela albora utzi beren benetako pasioa: futbola. «Hala, bisitatu genuen aurreneko orria Realaren web orria izan zen», azaldu zuten aho batez. Internauta zuri-urdinak izan bai tira.

Arantxa Iraola

DONOSTIA

kasu!

► Itsuak ere internauta

Japoniako etxe batean informatika programa berezi bat atondu dute, itsuek ere internauta izateko modua izan dezaten. Programak Voice Surfing izena du, eta ordenadoreen saguak erabili gabe Internetek zabaltzen duen unibertsoan murgiltzeko parada ematen die itsuei.

► Santurtziar bat Brasilen gotzain laguntzaile

Jose Maria Camino Saratxo abade santurtziarra, sorterritik urrun, Brasilen hain juxtu, gotzain laguntzaile izendatu dute. Sao Paulon beteko du apezpiku bizkaitarrak kargu berria, San Miguel Paulistako elizbarrutian. 1966. urtetik Hego Amerikako nazio handi horretan dabil Jose Maria Camino eta, ondorioz, ondo ezagutzen du herrialde hura. Lehendik ere hainbat kargu bete izan ohi ditu bertako elizaren hierarkian.

► Inoiz ez baita berandu

Hori bizi filosofia nagusitzat izango Tenerifeko Ana Padron andrazkoak, dagoeneko 66 urte dituen arren azken bederatzi hilabeteetan bidaiari txundigarria egin baitu. Furgoneta bat gidatuz, 66.000 kilometro egin ditu eta bide luze horretan 3 kontinente -Europa, Asia eta Ozeania- zeharkatu ditu. Atzo etxera itzuli zen, seme-alaben ondora. Haiek harrera beroa egin zioten, aditzera eman zuten, kezka betetzen baititu amaren zaletasunak.

REZOLA
SAGARDOTEGIA

- Sagardotegia bertatik eta bertatik
- Sagardotegiko hitzak
- Urtarotako irakurketak
- Egunerakoak, asturak eta lehenengoak

Irakurleak: 1999ko ekainaren 18a
 943300222 / 943300255-943590354 / 943300707

Nafarkaria

• ostirala • 1999ko ekainaren 18a

Egunkaria

Gehigarri honetan

Bera • Udan hainbat ikastaro antolatu dira Kultur Etxean.

Carmen Pugliese • «Errespetuak bereizten ditu erromesa eta ibiltaria».

Antxitonea

• MIKEL SAIZ

trinketearen zaharberritzea

Elizondoko Antxitonea trinketeak mende bat baino gehiagoko historia biltzen du bere paretetan. 1894an Antxitonea deitzen den etxearen atzean trinketea egiteko erabakia hartu zenetik, hainbat ekitaldi egin dira eraikinaren hormen artean: sona handiko pilota partiduak, bertsolari txapelketak edota mitin politikoak. Orain, zaharberritze eta aldaketa bidean da Baztanen euskal kulturaren zimendu eta oinarri izan den toki hori. Francisco Urrutiak erosi du, Mexikotik etorri berria den azpilkuetar batek, eta beste erabilera batzuk ere emango dizkio: trinketeak segituko du oinarri izaten, baina hotela, gimnasioa, igerilekua eta squash pista bi gehituko dizkiote.

Lizarra •

Jaietarako kartela prest

Pedro Irulegi lizarratarrak irabazi du lehiaketa 'Singular' lanarekin

Iragan ostiraletik datorren astelehena arte ikus daitezke Fray Diego Kultur Etxean aurtego lehiaketara aurkeztu diren jaietako kartel guztiak, nagusiek egindakoak zein txikiek marraztutakoak.

Jaietako kartel garailea ikus daiteke erakusketan. • MIKEL SAIZ

Orotara 33 artelan ikus daitezke egunotan Lizarrako Fray Diego Kultur Etxeko paretetan eskegiak. Guztiek Lizarrako jaietako irudiak jaso dituzte. Izan ere, guztiak jaietako kartelak dira. Ahatik, marrazki bakoitzak jaietako instant bat jasotzen du, egiaz marrazki bakoitzaren atzean egile desberdin bat dago, eta jakina, egile bakoitzak modu berezi batez ikusten ditu jaia eta modu jakin batez islatzen ditu paperean. Beraz, 33 lan eta 33 sentimen, 33 ikusmen, 33 bihotz eta 66 begi eta bertze 66 esku.

Pedro Irulegi lizarratarrak eskuratu du aurtego jaietako lehen saria. Lanaren ordainean 125.000 pezeta irabazi ditu. Irulegik laugarren garaipena du Lizarrako Udalak 1986. urtetik antolatzen duen lehiaketa eta diseina-

tzaile grafikoa izaki, ordenagailuz egin ditu lan guztiak. Aurtego lanak *singular* du izena eta San Pedro elizako klaustroa du ardatz, bertan dagoen zutabe trukatu, zehatzago esanda. «Elementu hori aukeratu izana ez da oso arrunta. Izan ere, artea eta jaia printzipioz ez datoz bat. Dena den, Lizarrako sinbolo bat da eta bertako jendeak ez ezik, kanpokoak ere aski ongi ezagutzen du zutabea. Gauzak horrela eta aurten Xakobeoa ospatzen dela hustiratzuz, zutabea izan dut ardatz. Hori bai, horren inguruan jaia zenbait instant ma-

rraztu ditut, hala nola, entzierroa, erraldoiak...», dio artistak bere lanaren inguruan. Teknikari dagokionean, aipatu beharra dago ordenagailua erabili dela lana egiteko. Estiloa primitiboa da guztiz, naif joerakoa. Konposaketa barrokoa du eta kolorea, berriz, bizia, jaietako kartel batek agintzen duen moduan.

Bigarren saria Raul Lopez lizarratarrak eskuratu zuen *Espacio compartido* izeneko lanarekin eta hirugarren David Ibañez *Al compás de la gaita* marrazkiarekin. Gazteentzako lehiaketari dagokionez, Irantzu Ros 13 urteko

neskatoak lortu du aurreneko saria. *La fiesta ya está montada* izeneko marrazkiarekin. Bertan zerurantz doan suziri bat ikus daiteke, eztanda egin eta jaia sortzen duena. Bigarren saria, berriz, hiru neskatoak elkarrekin egindako lanarentzako izan da. *Danzas, toro...fiesta* izeneko marrazkia Estefanía San Martín, Amaia Busto eta Nahia Zudairek egin zuten. Lan guztioak, eta sarituak izan ez direnak ere bai, Lizarrako Kultur Etxean ikus daitezke astelehena arte.

→ Kristina Berasain

Aralar

Kofradiaren Eguna etzi

Erdi Aroan sortutako era-kundea da San Miguel Excelsisen kofradia. Ardoa, zainzuria eta halako jan-edanaren inguruan sortu ohi dira kofradiak, baina San Miguelekoa askoz espiritualagoa da. Aralarko mendi kaxkoan dagoen santutegi honen lagunak biltzen dira era-kunde honetan, hau da, santutegia mantendu ahal izateko bere esku dagoen laguntza guztia emateko prest daudenak.

Ez ingurukoak bakarrik, Euskal Herri osokoak dira kofradia honetako kideak, eta batenbat ba omen da Euskal Herri-tik kanpoko ere. Kofradiaren erregistroan izena emana dutenak 1.500 lagun dira. Baina Inozentzio Aierbek aitortzen duenez, datu hori gutxi gorabeherakoa da, batzuk dagoeneko hilda daudelako.

Kofradea izatea urte osoko kontua da, baina urtero-urtero, egun batez, gainerantzeko kofradeekin biltzeko aukera izaten da. Ekainaren lehen igandean izan ohi da ospakizun hori, baina aurten, hirugarrenera atzeratu behar izan dute. Lehen igandean, Korpus eguna ospatu zen, eta joan den igandean, berriz, hauteskundeak. Beraz, etzi hurbilduko dira San Migeleraingo. Meza entzungo dute aurrena. Gero bazkaria, eta ondoren, musika eta jai giroa. Inozentzio Aierberen hitzetan, «anairatze» festa da.

→ Urko Aristi

bidean begi

MAITE URKIA

Uda heldu da urtero bezala, eta gure inguru honetako klimak agindu ohi duenez tarteka nahasia, eguzki eta haize hotz, eta betiko solasak giroaren gainean, nahiz eta menditarrean hazi eta orain lur lauagoetan bizi den bati eguraldi lanbrotsuek babes antzekoa eskaintzen dioten, lehenarekiko nostalgiaren fereka leunen bat (egun ilunak gehiegi luzatzen ez direnean behintzat).

Dekorazio aldizkari bateko argazkiei begira nengoela denbora oharkabea joan zait; irudietako landareek eta zumezko aulki zein besaulkiek, argitzal freskagarriek atseden sentsazioa eman didate eta horrek iratzargailuaren erreinutik libratzen gaituen oporraldia ekarri dit pentsamendura.

Han eta hemen

Eta horrekin lotuta, lerro hauek idazten ari naizen arratsalde grix honetan oroitzapenek atzera egin eta neskato bat nintzela maiz irakurri edo begiratzaren nuen liburu batez oroitu naiz: *Dime dónde está*, beste bost libururekin entziklopedia txiki bat osatzen zuena (*Dime quién es, Dime cuéntame...*). Munduko xoko asko agertzen ziren han eta tesoroak beteak erakusten zuten mundua, gaur egun ia hipermerkatuetan bezala saltzen diren tesoroak, txokolatearen eta arrozaren antzera saltzen baitira Maldibak, Indonesia, Egipto, Samarkanda, Laponia, Patagonia...

Misterioz betetako izenak ziren, irudimena daradazten zutenak, baina bidaia etxean iragarkietan

hainbeste aldiz ikusi eta gero Paris edo Londres bezain hurbilak dirudite orain.

Hala ere, ezin ukatuko dugu hegazkin edo autobuskadetan tropen bidaiatzeko aukera alde batera utziz gero «tesoroak» eta baita arriskuz beteak ere badagoela mundua oraindik, eta bidaiatzeraikoan bakoitzak duen jarreraren arabera kilika berezia senti daitekeela barrenean, ala sentitu ez.

Dena dela, jende mota asko gaudenez munduan, bakoitzak nahi edo ahal duen bezala pasa ditzake oporrak: Benidormen, Zarautzen, Santo Domingo de la Calzadan, Kanadan, Kenyan, etxeko jardinean edo, adibidez, Britainiako Finisterrenen iparraldean dagoen Roscoffen.

Bera •

Uztaila, ikasteko tenorea

Ikerketa, antzerki eta ahots ikastaroa antolatu dira hurrengo hilabeterako

**Ikasturtea bukatzean,
dagoenean,
uztailerako ikastaro
mordoa antolatu
dituzte Berako
erakundeek. Adin
guztietako
jendearentzat, gauza
aski diferenteak egin
ahal izanen dira.**

IKASTARORIK BITXIENA, EZBAIRIK gabe, orain arte gisakorik antolatu ez delako, Bidasoa Ikerketa Zentroak antolatutakoa da. Erakunde horrek eskualdeko historia ikertzen dihardu. Joan den urtean Lesaka eta Beran ikastaro bana antolatu zituen bertako historia ezagutzera emateko. Oraingoan, berriz, ikertzen jarri nahi dituzte herritarrek. Ikastaroaren bidez tokiko historia nola ikertu erakutsiko da. Hiru irakasle ariko dira zeregin horretan uztaila eta iraila bitartean: Fernando Mikelarena, Pilar Erdozain eta Juainas Paul. Herrietako artxibotetan nola bila ditzakegun gaiak, non aurki dezakegun informazioa, edota nola bideratu eta kontrastatu lortutako informazio hori, bertzeak bertze. Izen ematea Berako kulturetxean egin behar da

Bidasoaldeko Ikerketa Zentroko kideek ere antolatu dute ikastarorik.

• ARTXIBOKOA

hurrengo hilaren 25a ortzirala baino lehen. Uztaila eta iraila bitartean hamabi saio emanen dituzte, eta ordutegia parte hartzaileek eurek aukeraturutakoa izanen da.

Antzerkigintza ere bai
Lamixine Bat antzerki taldeak, bertzalde, hiru ikastaro antolatu ditu hurrengo asteetarako. Ekainaren 28tik uztailaren 3ra ahots ikastaroa antolatu du antzerki taldeak, Kozana Luca irakasle argentinarraren eskutik.

Egunero arratsaldeko

15:00etatik 20:00etara izanen da ikastaroa Berako kulturetxean. Ahots ikastaroa jende guztiari zabalik dago, abesbatzetako kantariei, antzerkia egiten dutenei, irakasleei, kazetariei, eta oro har, ahotsa landu nahi duten guztiei.

Lamixinek antolatu dituen bertze bi ikastaroak uztailaren 14, 15 eta 16an egingen dira, aitzinekoak bezala kulturetxean. Goizetan, 10:00etatik 13:00etara hirugarren adinekoei zuzendutako antzerki ikastaroa izanen da. Lehendabiziko aldía da

hirugarren adinekoei bereziki antolatutako ikastaro bat eskaintzen dela. Egun horietan ere arratsalde 16 urtetik goitiko gazteentzat antolatu dute ikastaroa, arratsaldeko 15:00etatik 18:00etara. Azkenengo egunean elkarrekin jardungo dute bi taldeek, eta hiru egun horietan ikasitakoa taulagainean paratuko dute, besta ttikibaten bidez. Horren bidez gazteak eta adinekoeak elkartu nahi dituzte ikastaroaren amaiera gisa.

→ JonAbril

herri aldizkariak

Eduene Elizondo

Xarriton eta Lekuona saria

Lekuona saria jaso berri duela eta, Piarres Xarriton euskaltzainari elkarrizketa egin dio **Herria** astekariak. Saria jaso izanari buruz, horrela mintzo da Xarriton: «Ohore handi bat izan da, batere dudarik gabe. Iparraletik hirugarrena izan behar niz sari hori eskuratu duena. Ene aintzinean izan nak Eugene Goyheneche eta aita Diharce Iratzeder. Mugaz bestaldekoetan ere bertute eta hedadura handiko gizon batzuk ukana dute sari bera. Horien artean aita Riezu eta Carlos Santamaria. Holako batzuen leerro berean sartzea, hori enetzat ohore han-

dia zinez. Zernahi konplimendu ere entzundut saria hartzearekin, usaian bakoitzak berak ez dituenak sekulan aditzen, norbait hil ondoan baizik ez baita harentzat holakorik erraiten! Ez dakit hoinbeste konplimendu merexi nuen bainan horrek erakusten du dudarik gabe ene urratsak, eskuin eta ezker, ez direla denak alferretan izan».

Euskal kulturaren alorrean lanean mende erdi eman du Hazparneko euskaltzainak: «Holako zerbait. Eman dezagun 56 urte, ezen 1943an idatzi nuen libururño bat euskaraz, *Euskaldunak*, Euskal Herriaren

historiaz eta geografiaz, Lafitte kalonjearen kurtso batzuen argitarat. Geroxago, *Petite histoire religieuse du Pays Basque*. Hasi nintzen ere *Herria*-n idatzen, Federalixta izen-ordea harturik».

Euskaldunei mezu bat bidali die Xarritonek *Herria* astekariaren bitartez: «XVIII. mendean Joanes Etcheverry saratar medikuak ordukotz egiten zuen dei berbera: 'Otoi, ez sar Marsen guduka horietan, bainan lotu beste borroka bati, izpirituaren borrokari. Argi zuen gogoak!'. Bere kulturak salbatu behar du Euskal Herria».

urda
aren
mintzoa

Xabier Larraburu

Astronomiaz

Partikulen azeleradore izugarri bat piztu da Iruñearen erdian. Printzipioz Burgosera abiatzen ziren Frankfurt motako milaka saltxitxak norabidea aldatu eta honuntza datoz. Siam-en jo behar zuten telefono dei batzuek azken momentuan atzera egin eta Iturramako hotel batean jo dute gela bat erreserbatzeko. Garagardo banatzaileak, Madril-en, «nora» galdetu dio enkargatuari eta «Iruñera» erantzun diote: «Iruñera gaur, Iruñera bihar, Iruñera etzi, seigarren almazenean dauden kupel guzti haiek eraman arte». Menorcan San Joaneko festak iraun duten bitartean han egon diren Tirapitxonekoek barraka kamioian sartu dute, kamioia ferryan, eta itsasoaren erdian daudela Iruñean eskatu behar dituzten paperez ari dira.

Iparreko hiritarrak, Iparrekoak bereziki, zertarako engainatu: Iparrekoak bakarrik, Interneten Iruñeko loturak klikatzen dituzte zezenen argazkiak eta hegazkinetako prezioak ikusteko asmoz. Baztango zalditxo bat eta bera erosiko duten valentziarrak, horrela ez badu ematen ere, bidean dira. Bartzelonan oraindik egin ez dituzten milaka kondoi badituzte jada beraien kartoizko kaxak eta kaxa bakoitzean izena jarrita: Iruñea, eta kantitatea: 500 kondoi. Texaseko neskak oraindik eza gutzen ez duen kaliforniar batekin Gaztelu Plazan ero moduan muxukatuko dena adiskidearen galderari «To Pamplonia» erantzun dio (izenarekin nahastu da. Zer egingo diogu). Zaharicheko zelaietan Mihuraren zezen beltz eta gazte horiek ere Iruñeko bidea hartua dute, bide iluna, algarrobo baten itzalean puzkerrak lasai asko botatzen ari diren arren. Mugimenduak zenbakaitzak dira, astronomikoak. Hemen apuntatu ditudan zenbaitzuk, gainera, hipotesi hutsak besterik ez dira (agian Texaseko neska nirekin muxukatuko da, ero moduan, eta ez kaliforniar batekin, hala izan bedi!). Elementu bitxi eta unibersal horien elkarren arteko talkak Iruñeko partikulen azeleradorean gertatuko dira eta horri «kriston festa» deitzen diogu. Ezin jakin elementu solte guzti horiek sortuko dituzten ondorioez. Zenbakaitzak direlako, neurtezinak, izarren eta neutrinoen antzera: astronomikoak.

bizi be

Egunkaria ostirala, 1999ko ekainaren 18a

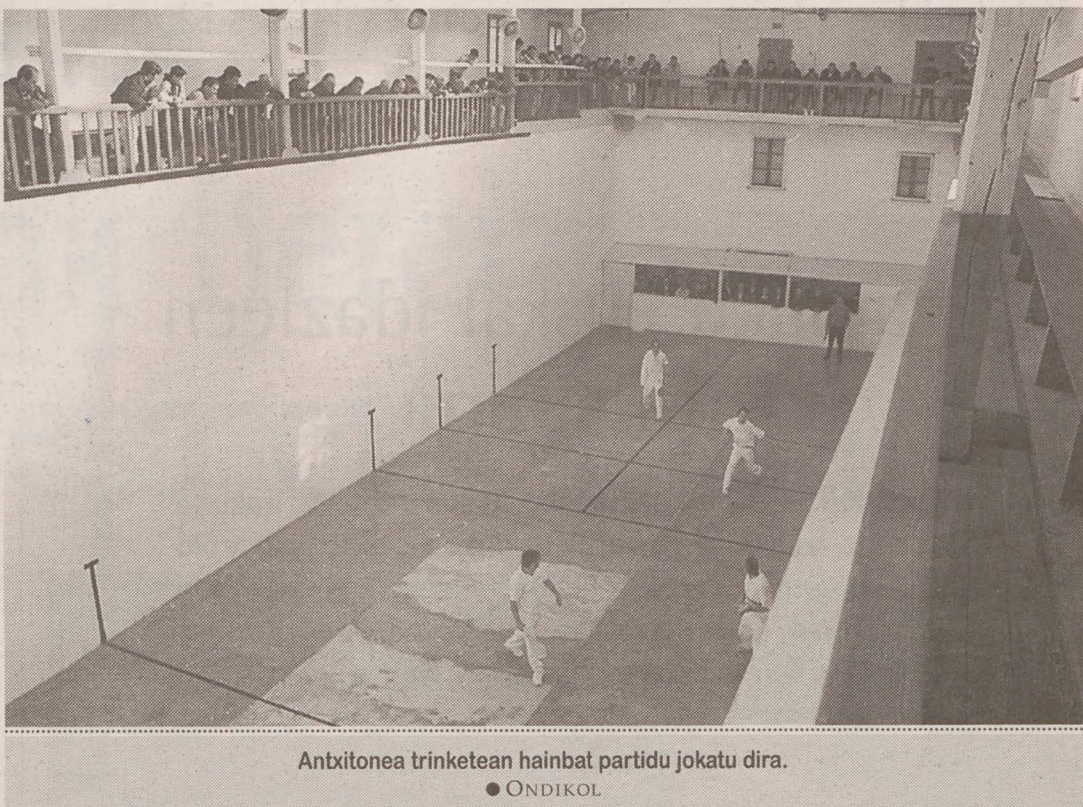
Intzuleraren eredu

Baina egun, 60ko hamarkadan gertatu zenaren kontrakoa jazo-tzen ari da eta Ameriketara joan zi-renak bueltan datoz, Francisco Urrutia, Antxitonea triketeko jabe berria kasu. Berak dioenez, «asko han dituzten jabetzak saltzen ari dira eta honat itzultzen, hirian se-gurtasun eza gero eta handiagoa baita». Bera ez da azken boladan Baztanera itzuli den bakarra. Ziga-ko Jose Mari Intxaurre eta Santi-ago Arretxea ere etorri dira, eta duela hiru urte baita zen Fermin Arrasate elizondorria ere -Mexi- kon 30 urte egon eta gero, zuen behi arrantxoa eta esneketa nego- zioa saldu, eta bueltatu egin zen-.

Trinketeari aurpegi berria jarriko dioten lanak Eduardo Zubikoa herriko arkitektoak zuzenduko ditu. Lehen bezala taberna eta jatetxea izanen ditu Antxitoneak beheko solairuan, eta goian, garai batean bezala, hotela paratuko dute, 22 gelarekin.

«Garai batean bezala, Iparraldeko eta Hegoaldekoen arteko txapelketak berritzeko asmoa dut. Gipuzkoako Pilota Federazioko presidentarekin egon nintzen Mexikon eta nahi dute hemengo jende gaztea prestatzea eta jokatzeari buruzkoen aurka, Miarrizteren aurka. Eraberean, Lekunberrin eta Iruñean ere antolatuta nahi dituzte eta horretan dabilta». Bere ustez, «afizione haundia bada frontonerako, baina nahi dute berriz trinketerako jendea mugitu. Gazteari afizionea sartuz, eta enpresak sartzen badira mugitzen ahal da. Txapelketa politak ikusteko aukera izanen dugu».

→ Irene Arrizurieta

Klasiko bitxi • arront klasiko

Joxemiel Bidador

Ultzamako euskal idazleen berri laburra

Gutxi dira iritsi zaizkigun Ultzamako euskal idazleak; irakurle askok, berriz, izen bakarria baizik ez duke ezagun, Polikarpio Iraizozkoa zen Agustin Zarrantz alegia; gehiago egon bazeuden, ordea; hona hemen gutxi batzuk: Bizente Lazko, Pedro Tornaria, Bernardino Gerendiain, Justo Albisu, Karlos Esain...

ULTZAMAKO EUSKARA IHARTU izan den heinean hirukoitzan izan da hizkuntzalaritzaren alde-tik mintzaira hau ikertzeko egin izan den saioa, Bonaparte-lzagi-rre-lbarra alegia, eta badirudi ikerketen segidak berebiziko ete-na pairatu duela jada, ikergaiak gehiagorako ematen ez baitu, oro har. Ordea, Ultzamako idazleez direnez bezanbatean bestelakoa da kontua; naski egile literarioak ohiko ikerketa linguistikoetatik at geratzen direla, komunzki, sorterriko hizkera-kaiolatik aisa hegaldatzen baitira, eta norbederaren hizkera maila aupatzearen ondoko eta are haruntzagoko hizkerak ere erreferente aberasgarri bilakatzen baitzaie; guztiarekin ere, idazlea nonbaitekoa izanik, bere tokian kokatu beharra legoke, eta gurean gainera, idazle txikiak eta gehienetan ere erlijiosoak izanik, sorterrira zein sorterriko erkideei zeharo atxekirik agertzen zaizkigu ia beti, nahiz esan bezala, idazkerak ez horrela salatu.

Ultzamako euskarak kezkatu zuen lehenbizikoa Bonaparte izan zen. Honek itzularazi zituenetz gainera, Lizasoko aldaerari buruzko hainbat kolaborazio helarazi zizkion Campióni azken honek *Euskara* aldizkarian agert zitzan. Aurretik baina, *Orreaga* idazki ezaguna agertu zuen Campiónek, non Ultzamako euskarara bihurtutako aldaera Auzako Bizente Lazkok egin baitzuen. Euskalkien sailkapenerako eginiko lehenbiziko ikerketa hauetan jada, aski argi agerian geratu zen Ultzamako euskara kokatzeko zegoen zailtasuna, eta Bonapartek eginiko mapetan geratu ziren zalantzazko gune ilunen argitzen espezialdua zen Kandido Izagirre Urretxuko frantxikotarrak ez zion muzin egin afera hau heltzeari, Mitxele-nak proposatu zionari jarraikiz, eta berandu bada ere, 1966.ean *Ultzamako euskeraren gai* batzuk 64 orrialdeko artikulua luzanga karrikaratu zuen BAP-en. Azkenik, eta honako gai korapilotsua ardatz nagusitzat hartuta, Mezki-rizko Orreaga Ibarrenaren tesilana dugu, nonbait, arazoa zarratzera etorri zaiguna. Aurretik ere,

1992.ean hots, Ibarrek berak Ultzamako bi testu editatu zizkigun ASJU-n, hau da, *Ultzameraz idatzitako bi dotrinaren edizioa eta azterketa*, geroago agertuko zutenaren ildo linguistiko beretik. Honako artikulua honetakoak dira, ordea, Ultzamako lehenbiziko euskal idazleek eginiko testuak.

Bonaparteren itzalpean burutu zuen Lizasoko Pedro Tornariak Asteteren itzulpena: *Astete añadido por Luarca traducido al dialecto de Lizaso* eta abar, halaz guztiz, printzeak ez zuen argitaratu eman, eta hortaz, Ibarrena estraineko edizioa dugu. Lehen hezkuntzako irakasle Iraizotzen ziharduen Tornariaren lana 1863. urte inguruan egin da, eta bestelako itzulpenak ere ondu bide zituen Lizasokoak -Mateoren Ituna, Apokalipsia, Kantiken kantika, Ruthen liburua, eta Jonasen profetia-, Bruno Etxenikek printzeari 1869.eko apirilaren 8an igorri gutunean esanikoaren arabera, haatik, urdazubiarrak alpatu lanen berri ez zaigu iritsi, eta ezin zehaztu eginak eta galduak diren, ala egin gabe geratu zirentz. Tornariak dakiguna, aldiz, arras gutxi da, eta esanikoz gain, jakin badakigu 1853.ean eginiko Larramendiren hiztegiaren bigarren argitalpeneko harpideduna izan zela, eta beraz, orduko giro euskaltzalea ez zitzaion arrotz.

Euskal Testu Zaharrak bilduman ere Iraizozko semea zen Bernardino Gerendiain apezak ondutako dotrinaren berri eman zigun Satrustegik. Gerendiaingo eliz parrokialako erretoe honek 1888.ean tajutu zuen bere idazkia, eta Arruazukoaren aburuz, eskuizkribu hau dugu 1906.ean argitaratu eman zen dotrinaren testu be-

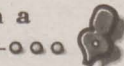

ra, gero Erice eta Garciaren moldiztegi argitaratutakoaren orjinala da. Baliteke hala izatea, baina gauza ezaguna da Cristau dotriñe aite Gaspar Astetec erdaraz esribitue eta Ulzamaco apezac balle ontan yarduquitzten den usquerara biurtue beren feligresan amorioz izenburuko itzulpenaren edizioa Justo Albisu Iriarte Alkozko seme eta apezak hartutako ardurari esker atera zela. Ibarreko eliz kabildoa euskarazko dotrina baten behar gorria zegoela sinetsirik, lan honen azken zirriborroa apezpikuteigiko eliz zentsurari 1906.eko irailaren 6an aurkeztu zion, baita dotrinarekin batera ere, Ultzaman ziharduten Frantzisko Berasain, Juan Migel Gerendiain eta Justo Albisu apezek sinaturiko azalpena. Bestalde ere, Albisu Azkueren kolaboratzaile fermua izan zen, eta ipuin ugari kontatu zizkion lekeitiarrari -Azkueren kolaboratzailea ere Pedro Arbila izeneko ultzamarra agertzen zaigu, nahiz zein herrikoa zen ez dakigun, orobat berari buruzkorik-.

Albisuren doktrina agertu zen ber urtean Karlos Esain Pitillasek hasiera eman zion Iruñean erro-sarioa zein gurutiz-bidea euskaraz erreztzeari. Familia karlista ert-sikoa -bere aita zenak Karlos errege-nahi heriotzetik salbatu omen zuen, eta hortik beraz, semearen izena ere- Larraintzarren 1854.ean jaio zen; magisteritza eginik, Iraizotzen eta Legazpian arizan zen maisu, oposaketetan gailendurik Donamartiri-Unxera abiatu aitzin; 1885.etik Iruñeko Erruki-etxean izan zen, bertako haurren irakasle, eta hantxe zegoela, 1887. urte inguruan edo, bere Nociones de historia natural para uso en la escuela de primera enseñanza testu liburua idatzi zuen, 30 ikasgaietan mineralogia, zoologia eta botanikazko hasi-masiak eskeintzen zituela. Ez bide zuen, ordea, euskaraz ezertxo ere idazteko astirik izan, eta 1912.eko otsailaren 19an zendu zenean, mende hasierako Iruñean euskaraz egiten ziren oitotzaldi bakarrak bertan beheara geratu ziren.

etorri ahal leian

Patziku Perurena

Hitzak larrutzen (I)

ABAD E A : HEBRAIERAZKO «aba» (= aita) hitzetik omen dator, eta he-daduraz gizatalde baten buruzagia izendatzera irago da. Nik ordea, gure ahaidetasun zaharreko -aba atzizkiarekin uztartu nahi dut: *ugazaba, asaba, izeba, arreba, neba, loba, auba...* Harritzekoa Astarloak, Aranak, Azkuek, Sarasolak, aita goiti eta aita behiti ari arren, tutik ere ez esatea hebraierako abbaz. Sabinekin gainera, esentzi bila, *aba, abenda, aberri, abizen* bezalako neologismoak sortu zituen, euskal usarioa hankaz gora bo-teaz.

-BARDOA: Jatorri zeltikoa du (bardd > lat. bardus), eta festa herriar edo eliztar ofizialetan heroi edo jainkoei kantatzen zien koblaria zen bardoa. Nafarroan igoaltsu: beren ariman erro-turiko ohiturak eta sineskerak koplatur herria bozkario-tan ipinten zuen trobadorea zen bardoa, (demagun gaurko bertolalaria).

Komptuen Artxiboan ageri omen da, Ameskoan 1294 urte-tik honuntz: «*En Cudadayre, de tributo hereditatis vocate de Bar-do III. K.III q.*». Seguru lurrok, kristauiei eta koroari bizkar ematen zien bardoren baten lur konfiskatuak zirela, 1396 urte-an oraindik «*Heredades del Bar-do*» izenez ageri baitira; baina Karlos II.ak Ameskoako labora-riei emanak izan ziren atzene-an. Horra, bardolaritza marji-nala izan delako beste aztarre-na.

-NOR JAINKOA BEZALA: Ba-dira urte batzuk, San Tiburtzio eguerdi batez, Leitzako Udaleko batzartokian, urteroko luntxa aitzaki, kontu kontari geunde-la, Egaña bertsolariak galde egin zidala «Zer esan nahi du horrek, hi?» txoko batean «Nor Jainkoa Bezala?» lema zeraman bandera ikusirik. Berandu ba-da ere, hona kontesta Artonio:

Nikolas Arbizuk, hala zeka-rrek, *Estudio Epigráfico de Itur-mendi lanean*: «*en el centro del retablo mayor se sitúa al patrón*

San Miguel y en su escudo se ha escrito: «QUI UT DEUS» y su traducción castellana en el frontal del altar: «Quien como dios». Gerroztik, Leitzako abadeak esana zekiat, «San Migel» goiaingerua-ri buruzko hagiologiak horixe esan nahi omen duela hebraie-ra zaharrean.

-PAXEGONA: Eragin haun-dia izan du Aragoi aldeko ehun-gintzak Nafarroan. Leitzan ba-da arropa denda bat, ehun urte-tik gora doana, eta «Paxegona» deitzen diote, nahiz etxearen izen zaharra Aurkitxikine izan. Santanderko Arredondotik eto-ri ziren Juan Gomez Carral eta Paula Crespo García 1870 alde-an, arropa saltzera, eta bertan gelditu. Hartaxetik hartua du etxeak izena; izanez ere, San-tarderko Pas bailarakoei «pasie-go» deitzen baitzaie. Aitona Be-nito Luxeak esana dakit: «*Orik arropa Frantzittik kontrabando-an ekarritte saltzen tzuen*». Ez harritu.

-TXERMENA: Guk udare kla-se tiki bati Goizuetan. R. M. Azkuek «Xermen» eta «Zermein» jaso zituen Saraitzu eta Erron-kari aldean «*perucha, petite poi-re*» esanahiarekin. Urola eta Goierri aldean: «Txermena: pe-ra, en general». Orion eta Etxa-rrari-Aranatzen: «*peruétano, ci-er-ta pera pequeña y dulce*». Baina, Barrankako zenbait eskekanta espainoltzean J.M. Satrustegik: «*Gure baratzen txermenak/ on-dotik gora lerdanak*» = «*En nues-tra huerta se dan injertos*». Hala ote? Auskalo. Oñatiar bati «txermena» aditua diot gure udare orde; hala ere, R.M.Azkuek «injerto» dakar hango txer-mentzat. Bada hor nonbait na-hasterik.

Fernando Serranok XVII. mendeko konfiteritza hala dio: «*melones, pepinos, cermeñas y acerolas son otras frutas y hoz-talzas que también se utilizan para hacer dulces*». Hiztegi es-painola begiratu, eta berdin: «*cermeña: (lat. sarminia = perifo-llo) especie de peral*». Filologo aprobetxategi horiek, argi naza-zue pittin bat.

Ziria

• Motxorrosolo •

Lubakiarena

ONARTU ALA EZ, IDEIAREN ZUZENTASUNA EZBAIAN JARRI GABE, anitzen aburuz, lubakiarena da egoera emendatzeko tresna bakarra, eta azkenoak jaso ondoren, ez dirudi sobera baztergarria denik. Soziologoendako lan eskerga. Gehienak beldurra dio tan-kera horretako irakurketak egiteari, politikoki ez omen da zuzena. Afera bestelakoa da, lubakiaz baino lubakiez jardun beharra dugu, barnekoak ahaztu gabe.

Carmen Pugliese

«Errespetuak bereizten ditu erromesa eta ibiltaria»

Carmen Pugliese italiarrak 'El camino de Santiago en el S. XIX' liburua aurkeztu zuen herenegun Lizarran. Torres del Rio herrian dagoen erromes aterpea gobernatzen du Carmenek. Liburuarekin frogatu du XIX. mendean ere erromesak joan zirela Santiagora, bidearen historialari askok mende horretan erromesaldirik izan ez zela uste izan duten arren.

Hiztuna eta kementsua da Carmen. Bideak askotan trabak jarri badizkio ere, bidez maiteminduta bertan kokatu eta bere egin duen horietakoa da.

■ **El camino de Santiago en el Siglo XIX** (Donejakue bidea XIX mendean) idatzi duzu. Zergatik aukeratu duzu mende hori?

Bidera etorri nintzenean li-
 buru batzuk aurkitu nituen do-
 kumentatzeko. Liburuak XII, XIII
 mendetik XVIII. menderainoko in-
 formazioa ematen zuten. XIX men-
 deari buruz ez ne-
 kien ezer eta uste
 nuen ez nuela
 deus aurkituko.
 Burgosen, Leo-
 nen, Santiagon
 bilatu nuen baina
 deustako. Or-
 duan XX. mende-
 ko liburu bat ida-
 tzi behar nuela
 otu zitzaidan. Es-
 painara joan nin-
 tzen liburua idaz-
 teko. Hemerote-
 kak, egunkariak eta artxibate-
 giak bigiratzen hasi nintzen.
 1900ko urtarrilean hasia arti-
 fiziala iruditzen zitzaidan eta
 1879 otsailean hasia pentsatu
 nuen, orduan aurkitu baitzi-
 tuzten bigarrenez kardinal ba-
 tek gordetako sailduaren erli-
 kiak. Joan den mendeko azken
 hamabostaldiko berri bilatzen
 ari nintzela, aurkitu nituen jo-
 an den mendeko hiru eskuiz-

kribu ezezagun: Santiagoko Errege Katolikoen ospitalera iristen ziren erromesen zerrenda, alegia. Lehena 1807an hasten zen. Gero, Santiagoko irakasle batek falta ziren lehen zazpi urteetako eskuizkribuak utzi zizkidan eta mende guztia osatu dut, 1905 urtera arte. Jendeak zioen XIX. mendean ez zegoela erromesaldirik, eta azken erromesa Donibane-Lohizunen ikusi zutela XVIII.

mende bukaeran. Vazquez de Pargak zioen hori Donejakue bidean aditua da bera-, baina hori esaten zuen ez zuelako dokumenturik aurkitu. Hau da XIX. mendeaz dagoen liburu bakarra, ez dago dokumentazio gehiagorik. Santiagoko Unibertsitateko Artxibategi Historikoan aurkitu nuen. Dokumentazioa *Gaixoak* izenburupean en.

gordea zegoen.

■ Nolakoa zen erromesa garai hartan?

Erramesa soinean zuenarekin joaten zen. Gehienez aldatzeko arropa eramaten zuten. Gainera, kasik inork ez zuen kulerorik edo galtzontzilorik eramaten. Ospitaleetara helitzen zirenean, soinean zeramatenaren zerrenda oso zehatza egiten zuten, eta galtzontziloak

bitan bakarrik ageri dira. Manta edo zamarra eramaten zuten lo egiteko, eta hotzetik babesteko. Oso jende ausarta zen. Jende hark ez zuen gaurko erosotasunik. Gehienak taldeka joaten ziren, orain baino arrisku gehiago zegoelako.

■ Zergatik aldaketa hori?

Seguruenik, benetako erromesaren barruko sentimendua ez da aldatu. Ez gara turistaz ari edo modari jarraitzen dionaz, aurtien bolada delako. Ez dut esaten erromesak katoliko erlijioso bat izan behar duenik. Baina espiritualtasuna izan behar du, eta errespetua eta elkartasuna besteei, eta hori desagertu egin da tamalez. Joan den mendean debozioz joaten ziren, fede gehiago zegoen. XIX. mendeko erromesak 60ko hamarkada arte erromes izaten jarraitzen du, baina garraibideak erabiltzen hastean erromesaldien zentzua asko aldatu zen.

■ Bidea egiteak zer zentzu du egun?

Errones bakoitzarentzako zentzu bat du. Ezin da orokortu. Badago denetarik: igandero bidearen zati bat egiten duena, bide osoa promesa batengatik egiten duena edo denbora-pasa dabilena.

Carmen Pugliese Italiako Milan hirikoa da berez. 1985ean liburuxka bat irakurriz izan zuen bidearen berri. Joan behar zuela otu zitzaion, eta 1991n alde egin zuen Italiatik bidea egitera. Bidea egitean, aterpeak falta zirela sumatu nuen. Etxera itzuli, Italiako literaturako irakasle lana eta familia utzi, eta Santiagora joan zen. Hamabost egunerako egonaldia bazen ere, lau urtez gelditu zen han. Liburua bukatu zuen, eta bidera etorri zen aterpe bat jartzeko Nafarroako Torres del Rio herrian.

Lagunarekin batera moldatzen ari den aterpe horrek hogeita hamar ohe ditu. 14:30etan irekitzen dute, 22:00etan itxi, eta ordu erdi geroteko argiak itzali. Irekia dago urte osoan. Egunero hamarren bat erromes iragaiten dira bertatik. Vianarako bidean azken aterpea da berea. Carmenen irudiko, egun dauden azpiegiturak gehiegizkoak dira. «Erromesari zenbat eta gehiago eman, gehiago eskatzen du».

Bidearen historian menderik hoberenak XII.a eta XIII.a izan zirela dio. Berak Orreagan hasi zuen ibilbidea 1991n, eta egun batean iritsi zen Iruñeraino, lehorturik. Orduko ibilerak gehiago gustatzen zaizkio, ez zegoen hain egituratua eta. Bidea egin nahiko luke berriro, baina, lehenik eta behin, egiten ari diren aterpea, etxea, taberna eta jatetxea eraikitzeak lanak bukatu behar dituzte. Era berean, Donejakue Bideko Kultura Zentroa jarri nahi du: Internet, aldizkari bereziak eta liburuak jasoko lituzke. Gainera, XX. mendeko liburuak zain dauka.

■ Aurten nabaritzen da Urte Konpostelarra dela?

Bai, baina ibiltari gehiago da-
bil erromes baino.

■ Zer da bion arteko ezberdintasuna?

1991z geroztik bidean bizi naiz eta urtero ikusten ditut erromesak. Bi arrazoiengatik bereizten dira: begirada eta

errespetua. Erromesak errespetua die besteei: aterpeari, hango arduradunari... Aldiz, turismoa egitera datorrena presaka eta oihuka dator, eskatu besterik ez du egiten. Erromesa ez dator presaz, lasai dator.

→ Irene Arrizurieta

Nafar Kronika

Gontzal Agote

Joko instituzionala

Huteskunde gaueko txanparen botila eta malkoak ahaztuta daudenean azterketa sakon eta burutsuen tenorea omen da. Baina hori beste nonbait irakurri beharko duzue. Zutabetxo honen helburua askoz ere xumeagoa baita; alde batetik, honen tamainak ez duelako horretarako ematen, eta bestetik, idazten duenaren mailak ere ez duelako ematen. Zertzelada bat baino ez.

Interpretazioak interpretazio, igandeko hauteskundeek bi garaile utzi dituzte Nafarroan: UPN eta EHk. Lehenengok, Allik eta honen jarraitzaileek kendutakoa berreskuratu zuten azken urteotako PSNren oposizio ezak lagunduta. Sortutako gehiengo zabal horrekin ez dute inolako pakturik beharko hurrengo lau urteetan agintean jarraitzeko. Haien ezaugarriarik nagusia Parlamentuaren erabakiekiko mesprezua baita. Hauek erraza dute.

Zailagoa du ordea ezker abertzaleak. Igandeko emaitzak Hego Euskal Herri osoan positiboak izan baziren ere, hurrengo lau urteotan nola kudeatzen dituen ikusteke dago. Azken hilabeteotan aldatu diren gauza askoren arteko nagusietako bat, ezker abertzalearen apostu politiko ausarta da. Herritarrek bat egin dute apostu honekin eta emaitzak hor dira.

Baina orain EHk arreta handiz neurtu beharko ditu urratsak «politikoa» joko errezean ez erortzeko, joko instituzionalak irentsi dezakeena, hainbat kasutan gertatu den moduan.

Zorionez, ez naiz ni horretaz ohartu den bakarra eta hau hala izan ez dadin badira militante ugari, bizkarraren esperientzia aberatsa daramatenak, eta hauek dira joko instituzionalaren aurrean bermerik handiena.

KONTZERTUAK

► **Iruñea:** Ella Baila Sola bikoteak kontzertua emanen du gaur Anaitasuna pabiloian, 22:00etan. Sarrerak 2.500 pezeta balio du.

► **Iruñea:** Half Foot Outside taldeak kontzertua eskainiko du datorren ostegunean, 21:30etan, Terminal tabernan.

ERAKUSKETAK

► **Iruñea:** Zabaldin, Oskar Galianaren Etxeko Art Impresiones sobre papel lana ikus daiteke uztailaren 3a arte.

► **Zizur Nagusia:** Isabel Ortega eta Maria Jose Unzuoren lanak ikus daitezke hilaren bukaera arte, Kultur Etxean.

ANTZERKIA

► **Burlata:** Trokolo taldeak *A bombo y platillo* lana jokatu du bihar 18:00etan, Ezkabal plazan, euskaraz. T'Ombligo taldeak, herriz, *Caninando* haurrentzako lana antzeztuko du 12:00etan, Eugenio Torres plazan.

► **Zizur Nagusia:** NUPeko Antzerki Taldeak *La zapatera prodigiosa* lana antzeztuko du Kultur Etxean, 20:00etan. Sarrerak 400 pezeta balio du.

BERTSOLARIAK

► **Iruñea:** Errotxapean bertso afaria egingen da gaur, jaiak direla eta. Igor Elortza eta J.M. Irazu ariko dira kantari.

► **Donibane-Garazi:** Bertsulari Ttipiren kariaz, gaur Vaubain aretoan 22:30tik goiti bertsoan ariko dira Amets Arzellus, Eneritz Zabaleta, Miren Arretxe, Xumai Murua eta Sustrai Kolina.

BESTELAKOAK

► **Castejon:** Nafarroako Jota-ren I. Lehiaketa antolatu du

herriko jota eskolak biharko. Partehartzaileak bikoteak edo bakarlariek izan daitezke, eta adinaren arabera hiru sailetan banatuko dira: helduak, gazteak eta haurrak. Lehiakideek herriko Kultur Etxean eman behar dute izena. Lehiaketa Espainiako plazan izanen da, 21:00etan.

► **Iruñea:** III. Bilduma Feria antolatu da gaurko eta astebururako zezenplazan. Bisita-

riak liburu eta argazki zaharrak, seiluak, diskoak, komiki zaharrak, intsektuak eta abar topatuko ditu

► **Iruñea:** Umeentzako Antzerki Testuen VIII. Lehiaketa antolatu du Udalak. Partehartzaileek hemezortzi urtez goikoak behar dute izan. Gehienez hiru testu aurkez daitezke, euskaraz zein gaztelaniaz. Lanak Nafarroako Antzerki Eskolara igorri behar dira (San

Agustin kalea, 5. 31001. Iruñea) abuztuaren 1a baino lehenago. Saridun bakarra egonen da euskaraz zein gaztelaniaz, eta 250.000 pezeta jasoko du. Informazio gehiago: 948-22-92-39/21-03-60.

► **Iruñea:** Autodeterminación, Nacionalidades y Constitución gaiak mintzatuko da Xacobe Bastida galiziarra gaur Erraldoien Txokoan, 20:00etan.

Arestiren liburutegia

Castelao nos

—O escolante dixonos que o mundo é redondo. ¿Ti créelo?

Maiusauk mundua biribila dela esan diauguk. Sinisten duk-a hik?

MONOGRAFIKOAK

MONOGRAFIKOAK
■ ostirala ■

MONOGRAFIKOAK

MONOGRAFIKOAK
■ 1999ko ekainaren 18a ■

MONOGRAFIKOAK

MONOGRAFIKOAK

Egunkaria

m o d a

Sinplea
eta
dotorea

Testuak ■■■ Miren Imaz eta Jaione Ugalde

SIRTA

GAZTEENTZAKO ARROPA

Hodarribi kalea, 19

☎ 943 43 13 55

DONOSTIA

Distira eguzkipean

Emakumeen eta gizonezkoen bainu-jantziak berriturik datoz aurten

GAUZA guztiak bezala, bainu-jantzien ehunak ere aldatuz doaz. Aurten ere aldaketak nabarituko ditugu, bai emakumeen jantzetan eta bai gizonezkoenetan. Aurreko urteetan bezala, aurtengo bainu-jantzien formak geometrikoak izango dira, batez ere kontrasteak bilatu nahian. Koloreei dagokienez, aukerak anitz dira, apalenetik hasi eta bizienerraino. Hala ere, aurten metala indar handiz sartuko da bainu-jantzetan.

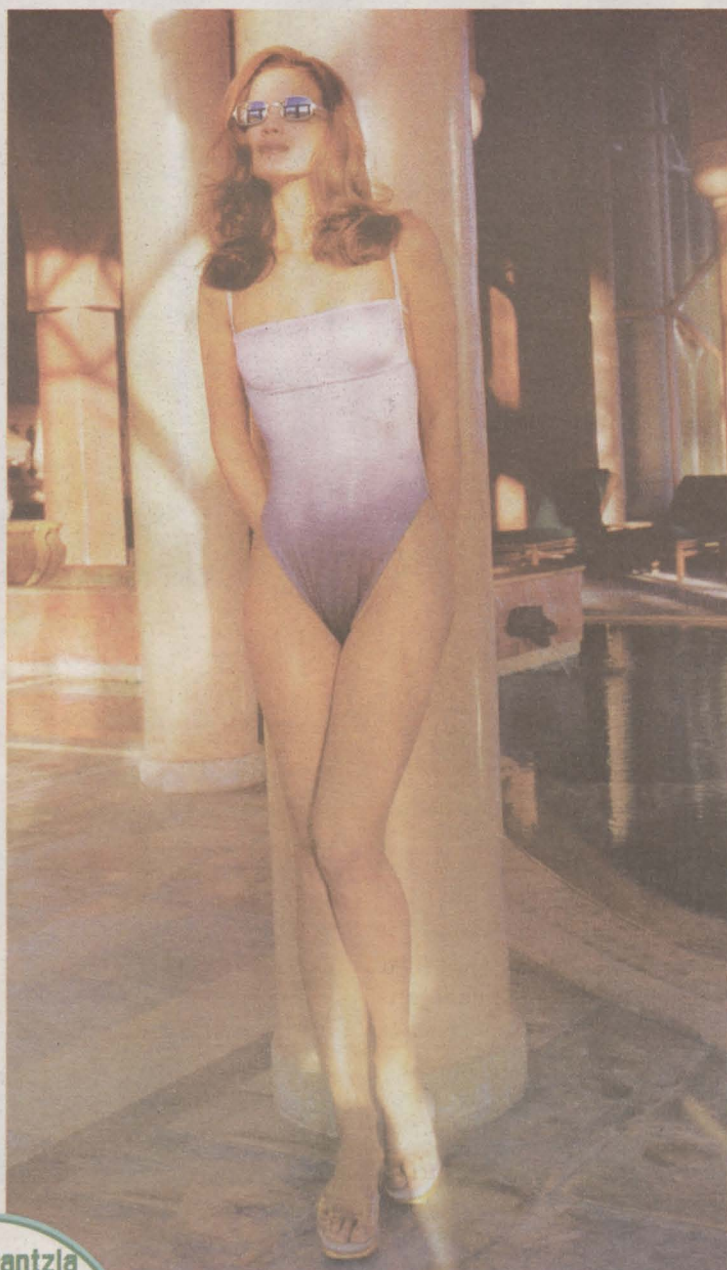
Aurtengo negua luzea izan da Euskal Herrian eta eguzkitan egoteko irrikaz dago jendea. Horretarako, ordea, beharrezkoa da bainu-jantzia, eta aurtengo modaren berri jakin nahi izanez gero, hona hemen bainu-jantzetako joerarik berrienak.

• Ehunak, gero eta erosoagoak

Bainu-jantzien ehunak nabarmen aldatzen ari dira, eta gero eta erosoagoak dira. Bainu-jantzia gorputzera egokitzen da, bigarren azal modukoa bihurtuz. Ehun berriak satinatuak edo distiratsuak dira, eta eguzki izpien laguntzarekin efektu bereziak lortzen dituzte. Horrek eguzkipean estilo edo joera berri bat sortuko du, latsagabea, ausartagoa. Nahi izanez gero, herenilezko bainu-jantziak ere eskura izango dira.

• Forma geometrikoak

Bainu-jantzi osoen joera berriro indartu da, eta lehia gogorra egingo diete bikiniiei.

Bainu-jantzia gorputzera egokitzen da, bigarren azal modukoa bihurtuz

Forma geometriko gogorrak erabiliko dira, bai bainu-jantzi osoetan, baita bikinietan, kontrastea lortu nahian. Diseinatzaileek prestatutako eredu geometriko, kolore, estanpatu eta ehunen distiraren ondorioz, zaila izango da aurten hondartzan oharkabea pasatzea.

Bainu-jantzien inguruan,

koloreek eskaintzen dituzte aukera gehienak. Koloreen aniztasuna handia da, eta aurten ere kolore guztiek izango dute lekua bainu-jantzien munduan. Pieza bakarrek jantziak eta bikiniak, kolore bakarrek, kolore anitzetakoak, argiak, biziak, motelak... izan daitezke. Bikinietan, pieza bakoitza kolore batekoa izan daiteke, nahasketa erakargarriak sortuz.

... Bainu-jantzi luzeek konpetentzia gogorra egingo diete aurten bikiniiei. Forma geometrikoak eta kolore apalak izango dira nagusi.

Metalak, indartsu

Metalek ere indarra hartuko dute aurtengo udan, zurbiltasunari efektu berezi bat eman nahian. Era berean, estanpatuak ere ikusiko dira hondartzetan, Afrikan oinarritutako estanpatuak batez ere. Afrikako ezaugarriak

munduko ekialdeko herrialdeetakoekin nahastuko dira, exotismoa lortu nahian. Esate baterako, zuri-beltzak basamortuko koloreekin nahastuko dira eta animalia basatien larruen itxurako marrazkiak ere nahastuko dira.

ENDI ZABAL
KINKILADENDA
BASERRITAR JANTZIAK

Kale Nagusia, 21

Tel.: 943 13 24 02

20800 ZARAUTZ

LANEKO ARROPA
Araba kalea

Jantzigintzako artistak

Jostunen lanbideak gainbehera garrantzitsua izan du azken urteetan

JOSTUNTZAREN nondik norakoak asko aldatu dira azken urteetan. Ia ezinbesteko jantzigintza zen garaitik ia desgertzerainoko bidea egin du, josteko makina modernoak eta batez ere moda industriak nagusitasuna lortu baitute. Gutxi estimatutako lana izateak eta arropa garestiegia izateak lanbide honen gainbehera eragin dute.

Jostuntza gizonezkoen lanbidetzat jo daiteke, gizonak izan baitira jostunak eta batez ere gizonentzat egin baitira jantziak. Hala ere, hiriburu handietan badaude emakumeak bakarrik jantzen dituzten jostunak. Porfirio Fernandez Ordiziako jostunak dioenez, «hasieran nahiko gogorra egiten zen jostuna izatea, nahiko gaizki ikusia baitzegoen gizonezkoek orratza eta titarea hartu eta jantziak egiten hastea. Batez ere lanbidea gustukoa izatea zen garrantzitsua».

Jostungintza afizio bat izatetik lanbide bat izatera igaro

■ ■ ■ Porfirio Fernandez jostuna (ezkerrean), tailerrean lanean.

zen, eta ikasteko moduetako bat lanbidez jostunak zirenen tailerretan lanean has-tea zen. Porfirio Fernandezek dioenez, «duela 50 urte jos-

tundegi asko zeuden, guztia eskuz egiten zen. Jantzigintza-ren kalitatea nahiko txarra zen, baina jendeak nahiago zituen neurrira egindako jantzi-

ak. Horrela, jostunak non-nahi zeuden eta ni tailer horietako batean hasi nintzen lanean».

Neurrira egindako jantzi-

gintza garestiagoa da eta horrek bezeroen gutxitzea dakar. Bezero oso konkretuak izaten dira. Batetik, diru dezente duen jendea, eta, bestetik, arazo fisikoak dituztenak. Porfirio Fernandezek dioenez, «bezeroak gorputz berezia duenean, prêt-à-porter-eko jantziak ez dira egokiak izaten. Hori dela eta, jostunengana joaten dira behar dituzten jantziak eskuratzeko».

■ Bilakaera

Jostuntza artesanal batetik industrial batera pasatu gara; gero eta jende gutxiagok aukeratzen du lan hau bizibide. Euskal Herriko jostun gazteenak 30 urte inguru ditu. «Orain jendea prestatzen da, baina jostuntza industrialago baterako. Jostuntza artesanalak jarraitzen du, baina guztiz industrial bihurtuko da, ez baita jostunik gelditzen», dio etsipen apur batez Fernandezek.

JANTZI ZAITEZ ALDE ZAHARREKO DENDETAN

CHLOA!

Pintoreria kalea, 23 • Tel.: 945 28 18 38
01001 GASTEIZ

LARRUKI
LARRU ARTISAUTZA
ETA INPORTAZIOKO GAIK

Kutxilleria, 26 Tel.: 945 28 38 86 GASTEIZ

**FLASH
FLASH**
ROPA'S

Pintoreria Kalea, 13
Tel.: 945 28 66 91
GASTEIZ

SARTU
JANTZI TA OPARIK

Kutxilleria, 27
Tf.: 945 26 07 10 GASTEIZ

Uetzal

Pintoreria kalea, 23 • 945 25 03 52 GASTEIZ

AMILAMIA

JAKI
ZAKI
LAKI
KAKI

Pintoreria kalea, 23 • 945 28 18 38
01001 GASTEIZ

MODA JOVEN
METAMORFOSIS
Hip-Hop

San Francisco kalea, 18
© 945 27 29 49
GASTEIZ

ZAPA II
ZURETZAKO ARROPA!!

Zapateria kalea, 11 - GASTEIZ

PINTORERIA KALEA, 22
GASTEIZ

Goi mailako jantzigintza

Kolore zuria, oihal freskoak eta zeharkako ebaketak izango dira nagusi

AURTEN, soineko eta beroki luzeak aurkeztu dituzte uda-berriko egun freskoetarako. Lepoak nahiko txikiak dira edo guztiz desagertu dira. Udako gauetan, berriz, soineko luzeak, estuak, tutu era-koak eta gona zabalak izango dira nagusi.

Janzki edo traje klasikoak desagertu egin dira: gona daraman janzkiaren urtea da, egiturarik gabeak, zorrotasun gutxikoak eta arradikala-goak. Formak, aldiz, bigundu egin dira.

Zeharkako ebaketak dira nagusi, gonetarako oso egokiak, silueta ondo markatzen baitute eta eramanerrazak baitira. Zeharkako ebaketen bidez egindako soineko tiradunek asko edertzen eta dotoretzen dute.

Goi mailako jantzigintzan aurtetikus daitezkeen ebaketak asimetrikoak dira, konpentsatuak, ezkerreko aldean hasi eta gorputza inguratzen dute eskuineko aldean amaituz.

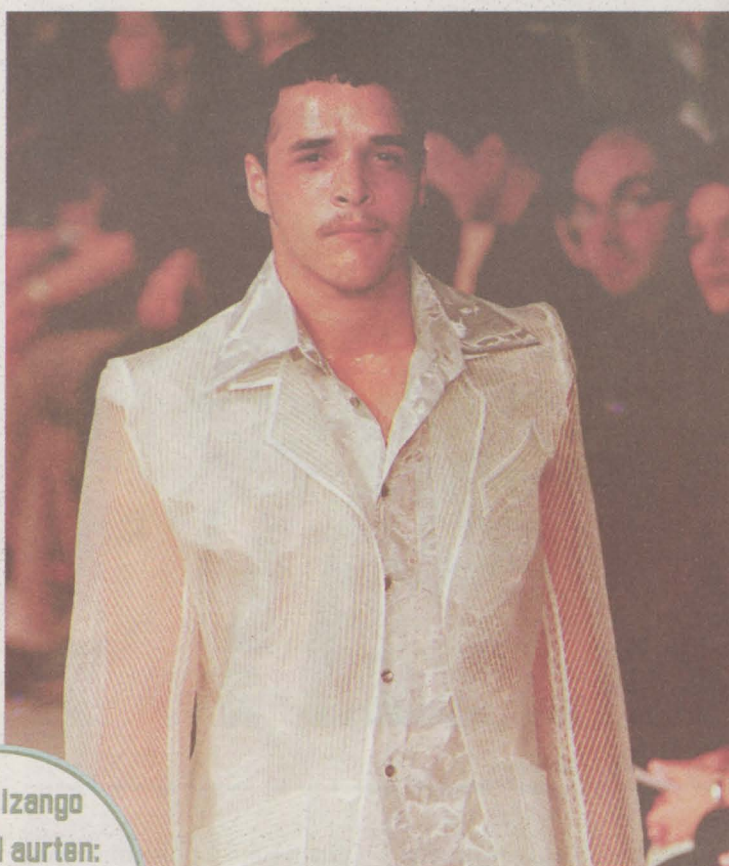
• Koloreak

Koloreei dagokionez, zuria izango da nagusi aurtetik: hezur kolorea, marfila, krema... Grisak aurreko urteko urdin iluna ordezkatuko du. Urdin ilunak -zuriarekin nahastuta udaberriko ohiko kolorea dargisari utzi dio lekua.

Eguneroko eskaintzetarako pastel koloreak dira modamodan: arrosa argiak, zeru koloreko urdinak, ur koloreko berdeak eta hondar koloreko beigeak, baita horien arteko nahasketak ere.

• Estanpazioak

Aurreko urteetan erabili di-

Zuria izango da nagusi aurtetik: besteak beste, hezur kolorea, marfila, krema...

ren lore minimalista eta grafismoetan azal dutako marrazkiak boladan daude aurtetik.

Harribitxiz eginiko brodatuak ere asko erabiliko dira, bai harri gardenak, bai distiratsuak.

Oihalak udaberrikoen antzekoak izango dira, naturalak eta freskotasun handikoak. Puntuak indarra galdu duela dirudi, betiko crepe eta udarako gabardina finei lekua utziz.

Tula da aurtetik goi mailako jantzigintzako izarra. Brodatua, errematatua eta ia beti drapeatua, zabaltasun eta efektu handiak lortzeko modua ematen duen oihal bakarra baita.

• Gizonezkoen moda

Batez ere kirol estiloa izango da nagusi aurtetik udan. New York, Milan, Paris,artzelona eta Madrilgo pasarela nagusietan gizonezkoen modarako proposamene-tan informaltasuna da nagusi, ukitu etniko edo ekialdeko arekin, Kenzo moda diseinatzaile japoniarrak aurkeztzen duen bezala. Mao lepoa ere asko ikusiko da denboraldi honetan.

Kirol estiloari dagokionez, aurreko urteko jarraipen bat nabari daiteke aurtetik joeretan. Koloreei dagokionez, beige-ak, tostatuak eta koñak koloreak azalduko badira ere, kolore biziagoak ere erabiliko dira, udarako egokiagoak.

Gizonezkoetan, batez ere kirol estiloa izango da nagusi aurtetik udan

... Pasareletan hainbat joera ikus daitezke. Horien artean, kirol estiloa gizonezkoetan, kolore argiak, oihal fresko eta arinak...

ZUNBELTZ

ARTEZAUNTZA GAZTE-ARROPA STREET WEAR SHOP
Tolosa-Arostegieta 11 tel.: 943 67 48 32 Lasarte-Oria Sagardotegi 2 Tel.: 943 36 45 32

Gazte Moda

Sili Sili

Loteria, 4 - Tel.: 94 479 04 06-BILBO Alde Zaharra
Iturrioz kalea, 9-Tel.: 943 79 81 82-ABRASATE

Kalitate goreneko ilea

Gaur egungo ileordeen kalitatea nabarmen hobetu da lehengoan aldean

IRUDIAREN aroan bizi gara gaur egun eta, bistan da, ile osasuntsu eta distiratsua izateak garrantzi ikaragarria du. Orain dela urte batzuetako ileordeak nahiko kalitate kasarrekoak ziren, eta irudia hobetu beharrean, nabarmen okertzen zuten. Teknikak, ordea, aurrera doaz, eta gaur egungo ileordeek ez dute zerikusirik garai haietakoekin. Gaur egun ileordea behar duten pertsonak lasai erabiltzen dute, aldea igartzea ia ezinezkoa baita.

• Kolorea

Koloreari dagokionez, ez dago bat bestea baino gogokoagorik; jendeak, normalean, bere ileak duen koloreko ileordea eskatzen du. Salbuespenak salbuespen, ez da oso ohikoa norberarena ez den kolore bat eskatzea. Ileordearen bila doazenean beren burua lehen bezala ikusteko irrika dute, eta baliteke hori izatea gehiengotik kolore bera eta baita orrazkera bera aukeratzeko arrazoiak.

Ileorde horiak, gorriak, beltzak eta gaztaina kolorekoak berdin-berdin saltzen dira, baita ile zuriak ere, helduek nahiago izaten baitute horrelako ileordea. Orrazkera aukeratzeko ere ez dago inolako arazorik.

• Materialak

Ileordeak eta ileorde itsatsiak hainbat materialekin egin izan dira. Gaur egun, ileorde bikainak egiten dira; kasu honetan, teknikak mirariak egin dituela esan daiteke. Aspaldi ez dela, pertsona batek ileordea zeraman edo ez urrutitik antzematen zen, oso kalitate txarreko ileordeak egiten baiziren.

Gaur egun gehien erabiltzen

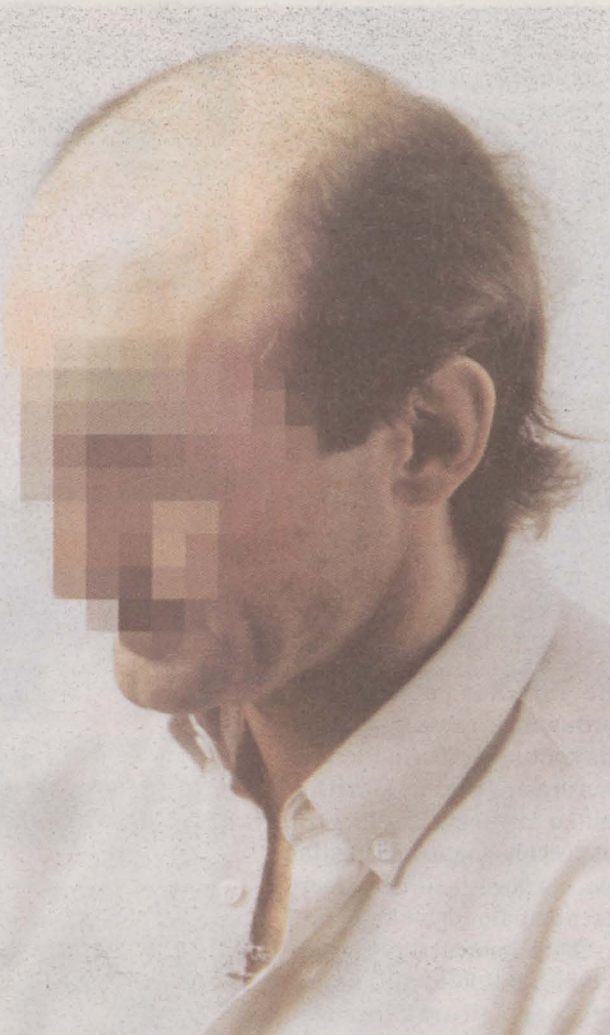
den materiala zuntz sintetikoa da. Ileordeak zuntz sintetikoarekin eta benetako ilearekin egiten dira, baina material estimatuena zuntz sintetikoa da. Benetako ilea baino hobeto egokitzen da burura, eta koloreak ere bikain imitatzen ditu. Mantenu-menduari dagokionez, askoz ere errazagoa da zuntz sintetikoarekin egindako ileordea zaintzea, eta horrelakoei askoz ere gehiago irauten dute. Erraztasun handiak ekarri ditu zuntz hori erabiltzeak, esate baterako, ileordea garbitzeko orduan. Gaur egun, ur hotzarekin eta ilerako xaboiarekin ederki asko gera-

tzen dira, bestelako tratamendu berezirik gabe.

Horrek guztiak beste abantaila nagusi bat ere ekarri du: ileordeak merkatzea. Benetako ilea lortzea ez zen hain erraza gertatzen, eta norberak behar zuen koloreko ilea lortzea are zailagoa zen. Horrek asko garestitzen zuen ilea; orain, zuntz sintetikoari esker, behera egin du prezioak.

Hala ere, benetako ilearekin egindako ileordea nahi izanez gero, eskaera egin eta ez dago inolako arazorik. Ileordearen prezioak nabarmen egingo du gora, baina eskaera dezente izaten dira.

... Zenbait kasutan oso zaila da norbaitek ilea berezkoa duen edo ileordea daraman.

Jaigiroko osagarriak

Ileordeen erabilerak badu ere bere alderdi alaia ere, eta bai ospakizun eguneetan, bai inauterietan, bai ekitaldi berezietan (telebista programak, moda desfileak, musika ekitaldiak...) oso erabiliak dira. Kasu horietan seriotasuna galtzen da pixka bat eta imaginazioari lekua egiten zaio. Ileordeak oso itxura ezberdina eman dezakete, eta garai desberdinetako orrazkerak, kolore distiratsuetakoak... Per-

tsona ezagunen tankera ere har dezakegu.

Norberaren ileari erantsita erabiltzen diren ileordeak ere asko erabiltzen dira aipatu ditugun ekin-tza berezi horietan. Azken denboraldi honetan gehien saltzen direnak txirikordak dira. Urte Zaharretan, ezkontzetan, inaugurazioetan... Askok ikusten dira horrelako ileordeak, eta askotan ez dira benetako ilearekin desberdintzen.

Alén Boutique

- Arropadienda
- Diseinu pertsonalizatua
- Neurrira egindako jantziak
- Era guztietako konponketak (larrua eta antea barne)

Trinitate kalea, 10 © 943 89 03 17 Zarautz

Zure denda basatia

STING

Lois, Pepe Jeans, Bonaventure, Replay, Lapagayo, Caroché...

Sabino Arana, 3
Tel.: 94 673 44 83
AMOREBIETA (Bizkaia)

Begirada, arimaren ispilu

Betaurrekoak osagai estetiko garrantzitsu bihurtu dira gaur egun

DUELA urte batzuk betaurrekoak antiestetikotzat jotzen baziren ere, gaur egun aurpegi bakoitzera egokitutako betaurrekoak aurki ditzakegu nonahi.

Betaurreko graduatuei dagokienez, betaurreko txikia da nagusi, azetato eta grafitozko euskarriekin. Era guztietako eguzkitako betaurrekoak aurki ditzakegu, kolore horiko kristalarekin ere baina adituek diotenez, ez dira konmenigarriak, ez baitute uzten argia pasatzen.

• Aurpegi bakoitzerako betaurrekoak

Betaurrekoak aukeratzeko orduan, garrantzitsua izaten da kontuan izatea norberaren aurpegiaren forma. Lauki formako aurpegia izanez gero, espresioa gogorragoa izaten da, eta gogortasun hori leuntzeko obalo formako betaurrekoak komeni dira edo zertxobait borobilduak. Betaurrekoen egitura fina izan behar du, eta kolore argikoa.

Aurpegiaren borobiltasuna disimulatzeko, egitura laukidunak eta angeluzuzen era-koak komeni dira. Metalezko edota azetatozko betaurrekoak egokiak dira, baina kolore leunetan.

Aurpegi obalatuak dira estilo gehienak onartzen dituztenak, betiere egitura aurpegiaren neurrikoa bada. Edozein armazoi beraz, egokia da. Hala ere, ile eta azalaren tonuarekin bat datozenak komeni dira.

■ ■ ■ Betaurrekoak osagarri garrantzitsu bihurtu dira modan. Ez eguzkitarakoak bakarrik. Forma eta kolore guztietakoak daude merkatuan.

LASAGABASTER

Zerkaosteta, 1 eta 2

ARRASATE

Tel.: 943.79.27.27 / 943.79.13.55

the

BOSS

Chevignon
Bonaventure
Pepe Jeans
Liberto
DDP

Scoch & Soda
Kalvin Klein
Kaki de Luxe
O'Neill

Orape, 8 Musika Plaza Tel.: 943 89 02 03 20800 ZARAUTZ

JANTZIGINTZA

TOTORICAGÜENA

Gizon

emakume eta umeentzako

Adolfo Urioste, 3
Tf.: 94 625 11 89

GERNIKA

Haur arropak
Apaingarriak

Elizaurrea, 3. (kale Nagusia) Zarautz.
Gipuzkoa
Tel: 943 13 09 03

Koloreen esnatzea

Temperaturak epeltzean, makillajeak argia eta kolorea berreskuratzen ditu

UDABERRI-UDA denboraldian kolore arinak eta leunak nagusituko dira, makillaje garbi eta freskoekin batera. Udaberriaren epeltasunak makillajeen leuntzea eta arintzea ekarriko ditu, kolore distiratsuak eta freskoak azpimarratuz. Azken finean, naturaltasuna da helburu nagusia, orain arteko kosmetiko indartsuak, gogorrak, pisutsuak alde batera utzita.

• Argitasuna, garbitasuna

Koloreek aurpegi garbiaren efektua lortu nahi dute, eta horretarako argia eta kolore gamma berriak erabiliko dira, txuriak eta gardenak batez ere. Horri makillaje inmateriala deitzen zaio, txuri minimalista eta tonu anitzeko makillajea. Baina horrek ez du esan nahi koloreak erabiliko ez direnik. Txuriak kolore urdinekin, berdeekin, larrosekin nahastuko dira, gardentasuna lortzeko. Txuria izango da ardatza, baina ezinbestekoa izango du ostadarreko koloreen laguntza; baita distirena, nabardurena eta argiarena ere.

Tonu ezberdinen jokoak ere nabarmenak eta esanguratsuak izango dira oraingo honetan. Gauzak horrela, sepia koloreak, lilak, moreak... beharrezkoak izango dira ezpainak sentsualtasunez betetze-ko.

• Kolore metalikoen garaia

Bestalde, metal kolorea edo izaera duten makillajeek ere hitz egin behar da, benetako boom-a bihurtu baitira. Kosmetiko etxe gehienetan distira metalikoa da nagusi.

Look zibernetiko garbiena itzal-argi jokoetan, metalizatueta, distira arrosotan eta beige-a edo malba duten ezpainetan oinarritzen da. Era berean, azal gazteetan hobeto geratzen da helduetan baino, nahiz eta ez den gazteentzako kolore jokoak bakarrik.

Hona hemen look metalizatu berriei etekina ateratzeko aholku batzuk:

- Begiak handitu eta piztu egiten dira distira berriekin. Tonu oso garbiek argiztatzailerik bezala jokatzen dute, ez dute kolorea ematen, baina begirada argitzen dute. Bekain azpian jartzen badugu, begiei argi berezia ematen die.

- Ezpainetan isla nakare-tuek jarraitzaile handiak dituzte, aurreko urteetako kolore mateak neurri batean baztertuta. Ezpainetako margo metalizatuak bi eratara erabil daitezke: alde batetik, bakarrik, eta bestetik, normalean erabiltzen den margoaren gainetik ezarritik.

Azazkalak ere distiraz beteko dira denboraldi honetan eta indar handia hartuko dute, bakarrik edo beste baten gainetik erabilitako lakekin.

... Makillajeetan tonu txuriak eta gardenak izango dira nagusi.

Egunkaria

IRAGARKIAK

☎ (943)300222

OLANO

GIZONEZKOEN

JANTZIAK

Kale Nagusia, 12

Tel.: 943 42 71 54

DONOSTIA

LENTZERIA

uki

Luis Urrengoetxea, 13-behea
☎ 94 673 04 55
48340 ZORNOTZA

GAZTEENTZAKO MODA

Aguiraga

Tel.: 943 72 00 17

URRETXU

Elena

Tel.: 946 74 15 64

MUNGIA

Zure neurriko
trajea
daukagu

**Porfirio FERNANDEZ
SASTRE**

José Miguel Barandiaran, 7 • Tel. eta Faxa: 943 88 11 33 • 20240 ORDIZIA

Minimalismoaren bidean

Sinpletasuna eta erosotasuna da nagusi 'pret-a-porter' kolekzioetan

DATORREN udako modan, aurreko denboraldietan ikusitako puritanismoa eta minimalismoa izango ditugu present, baina oraingoan joera horiek nabarmenagoak izango dira.

Ehunei dagokienez, udako beroei aurre egiteko, oihal arinak eta zabaltasun handikoak ugaritzen ari dira: kalitate handiko kotoiak eta plantxatutako popelinak, liho freskoak, perkal dotoreak, anteak eta belus itxurako zetak, *cashmire* oihalak... izango dira nagusi aurtan dendetan.

Moldaketak, berriz, zorrotzak dira: mangak desagertu egingo dira edo bestela oso motzak utzi; galtzak *short* bihurtzen dira; txaketak *couture* itxuraz puztutzen dira eta egiturarik gabeko tunika bihurtzen dira. Sorbaldarik ez dugu ikusiko; ezta minigonarik ere, gonon luzera belaunetarainokoa izango baita.

• Koloreak

Space itxurako zuritik, zuri borealera, artile koloretik hezur kolorera eta beigetik hondar kolorera. Urdinaren sintonia guztiak, indigo eta zeru koloreak, azal kolore iluna antzeratzen duten koloreak, zuhurrak. Uda denboraldiko kolore horiek grisari gehituko zaizkio. Grisa etengabe nahasten da, tonu ezberdinak erabiliz.

Orrazkerak egiturarik gabe eramango dira. Lisoak, oso lisoak eta luzeak, edota oso luzeak. Makillajea, berriz, inoiz baino naturalagoa eta garde-nagoa izango da.

Beraz, aurtengo modaren ezaugarri nagusia sinpletasuna da, minimoa eta oinarritzakoa, eskuragarria eta eramangarria.

... Sinpletasuna da 'pret-a-porter' kolekzioen ezaugarri nagusia. Koloreen artean ere txuriak edo kolore argiak ikusiko dira batez ere. Oihalak, berriz, arinak izango dira, udako beroarekin eroso ibiltzeko moduan.

IRAKASKUNTZA ZENTROA

Guallar

ILEAPAINDEGIA - ESTETIKA

- Bezeroarentzako arreta-zerbitzua
- Prezio oso interesgarriak
- Lan-poltsa haundia

Esperientzia handiko irakaskuntza etor zaitez - Informatu

Matrikula irekia

Estetika Zentroa
Baleazainak, 12 behegaina
Tel.: 943 46 27 75

Ileapaindegi Zentroa
Isabel II etor., 7 behegaina
Tel.: 943 45 62 99

Haur eta gazteentzako oinetakoak

BENGOA

Gipuzkoa kalea, 32
☎ 943 13 47 77
ZARAUTZ (Gipuzkoa)

UNION recycling®

ANTZ BERRIAK ETA 2 EGURKODAK

LARRUA / ANTEA

Somera kalea, 18. BILBO
Tel.: 94 415 62 10

Etorkizuneko lanbidea

Erakusleihoak antolatu eta atontzeko ikastaroak ematen dira Euskal Herrian

EUSKAL Herrian ere nabaritzen hasi da erakusleihoak atontzen dituzten profesionalen beharra eta, ondorioz, ikasketak sortu dira, arlo horretan dagoen hutsunea betetzeko asmoz. Profesional horien artean dago Zarauzko 1-A Decoracion Comercial enpresa sortu berria.

Denda batentzat horrelako apaintze lana egiteko orduan, aintzat hartu behar da erosleak aurrena erakusleihoa ikusten duela. Erakusleihoa eskaintzaren aurkezpen hutsa bada, baliteke oso erakargarria ez izatea eta erosleak atzera egitea.

■ Hutsune handia

Euskal Herrian, orain hasi gara lanbide hori eza gutzen, baina merkataritza hiri handietan oso finkatua dago. Parisen, Milanen,artzelonan, Madrilén, Valentzian... hau da, modaren jatorri eta iturri diren hirietan, eskaparatismoa arte berri bat da eta eskaparatistak oso estimatuak dira. Kristal handiko dendak arte espresio berri bihurtu dira. Erakusleihoak dira arte berri horren euska-

Aintzat hartu
behar da erosleak
aurrena
erakusleihoa
ikusten duela

EDURNE KOCH

■ Sarri tan dendetako erakusleihoak funtsezkoak izaten dira produktuak saltzeko.

ri eta jendeak, denborarekin, bere balioa onartu dio.

Hemengo enpresak ere ohartu dira horretaz, eta baina Euskal Herrian arlo horretako oso profesional gutxi daude. 1997an, ordea, 1-A Decoracion Comercial enpresa sortu zen. Bi eskaintza na-

gusi ditu: alde batetik, eskaparatismoarekin zerikusia duen edozein zerbitzu egiten du (eskaparatistak, erakusleihoetarako elementuak...) eta, bestetik, eskaparatismoaren munduan sartzeko go-goa dutenei ikastaro monografikoak eskaintzen dizkie.

■ Saltzen jakin beharra

Jose Antonio Lomas 1-A Decoracion Comercial enpresako kidearen iritziz, «eskaparatistak ez du apaintzen bakarrik jakin behar. Eskaparatistak argiketaria

izan behar du, arotza, marrazkilaria, jostuna...».

Izan ere, marketinaren garaian bizi gara eta, produktu onak egiteaz gain, saltzen jakin behar da. «Ez da nahikoa gauza bat egiten jakitea: produktu hori saltzen ere jakin behar da, eta horixe erakusten dugu guk. Eskaera handia dago arlo honetan».

Lomasen ustetan, eskaparatismoaren garrantziaz jabetu behar dute dendariak Euskal Herrian. Eta, jakina, profesionalak prestatu behar dira, orain oso gutxi dago eta. «Formakuntza arloan ere hutsunea izugarria da. Teoriaz gain, eskola praktikoak ematen hasi gara, ikasleak izango dituzten arazoez jabetzeko. Prestakuntza osoa eskaintzen dugu: margotzen erakusten dugu, argiztapenak egiteak, manikiak janzen...».

Hala ere, eskaera ez da nahi bezain handia. «Izan ere, jendeak ez du dirurik gastatu nahi erakusleihoa atontzen. Dendari bakoitzak antolatzen du bere erakusleihoa», dio Lomasek. «Erakusleihoak arrakasta izan dezan, hilerok aldatu behar da, lan jarraia izan behar du. Jendeak erakusleihoa ulertu egin behar du, bestela gure lanak kontrako eragina izan dezake».

Egunkaria

777006 (C46)
(943) 3009992

iragarkiak

ANTOJOS
KONPON
KETAK

ISABEL II, 6 behea
943 45 22 99 DONOSTIA

GAZTE-MODA ETA OPARIAK
Iñaki Deuna, 26 Paskual Abaroa, 11
94 683 15 14 94 624 31 34
ONDARROA LEKEITIO

boutique Fran's
Espezialitateak: Zeremoniak, ama pontekoen soinekoak eta sport.
Santa Maria, 11 Tel.: 94 625 03 94 GERNIKA

PELUAGA
Colon, 7 Tel.: 943 62 28 16 IRUN

RETORQUE
❖ Gazte moda
❖ Opariak
San Juan, 10 GERNIKA

Amet's
Haur eta gazte moda
Haurtzaitza
Azokekale, 12
(Anbulatorioko aldatza)
Tel.: 94 625 80 85
GERNIKA

ROIMI BOUTIQUE
EUSKAL DISEINATZAILEEN JANTZIAK
Donibane plaza, 9 - Tel 943 13 07 68
20800 ZARAUTZ (Gipuzkoa)

Guztiontzako arropa?

Taila handiak behar dituztenek zailtasunak izaten dituzte arropa aurkitzeko

GERO eta eslogan, irudi eta mezu gehiago ari zaizkigu erakusten gure gorputza argaltzeko moduak. Elikaduran beti egon dira gorabeherak, baina perfekzioa jende askoren helburu bihurtu den honetan -onenak izatea alegia-, gizentasuna porrotarekin parekatzen da sarritan.

Idea horiek bultzatzen dituzte, esate baterako, anorexia eta bulimia, gero eta jende gazteagoan eragiten duten gaixotasunak. Gainera, gaixotasun horiek batez ere gazteei eragiten badiete ere, epe luzean jasaten dira.

Argaltasuna bultzatzen duen beste faktoreetako bat moda da. Pasareletan ikusten diren neskak geroz eta argalagoak dira -gaur egun 26 taila ikus daiteke dendetan-, eta horrek dendetan aurkitzen diren arropen tailak jaiste dakar berarekin. Gaur egungo XL taila duela urte batzuetako X-aren parekoa da eta, hala, ondorio psikologiko latzak sortzen dira jendearengan.

■ Taila bereziak

Baina, anorexia eta bulimiarren garaietan, taila handiko arropak aurkitzeko zailtasunak dituztenak ere badaude. Ez gutxi, gainera. Marianek Durangon taila handien denda bat dauka. «Guk 40 tailatik gorako jantziak izaten ditugu, baina batez ere 46tik 66-68 tailak bitarteko jantziekin egiten dugu lan. Gure dendetara Abadiño,

Denda bereziak egoteak gizartearen jarrera islatzen du neurri batean, pertsona gizenak edo handiak bereiztat hartzen baitira, eta zailtasunak dituzte jantzi egokiak lortzeko

■ Taila handiek txoko txikia dute pasareletan eta dendetan.

Elorrio, Bergara edota Bilbo inguruko erosleak etortzen dira».

Denda bereziak egoteak gizartearen jarrera islatzen du neurri batean, pertsona gizenak edo handiak bereiztat hartzen baitira, eta

zailtasunak dituzte jantzi egokiak eta gustukoak lortzeko.

Arazo hau emakume zein gizonezkoetan gertatzen da.

Marianen iritziz, «arazoak emakumeek zein gizonezkoek dituzte.

Hala ere, emakumeen jantziak gehiago saltzen dira, moda emakumei zuzentzen baitzaie batez ere.

Gure helburua da pertsona batek jantzi bat erosterakoan arazorik ez izatea tailagatik, eta horregatik, adin guztietarako jantziak ditugu, 18 urtetik 40ra bitartekoak».

■ Ibiltokiak

Taila berezientzako pasarela gutxi dira oraindik, baina diseinatzaile batzuk hasi dira 42 tailatik aurrerakoentzat desfileak egiten. «Nik 48 tailatik gorakoentzako moda ere egingo nuke, ikusteko jende argalaz gain badaudela era guztietako pertsonak, badaudela pertsona gizenak eta zoriontsu direnak, ez zaiola nahitaez pasareletan saltzen duten estetikari jarraitu behar».

Izan ere, garrantzitsuena pertsona bakoitza bere izaragatik baloratzen hastea da, norberak bere burua maitatzen ikastea.

TOPKAPI
Boutique

Gipuzkoa kalea, 28 - 20800 ZARAUTZ - Tel.: 943 13 03 09

FATIMA ANSOLA

Artzai Onaren plaza, 1. DONOSTIA Tel.: 943 43 19 79
San Martzial, 33. DONOSTIA Tel.: 943 42 09 41 / 42 62 37

gotzone

Haur Denda
Fernando Abounza. 2
Tel.: 94 625 74 20
Gernika

Urre zuria errege

Platinoaren, urrearen eta perlen eskaera sendotu egin dira bitxigintzan

BITXI DENDA batera sartzen garenean, normalean urrea eskatzen dugu. Urre horia, betikoa, klasikoa, zilarra baino gehiago eskatzen dugu. Hala ere, azken bolada honetan urre zuriak eta arrosak ere beren lekua lortu dute bitxi dendetan; urre zuriaren garaian gaudela esan daiteke. Bestalde, platinoa ere boladan dago, nahiz eta gorakada nagusia perlek duten gaur egun.

Denboraldi honetan, modan daude joera metalikoa eta zilarraren bihez lortzen den look zibernauta. Bitxien arloan ere joera horiek eragina izan duten arren, euskaldunok tradizionalak izaten jarraitzen dugu eta bitxi denda batera sartzen garenean, nahiago izaten dugu joera klasikoa.

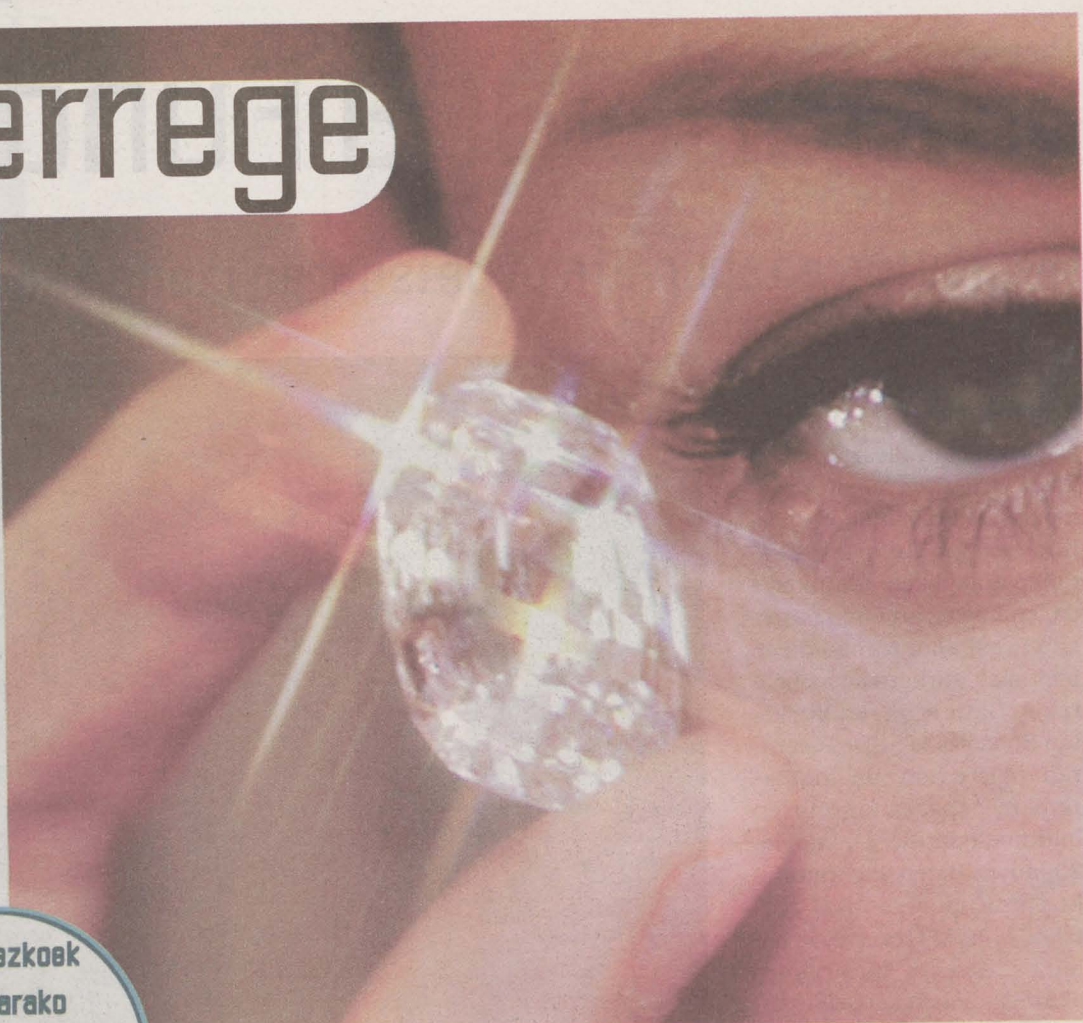
Pentsa genezake klasikorako joera hori heldu edo zaharrek bakarrik dutela, baina Munoa bitxi dendako ardura-dunak berehala ezeztatu digu ideia hori: «Euskaldunok klasikorako dugun joera barruan dugun ezaugarri bat da, gurea, propioa. Horrela-

koak gara eta kito, ez dago beste arrazoirik. Ez du adinarekin zerikusirik. Gu izugarri harritzen gara pertsona gazte bat guregana etortzen denean, guztien artean klasikoena baita. Bakero puskatuekin, ile gorriarekin edo guztiz moderno den gazteak gustu klasikoena izan dezake».

Klasikotasun horrekin lotuta egon daiteke oraindik ere urreak duen indarra. Urrearen kolore gehiago lortzeko probak egiten ari dira. Horiak eta zuriak indar handia dute.

Platinoa, gustokoa baina garestia

Azken urteotan platinoa izan da nagusi bitxi dendetan, baina oso garestia da, eta hori oztopo handia da. Ez da berdin gertatzen perlek, eta aurten perlek saltzen ari dira gehien. Munoa bitxi dendan esan digutenez, «momentu honetan oso modan daude perlek, eta belarritakoak eta

ARTXIBOKOA

... Harribitxien artean diamanteak dira salduenak. Hala ere, zafiroek nabarmen egin dute gora.

Gizonezkoek gorbatarako orratza erosten dute batez ere bitxi dendetan

lepokoak erruz saltzen ari gara. Lehen aipatu dugun klasikotasunarekin jarraituz, adin guztietako pertsonak erosten dituzte perlek. Lehen helduen edo zaharren bitxitzat hartzen zen, baina gauzak aldatzen ari dira eta neska gazteek oso gogokoak dituzte».

Eraztunak eta belarritakoak erosten dira dira gehien, lepokoak eta eskumuturrekoak aurretik. Harribitxien

artean batez ere diamantea saltzen da, eta zafiroa erosten da joera nabarmen igo dela azaldu digute, batez ere zafiro urdina. Gizonezkoek bitxi dendetan gehien erosten dutena gorbatarako orratza omen da, baina ez da oso salmenta handia izaten.

Euskal bitxi-erosle potentziala 40-55 urte bitarteko emakumezkoa dela adierazi digute Munoa bitxi dendan. Gizonezkoak, berriz, oso gu-

txi sartzen omen dira bitxi dendetara, eta nahiko erosteketa txikiak egiten dituzte. Bitxien joerak normalean Estatu Batuetatik iristen dira. Normalean joerak urte batez bisuterian ezartzen dira, eta, harrera ona badute, hurrengo urtean bitxigintzara pasatzen dira. Gaur egun Estatu Batuetatik datoz joerak, baina 90eko hamarkadaren hasieran Italiak ere indar handia izan zuen.

Aurora
Secundino Esnaola, 21
Tel.: 943 27 98 50

SABY
Easo, 23
Tel.: 943 42 29 81

Haurrentzako jantzigintza DONOSTIA

ALKANDORAK - BERRIKUNTZAK

Arizabal

1920. urtetik

Andia, 1 20004 Donostia Tel.: 943 42 03 49 Faxa: 943 42 03 49

BAMBINO GAZTEA
Especialistak puntako bakero-marketan

CHEVIGNON, bolo and clyde, Chipie, DIESEL, Pepe Jeans, GUESS, PRIVATA, Lois, Idols, Dockers

Goienkale, 7
Tel.: 94 681 14 83
DURANGO

Landako etor., 2
(Bus geltokiaren alboan)
DURANGO

gili gili

Nasa kalea, 17
Tel.: 94 683 02 67
ONDARROA

AINHOA oinetakoak

Iñigo Lopez de Haro, 2 - GERNIKA
94 625 32 03

Balleneros
boutique

Baleazaleak 10 - Tel.: 943 47 20 89 - 20011 Donostia

LETAMENDI
PELUKERIXIA

Atzeko kale
Tel.: 943 78 14 04
20560 OÑATI

Gazte moda eta Emakumeen moda

San Juan, 25
GERNIKA(Bizka)

Balenziaga Fundazioa abian

Jostun ezagun eta ospetsuaren izena zabaldu eta indartzea du helburu

ORAIN dela hilabete batzuk aurkeztu zuten Balenziaga Fundazioa, Cristobal Balenziaga diseinatzailearen lan bikaina ezagutzera emateko asmoarekin. Proiektu horren lehen urratsa Getarian ireki duten erakusketa iraunkorra da, eraikitzen ari diren museoan ikusi ahal izango diren bildumak aurkezteko asmoarekin. Gaur egun, erakusketan Sonsoles Diez De Riveraren, Agirre Gonzalo familiaren eta Esparza familiaren bildumak daude: 10 kapela, 23 jantzi, Balenziagaren dokumentu pertsonalak, bitxiak, argazki ezezagunak eta lan tresnak eta Yul Brynner aktoreak *Anastasia* pelikulan erabilitako jaka bat...

Helburua argia da: Balenziaga jostunaren lanaz gain, Balenziaga pertsonaren edo gizonaren izaera eta bizimodu ezagutaraztea.

Cristobal Balenziaga

Cristobal Balenziaga 1895. urteko urtarrilaren 21ean jaio zen, Getarian. Hamazazpi urte zituenean Parisera joan zen goi mailako jostuntza ezagutzera. 1915. urtean Balenziaga izeneko lehen denda ireki zuen Donostian, eta bertako bezeroak ziren, besteak beste, Maria Cristina eta Victoria Eugenia erreginak. Parisera joan eta benetako ospea eta arrakasta 1950. urteik aurrera etorri zen, jantzien munduan benetako iraultza sortu zuenean.

GARI GARAIALDE

■ Getariako Balenziaga Museoan ikus daitezkeen jantziak. 30 jantzi inguru ikus daitezke bertan.

Kattalin
Bitxitegia eta Erlojudenda

ARABA KALEA, 41 (EROSKI ERAIKINA)
TEL.: 943 13 45 04 - ZARAUTZ

Veizo

EMAKUME - GIZONENTZAKO
JANTZIDENDA

Secundino Esnaola, 13
Tel.: 943 18 91 19 - DONOSTIA

KALAMUNDUA
(DENETIK KALAMUAN)

KOSMETIKA OSAGAIK
LIBURUAK
JANTZIAK
PAPERAK
PARAFERNALIA LANDAKETA

SOMERA KALEA 23, ALDE ZAHARRA BIE

GARI GARAIALDE
... Erakusketan denetik
ikus daiteke. Ezkontza
soinekoak, kapelak,
bitxiak... Baita ezkerreko
argazkian ageri den
jaunartze-jantzia ere.

GARI GARAIALDE
... Sevillar erako jantzia.
Balenziagak tradizio
herrikoa goi mailako
modara eraman zuen
lehen aldiz.

Gahez

Konponketak
Jantzigintza
Eraldatzea
Egokitzapenak

Larrua, ante, napa, tela

Zeremonietarako inportatutako ehun eskusiboak

Kiriki, 3 behea

Tel.: 943 13 40 02

ZARAUZ

ALKAR
KIROLAK

Barrenkale, 13 - Tel.: 94 625 41 94

GERNIKA

Ocho de Enero, 4 - Tel.: 94 625 59 37

GAVRKO

GIZONENTZAKO MODA

Telhetxe, 5 - Tel.: 94 460 70 84 - ALGORTA

DISEINUZKO MODA

Azara kalea, 6 • Tel.: 943 83 23 25 • 20800 ZARAUZ

GARATE

Jantzi - Denda

Bartolome Deunaren kalea, 13 - Tel: 943 74 11 29 - ELGOIBAR

Fania

Andra Mari, 6

Tel.: 94 681 16 83

DURANGO

Sastreria Pedroko zerbitzu
berri bat, bisitatu gure
web orria eta erantzun
esklusiboa eta personala
emango dizugu

<http://www.bilbaoweb.com/Spedro>

Sastreria
PEDRO

Santutxu, 46
Tel.: 94 433 39 35

Santutxu, 37
Tel.: 94 412 87 14

BILBO

Irudi sortzaileak

iratoxo

Umeen Moda

Basagoiti, 57 - ALGORTA - Tel.: 94 491 10 69

LOREA

Oinetakoak - Poltsak

Paz, 9
GASTEIZ
Tel.: 945 25 66 32

Egunkaria

IRAGARKIAK

(943)300222

TROPPO

Emakume eta Gizon
Neurri Handiak
Gazte Moda

Buenaventura Zapirain K/, 3
Tel.: 94 624 32 00

48280 LEKEITIO
BIZKAIA

J. Markiegi.

Gizonentzako moda

Olarste kalea, 2 - ☎ 943 79 15 32 - ARRASATE

Barreño

Barrenkale, 15 - GERNIKA-LUMO - Tel./Faxa: 94 625 06 47

nenelin confort

Especialitatea haurrentzako amantaletan eta ziretan

Triunfo 2 (Hotel Europa-ren aurrean) - Tel.: 943 46 57 91 - 20.007 DONOSTIA

www.bilbaoweb.com/sustraiak

San Biator kalea, 3 BASAURI
Tel.: 94 449 82 58Tenderia kalea, 29
BILBO (Alde Zaharra)
Tel.: 94 416 73 04

Musatadi Anaiak

Zapaten Konponketa eta Salmenta

Santa Maria kalea, 1- GERNIKA

ileapaindegia

solarium

Jai alaiak opa dizkizuegu
bezero eta lagunei

"Trailaren leian irekiko dugu"

Errosario kalea, 35 beheka - 20870 ELGOIBAR - Tel.: 943 74 26 92

LA TIENDITA

• Artisautza • Harriak • Zilarra
• Ekialdeko arropa

Gamarra, 3 • Gamarra, 12 • LEKEITIO

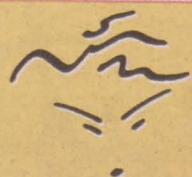
GECKO'S

Algortako etorbidea, 53 - ALGORTA Bizkaia - Tel.: 649 59 99 34

OINETAKOAK

ONA

Abaroa, 2 - Tel.: 94 684 08 07
LEKEITIOArtekale, 16 - Tel.: 94 625 48 67
GERNIKAORRAZTEGIA
ETA
EDERGINTZASahatsaga, 4
Tel.: 943 14 06 66Ipar, 16
Tel.: 943 83 55 53

ARRASATE

Puntu-puntu

Puntuko jantziak, gora-beherak izan arren,
ia beti daude modan

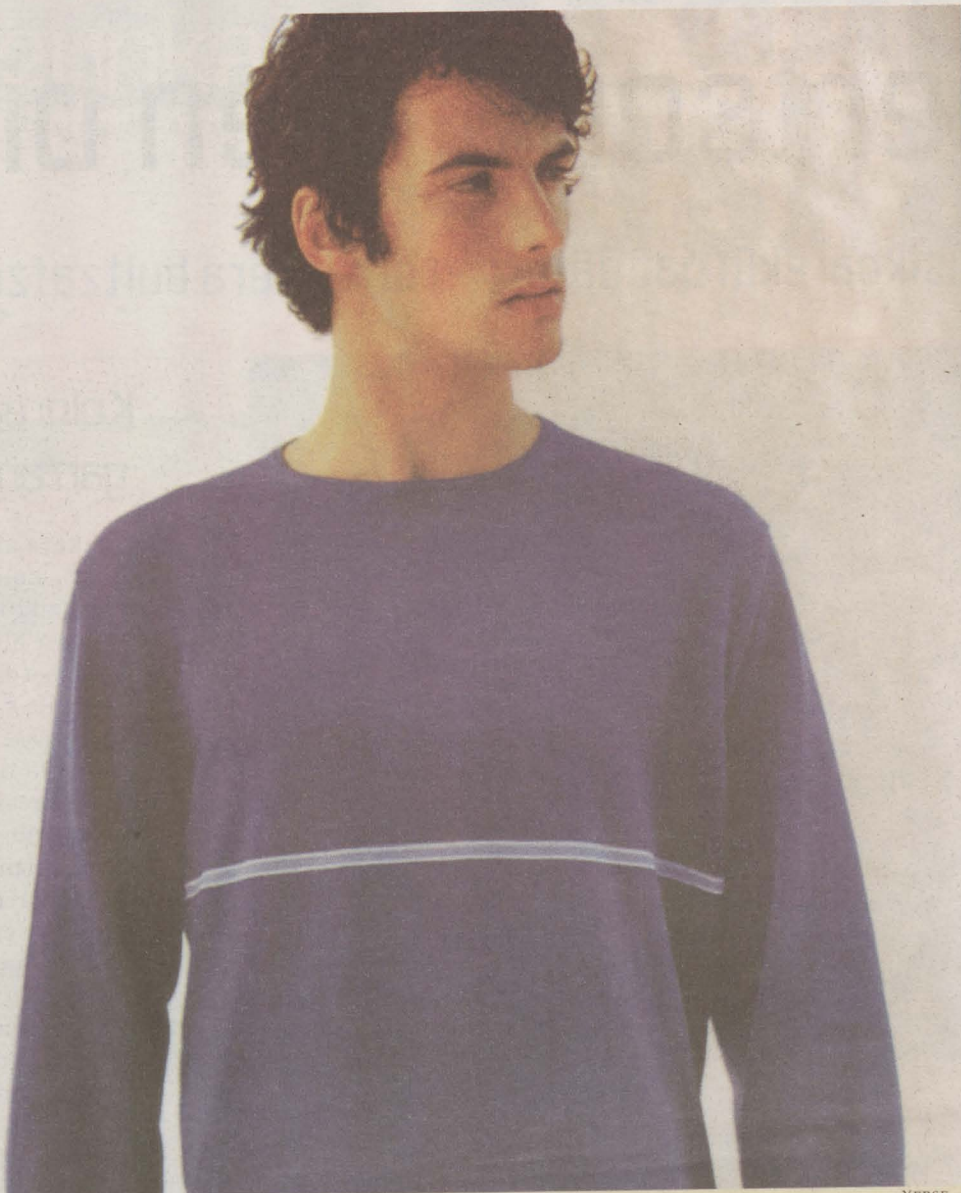
YERSE

■ Puntua erabilgarritasun handiko materiala da. Jantzi mota asko egin daitezke (argazkian, kamiseta eta jertsea) eta oso praktikoak dira udarako. Erabilgarriak izateaz gain, oso erosok ere badira. Garbitzeko ere ez dute aparteko zailtasunik.

YERSE

■ Puntuaren ezaugarri nabarmenenetakoa erosotasuna da eta garai eta okasio guztietarako erabil daiteke: hondartzarako, festa baterako...

YERSE

■ Puntuak hainbat koloreren erabilera ahalbidetzen du. Azkenaldian kolore ezberdinetako marrazki geometrikoak daude modan. Lepokoaren forma ere borobildua edo hiruki moduan izan daiteke.

YERSE

■ Puntoko jantziak beste erropa batzuekin konbinatzeko egokiak dira. Kolore apalak erabiltzen dira batez ere, eta horrek erraztu egiten du konbinaketa. Gainera, itxura klasikoa edo modernoa gustoko dutenek, guztiek, dute puntuak erabiltzeko aukera.

Egunkaria
iragarkiak
(943) 300922

Kipu

Kirol Denda
Don Tello, 32 - Tel.: 94 625 03 09
GERNIKA (Bizkaia)

Loan'ela

Bidebarrieta, 6 Tel.: 94 415 82 83
Faxa: 94 479 04 90

Aiara
moda
Tenderia, 23 Tel/Faxa: 94 479 04 90

Alde Zaharra
48005 BILBO

Eribea
moda
Sombrereria, 10 Tel.: 94 415 64 27
Faxa: 94 479 04 90

Garveta
Moda para Joven y Señora
Artacalle, 22 Tel.: 94 415 10 83
Faxa: 94 479 04 90

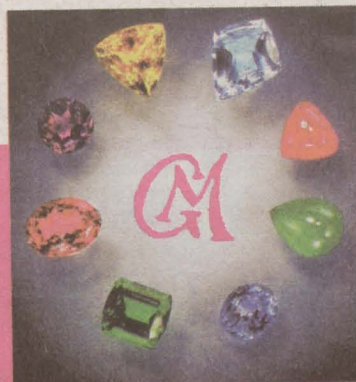
Arbelaitz

Hernani, 21 ☎ 943 43 02 10
Hernani, 29 ☎ 943 42 11 65
Txurruka, 7 ☎ 943 42 19 44

DONOSTIA

Gonzalo Mancisidor

ERLOJUAK
BITXIAK
ZILARRA

Andra Mari, 9
Durango
BIZKAIA
Tel.: 94 681 06 28

OIHALAK
BORDATUAK
ORDENADORE BIDEZ
(Inizialak, izenak, marrazkiak eta abar.)

KILOKA

Soinekoak
Itzalkiak
Txukaderak
Maindireak

General Artetxe, 6 Tel.: 943 28 07 56 - 20002 DONOSTIA

Sastreía
Inaki
Bizon Moda · Moda Hombre
San Pedro, 4 · Tel.: 946 740 401 · Mugla

Orrazkera pertsonalaren bila

Joera orokorrez gain, gaur egun fisikoarekin bat datorren orrazkera bultzatzen da

UDAKO beroa iristean, ile apaintzaileek ilea moztearen aldeko proposamenak aurkezten dituzte, eta aurten ere horrela izan da. Hala ere, azken denboraldiko pasareletan ile luzea eta kizkurra zeramaten modeloek. Bestalde, koloreak garrantzi nabarmena izango du aurten ere, eta kolore biziak nahiz leunak oso modan egongo dira. Baina azken joerak orrazkera pertsonalizatua lortzera zuzenduak daude, eta horren alde gero eta aditu gehiago daude.

Orain dela urte batzuk orrazkera estilo edo tankera jakin bat jartzen zen bolderan, eta moderno-moderno joan nahi zutenek orrazkera hori egiten zuten, baita orrazkera hori haien itxurarekin zerikusirik gabea bazen ere.

Gaur egun ez da gertatzen hori. Orain joerak ezartzen dira, ez tankerak, eta horrek aukera asko zabaltzen du. Ideia finko eta estuak zabaldu egin dira, eta ile apaintzailearen aholkuek garrantzi handiagoa dute.

Beraz, orrazkeraren munduak naturaltasuna irabazi duela esan daiteke. Orain ez dira inposatzen modak, eta bakoitzak, bere izaeraren

■ Aurten mugimendu handiko orrazkerak daude modan. Erosotasuna izango da irizpide nagusia.

arabera edo gustuen arabera, estilo propioa ezartzen du. Gaur egun garrantzi handiagoa dute nortasunak

eta erosotasunak. Hori dela eta, orrazkera pertsonalizatuaren bila hasi dira ile apaintzaileak. Denontzako estiloak ez du lekurik: nork bere estiloa sortu behar du. Profesionalak, berriz, estilo hori landu egin beharko du.

■ Aurtengo joerak

Aurten mugimendu handiko orrazkerak daude modan.

Ilea asko gastatuko da, erosotasuna bilatu nahian. Aurreko urteetako ile motz-motza aldatu egingo da, eta kapa askoko adatsak izango dira batez ere. Oso orrazkera naturalak dira, erosoak. Ilea motz-motzak modan egongo ez diren arren, ile motza oso-oso egokia eta komenigarria da udarako. Beraz, ile motz gastatuak, kapa anitzekoak eta oso naturalak ikusiko ditugu.

Kolorearen garrantzia

Orrazkera aldatzeko orduan, kolorea oso garrantzitsua izango da. Kolore aukera zabala izango da. Ausartentzat, kolore biziak: moreak, urdinak, horiak eta batez ere metal koloreak nagusituko dira. Ausarten artean ausartenek, kolore horien arteko nahasketak ere egin ditzakete, burua ostadar bihurturik. Horiekin ausartzen ez diren buruak kobre koloreekin tindatuko dira, denboraldi honetan gehien emango den kolorea baita. Laranja tonuak eta herdoil kolorea ere aurtengo joeren barruan daude.

Urte honetan indarrez sartu den joera kopetan ile motz-motza eramatea da. Bai ile luzearekin, bai adats erdiarekin, bai ile motzarekin, kopetako ilea ia ez da ikusiko.

Amaitzeko, pasareletan ikusi den azkena aipatu behar da, pasarelan azaltzen denak indar handia baitu modan. Modeloek ile luzea eta kizkurra eramaten duten batez ere, orain arteko ile leunen joerarekin apurtu nahian. Aurten ile kizkurra eramateko joera finkatu da ile apaintzaile ezagunen artean.

IRATXO
Centzeria-Kortseteria

Komentu, 15 DURANGO

© 94 681 69 73

Adela Garteiz

Artekale, 14 - Tel.: 94 625 08 31
Artekale, 4 - Tel.: 94 625 24 70

GERNIKA

Barandika
MODAK

Talaranzko, 10 BERMEO-Tel.: 94 688 02 51 / San Juan, 4 GERNIKA-Tel.: 94 625 14 96

IPAR KALEA, 8 BEHEA

TEL.: 943 83 24 61

20800 ZARAUZ

Mamur

• ARROPAK • ARTEGINTZA • OPARIAK ETA ZIDARRA
ERREBAL, 19 • 20600 EIBAR (Gipuzkoa) • Tel. eta Faxe 943 20 73 23

Narrika, 23 (Alde Zaharra)

Donostia 20003

Tel.: 943 42 45 67

Mercedes Mancisidor

ERLOJUDENDA - BITXITEGIA

Fray Juan de Zumarraga, 8 Tel.: 94 681 91 09 DURANGO

badeak
jantzi eta gehigarriak

Tel.: 94 674 49 58

Landetxo, 1

Mungia

Egunkaria

IRAGARKIAK

☎ (943)300222